2024/2141

13.9.2024

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vaheline laiendatud partnerlus- ja koostööleping

PREAMBUL

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

HORVAATIA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu lepinguosalised, edaspidi „liikmesriigid“,

ning

EUROOPA LIIT

ühelt poolt,

ja KIRGIISI VABARIIK

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

ARVESTADES oma tugevaid sidemeid ja ühiseid väärtusi,

ARVESTADES oma soovi tugevdada vastastikku kasulikku koostööd, mis on sisse seatud 9. veebruaril 1995 Brüsselis allkirjastatud partnerlus- ja koostöölepinguga, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahel,

ARVESTADES oma soovi omavahelisi suhteid täiendada, et need kajastaksid uut poliitilist ja majanduslikku tegelikkust ning sisseseatud partnerluse edenemist,

VÄLJENDADES ühist tahet tugevdada, süvendada ja mitmekesistada koostööd kõikidel tasanditel vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes, piirkondlikes ja rahvusvahelistes küsimustes,

KINNITADES VEEL KORD oma võetud kohustust tugevdada inimõiguste ja põhivabaduste edendamist, kaitset ja rakendamist, demokraatia põhimõtete, õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava järgimist ning parlamentaarse demokraatia arengut,

KINNITADES oma pühendumust põhimõtetele, mis on sätestatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas (edaspidi „ÜRO põhikiri“), 10. detsembril 1948 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/217 (III) A vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsioonis, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (edaspidi „OSCE“) dokumentides, eelkõige 1. augustil 1975 Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsil vastu võetud Helsingi lõppaktis (edaspidi „OSCE Helsingi lõppakt“), 16. detsembril 1966 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 2200A (XXI) vastu võetud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ning 16. detsembril 1966 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 2200A (XXI) vastu võetud majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelises paktis, ning samuti rahvusvahelise õiguse põhimõtetele ja normidele,

KORRATES oma võetud kohustust aktiivselt edendada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut ning osaleda tõhusates mitmepoolsetes suhetes ja vaidluste rahumeelses lahendamises, eelkõige tehes koostööd ÜRO ja OSCE raames,

ARVESTADES oma soovi arendada korrapärast poliitilist dialoogi vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes ja rahvusvahelistes küsimustes,

ARVESTADES oma otsust täita rahvusvahelisi kohustusi võitluses massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu,

ARVESTADES oma võetud kohustust tugevdada koostööd õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas, sealhulgas korruptsioonivastases võitluses,

ARVESTADES oma võetud kohustust aidata omavahelise laiaulatusliku koostöö kaudu paljudes ühist huvi pakkuvates valdkondades kaasa Kirgiisi Vabariigi poliitilisele, sotsiaal-majanduslikule ja institutsioonilisele arengule,

ARVESTADES oma valmisolekut tugevdada oma majandussuhteid vaba turumajanduse põhimõtete alusel ning luua kahepoolsete kaubandus- ja investeerimissuhete ja ühendatuse laienemist soodustav keskkond,

ARVESTADES oma võetud kohustust järgida Maailma Kaubandusorganisatsiooni (edaspidi „WTO“) liikmesusest tulenevaid õigusi ja kohustusi ning tahet rakendada neid õigusi ja kohustusi läbipaistvalt ja kedagi diskrimineerimata,

ARVESTADES oma võetud kohustust austada kestliku arengu põhimõtet ja teha koostööd, et saavutada 2015. aasta järgse arengukava vastuvõtmiseks 25. septembril 2015 korraldatud ÜRO tippkohtumisel ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/70/1 vastu võetud lõppdokumendi „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma““ (edaspidi „kestliku arengu tegevuskava aastani 2030“) eesmärgid, võttes nõuetekohaselt arvesse oma siseprogramme,

ARVESTADES oma võetud kohustust tagada keskkonnakestlikkus ja -kaitse ning rakendada mitmepoolseid keskkonnalepinguid, mille osalised nad on, samuti kohustust tugevdada koostööd keskkonna alal ja katastroofiohu vähendamise valdkonnas ning kõikides kliimameetmete valdkondades kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015 vastu võetud Pariisi kokkuleppe eesmärkidega,

ARVESTADES oma võetud kohustust edendada piiriülest ja piirkondadevahelist koostööd,

MÄRKIDES, et kui lepinguosalised otsustavad pärast käesoleva lepingu jõustumist sõlmida käesoleva lepingu raames vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala hõlmavaid erilepinguid, mille Euroopa Liit võib sõlmida vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) kolmanda osa V jaotisele, on sellised tulevased erilepingud Iirimaa suhtes siduvad ainult juhul, kui Euroopa Liit ja Iirimaa (võttes arvesse tema varasemaid kahepoolseid suhteid) teatavad samaaegselt Kirgiisi Vabariigile, et sellised tulevased erilepingud on muutunud Iirimaa kui Euroopa Liidu osa suhtes siduvaks, kuna Iirimaad käsitatakse Euroopa Liidu osana kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 21 Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes; märkides samuti et edaspidised Euroopa Liidu sisemeetmed, mida võidakse käesoleva lepingu rakendamiseks vastu võtta vastavalt ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisele, on Iirimaa suhtes siduvad ainult juhul, kui Iirimaa on teatanud oma kavatsusest sellistes meetmetes osaleda või neid aktsepteerida vastavalt protokollile nr 21; ning märkides veel, et sellised tulevased lepingud ja sellised järgnevad Euroopa Liidu sisemeetmed kuuluvad ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli nr 22 kohaldamisalasse,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I JAOTIS

EESMÄRGID JA ÜLDPÕHIMÕTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärgid

1. Käesoleva lepinguga seatakse lepinguosaliste vahel sisse laiendatud partnerlus ja koostöö, mis põhineb ühistel väärtustel ja huvidel ning eesmärgil tugevdada omavahelisi suhteid kõikides lepingu kohaldamisvaldkondades, pidades silmas mõlemapoolset kasu.

2. See koostöö on lepinguosalistevaheline protsess, mis edendab välis- ja julgeolekupoliitika suurema lähenemise, tõhusa poliitilise ja majandusliku koostöö ning mitmepoolsuse kaudu kestlikku arengut, rahu, stabiilsust ja julgeolekut.

ARTIKKEL 2

Üldpõhimõtted

1. Demokraatia põhimõtetest ja inimõigustest ning põhivabadustest kinnipidamine, nagu need on sätestatud eelkõige ÜRO põhikirjas, inimõiguste ülddeklaratsioonis, OSCE Helsingi lõppaktis ja muudes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, mis on kohaldatavad mõlema lepinguosalise suhtes, ning õigusriigi põhimõtte järgimine toetavad lepinguosaliste sise- ja välispoliitikat ning moodustavad käesoleva lepingu olulise osa.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et austavad hea valitsemistava põhimõtteid, sealhulgas korruptsioonivastast võitlust kõigil tasanditel.

3. Lepinguosalised kordavad oma võetud kohustust järgida vaba turumajanduse põhimõtteid, edendada kestlikku arengut ja võidelda kliimamuutuste vastu.

4. Lepinguosalised kohustuvad võitlema piiriülese organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi eri vormide vastu ning massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu ja tagama tõhusa mitmepoolsuse.

5. Lepinguosalised rakendavad käesolevat lepingut, tuginedes ühistele väärtustele, dialoogile, vastastikusele usaldusele ja austusele, piirkondlikule koostööle, tõhusale mitmepoolsusele ja eelkõige nende ÜRO ja OSCE liikmesusest tulenevate rahvusvaheliste kohustuste täitmisele.

II JAOTIS

POLIITILINE DIALOOG JA REFORM; KOOSTÖÖ VÄLIS- JA JULGEOLEKUPOLIITIKA VALDKONNAS

ARTIKKEL 3

Poliitilise dialoogi eesmärgid

Lepinguosalised arendavad tulemuslikku poliitilist dialoogi kõikides vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas välis- ja julgeolekupoliitika ning sisemiste reformide vallas. Poliitilise dialoogi eesmärgid on järgmised:

a) suurendada poliitilise koostöö ja lähenemise tulemuslikkust välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas ning edendada, säilitada ja tugevdada rahu ning piirkondlikku ja rahvusvahelist stabiilsust ja julgeolekut, tuginedes tõhusale mitmepoolsusele;

b) tugevdada demokraatiat ning poliitilist, kestlikku sotsiaal-majanduslikku ja institutsioonilist arengut Kirgiisi Vabariigis;

c) tugevdada demokraatia põhimõtete, õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava, inimõiguste, põhivabaduste ja diskrimineerimiskeelu põhimõtte järgimist ning suurendada koostööd nendes valdkondades;

d) arendada dialoogi ja süvendada koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas;

e) edendada konfliktide rahumeelset lahendamist ning territoriaalse terviklikkuse, piiride puutumatuse, suveräänsuse ja sõltumatuse põhimõtet;

f) parandada piirkondlikku koostöö tingimusi.

ARTIKKEL 4

Demokraatia ja õigusriik

Lepinguosalised tugevdavad dialoogi ja koostööd eesmärgiga

a) tagada õigusriigi ja demokraatia põhimõtete järgimine;

b) arendada, tugevdada ja suurendada demokraatlike institutsioonide stabiilsust, tõhusust ja vastutust;

c) viia läbi kohtu- ja õigusreform ning panna institutsioonid õiguskaitse ja õigusemõistmise valdkonnas tulemuslikult toimima, et tagada võrdne juurdepääs õigusemõistmisele ja õigus õiglasele kohtumenetlusele (sh kahtlustatavate, süüdistatavate ja ohvrite menetlusõigused) ning kindlustada kohtusüsteemi, prokuratuuri ja õiguskaitse sõltumatus, vastutus, kvaliteet ja tõhusus;

d) edendada e-valitsust ja viia läbi avaliku halduse reform, et seada riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil sisse aruandekohustuslik, tõhus ja läbipaistev valitsemistava;

e) tugevdada valimisprotsesse ja valimiskomisjonide suutlikkust;

f) tagada tulemuslik korruptsioonivastane võitlus kõikidel tasanditel.

ARTIKKEL 5

Inimõigused ja põhivabadused

Lepinguosalised teevad koostööd inimõiguste ja põhivabaduste edendamisel ja kaitsmisel ning tugevdavad dialoogi ja koostööd eesmärgiga

a) tagada inimõiguste, diskrimineerimiskeelu põhimõtte ning vähemustesse ja haavatavatesse rühmadesse kuuluvate isikute õiguste austamine;

b) tagada põhivabaduste, sealhulgas väljendusvabaduse, kogunemis- ja ühinemisvabaduse, meediavabaduse ning usuvabaduse kaitse;

c) edendada majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi;

d) edendada soolist võrdõiguslikkust ning edendada, kaitsta ja viia ellu tütarlaste ja naiste õigusi, sealhulgas tagades nende aktiivse osalemise avalikus ja erasfääris;

e) tugevdada inimõigustega tegelevaid riiklikke asutusi, sealhulgas nende osalemisega otsustusprotsessides;

f) tugevdada koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõigusorganites ja ÜRO Inimõiguste Nõukogu erimenetlustes, sealhulgas võtta nende soovituste suhtes nõuetekohaseid järelmeetmeid kooskõlas lepinguosaliste siseriiklike õigusaktidega.

ARTIKKEL 6

Kodanikuühiskond

Lepinguosalised teevad koostööd, et tugevdada kodanikuühiskonda ja selle rolli avatud demokraatliku ühiskonna majanduslikus, sotsiaalses ja poliitilises arengus, eelkõige järgmise abil:

a) kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse, sõltumatuse ja läbipaistvuse tugevdamine;

b) kodanikuühiskonna suurem kaasamine õigusloome ja poliitikakujundamise protsessidesse, seades sisse avatud, läbipaistva ja korrapärase dialoogi ühelt poolt avalik-õiguslike institutsioonide ja teiselt poolt kodanikuühiskonna esindajate vahel;

c) tugevamate kontaktide ning teabe ja kogemuste vahetamise soodustamine, sealhulgas Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi kodanikuühiskonna kõigi sektorite vaheliste seminaride ja konsultatsioonide kaudu, sealhulgas käesoleva lepingu rakendamisega.

ARTIKKEL 7

Välis- ja julgeolekupoliitika

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma pühendumist ÜRO põhikirjas ja OSCE Helsingi lõppaktis sätestatud rahvusvahelise õiguse põhimõtete ja normide järgimisele ning nende põhimõtete ja normide edendamisele kahe- ja mitmepoolsetes suhetes.

2. Lepinguosalised tugevdavad omavahelist dialoogi ja koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, sealhulgas julgeoleku- ja kaitsepoliitika eri aspektides, ning käsitlevad eelkõige konfliktide ennetamise ja kriisiohjamise, riskide vähendamise, küberturvalisuse, julgeolekusektori tõhusa toimimise, piirkondliku stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ning relvastus- ja ekspordikontrolli küsimusi.

ARTIKKEL 8

Rahvusvahelisele üldsusele muret tekitavad rasked kuriteod

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et kõige raskemad rahvusvahelisele üldsusele muret tekitavad kuriteod ei tohi jääda karistamata ning et tuleb tagada niisuguste tegude eest tõhus süüdistuse esitamine riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil meetmete võtmisega.

2. Lepinguosalised on seisukohal, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu asutamine ja tulemuslik toimimine on oluline edasiminek rahvusvahelise rahu ja õigusemõistmise tagamisel. Lepinguosalised tugevdavad rahu ja rahvusvahelise õigusemõistmise edendamisel tehtavat koostööd. Lepinguosalised edendavad Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi üldist kohaldatavust ning arutavad selle ratifitseerimise ja rakendamise küsimust, võttes arvesse oma õigus- ja põhiseaduslikku raamistikku.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et tehakse tihedat koostööd genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude vältimiseks, kasutades selleks asjakohaseid kahe- ja mitmepoolseid raamistikke.

ARTIKKEL 9

Konfliktide ennetamine ja kriisiohjamine

Lepinguosalised teevad koostööd konfliktide ennetamise ja kriisiohjamise valdkonnas ning töötavad konfliktide vastu piirkonnas, et luua rahu ja stabiilsuse keskkond.

ARTIKKEL 10

Piirkondlik koostöö ja konfliktide rahumeelne lahendamine

1. Lepinguosalised tugevdavad ühiseid jõupingutusi, et parandada tingimusi edasise piirkondliku koostöö tegemiseks sellistes olulistes valdkondades nagu veevarustus, energia, keskkond ja kliimamuutused, vee- ja hüdroenergiaressursside integreeritud majandamine, inimeste ja kaupade piiriülest liikumist hõlbustav piirihaldus ning demokraatlik ja kestlik areng, aidates sellega kaasa heanaaberlike suhete, stabiilsuse ja julgeoleku tagamisele Kesk-Aasia riikides. Lepinguosalised töötavad konfliktide rahumeelse lahendamise nimel.

2. Lõikes 1 nimetatud jõupingutusi tehes järgitakse eesmärki säilitada rahvusvaheline rahu ja julgeolek, nagu on sätestatud ÜRO põhikirjas, OSCE Helsingi lõppaktis ja muudes asjakohastes mitmepoolsetes dokumentides, mida lepinguosalised on kohustunud järgima.

ARTIKKEL 11

Massihävitusrelvade leviku tõkestamine

1. Lepinguosalised on seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riikide kui ka mitteriiklike toimijate hulgas on kõige tõsisem oht rahvusvahelisele stabiilsusele ja julgeolekule. Seetõttu lepivad lepinguosalised kokku, et teevad koostööd ja aitavad kaasa massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamisele, täites täielikult oma seniseid kohustusi, mis tulenevad desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevatest rahvusvahelistest lepingutest ja kokkulepetest, ja muid asjakohaseid rahvusvahelisi kohustusi. Lepinguosalised lepivad kokku, et see säte on käesoleva lepingu oluline osa.

2. Peale selle lepivad lepinguosalised kokku, et teevad koostööd ja aitavad kaasa massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamisele järgmiste meetmete kaudu:

a) võttes meetmeid asjakohaste rahvusvahelise õiguse aktide allakirjutamiseks, ratifitseerimiseks või asjakohasel juhul nendega ühinemiseks ning nende täies ulatuses rakendamiseks;

b) luues tõhusa riigisisese ekspordikontrollisüsteemi nii massihävitusrelvadega seotud kaupade transiidi kui ka ekspordi puhul, sealhulgas kontrolli massihävitusrelvadega seotud kahesuguse kasutusega tehnoloogia lõppkasutuse jälgimiseks, ning kehtestades ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise eest tõhusad karistused.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et seavad sisse korrapärase poliitilise dialoogi eespool nimetatud meetmete toetamiseks ja kooskõlastamiseks.

ARTIKKEL 12

Väike- ja kergrelvade ning tavarelvade ekspordi kontroll

1. Lepinguosalised tunnistavad, et väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslik tootmine, vedamine ja levitamine ning nende ülemäärane kokkukoondamine, puudulik haldamine, ladude ebapiisav turvamine ja kontrollimatu levik on endiselt tõsine oht rahule ja rahvusvahelisele julgeolekule.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et järgivad ja täidavad igati oma kohustust tegeleda kehtivate rahvusvaheliste lepingute ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide kohaselt väike- ja kergrelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse probleemiga, samuti oma kohustusi, mis on võetud muude selles valdkonnas kohaldatavate rahvusvaheliste dokumentide alusel, näiteks 20. juulil 2001 vastu võetud ÜRO tegevusprogrammi raames, mis käsitleb väike- ja kergrelvade salakaubanduse kõikide aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist .

3. Lepinguosalised peavad tähtsaks riiklikke kontrollisüsteeme, mida kasutatakse tavarelvade vahendamise suhtes kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste standarditega. Lepinguosalised tõdevad, et on oluline teha sellist kontrolli vastutustundlikul viisil, kuna see aitab tagada rahvusvahelist ja piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust, vähendada inimkannatusi ning ennetada tavarelvade kõrvalesuunamist.

4. Seepärast kohustuvad lepinguosalised tegema koostööd ning tagama kooskõlastamise, vastastikuse täiendavuse ja koostoime oma jõupingutustes reguleerida rahvusvahelist tavarelvakaubandust või parandada selle reguleerimist ning ennetada, tõkestada ja likvideerida ebaseaduslikku relvakaubandust. Nad lepivad kokku alustada kõnealuse tegevusega kaasnevat ja seda tugevdavat korrapärast poliitilist dialoogi.

III JAOTIS

ÕIGUS, VABADUS JA TURVALISUS

ARTIKKEL 13

Isikuandmete kaitse

1. Lepinguosalised tunnistavad eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse põhiõiguste edendamise ja tagamise tähtsust, kuna need on põhialus, millele tugineb kodanike usaldus digitaalmajanduse vastu, ning kaubavahetuse ja õiguskaitsealase koostöö arendamise oluline element.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada nende õiguste tõhus kaitse ja jõustamine, sealhulgas seoses terrorismi ja muude rahvusvaheliste kuritegude ennetamise ja tõkestamisega. Koostöö võib hõlmata suutlikkuse suurendamist, tehnilist abi ning teabe ja eriteadmiste vahetamist ja muid vorme.

3. Lepinguosalised teevad koostööd, vahetades parimaid tavasid ja kogemusi, et tagada kõrgetasemeline isikuandmete kaitse vastavalt Euroopa ja rahvusvahelistele õigusaktidele ja standarditele. Koostöö hõlbustamiseks püüdleb Kirgiisi Vabariik selle poole, et ühineda 28. jaanuaril 1981 sõlmitud Euroopa Nõukogu konventsiooniga üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel ja selle konventsiooni 8. novembri 2001. aasta lisaprotokolliga, mis käsitleb järelevalveasutusi ja andmete piiriülest liikumist, ning need rakendada.

ARTIKKEL 14

Koostöö rände, varjupaiga ja piirihalduse valdkonnas

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, kui oluline on seada sisse igakülgne dialoog kõigis rändega seotud küsimustes, sealhulgas asjakohasel juhul seadusliku rände, rahvusvahelise kaitse ja ebaseadusliku rände vastase võitluse ning inimeste salaja üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastase võitluse valdkonnas.

2. Koostöö lähtub lepinguosaliste konsultatsioonide käigus kindlaks tehtud vajadustest ning seda tehakse kooskõlas asjakohaste kehtivate õigusaktidega. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmisele:

a) rände algpõhjuste käsitlemine;

b) rahvusvahelist kaitset käsitlevate siseriiklike õigusaktide ja tavade väljatöötamine ja rakendamine, et täita 28. juulil 1951 vastu võetud pagulasseisundi konventsiooni ja 31. jaanuaril 1967. aasta pagulasseisundi protokolli sätteid;

c) 19. septembril 2016 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/71/1 vastu võetud pagulasi ja rändajaid käsitleva New Yorgi deklaratsiooni meeldetuletamine;

d) riiki lubamise eeskirjad, samuti riiki lubatud isikute õigused ja seisund, seaduslikult riigis viibivate mittekodanike õiglane kohtlemine ja integratsioon, haridus ja koolitus ning rassismi- ja ksenofoobiavastased meetmed;

e) tõhusa ja ennetava poliitika väljatöötamine ebaseadusliku rände, rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse valdkonnas, sealhulgas küsimuses, kuidas asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktide raames võidelda inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse võrgustikega ning kaitsta inimkaubanduse ohvreid;

f) rändehalduse, eelkõige ebaseadusliku rände, dokumentide turvalisuse, viisapoliitika ja piirihalduse ning rändega seotud infosüsteemide valdkonna organisatsioonilised küsimused, koolitus, parimad tavad ja muud operatiivmeetmed.

ARTIKKEL 15

Tagasivõtmine ja võitlus ebaseadusliku rände vastu

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et ebaseadusliku rände ennetamiseks ja tõkestamiseks tehtava koostöö raames

a) kohustub Kirgiisi Vabariik asjaomase liikmesriigi nõudmise korral täiendavate formaalsusteta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise kehtivatele tingimustele;

b) kohustuvad kõik Euroopa Liidu liikmesriigid Kirgiisi Vabariigi nõudmise korral täiendavate formaalsusteta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta Kirgiisi Vabariigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise kehtivatele tingimustele;

c) annavad Euroopa Liidu liikmesriigid ja Kirgiisi Vabariik oma kodanikele selleks sobivad reisidokumendid või nõustuvad, et tagasisaatmisel kasutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1953 ([1]) kohaselt kehtestatud Euroopa reisidokumenti. Kui tagasivõetaval isikul puuduvad dokumendid või muud tõendid tema kodakondsuse kohta, teevad asjaomase liikmesriigi või Kirgiisi Vabariigi pädevad diplomaatilised või konsulaaresindused Kirgiisi Vabariigi või asjaomase liikmesriigi taotlusel igakülgset koostööd, et teha kindlaks isiku kodakondsus.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et sõlmivad taotluse korral Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi vahelise lepingu, millega reguleeritakse Euroopa Liidu liikmesriikide ja Kirgiisi Vabariigi erikohustusi seoses tagasivõtmisega ning mis sisaldab üksikasjalikke sätteid teiste riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute tagasivõtmise kohta. Lepinguosalised võivad, kui tingimused seda võimaldavad, kaaluda ka võimalikke läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi vahelise lepingu üle, mis käsitleb Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi kodanikele viisade väljastamise lihtsustamist.

ARTIKKEL 16

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et vältida ja tõhusalt tõkestada oma finantsasutuste ja teatavate finantssektoriväliste ettevõtete ja ametikohtade kasutamist kuritegelikul teel saadud tulu rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks.

2. Selleks vahetavad nad oma asjakohaste õigusaktide raamistikus teavet ja teevad koostööd, et tagada rahapesuvastase töökonna soovituste ja muude selles valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonide vastu võetud standardite tõhus ja täielik rakendamine. Selline koostöö võib muu hulgas hõlmata kuritegelikul teel saadud vara ja vahendite kindlakstegemist, jälitamist, arestimist, konfiskeerimist ja sissenõudmist.

ARTIKKEL 17

Ebaseaduslikud uimastid

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada tasakaalustatud, tõenditel põhinev ja integreeritud lähenemisviis ebaseaduslikele uimastitele ja uutele psühhoaktiivsetele ainetele.

2. Uimastipoliitika ja -meetmete eesmärk on tugevdada ebaseaduslike uimastite tõkestamise ja uimastivastase võitluse struktuure, vähendada ebaseaduslike uimastite pakkumist, salakaubavedu ja nõudlust ning parandada toimetulekut ebaseaduslike uimastite tarvitamise tagajärgedega, et vähendada kahju. Lepinguosalised teevad koostööd, et ära hoida narkootiliste ning psühhotroopsete ja uute psühhoaktiivsete ainete ebaseaduslikuks tootmiseks kasutatavate keemiliste lähteainete ümbersuunamist.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1953, mis käsitleb Euroopa reisidokumendi kehtestamist riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu 30. novembri 1994. aasta soovitus (ELT L 311, 17.11.2016, lk 13).

3. Lepinguosalised lepivad kokku lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikes koostöömeetodites. Meetmed põhinevad ühiselt kokkulepitud põhimõtetel, mis on sätestatud asjakohastes ÜRO uimastivastastes konventsioonides, ja soovitustel, mis on esitatud 19. aprillil 2016 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/S-30/1 vastu võetud lõppdokumendis „Our joint commitment to effectively addressing and countering the world drug problem“ („Meie ühine pühendumine ülemaailmse narkoprobleemi tulemuslikule käsitlemisele ja lahendamisele“), mis on kõige uuem rahvusvaheline kokkulepe rahvusvahelise uimastipoliitika kohta ja mille eesmärk on teha kokkuvõte ülemaailmse narkoprobleemi ühiseks käsitlemiseks ja lahendamiseks võetud kohustuste täitmisest.

ARTIKKEL 18

Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastu

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et ennetada ja tõkestada organiseeritud ja muud kuritegevust, sealhulgas rahvusvahelist kuritegevust, näiteks järgmist:

a) rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus;

b) relvade, sealhulgas väike- ja kergrelvade ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja nendega kauplemine;

c) ebaseaduslike uimastite üle piiri toimetamine ja nendega kauplemine;

d) kaupade ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja nendega kauplemine;

e) ebaseaduslik majandus- ja finantstegevus, nagu võltsimine, maksupettus ja riigihangetega seotud pettus;

f) rahvusvaheliste annetajate rahastatud projektide vahendite omastamine;

g) aktiivne ja passiivne korruptsioon avalikus ja erasektoris;

h) dokumentide võltsimine ja valeandmete esitamine;

i) küberkuritegevus.

2. Lepinguosalised tõhustavad õiguskaitseasutuste kahepoolset, piirkondlikku ja rahvusvahelist koostööd, sealhulgas koolitust ja kogemuste jagamist. Lepinguosalised rakendavad tulemuslikult asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, eelkõige neid, mis on sätestatud 8. jaanuaril 2001 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/55/25 vastu võetud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonis ja selle protokollides.

3. Lepinguosalised teevad koostööd korruptsiooni ennetamisel ja sellega võitlemisel kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste standarditega, eelkõige nendega, mis on sätestatud 31. oktoobril 2003 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/58/4 vastu võetud ÜRO korruptsioonivastases konventsioonis, ja selle konventsiooni alusel tehtud hindamiste alusel antud soovitustega.

ARTIKKEL 19

Terrorismivastane võitlus

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord terrorismivastase võitluse tähtsust ning lepivad kokku, et teevad kahepoolsel, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil koostööd terrorismi kõigi avaldumisvormide ja ilmingute ennetamiseks ning nende vastu võitlemiseks.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et terrorismivastane võitlus peab toimuma täielikus kooskõlas õigusriigi põhimõtte ning rahvusvahelise õigusega, sealhulgas inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste õigusaktide, pagulas- ja humanitaarõiguse, ÜRO põhikirja põhimõtete ning terrorismivastast võitlust käsitlevate rahvusvaheliste dokumentidega.

3. Lepinguosalised rõhutavad kõikide terrorismivastase võitlusega seotud ÜRO konventsioonide ja protokollide üldise ratifitseerimise ja rakendamise tähtsust. Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad dialoogi rahvusvahelise terrorismi vastase võitluse laiaulatusliku konventsiooni eelnõu küsimustes ning teevad koostööd 8. septembril 2006 ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga A/RES/60/288 vastu võetud ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegia ja kõikide asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamisel.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord õiguskaitse ja kohtuvaldkonna tähtsust terrorismivastases võitluses ning lepivad kokku, et teevad koostööd terroriaktide ennetamisel ja tõkestamisel ning eelkõige

a) vahetavad teavet terrorirühmituste, terroristide ja nende toetusvõrgustike kohta kooskõlas rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega ning eelkõige isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset käsitlevate õigusaktidega;

b) vahetavad kohaldatavate õigusaktide alusel kogemusi terrorismi ennetamise ja tõkestamise, selleks kasutatavate vahendite ja meetodite ning nende tehniliste aspektide, aga ka koolituse kohta;

c) vahetavad seisukohti radikaliseerumise ja värbamise, radikaliseerumise takistamise viiside ning deradikaliseerumise ja rehabilitatsiooni edendamise kohta;

d) vahetavad seisukohti ja kogemusi terrorismis kahtlustatavate isikute piiriülese liikumise ja reisimise ning terrorismiohu kohta;

e) vahetavad parimaid tavasid seoses inimõiguste kaitsmisega terrorismivastases võitluses, eelkõige kriminaalmenetluse käigus;

f) tagavad terroriaktide kriminaliseerimise ja võtavad meetmeid terrorismi rahastamise tõkestamiseks;

g) võtavad meetmeid keemia-, bioloogilise, kiirgus- ja tuumaterrorismi ohu vastu ning kohustuvad võtma meetmeid, et vältida keemia-, bioloogilise, kiirgus- ja tuumamaterjalide terroristlikel eesmärkidel omandamist, üleandmist ja kasutamist ning ebaseaduslikke tegusid kõrge riskiastmega keemiliste, bioloogiliste, kiirgus- ja tuumarajatiste suhtes.

5. Koostöö põhineb olemasolevatel asjakohastel hinnangutel ja toimub lepinguosalistevaheliste konsultatsioonide alusel.

ARTIKKEL 20

Õigusalane ja kohtukoostöö

1. Lepinguosalised tõhustavad vastastikuse õigusabi ja väljaandmise valdkonnas asjakohaste rahvusvaheliste lepingute alusel juba tehtavat koostööd. Lepinguosalised tugevdavad olemasolevaid mehhanisme ja kaaluvad asjakohasel juhul uute mehhanismide väljatöötamist, et soodustada selles valdkonnas rahvusvahelist koostööd. See koostöö hõlmab asjakohasel juhul asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktidega ühinemist ja nende rakendamist ning tihedamat koostööd Eurojustiga.

2. Lepinguosalised edendavad õigusalast ja kohtukoostööd tsiviil- ja kaubandusasjades, eelkõige selleks, et pidada läbirääkimisi ning ratifitseerida ja rakendada tsiviilasjades tehtavat õigusalast koostööd käsitlevad mitmepoolsed konventsioonid, sealhulgas Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi konventsioonid.

ARTIKKEL 21

Konsulaarkaitse

Kirgiisi Vabariigi territooriumil esindatud Euroopa Liidu liikmesriikide diplomaatilised ja konsulaarasutused pakuvad kaitset ka selliste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikele, millel ei ole Kirgiisi Vabariigis alalist esindust, mis pakuks konkreetsel juhul tõhusalt konsulaarkaitset, ja teevad seda samadel tingimustel nagu kõnealuse liikmesriigi oma kodanike puhul.

Eesmärgiga kehtestada kooskõlastatud menetlus, mis võimaldab Kirgiisi Vabariigi kodanikel saada konsulaarkaitset Euroopa Liidu liikmesriikides, kus Kirgiisi Vabariigil ei ole alalist esindust, mis pakuks konkreetsel juhul tõhusalt konsulaarkaitset, vabastatakse Euroopa Liidu liikmesriigis asuvad Kirgiisi Vabariigi konsulaaresindused 24. aprillil 1963 vastu võetud konsulaarsuhete Viini konventsiooni artikli 7 kohasest teavitamise nõudest.

IV JAOTIS

KAUBANDUS JA KAUBANDUSKÜSIMUSED

1. PEATÜKK

HORISONTAALSED SÄTTED

ARTIKKEL 22

Eesmärgid

Käesoleva jaotise eesmärgid on järgmised:

a) laiendada, mitmekesistada ja lihtsustada lepinguosalistevahelist kaubandust, eelkõige sätete kaudu, mis käsitlevad tolli ja kaubanduse hõlbustamist, tehnilisi kaubandustõkkeid ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid, säilitades samal ajal mõlema lepinguosalise õiguse kehtestada õigusakte avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks;

b) lihtsustada lepinguosalistevahelist teenuskaubandust ja investeeringute tegemist, sealhulgas jooksvate maksete ja kapitaliliikumiste tasuta ülekandmise abil;

c) avada tegelikult ja vastastikku lepinguosaliste riigihanketurud;

d) edendada innovatsiooni ja loovust, tagades kõikide intellektuaalomandi õiguste piisava ja tõhusa kaitse;

e) edendada lepinguosaliste majandustegevuses moonutusteta konkurentsi soodustavaid tingimusi, eelkõige seoses nendevahelise kaubanduse ja investeeringutega;

f) arendada rahvusvahelist kaubandust viisil, mis toetab kestliku arengu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõõdet;

g) luua tõhus, õiglane ja prognoositav vaidluste lahendamise mehhanism käesoleva jaotise tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste lahendamiseks.

ARTIKKEL 23

Mõisted

Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „põllumajandusleping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv põllumajandusleping;

b) „impordi litsentsimise protseduuride leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv impordi litsentsimise protseduuride leping;

c) „dumpinguvastane leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VI artikli rakendamise leping;

d) „päev“ – kalendripäev, sh nädalavahetused ja pühad;

e) „energiaharta leping“ – 17. detsembril 1994 Lissabonis sõlmitud energiaharta leping;

f) „olemasolev“ – käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kehtiv;

g) „GATT 1994“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe;

h) „GATS“ – WTO asutamislepingu 1B lisas sisalduv teenuskaubanduse üldleping;

i) „meede“ – lepinguosalise võetav meede seaduse, määruse, eeskirja, menetluse, otsuse, haldusmeetme või mõnel muul kujul ([2]);

j) „lepinguosalise meetmed“ – meetmed, mille on võtnud või kehtima jätnud ([3])

i) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või nende tasandite ametiasutused ja

ii) valitsusvälised asutused keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse või nende tasandite ametiasutuste delegeeritud volitusi kasutades;

k) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;

l) „muudetud Kyoto konventsioon“ – 18. mail 1973 Kyotos sõlmitud rahvusvaheline tolliprotseduuride lihtsustamise ja kooskõlastamise muudetud konventsioon;

m) „kaitsemeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv kaitsemeetmete leping;

n) „subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping;

o) „sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise leping;

p) „tehniliste kaubandustõkete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv tehniliste kaubandustõkete leping;

q) „kolmas riik“ – riik või territoorium väljaspool käesoleva lepingu geograafilist kohaldamisala;

r) „kaubanduse lihtsustamise leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv kaubanduse lihtsustamise leping;

s) „TRIPS-leping“ – WTO asutamislepingu 1C lisas sisalduv intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping;

t) „rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon“ – rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon, mis sõlmiti 23. mail 1969 Viinis;

u) „Maailma Tolliorganisatsiooni Arusha deklaratsioon“ – Tollikoostöö Nõukogu deklaratsioon „Hea juhtimistava ja usaldusväärsus tolli valdkonnas“, mida viimati muudeti 2003. aasta juunis;

v) „WTO“ – Maailma Kaubandusorganisatsioon;

w) „WTO asutamisleping“ – 15. aprillil 1994 sõlmitud Marrakechi leping, millega loodi Maailma Kaubandusorganisatsioon.

ARTIKKEL 24

Seos muude rahvusvaheliste lepingutega

1. Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi teineteise suhtes, mis tulenevad WTO asutamislepingust ja muudest lepingutest, mille osalised nad mõlemad on.

2. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see nõuab kummaltki lepinguosaliselt tegutsemist viisil, mis on vastuolus tema WTO asutamislepingust tulenevate kohustustega.

([2]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et mõiste „meede“ hõlmab ka tegevusetust.

([3]) Suurema kindluse huvides hõlmab mõiste „lepinguosalise meetmed“ punkti j alapunktides i ja ii loetletud üksuste meetmeid, mis on võetud või kehtima jäetud, juhendades, juhtides või kontrollides otseselt või kaudselt teiste üksuste tegevust seoses nende meetmetega.

ARTIKKEL 25

Viited õigusaktidele ja muudele lepingutele

1. Kui ei ole märgitud teisiti, tõlgendatakse käesolevas jaotises sisalduvaid viiteid õigusaktidele üldiselt või viitega konkreetsele põhikirjale, määrusele või direktiivile viitena õigusaktile selle muudetud kujul.

2. Kui ei ole märgitud teisiti, hõlmavad käesolevas jaotises sisalduvad viited muudele lepingutele või õigusaktidele tervikuna või osaliselt või nende viitega inkorporeerimine järgmist:

a) seotud lisad, protokollid, joonealused märkused, tõlgendavad märkused ja selgitavad märkused ning

b) järgnevad lepingud, mille osalised lepinguosalised on, või muudatused, mis on lepinguosalistele siduvad, välja arvatud juhul, kui viide kinnitab kehtivaid õigusi.

ARTIKKEL 26

Siseriikliku õiguse kohane nõudeõigus

Lepinguosaline ei näe oma õiguse kohaselt ette nõudeõigust teise lepinguosalise vastu põhjusel, et teise lepinguosalise meede on vastuolus käesoleva lepinguga.

ARTIKKEL 27

Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöönõukogu eriülesanded

1. Kui koostöönõukogu täidab talle käesoleva jaotise kohaselt pandud ülesandeid, koosneb koostöönõukogu lepinguosaliste esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest kooskõlas lepinguosaliste õigusraamistikuga, või nende määratud isikutest.

2. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöönõukogu

a) on volitatud võtma ühisel kokkuleppel vastu otsuseid, et ajakohastada või muuta järgmist, võttes nõuetekohaselt arvesse lepinguosaliste õigusaktides sätestatud sisemenetluste lõpuleviimist:

   i) 2. lisa;

   ii) 8-A, 8-B ja 8-C lisa;

   iii) 9. lisa;

   iv) 14-A ja 14-B lisa;

   v) protokoll;

   sellised ajakohastused ja muudatused kinnitatakse ja need jõustuvad lepinguosaliste vahel diplomaatiliste nootide vahetamisega, kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti;

b) võib vastu võtta otsuseid käesoleva jaotise sätete tõlgendamise kohta;

c) võib vastu võtta otsuseid, et moodustada käesoleva jaotise kohastest allkomiteedest lepinguosaliste esindajatest koosnevaid täiendavaid allkomiteesid ja anda neile oma pädevuse piires ülesandeid; samuti võib ta otsustada muuta oma loodud allkomiteede ülesandeid ning allkomiteesid laiali saata.

3. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöönõukogu võtab vastu otsuseid ja annab asjakohaseid soovitusi pärast lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohaste sisemenetluste lõpuleviimist.

4. Kui koostöönõukogu ei saa kokku tulla, võib lõikes 2 nimetatud otsused vastu võtta kirjaliku menetluse teel.

ARTIKKEL 28

Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöökomitee eriülesanded

1. Kui koostöökomitee täidab talle käesoleva jaotise kohaselt pandud ülesandeid, koosneb koostöökomitee lepinguosaliste esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest, või nende määratud isikutest.

2. Kaubanduskoosseisus tegutseval koostöökomiteel on eelkõige järgmised ülesanded:

a) koostöönõukogu abistamine kaubandusküsimustega seotud ülesannete täitmisel;

b) käesoleva jaotise nõuetekohane rakendamine ja kohaldamine; sellega seoses ja ilma, et see piiraks 14. peatükis sätestatud õigusi, võib kumbki lepinguosaline edastada koostöökomiteele arutamiseks kõik käesoleva jaotise kohaldamise või tõlgendamisega seotud küsimused;

c) järelevalve käesoleva jaotise edasiarendamise üle, kui see on vajalik, ja jaotise kohaldamisel saadud tulemuste hindamine;

d) asjakohaste viiside otsimine käesoleva jaotisega hõlmatud valdkondades muidu tekkida võivate probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks ning

e) järelevalve kõikide käesoleva jaotise alusel loodud allkomiteede töö üle.

3. Koostöökomitee võib oma käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ülesannete täitmisel esitada ettepanekuid vajaduse kohta võtta vastu otsuseid, et teha artikli 27 lõike 2 punktis a osutatud ajakohastusi või muudatusi või esitada artikli 27 lõike 2 punktis b osutatud tõlgendusi, kui koostöönõukogu ei saa kokku tulla.

4. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöökomitee teeb otsuseid ja annab asjakohaseid soovitusi pärast lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohaste sisemenetluste lõpuleviimist.

ARTIKKEL 29

Koordinaatorid

1. Euroopa Liit ja Kirgiisi Vabariik määravad kumbki 60 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist käesoleva jaotise koordinaatori ja teatavad teineteisele koordinaatorite kontaktandmed.

2. Koordinaatorid koostavad ühiselt kava ja teevad kõik muud vajalikud ettevalmistused koostöönõukogu ja koostöökomitee koosolekuteks vastavalt käesolevale peatükile ning võtavad asjakohasel juhul kõnealuste organite otsustega seoses järelmeetmeid.

ARTIKKEL 30

Allkomiteed

1. Allkomiteed moodustatakse ühelt poolt Euroopa Liidu esindajatest ja teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi esindajatest.

2. Allkomiteed tulevad kokku ühe aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva ja edaspidi kord aastas või kummagi lepinguosalise või koostöökomitee taotlusel asjakohasel tasemel. Koosolekud, mis toimuvad isikliku kohalviibimisega, peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Biškekis. Koosolekud võivad toimuda ka lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu.

3. Allkomiteesid juhatavad mõlema lepinguosalise esindajad ühiselt.

2. PEATÜKK

KAUBAVAHETUS

ARTIKKEL 31

Kohaldamisala

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse lepinguosalise kaubavahetuse suhtes käesoleva peatüki sätteid.

ARTIKKEL 32

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „konsulaartehing“ – menetlus, mille kaudu hangitakse eksportiva lepinguosalise territooriumil või kolmanda isiku territooriumil asuva importiva lepinguosalise konsulilt konsulaararve või konsulaarviisa faktuurarvele, päritolusertifikaadile, manifestile, kaubasaatjate ekspordideklaratsioonile või muule kauba impordiga seotud tollidokumendile;

b) „tollimaks“ – tollimaks ja muu maks, mis on kehtestatud kauba impordi suhtes või sellega seoses; see ei hõlma järgmist:

   i) maks, mis on võrdväärne riigisisese maksuga, mis on kehtestatud kooskõlas artikliga 34;

   ii) dumpinguvastane tollimaks, erikaitse-, tasakaalustus- või kaitsetollimaks, mida kohaldatakse asjakohasel juhul kooskõlas GATT 1994, dumpinguvastase lepingu, põllumajanduslepingu, subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu ja kaitsemeetmete lepinguga;

   iii) tasu või muu lõiv, mis on kehtestatud kauba impordile või sellega seoses ja mille suurus on piiratud osutatud teenuste ligikaudse maksumusega;

c) „ekspordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, milles eksportiva lepinguosalise territooriumilt eksportimise eeltingimusena nõutakse taotluse või muude dokumentide esitamist (muud kui tavaliselt tollivormistuseks nõutavad dokumendid) asjaomasele haldusasutusele või asjaomastele haldusasutustele;

d) „lepinguosalise kaup“ – omamaine kaup GATT 1994 tähenduses;

e) „harmoneeritud süsteem“ ehk „HS“ – kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem, sealhulgas kõik selle õiguslikud märkused ja muudatused, mille on välja töötanud Maailma Tolliorganisatsioon;

f) „impordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, milles importiva lepinguosalise territooriumile importimise eeltingimusena nõutakse taotluse või muude dokumentide esitamist (muud kui tavaliselt tollivormistuseks nõutavad dokumendid) asjaomasele haldusasutusele või asjaomastele haldusasutustele;

g) „ümbertöötatud kaup“ – harmoneeritud süsteemi gruppidesse 84, 85, 87 või 90 või rubriiki 9402 klassifitseeritud kaup,

   i) mis koosneb täielikult või osaliselt osadest, mis on saadud varem kasutatud kaupadest;

   ii) mille toimivus- ja töötingimused on sarnased samaväärse uue kauba omadega ning

   iii) millele antakse sama garantii nagu samaväärsele uuele kaubale.

ARTIKKEL 33

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline kohaldab teise lepinguosalise kaupade suhtes enamsoodustusrežiimi kooskõlas GATT 1994 I artikliga ning selle märkuste ja lisasätetega, mis inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Lõiget 1 ei kohaldata kaupade sellise sooduskohtlemise suhtes, mida lepinguosaline kooskõlas WTO asutamislepinguga kohaldab kolmanda riigi kaupade suhtes.

ARTIKKEL 34

Võrdne kohtlemine

Lepinguosaline tagab teise lepinguosalise kaupade võrdse kohtlemise kooskõlas GATT 1994 III artikliga ning selle märkuste ja lisasätetega. Selleks inkorporeeritakse GATT 1994 III artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

ARTIKKEL 35

Impordi- ja ekspordipiirangud

Lepinguosalised ei kehtesta ega säilita teise lepinguosalise kaupade impordi ja teise lepinguosalise territooriumile suunatud kaupade ekspordi ja eksportmüügi suhtes mingeid keelde ega piiranguid (kvoote, impordi- ja ekspordilitsentse ja muid meetmeid) peale tolli- ja muude maksude, välja arvatud need, mis tulenevad GATT 1994 XI artiklist ning selle märkustest ja lisasätetest. Selleks inkorporeeritakse GATT 1994 XI artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

ARTIKKEL 36

Eksporditollimaksud ja muud ekspordimaksud või -tasud

1. Lepinguosalised ei kehtesta ega säilita teise lepinguosalise kaupade ekspordile või sellega seoses tollimakse või muid makse või tasusid ega muid samaväärse toimega meetmeid, välja arvatud kaupadele vastavalt käesoleva lepingu 2. lisas sätestatud loendile. Seda sätet ei kohaldata kaupade suhtes, mis läbivad lepinguosalise territooriumi transiitkaubana GATT 1994 V artikli tähenduses, ega kaupade suhtes, mis on Kirgiisi Vabariigi ja kolmanda isiku vahelise rahvusvahelise lepingu kohaselt imporditud Kirgiisi Vabariiki, kehtestamata eksporditollimakse, mida see kolmas isik oleks muidu võinud Euroopa Liitu suunduvale ekspordile kehtestada asjakohasel juhul kooskõlas selle kolmanda isiku GATT 1994-le lisatud kontsessioonide loendiga või Euroopa Liiduga vastastikku võetud kahepoolsete kohustustega.

2. Käesolev artikkel ei takista lepinguosalisel maksustada teise lepinguosalise kauba eksporti artikli 38 kohaselt lubatud lõivu või tasuga.

ARTIKKEL 37

Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontroll

Lepinguosalised vahetavad teavet ja häid tavasid kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli kohta, et edendada Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi ekspordikontrolli lähendamist.

ARTIKKEL 38

Tasud ja formaalsused

1. GATT 1994 VIII artikkel ja selle tõlgendavad märkused, samuti kõik GATT 1994 VIII artiklis sätestatud ja WTO asutamislepingu alusel kohaldatavad erandid ja vabastused kohustuste täitmisest ning nendest loobumised inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata kõik tasud ja lõivud, mis ta on kehtestanud seoses impordi või ekspordiga, viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda.

3. Kumbki lepinguosaline vaatab oma kehtestatud lõivud ja tasud korrapäraselt läbi, et vähendada nende arvu ja erisusi, kui see on otstarbekohane.

4. Kumbki lepinguosaline ei nõua seoses teise lepinguosalise kauba importimisega konsulaartehinguid, sealhulgas seotud lõive ja tasusid.

ARTIKKEL 39

Ümbertöötatud kaubad

1. Lepinguosaline püüab kohaldada teise lepinguosalise ümbertöötatud kaupade suhtes korda, mis ei ole ebasoodsam kui see, mida ta kohaldab samaväärsete uute kaupade suhtes.

2. Kui lepinguosaline võtab kasutatud kaupade suhtes vastu või jätab kehtima impordi- ja ekspordikeelud või -piirangud, püüab ta mitte kohalda neid meetmeid ümbertöötatud kaupade suhtes.

3. Lepinguosaline võib nõuda, et ümbertöötatud kaubad tuleb tema territooriumil turustamiseks või müügiks identifitseerida ümbertöötatud kaupadena ning et need peavad vastama kõigile kohaldatavatele tehnilistele nõuetele, mida kohaldatakse samaväärsete uute kaupade suhtes.

ARTIKKEL 40

Kaupade ajutine import

Lepinguosaline vabastab teise lepinguosalise ajutiselt imporditud kaupade impordi- ja tollimaksudest sellistel juhtudel ja sellises korras, nagu on sätestatud kaupade ajutist importi käsitlevates rahvusvahelistes konventsioonides. Seda erandit kohaldatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õigusaktidega.

ARTIKKEL 41

Transiit

GATT 1994 V artikkel inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse selle osaks. Lepinguosalised võtavad vajalikud meetmed, et soodustada energiakaupade transiiti, lähtudes vaba transiidi põhimõttest ning energiaharta lepingu artikli 7 lõigetest 1 ja 3.

ARTIKKEL 42

Impordi- ja ekspordimonopolid

Kumbki lepinguosaline ei määra ega säilita määratud impordi- või ekspordimonopoli. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab impordi- või ekspordimonopol ühe lepinguosalise poolt teatavale üksusele antud ainuõigust või volitust importida kaupa teiselt lepinguosaliselt või eksportida kaupa teisele lepinguosalisele ([4]).

ARTIKKEL 43

Päritolu märkimine

1. Kui Kirgiisi Vabariik nõuab Euroopa Liidu kaupade importimisel päritolumärki, aktsepteerib ta päritolumärgist „Made in EU“ või selle samaväärset vastet Kirgiisi Vabariigi päritolumärgise nõuetega kooskõlas olevas keeles, tingimustel, mis ei ole vähem soodsad kui need, mida kohaldatakse Euroopa Liidu liikmesriikide päritolumärkide suhtes.

2. Päritolumärgi „Made in EU“ kohaldamisel käsitleb Kirgiisi Vabariik Euroopa Liitu ühtse territooriumina.

ARTIKKEL 44

Impordi litsentsimise protseduurid

Kumbki lepinguosaline võtab vastu impordi litsentsimise protseduurid ja haldab neid kooskõlas impordi litsentsimise protseduuride lepingu artiklitega 1, 2 ja 3. Selleks inkorporeeritakse impordi litsentsimise protseduuride lepingu artiklid 1, 2 ja 3 käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

([4]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et see artikkel ei piira 6. peatüki kohaldamist ega hõlma õigust, mis tuleneb intellektuaalomandi õiguse andmisest.

ARTIKKEL 45

Ekspordi litsentsimise protseduurid ([5])

1. Kumbki lepinguosaline tagab vastavalt oma pädevusele ([6]) ekspordi litsentsimise protseduuride läbipaistvuse ja avaldab kõik uued ekspordi litsentsimise protseduurid või olemasolevate ekspordi litsentsimise protseduuride muudatused viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja muudel huvitatud isikutel nendega tutvuda. Võimaluse korral toimub selline avaldamine hiljemalt 30 päeva enne uue ekspordi litsentsimise protseduuri või olemasoleva ekspordi litsentsimise protseduuri muudatuse jõustumist ja igal juhul hiljemalt kuupäeval, millal asjaomane protseduur või muudatus jõustub.

2. Ekspordi litsentsimise protseduuride avaldamisel tuleb esitada järgmine teave:

a) ekspordi litsentsimise protseduuride või nendesse tehtud muudatuste tekst;

b) kaubad, mille suhtes konkreetset ekspordi litsentsimise protseduuri kohaldatakse;

c) iga protseduuri kohta ekspordilitsentsi taotlemise menetluse kirjeldus ja kriteeriumid, millele taotleja peab vastama, et tal oleks õigus ekspordilitsentsi taotleda, näiteks tegevusloa omamine, investeeringu tegemine või säilitamine või lepinguosalise territooriumil teatava ettevõtte vormis tegutsemine;

d) kontaktpunkt või -punktid, kust huvitatud isikud saavad lisateavet ekspordilitsentsi saamise tingimuste kohta;

e) haldusasutus või -asutused, kellele taotlus või muud asjakohased dokumendid tuleb esitada;

f) selle meetme või nende meetmete kirjeldus, mille rakendamiseks ekspordi litsentsimise protseduur on kavandatud;

g) ajavahemik, mille jooksul iga ekspordi litsentsimise protseduur kehtib, välja arvatud juhul, kui protseduur jääb jõusse seniks, kuni see mõnes uues väljaandes tühistatakse või seda muudetakse;

h) kui lepinguosaline kavatseb ekspordikvoodi haldamiseks kasutada ekspordi litsentsimise protseduuri, siis kvoodi üldkogus ja asjakohasel juhul väärtus ning kvoodi avamise ja sulgemise kuupäevad, ning

i) võimalikud vabastused või erandid nõudest saada ekspordilitsents, see, kuidas neid vabastusi või erandeid taotleda või kasutada, ning nende andmise kriteeriumid.

3. Kumbki lepinguosaline teatab 45 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist teisele lepinguosalisele oma olemasolevatest ekspordi litsentsimise protseduuridest. Lepinguosaline, kes võtab vastu uue ekspordi litsentsimise protseduuri või muudab olemasolevat ekspordi litsentsimise protseduuri, teatab teisele lepinguosalisele protseduurist või muudatusest 60 päeva jooksul pärast selle avaldamist. Teade peab sisaldama viidet allika(te)le, kus on avaldatud lõike 2 alusel nõutud teave, ja asjakohasel juhul asjaomase ametliku veebisaidi aadressi.

ARTIKKEL 46

Kaubanduse kaitsemeetmed

Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad

a) GATT 1994 XIX artiklist;

b) kaitsemeetmete lepingust;

c) põllumajanduslepingu artiklist 5;

d) GATT 1994 VI artiklist;

([5]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et ükski käesoleva artikli säte ei kohusta lepinguosalist andma ekspordilitsentsi ega takista lepinguosalist täitmast oma kohustusi, mis tulenevad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidest ning mitmepoolsetest massihävitusrelvade leviku tõkestamise kokkulepetest ja ekspordikontrolli kokkulepetest.

([6]) Kirgiisi Vabariigi suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit ainult nende meetmete puhul, mida Kirgiisi Vabariik rakendab ühepoolselt oma territooriumil kohaldatavate õigusnormide kohaselt.

e) dumpinguvastasest lepingust ning

f) subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingust.

ARTIKKEL 47

Kaubanduse kaitsevahendite läbipaistvus

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et kaubanduse kaitsevahendeid (dumpinguvastased, subsiidiumivastased ja ülemaailmsed kaitsemeetmed) tuleks kasutada täielikus kooskõlas asjakohaste WTO nõuetega ning õiglase ja läbipaistva süsteemi alusel.

2. Lepinguosalised tagavad, et enne dumpinguvastaste või tasakaalustusmeetmete kohta lõpliku otsuse tegemist avalikustatakse kõik olulised asjaolud ja kaalutlused, mis on meetmete rakendamise otsuse aluseks, ilma et see piiraks dumpinguvastase lepingu artikli 6 lõike 5 ning subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 12 lõike 4 kohaldamist. Huvitatud isikutele antakse piisavalt aega avalikustatud asjaolude ja kaalutluste kohta märkuste esitamiseks.

3. Igale huvitatud isikule antakse dumpingu- ja subsiidiumivastaste uurimiste käigus võimalus oma seisukohti avaldada, tingimusel et see ei tekita uurimistes asjatuid viivitusi.

4. Käesoleva artikli suhtes ei kohaldata käesoleva jaotise 14. peatükki.

3. PEATÜKK

TOLL

ARTIKKEL 48

Tollikoostöö

1. Lepinguosalised süvendavad tollikoostööd, et tagada kaubanduskeskkonna läbipaistvus, hõlbustada kaubandust, parandada tarneahela kindlust, suurendada tarbijate ohutust, tõkestada intellektuaalomandi õigustega vastuolus olevate kaupade voogu ning võidelda salakaubaveo ja pettuse vastu.

2. Lepinguosalised teevad lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks ja vastavalt olemasolevatele võimalustele koostööd, et muu hulgas

a) parandada tollialaseid õigusakte ning ühtlustada ja lihtsustada tolliprotseduure vastavalt rahvusvahelistele tolli ja kaubanduse lihtsustamise konventsioonidele ja standarditele, mille on välja töötanud muu hulgas Maailma Kaubandusorganisatsioon (sh kaubanduse lihtsustamise leping) ja Maailma Tolliorganisatsioon (eelkõige muudetud Kyoto konventsioon), ning võttes arvesse Euroopa Liidu väljatöötatud vahendeid ja parimaid tavasid, sealhulgas tolli suutlikkuse mõõtmise metoodikat Customs Blueprints;

b) rajada ajakohased tollisüsteemid ja võtta kasutusele ajakohane tollivormistussüsteem, kehtestada volitatud ettevõtjate süsteem, võtta kasutusele automatiseeritud riskipõhine analüüsi- ja kontrollisüsteem, kaupade tollist vabastamise lihtsustatud kord, tollivormistusjärgne kontroll ja läbipaistev tolliväärtuse määramine ning kehtestada tolli ja äriühingute partnerlust käsitlevad õigusnormid;

c) tagada oma territooriumil toimuva ümberlaadimise ja transiidi lihtsustamine ja tõhus kontroll, tagada kõigi asjaomaste ametiasutuste ja ametkondade koostöö ja tegevuse koordineerimine lepinguosaliste territooriumil, et hõlbustada transiitliiklust, ning otsida asjakohasel juhul võimalusi tollitransiidisüsteemide ühitamiseks;

d) soodustada kutse-eetika rangeimate standardite järgimist, eelkõige piiril, rakendades meetmeid, mis kajastavad Maailma Tolliorganisatsiooni Arusha deklaratsiooni põhimõtteid;

e) vahetada parimaid tavasid ja pakkuda tehnilist tuge planeerimisel ja kutse-eetika rangeimate standardite tagamisel;

f) vahetada asjakohasel juhul teavet ja andmeid, järgides teineteise norme tundlike andmete konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse kohta;

g) osaleda asjakohasel juhul oma tolliasutuste vahelistes koordineeritud tollimeetmetes.

ARTIKKEL 49

Vastastikune haldusabi

Ilma et see piiraks muid käesolevas lepingus, eelkõige artiklis 48 kavandatud koostöövorme, annavad lepinguosalised teineteisele tolliküsimustes vastastikust haldusabi kooskõlas protokolliga.

ARTIKKEL 50

Tolliväärtuse määramine

1. Tolliväärtuse määramist lepinguosalistevahelises kaubavahetuses reguleeritakse WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduva GATT 1994 VII artikli rakendamise lepingu artiklitega 1–17. Need inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Lepinguosalised teevad koostööd eesmärgiga saavutada ühine lähenemisviis tolliväärtuste määramise küsimuses.

4. PEATÜKK

TEHNILISED KAUBANDUSTÕKKED

ARTIKKEL 51

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on lihtsustada lepinguosalistevahelist kaubavahetust, hoides ära, tehes kindlaks ja kõrvaldades tarbetud tehnilised kaubandustõkked.

ARTIKKEL 52

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigi selliste tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise ja kohaldamise suhtes, mis võivad mõjutada lepinguosalistevahelist kaubavahetust.

2. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) ostuspetsifikatsioonid, mille valitsusasutused on koostanud seoses oma tootmis- või tarbimisvajadustega, või

b) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu A lisas kindlaks määratud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, mida käsitletakse käesoleva lepingu 5. peatükis.

ARTIKKEL 53

Seos tehniliste kaubandustõkete lepinguga

Lepinguosalised kinnitavad neile tehniliste kaubandustõkete lepingust teineteise suhtes tulenevaid õigusi ja kohustusi ning nimetatud leping inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

ARTIKKEL 54

Tehnilised normid

1. Kumbki lepinguosaline viib vastavalt selle lepinguosalise suhtes kohaldatavatele eeskirjadele ja menetlustele läbi kavandatavate tehniliste normide regulatiivse mõju hindamise, võttes arvesse kavandatava tehnilise normi puhul olemasolevaid regulatiivseid ja mitteregulatiivseid alternatiive, mis võivad täita lepinguosalise õiguspäraseid eesmärke kooskõlas tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2 lõikega 2.

2. Kumbki lepinguosaline kasutab oma tehniliste normide alusena asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui ta suudab tõendada, et need rahvusvahelised standardid oleksid taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhusad või asjakohatud.

3. Kui lepinguosaline ei ole oma tehniliste normide alusena kasutanud rahvusvahelisi standardeid, võtab ta teise lepinguosalise taotluse korral meetmeid tagamaks, et kõik olulised erinevused asjakohasest rahvusvahelisest standardist tehakse kindlaks, ning põhjendab, miks see rahvusvaheline standard ei ole lepinguosalise õiguspäraste eesmärkide täitmiseks tõhus või asjakohane.

4. Kumbki lepinguosaline vaatab oma tehnilised normid läbi, et suurendada nende ühtlustatust asjakohaste rahvusvaheliste standarditega, võttes muu hulgas arvesse asjakohaste rahvusvaheliste standardite uusi suundi või asjaolude muutumist, mis on toonud kaasa kõrvalekaldumisi asjakohasest rahvusvahelisest standardist.

5. Selliste oluliste tehniliste normide väljatöötamisel, mis võivad kaubandust märkimisväärselt mõjutada, võtab kumbki lepinguosaline oma asjakohaste eeskirjade ja menetluste kohaselt meetmeid tagamaks, et on olemas menetlused, mis võimaldavad isikutel väljendada oma seisukohti avaliku arutelu kaudu, välja arvatud juhul, kui tekivad või võivad tekkida ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riigi julgeolekuga seotud pakilised probleemid, ning et selliste arutelude tulemused avalikustatakse.

ARTIKKEL 55

Standardid

1. Selleks et ühtlustada standardeid võimalikult laialdaselt, julgustab kumbki lepinguosaline oma territooriumil asuvaid standardiasutusi ja piirkondlikke standardiorganisatsioone, mille liige on lepinguosaline ise või tema territooriumil asuvad standardiorganisatsioonid,

a) tegema vastavalt oma võimalustele asjakohaste rahvusvaheliste standardiorganisatsioonidega koostööd rahvusvaheliste standardite väljatöötamisel;

b) kasutama standardite väljatöötamiseks asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui sellised rahvusvahelised standardid oleksid õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhusad või asjakohatud ebapiisava kaitsetaseme, oluliste klimaatiliste või geograafiliste tegurite või oluliste tehnoloogiaprobleemide tõttu;

c) tagama, et nende tegevus ei dubleeriks rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide tööd ega kattuks sellega;

d) vaatama korrapäraselt läbi riiklikud ja piirkondlikud standardid, mis ei põhine asjakohastel rahvusvahelistel standarditel, et lähendada neid sellistele rahvusvahelistele standarditele;

e) tegema rahvusvahelise standardimistegevuse raames koostööd teise lepinguosalise asjaomaste standardiorganisatsioonidega; koostööd võib teha nii rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide tasandil kui ka piirkondlikul tasandil ning

f) edendama kahepoolset koostööd nende ja teise lepinguosalise standardiorganisatsioonide vahel.

2. Lepinguosalised peaksid vahetama teavet oma asjakohaste standardimisprotsesside kohta ning selle kohta, mil määral on rahvusvahelisi, piirkondlikke või allpiirkondlikke standardeid kasutatud riiklike standardite alusena.

3. Kui tehnilise normi eelnõus või vastavushindamismenetluses muudetakse standardite nõuded kohustuslikuks, peavad olema täidetud käesoleva lepingu artiklis 58 ja tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklis 2 või 5 sätestatud läbipaistvuskohustused.

4. Asjakohaste rahvusvaheliste standarditena käsitatakse tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklite 2 ja 5 ning selle 3. lisa tähenduses Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni, Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni, Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu ja Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni asutatud *codex alimentarius*'e komisjoni vastu võetud rahvusvahelisi standardeid, ilma et see välistaks muude rahvusvaheliste standardite kasutamist.

5. Ka teiste rahvusvaheliste organisatsioonide väljatöötatud standardit võib pidada asjakohaseks rahvusvaheliseks standardiks tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklite 2 ja 5 ning selle 3. lisa tähenduses, kui

a) selle on välja töötatud standardiorganisatsioon, kes püüab saavutada üksmeelt kas

   i) osalevate WTO liikmete riiklike delegatsioonide vahel, kes esindavad kõiki nende territooriumil asuvaid riiklikke standardiorganisatsioone, kes on vastu võtnud või kavatsevad vastu võtta standardeid valdkonnas, millega rahvusvaheline standardimistegevus on seotud, või

   ii) osaleva WTO liikme valitsusasutuste vahel, ning

b) see on välja töötatud kooskõlas tehniliste kaubandustõkete komitee otsusega rahvusvaheliste standardite, juhendite ja soovituste väljatöötamise põhimõtete kohta, mis käsitleb tehniliste kaubandustõkete lepingu artikleid 2 ja 5 ning selle 3. lisa.

ARTIKKEL 56

Vastavushindamine

1. Artikli 52 sätteid tehniliste normide koostamise, vastuvõtmise ja rakendamise kohta kohaldatakse *mutatis mutandis* vastavushindamismenetluste suhtes.

2. Kui lepinguosaline nõuab vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, valib ta vastavushindamismenetlused, ([7]) mis on proportsionaalsed riskihinnangu alusel kindlaks määratud kaasnevate riskidega, ning kasutab asjakohasel juhul tarnija vastavusdeklaratsiooni.

3. Kui lepinguosaline nõuab kolmanda isiku tehtavat vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, ning ta ei ole reserveerinud seda ülesannet lõikes 4 nimetatud valitsusasutusele, peab ta tegema järgmist:

a) kasutama vastavushindamisasutuste kvalifitseerimiseks eelistatavalt akrediteerimismenetlust;

b) kasutama parimal viisil akrediteerimise ja vastavushindamise rahvusvahelisi standardeid, samuti lepinguosaliste akrediteerimisasutusi kaasavaid rahvusvahelisi lepinguid, näiteks rahvusvahelise laborite akrediteerimise koostööorganisatsiooni (ILAC) ja rahvusvahelise akrediteerimisfoorumi (IAF) mehhanismide kaudu;

c) asjakohasel juhul kaaluma oma vastavushindamisasutuste ühinemist või julgustama neid ühinema toimivate rahvusvaheliste lepingute või kokkulepetega vastavushindamistulemuste ühtlustamiseks või heakskiitmise hõlbustamiseks;

d) tagama, et ettevõtjatel oleks valida vastavushindamisasutuste hulgast, kelle lepinguosalise ametiasutused on konkreetse toote puhul heaks kiitnud;

e) tagama, et vastavushindamisasutused on tootjatest, importijatest ja ettevõtjatest üldiselt sõltumatud ning et akrediteerimisasutuste ja vastavushindamisasutuste vahel ei ole huvide konflikte;

f) lubama vastavushindamisasutustel kasutada vastavushindamisega seotud katsete või kontrollide tegemiseks alltöövõtjaid ning

g) avaldama ühel veebisaidil nimekirja asutustest, kelle ta on määranud sellist vastavushindamist tegema, ja asjakohase teabe iga sellise asutuse määramise ulatuse kohta.

([7]) Kirgiisi Vabariigi puhul kehtestatakse vastavushindamismenetlused tehniliste normidega.

4. Lõike 3 punkti f ei tõlgendada nii, et see keelab lepinguosalisel nõuda alltöövõtjatelt samade nõuete täitmist, mida peaks lepinguliste katsete või kontrollide tegemiseks täitma vastavushindamisasutus, kellega ta on lepingu sõlminud.

5. Käesolev artikkel ei takista lepinguosalist nõudmast, et konkreetsete toodete vastavushindamist teeksid kindlaksmääratud valitsusasutused. Sellistel juhtudel peab lepinguosaline

a) piirama vastavushindamise eest makstavate tasude suuruse osutatud teenuste ligikaudse maksumusega ja vastavushindamise taotleja taotluse korral selgitama, kuidas tema poolt sellise vastavushindamise eest kehtestatud tasud piirduvad osutatud teenuste ligikaudse maksumusega, ning

b) tegema teabe vastavushindamise tasude kohta üldsusele kättesaadavaks.

6. Kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist alustavad lepinguosalised arutelusid selle üle, kas tarnija vastavusdeklaratsioon on kehtivatele tehnilistele normidele vastavuse tõendina vastuvõetav, eelkõige järgmistes valdkondades:

a) elektri- ja elektroonikaseadmete ohutuse aspektid;

b) masinate ohutuse aspektid;

c) seadmete elektromagnetiline ühilduvus;

d) energiatõhusus, sealhulgas ökodisaini nõuded, ning

e) teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramine elektri- ja elektroonikaseadmetes.

ARTIKKEL 57

Koostöö tehniliste kaubandustõkete valdkonnas

1. Lepinguosalised tugevdavad oma koostööd standardite, tehniliste normide, metroloogia, turujärelevalve, akrediteerimise ja vastavushindamismenetluste valdkonnas, et parandada teineteise süsteemide mõistmist ja hõlbustada juurdepääsu oma turgudele. Selleks püüavad lepinguosalised kindlaks määrata ja välja töötada konkreetsete küsimuste või sektorite puhul asjakohased koostöömehhanismid ja algatused, sealhulgas järgmised:

a) teabe ja kogemuste vahetamine oma tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise ja rakendamise teemal;

b) metroloogia, standardimise, vastavushindamise ja akrediteerimise eest vastutavate asutuste vahelise koostöö soodustamine ning

c) asjaomastel piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel teabe vahetamine standardite, tehniliste normide, vastavushindamismenetluste ja akrediteerimise valdkonnas toimuva arengu kohta.

2. Lepinguosalised teevad omavahelise kaubavahetuse edendamiseks järgmist:

a) püüavad vähendada erinevusi tehniliste normide, metroloogia, standardimise, turujärelevalve, akrediteerimise ja vastavushindamismenetluste valdkonnas, sealhulgas soodustades rahvusvaheliselt kokkulepitud dokumentide järgimist;

b) edendavad kooskõlas rahvusvaheliste eeskirjadega akrediteerimise kasutamist, et toetada vastavushindamisasutuste tehnilist pädevust ja tegevust, ning

c) toetavad Kirgiisi Vabariigi ja tema asjaomaste riiklike asutuste osalemist või võimaluse korral liikmesust sellistes Euroopa ja rahvusvahelistes organisatsioonides, mille tegevus on seotud standardimise, vastavushindamise, akrediteerimise, metroloogia ja sellega seonduvate funktsioonidega.

ARTIKKEL 58

Läbipaistvus

1. Kavandatava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse edastamisel WTO teadete keskregistrile annab lepinguosaline teisele lepinguosalisele kirjalike märkuste esitamiseks aega vähemalt 60 päeva, välja arvatud juhul, kui tekivad või võivad tekkida ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riigi julgeolekuga seotud pakilised probleemid. Kui märkuste esitamise tähtaja pikendamiseks esitatakse mõistlikult põhjendatud taotlus, kaalub lepinguosaline selle rahuldamist.

2. Kui lepinguosaline saab teiselt lepinguosaliselt kirjalikke märkusi kavandatava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse kohta, peab ta tegema järgmist:

a) teise lepinguosalise taotluse korral arutama kirjalikke märkusi oma pädeva reguleeriva asutuse osavõtul ajal, mil neid saab arvesse võtta, ning

b) vastama märkustele kirjalikult hiljemalt tehnilise normi või vastavushindamismenetluse avaldamise kuupäeval.

3. Kumbki lepinguosaline avaldab oma vastused märkustele, mis ta saab lõikes 1 osutatud teate peale, veebisaidil hiljemalt vastuvõetud tehnilise normi või vastavushindamismenetluse avaldamise kuupäeval.

4. Lepinguosaline annab teise lepinguosalise taotluse korral teavet vastuvõetud või vastu võetava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse eesmärkide, õigusliku aluse ja põhjenduste kohta.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema vastuvõetud tehnilised normid ja vastavushindamismenetlused avaldatakse veebisaidil tasuta.

6. Kumbki lepinguosaline esitab teabe tehnilise normi või vastavushindamismenetluse vastuvõtmise ja jõustumise ning lõpliku vastuvõetud teksti kohta, saates WTO-le edastatud esialgse teate kohta *addendum*'i.

7. Tehniliste normide avaldamise ja nende jõustumise vahele jäetakse mõistlik ajavahemik, et teise lepinguosalise ettevõtjad saaksid kohanduda. Väljend „mõistlik ajavahemik" tähendab ajavahemikku, mis ei ole lühem kui kuus kuud, välja arvatud juhtudel, kui see ei oleks seatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks tõhus.

8. Lepinguosaline kaalub teise lepinguosalise mõistlikult põhjendatud taotlust, mille teine lepinguosaline on edastanud enne kavandatava tehnilise normi WTO-le edastamise järgse märkuste esitamise tähtaja lõppu, nagu on osutatud lõikes 1, ning milles ta palub pikendada tehnilise normi vastuvõtmise ja selle jõustumise vahele jäetavat aega, välja arvatud juhul, kui see viivitus ei oleks seatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks tõhus.

ARTIKKEL 59

Märgistamine ja etikettimine

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et tehniline norm võib hõlmata või käsitleda üksnes märgistamis- või etikettimisnõudeid. Sellistel juhtudel kohaldavad lepinguosalised tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2 lõike 2 põhimõtteid.

2. Kui lepinguosaline nõuab toodete kohustuslikku märgistamist või etikettimist, siis

a) nõuab ta ainult sellist teavet, mis on oluline toote tarbijate või kasutajate jaoks või mis näitab toote vastavust kohustuslikele tehnilistele nõuetele;

b) ei nõua ta turule laskmise eeltingimusena ühtki eelnevat heakskiitu ega märgistuse või etiketi registreerimist või sertifitseerimist ega tasu maksmist, kui toode muus osas vastab lepinguosalise kehtestatud nõuetele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks, kuna toode kujutab endast ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele või elule, keskkonnale või riigi julgeolekule;

c) kui lepinguosaline nõuab, et ettevõtjad kasutaksid kordumatut tunnuskoodi, annab ta selle koodi teise lepinguosalise ettevõtjatele põhjendamatu viivituseta ja mittediskrimineerivalt;

d) tingimusel et allpool loetletud elemendid ei ole kaupa importiva lepinguosalise nõutava teabe puhul eksitavad, vastuolulised ega segadusse ajavad, lubab see lepinguosaline järgmist:

i) teave muudes keeltes lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale keelele;

ii) rahvusvaheliselt aktsepteeritavad nomenklatuurid, piktogrammid, sümbolid või graafilised kujutised ning

iii) täiendav teave lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale teabele;

e) lepinguosaline nõustub, et etikettimine, sealhulgas täiendav etikettimine või etiketil paranduste tegemine, toimub tolliladudes või muudes selleks ettenähtud kohtades alternatiivse võimalusena päritoluriigis etikettimisele, ning

f) kaalub lepinguosaline asjakohasel juhul, kas mittepüsivate või eemaldatavate etikettide või märgistuste füüsiliselt tootele kinnitamise asemel oleks vastuvõetav nende esitamine saatedokumentides.

ARTIKKEL 60

Konsulteerimine

1. Lepinguosaline võib taotleda konsulteerimist teise lepinguosalisega käesolevast peatükist tulenevates küsimustes, esitades teise lepinguosalise tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorile kirjaliku taotluse. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et lahendada küsimus vastastikku rahuldaval viisil, ja võivad selleks kokku kutsuda koostöökomitee.

2. Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et käesolev artikkel ei piira lepinguosaliste 14. peatükist tulenevaid õigusi ja kohustusi.

ARTIKKEL 61

Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaator

1. Kumbki lepinguosaline nimetab tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatori ja teavitab teist lepinguosalist, kui koordinaator vahetub. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorid teevad koostööd, et hõlbustada käesoleva peatüki rakendamist ja lepinguosalistevahelist koostööd kõigis tehniliste kaubandustõkete lepinguga seotud küsimustes.

2. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatori ülesanded hõlmavad järgmist:

a) käesoleva peatüki rakendamise ja haldamise jälgimine, sealhulgas küsimused, mis on seotud standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise, rakendamise või täitmise tagamisega;

b) suhtlemine teise lepinguosalise tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatoriga seoses lepinguosaliste algatustega, mille eesmärk on tõhustada koostööd standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise ja täiustamise alal ning vahetada valitsusvälistel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel teavet standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste arengusuundumuste kohta.

3. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorid suhtlevad teineteisega kokkulepitud viisil, mis on nende ülesannete täitmiseks asjakohane.

5. PEATÜKK

SANITAAR- JA FÜTOSANITAARKÜSIMUSED

ARTIKKEL 62

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on sätestada põhimõtted, mida kohaldatakse lepinguosalistevahelises kaubavahetuses sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete suhtes, ning teha koostööd loomade heaolu, taimekaitse ja antimikroobikumiresistentsuse valdkonnas. Lepinguosalised kohaldavad käesolevas peatükis sätestatud põhimõtteid viisil, mis lihtsustab kaubavahetust

ja väldib põhjendamatute takistuste loomist nendevahelisele kaubandusele, säilitades samal ajal mõlema lepinguosalise puhul inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitse taseme.

ARTIKKEL 63

Mitmepoolsed kohustused

Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingust.

ARTIKKEL 64

Põhimõtted

1. Lepinguosalised tagavad, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete väljatöötamisel ja rakendamisel järgitakse proportsionaalsuse, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ning teadusliku põhjendatuse põhimõtteid ja võetakse arvesse rahvusvahelisi standardeid (6. detsembril 1951 Roomas alla kirjutatud rahvusvaheline taimekaitsekonventsioon (edaspidi „taimekaitsekonventsioon“), Maailma Loomatervise Organisatsioon (edaspidi „OIE“) ja *codex alimentarius*'e komisjon (edaspidi „*codex alimentarius*“).

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete küsimustes ei diskrimineerita teise lepinguosalise territooriumi meelevaldselt ja põhjendamatult võrreldes oma territooriumiga, kui olud on samasugused või sarnased. Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ei rakendata viisil, mis kujutaks endast lepinguosalistevahelise kaubanduse varjatud piiramist.

3. Kumbki lepinguosaline tagab sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete, -menetluste või -kontrollide rakendamise ning teise lepinguosalise pädevalt asutuselt saadud teabepäringute käsitlemise ilma põhjendamatu viivituseta ja importtoodete puhul vähemalt sama soodsatel tingimustel kui samasuguste omamaistele toodete puhul.

ARTIKKEL 65

Impordinõuded

1. Importiva lepinguosalise impordinõudeid kohaldatakse kogu eksportiva lepinguosalise territooriumil kooskõlas artikliga 64.

2. Lepinguosalistevahelisel toidu- ja põllumajanduskaupadega kauplemisel nõutavates sertifikaatides sätestatud impordinõuded põhinevad taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e põhimõtetel ning nende asjakohastel standarditel, välja arvatud juhul, kui impordinõudeid toetab sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingus sätestatud kohaldatavate rahvusvaheliste eeskirjade kohaselt läbi viidud teaduspõhine riskianalüüs.

3. Kirgiisi Vabariigi väljaantud impordilubades esitatud nõuded ei sisalda lõikes 2 osutatud sertifikaatide nõuetest rangemaid sanitaar- ja veterinaartingimusi. Kumbki lepinguosaline peaks kasutama ühtlustatud impordisertifikaate, mida hallatakse kesktasandil ja mis kehtivad kogu eksportiva lepinguosalise territooriumi suhtes.

ARTIKKEL 66

Looma- ja taimetervisega seotud meetmed

Kooskõlas sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepinguga ning taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e asjakohaste standardite, suuniste või soovitustega

a) tunnustavad lepinguosalised kahjuri- või haigusvabade alade ja vähese kahjuri- või haiguslevikuga alade mõistet;

b) kehtestab importiv lepinguosaline oma sanitaarmeetmed, mida kohaldatakse eksportiva lepinguosalise suhtes, kelle territooriumil kahjur või haigus esineb, eksportiva lepinguosalise tsoonide kehtestamise otsuse põhjal, tingimusel et saavutatakse importiva lepinguosalise asjakohane kaitsetase;

c) võtavad lepinguosalised kahjuri- või taudivabasid alasid ning vähese kahjuri- või taudilevikuga alasid kindlaks määrates arvesse selliseid tegureid nagu geograafiline asukoht, ökosüsteemid, epidemioloogiline järelevalve ning sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli tõhusus nendel aladel.

ARTIKKEL 67

Inspekteerimine ja audit

Inspekteerimine ja audit, mida importiv lepinguosaline teeb eksportiva lepinguosalise territooriumil tema inspekteerimis- ja sertifitseerimissüsteemide hindamiseks ja tunnustamiseks, vastavad taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e asjakohastele standardite, suunistele ja soovitustele. Auditi ja inspekteerimise kulud kannab auditeerimist ja inspekteerimist teostanud lepinguosaline.

ARTIKKEL 68

Teabevahetus ja koostöö

1. Lepinguosalised arutavad olemasolevaid sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ja loomade heaolu meetmeid ning nende väljatöötamist ja rakendamist ja vahetavad sellekohast teavet. Asjakohasel juhul lähtutakse selliste arutelude ja teabevahetuse käigus sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingust ning taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e standarditest, suunistest ja soovitustest.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd küsimustes, mis puudutavad toiduohutust, loomatervist, loomade heaolu, taimetervist, taimekaitset ja antimikroobikumiresistentsust, vahetades teavet, teadmisi ja kogemusi eesmärgiga suurendada suutlikkust nendes valdkondades. Selline koostöö võib hõlmata tehnilist abi.

3. Lepinguosalised algatavad emma-kumma lepinguosalise taotlusel õigeaegse dialoogi sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes, et arutada selle valdkonna probleeme ja muid käesoleva peatüki kohaseid kiireloomulisi küsimusi. Koostöökomitee võib kehtestada sellise dialoogi eeskirjad.

4. Lepinguosalised määravad kontaktpunktid, mille kaudu toimub suhtlus käesoleva peatükiga hõlmatud küsimustes, ja ajakohastavad korrapäraselt kontaktpunktide loetelu.

ARTIKKEL 69

Läbipaistvus

Kumbki lepinguosaline

a) püüab tagada kaubanduses ning eelkõige teise lepinguosalise impordi suhtes kohaldatavate sanitaar- ja fütosanitaarnõuete läbipaistvuse;

b) teeb teise lepinguosalise taotluse korral kahe kuu jooksul pärast sellise taotluse esitamist talle teatavaks nõuded, mida kohaldatakse konkreetsete toodete impordi suhtes, ja teatab, kas on vaja riskianalüüsi, ning

c) teatab teise lepinguosalise kontaktpunktile põhjendamatu viivituseta posti, faksi või e-posti teel kõikidest tõsistest või olulistest ohtudest looma- või taimetervisele, sealhulgas toiduainetega seotud hädaolukordadest, mis puudutavad lepinguosaliste vahel kaubeldavaid kaupu.

6. PEATÜKK

TEENUSKAUBANDUS JA INVESTEERINGUD

ARTIKKEL 70

Eesmärk, kohaldamis- ja rakendusala

1. Kinnitades oma kohustusi, mis tulenevad WTO asutamislepingust, näevad lepinguosalised käesolevaga ette vastastikuste teenuskaubanduse ja investeeringute tegemise tingimuste parandamise korra.

2. Ühtegi käesoleva peatüki sätet ei tõlgendata nii, et sellega kehtestatakse 9. peatüki kohaste riigihangetega seotud kohustusi.

3. Käesolevat peatükki ei kohaldata kummagi lepinguosalise antud subsiidiumide suhtes.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspärased poliitikaeesmärgid, näiteks rahvatervise kaitse, sotsiaalteenuste, riikliku hariduse, ohutuse, keskkonna, sealhulgas kliimamuutuste, avaliku kõlbluse, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse ning kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitse valdkonnas.

5. Käesolevat peatükki ei kohaldata selliste meetmete suhtes, mis mõjutavad füüsilisi isikuid, kes püüavad pääseda lepinguosaliste tööturule, ega kodakondsuse ning alalise elu- ja töökohaga seotud meetmete suhtes.

6. Käesolev peatükk ei takista lepinguosalist rakendamast meetmeid, millega reguleeritakse füüsiliste isikute sisenemist tema territooriumile või nende ajutist viibimist tema territooriumil, sealhulgas meetmed, mis on vajalikud tema piiride puutumatuse kaitseks ja füüsiliste isikute korrakohaseks piiriületuseks, tingimusel et neid meetmeid ei rakendata viisil, mis muudaks olematuks või vähendaks kasu, mida teine lepinguosaline saab käesoleva peatüki alusel. Ainuüksi asjaolu, et mõne riigi füüsilistelt isikutelt nõutakse viisat ja teiste riikide füüsilistelt isikutelt seda ei nõuta, ei tohi pidada käesolevast peatükist tuleneva kasu olematuks muutmiseks või vähendamiseks.

7. Käesolevas peatükis ei võeta arvesse kohtlemist, mida lepinguosaline on võimaldanud

a) lepingu alusel, millega liberaliseeritakse oluliselt teenuskaubandust (sealhulgas asutamist teenuste valdkonnas), mis vastab GATSi V ja Va artikli kriteeriumidele, või lepingu alusel, millega oluliselt liberaliseeritakse asutamist muudes samadele kriteeriumidele vastavates majandustegevuse valdkondades, seoses selliste tegevustega;

b) tulenevalt meetmetest, millega nähakse ette tunnustamine, sealhulgas füüsilisele isikule või ettevõttele majandustegevuseks tegevusloa, litsentsi või sertifikaadi andmise standardite või kriteeriumide või usaldatavusnõuete tunnustamine.

8. Käesolevat peatükki ei kohaldata audiovisuaalsektori suhtes.

ARTIKKEL 71

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „tegevus valitsuse ülesannete täitmisel“ – tegevus, sealhulgas osutatud teenus, mis ei toimu ärilistel alustel ega ühe või mitme ettevõtjaga konkureerides;

b) „filiaal“ – lepinguosalise territooriumil asuv tegevuskoht, mis ei ole iseseisev juriidiline isik, kuid on laadilt püsiv, näiteks emaettevõtja teise lepinguosalise territooriumil asuv laiendus, millel on oma juhtkond ja vahendid äritehingute tegemiseks kolmandate isikutega nii, et need kolmandad isikud, kuigi teades, et vajaduse korral on olemas õiguslik side emaettevõtjaga, mille peakontor asub teise lepinguosalise territooriumil, ei pea suhtlema otse kõnealuse emaettevõtjaga, vaid võivad teha tehinguid nimetatud laienduseks oleva äriüksusega;

c) „piiriülene teenuste osutamine“ – teenuse osutamine

   i) ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või

   ii) ühe lepinguosalise territooriumil teise lepinguosalise teenusetarbijale;

d) „majandustegevus“ – iga tööstuslik, kaubanduslik, vabakutseline ja käsitööndusliik teenus või tegevus, mis ei hõlma teenuste osutamist või tegevust valitsuse ülesannete täitmisel;

e) „ettevõte“ – juriidiline isik, filiaal või asutatud esindus;

f) „asutamine“ – juriidilise isiku loomine või omandamine, sealhulgas kapitaliosaluse teel, või filiaali või esinduse loomine kas Euroopa Liidus või Kirgiisi Vabariigis püsivate majandussidemete sisseseadmise või säilitamise eesmärgil;

g) „ettevõtjasiseselt üleviidav isik“ – füüsiline isik, kes on olnud ühe lepinguosalise juriidilise isiku töötaja või partner vähemalt ühe aasta jooksul vahetult enne tema teise lepinguosalise territooriumile sisenemise ja seal ajutise viibimise avalduse esitamist ja kes viiakse ajutiselt üle teise lepinguosalise territooriumil asuvasse ettevõttesse, mis kuulub eelnevalt nimetatud juriidilise isikuga samasse kontserni (sh esindus, tütarettevõtja, filiaal või emaettevõtja), eeldusel et

i) asjaomane füüsiline isik kuulub ühte allpool loetletud kategooriasse:

A) juhid või tegevjuhid juhtival kohal töötavad isikud, kes peaasjalikult suunavad ettevõtte juhtimist ja kelle tegevust jälgib või juhib peamiselt äriühingu juhatus või aktsionäride nõukogu või samalaadne organ ning kes teevad vähemalt järgmist:

1) juhivad ettevõtet või selle osakonda;

2) teevad järelevalvet ja kontrolli teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate töö üle ning

3) omavad õigust isiklikult töötajaid tööle võtta ja töölt vabastada või anda soovitusi nende töölevõtmiseks, töölt vabastamiseks või muude tööjõumeetmete võtmiseks;

B) spetsialistid: isikud, kellel on ettevõtte tegevuse, uurimisseadmete, töövõtete, -protsesside ja -korralduse või juhtimise seisukohast olulisi eriteadmisi, või

C) praktikandid: isikud, kellel on kõrgharidus ja kes viiakse karjäärivõimaluste edendamiseks või äritegevuse korralduse ja meetoditega seotud väljaõppe saamiseks ajutiselt üle; ([8])

ii) Euroopa Liidu puhul võetakse alapunkti i alapunktis B osutatud teadmiste hindamisel lisaks ettevõttespetsiifilistele teadmistele arvesse seda, kas füüsilisel isikul on selliseks tööks või tegevuseks vajalikke erialaoskusi, mis eeldavad tehnilisi eriteadmisi, sealhulgas kuulumist töötajate hulka, kelle erialal tegutsemiseks on nõutav luba,

h) lepinguosalise „investor“ – selle lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes soovib tegeleda või tegeleb majandustegevusega teise lepinguosalise territooriumil ettevõtete asutamise kaudu;

i) „juriidiline isik“ – kohaldatava õiguse alusel nõuetekohaselt kas kasumi saamiseks või muuks otstarbeks asutatud või muul viisil korraldatud ning kas era- või riigi omandis olev juriidiline isik, sealhulgas äriühing, usaldusühing, täisühing, ühisettevõte, ühe osanikuga äriühing või ühistu;

j) „lepinguosalise juriidiline isik“ – juriidiline isik, mis on asutatud kooskõlas Euroopa Liidu või selle liikmesriikide või Kirgiisi Vabariigi õigusega ja mille registrijärgne asukoht või juhatuse asukoht või põhitegevuskoht on vastavalt kas Euroopa Liidu territooriumil või Kirgiisi Vabariigi territooriumil; kui Euroopa Liidu või selle liikmesriikide õiguse või Kirgiisi Vabariigi õiguse kohaselt asutatud juriidilisel isikul on ainult registrijärgne asukoht või juhatuse asukoht vastavalt kas Euroopa Liidu territooriumil või Kirgiisi Vabariigi territooriumil, ei loeta seda lepinguosalise juriidiliseks isikuks, välja arvatud juhul, kui ta tegeleb olulise äritegevusega vastavalt Euroopa Liidu või Kirgiisi Vabariigi territooriumil; käesolevat peatükki kohaldatakse ka laevandusettevõtjate suhtes, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu või Kirgiisi Vabariiki ja mis on vastavalt kas Euroopa Liidu liikmesriigi või Kirgiisi Vabariigi kodanike kontrolli all, kui nende laevad on registreeritud vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi või Kirgiisi Vabariigi asjakohastele õigusaktidele ja sõidavad Euroopa Liidu liikmesriigi või Kirgiisi Vabariigi lipu all;

([8]) Vastuvõtvalt ettevõttelt võidakse nõuda, et ta esitaks eelnevalt heakskiitmiseks kogu viibimisaega hõlmava õppekava, mis tõendab, et viibimise eesmärk on väljaõpe. Austria, Hispaania, Leedu, Prantsusmaa, Saksamaa, Tšehhi ja Ungari puhul peab väljaõpe olema seotud omandatud akadeemilise kraadiga.

k) „Euroopa Liidu füüsiline isik“ ja „Kirgiisi Vabariigi füüsiline isik“ – vastavalt ühe Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik ja Kirgiisi Vabariigi kodanik kooskõlas vastavalt selle Euroopa Liidu liikmesriigi ([9]) ja Kirgiisi Vabariigi siseriiklike õigusnormidega;

l) „tegevus“ – ettevõtte juhtimine, majandamine, käigushoidmine, kasutamine, sellest kasu saamine ja selle müük või muu ettevõtte käsutamise vorm;

m) „teenused“ — kõikide teenindussektorite kõik teenused, ([10]) välja arvatud teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel;

n) „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kavatseb osutada või osutab teenust;

o) „lepinguosalise juriidilise isiku tütarettevõtja“ – juriidiline isik, mis on sama lepinguosalise teise juriidilise isiku kontrolli all;

p) „teenuse osutamine“ – teenuse tootmine, jaotamine, turustamine, müümine ja kättetoimetamine.

ARTIKKEL 72

Enamsoodustusrežiim ja võrdne kohtlemine

1. Euroopa Liit tagab seoses oma territooriumil majandustegevuseks ettevõtte asutamisega ja selle tegevusega Kirgiisi Vabariigi investoritele ja nende ettevõtetele vähemalt sama soodsa kohtlemise, kui ta võimaldab kolmanda riigi investoritele ja nende ettevõtetele.

2. Kirgiisi Vabariik tagab seoses oma territooriumil majandustegevuseks ettevõtte asutamisega ja selle tegevusega Euroopa Liidu investoritele ja nende ettevõtetele vähemalt sama soodsa kohtlemise, kui ta võimaldab oma investoritele ja nende ettevõtetele või kolmanda riigi investoritele ja nende ettevõtete, olenevalt sellest, kumb kohtlemine on soodsam.

3. Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemine ei hõlma investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise korda, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes lepingutes. Lepinguosalise ja mõne kolmanda isiku vahel sõlmitud muude rahvusvaheliste lepingute sisulised sätted ei kujuta endast iseenesest käesoleva artikli kohast kohtlemist. Lepinguosalise poolt selliste sätete alusel võetud meetmed ([11]) võivad kujutada endast lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemist ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

4. Käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata õhu-, sisevee- ega merevedude suhtes.

ARTIKKEL 73

Teenuste horisontaalsed piirangud

1. Olenemata käesoleva peatüki muudest sätetest ei tohiks lepinguosaliselt nõuda GATSiga hõlmatud sektorite või meetmete suhtes soodsamat kohtlemist kui see, mida see lepinguosaline peab GATSi alusel iga teenusesektori ja allsektori ning tarneviisi puhul võimaldama.

2. Suurema kindluse huvides inkorporeeritakse teenuste puhul lepinguosaliste GATSi kohased erikohustuste loendid, sealhulgas reservatsioonid, ja Euroopa Liidu puhul selle lisa II artikli erandite kohta (soodustusrežiimi erandite loend) käesolevasse lepingusse ja muudetakse selle osaks ning need kuuluvad kohaldamisele.

([9]) Mõiste „Euroopa Liidu füüsiline isik“ hõlmab ka füüsilist isikut, kes elab alaliselt Läti Vabariigis, kes ei ole Läti Vabariigi ega ühegi teise riigi kodanik, kuid kellel on Läti Vabariigi õigusaktide kohaselt õigus saada mittekodaniku pass.

([10]) Suurema kindluse huvides käsitatakse käesoleva peatüki kohaldamisel teenustena neid teenuseid, mis on loetletud WTO dokumendi MTN.GNS/W/120 kõige ajakohasemas versioonis.

([11]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et selliste sätete pelka ülevõtmist lepinguosalise poolt ulatuses, mis on vajalik nende inkorporeerimiseks siseriiklikku õiguskorda, ei peeta iseenesest meetmeks.

ARTIKKEL 74

Usaldatavusnõuetega seotud erand

1. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see takistab lepinguosalist võtmast või säilitamast meetmeid usaldatavusnõuetega seotud kaalutlustel, näiteks investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või nende isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usalduskohustus, või finantssüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks. Kui niisugused meetmed on vastuolus käesoleva lepinguga, ei kasutata neid lepinguosalise käesolevast lepingust tulenevate ülesannete või kohustuste vältimise vahendina.

2. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et lepinguosaline on kohustatud avalikustama üksikklientide äritegevuse ja kontodega seotud teavet või avaliku sektori asutuste valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.

ARTIKKEL 75

Eeliste andmisest keeldumine

Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise juriidilisele isikule või selle juriidilise isiku poolt tema territooriumil asutatud ettevõttele käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste kaitsega, ja

a) millega keelatakse tehingud selle juriidilise isiku või tema ettevõttega või

b) mida rikutaks või millest hoidutaks kõrvale, kui sellele juriidilisele isikule või tema ettevõttele antaks käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, sealhulgas juhul, kui meetmetega keelatakse tehingud füüsilise isikuga, kes omab või kontrollib seda juriidilist isikut või tema ettevõtet.

ARTIKKEL 76

Ettevõtjasiseselt üleviidavad isikud

1. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise investoritel võtta oma ettevõtetesse tööle asjaomase teise lepinguosalise füüsilisi isikuid tingimusel, et need töötajad on ettevõtjasiseselt üleviidavad isikud.

2. Lõikes 1 nimetatud füüsilised isikud võivad siseneda lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibida järgmiste ajavahemike jooksul:

a) juhatajad ja tegevjuhid kuni kolm aastat;

b) spetsialistid kuni kolm aastat ning

c) praktikandid kuni üks aasta.

3. Jätkuvalt kohaldatakse kõiki lepinguosaliste õigusnormidega kehtestatud riiki sisenemise, seal viibimise, töötamise ja sotsiaalkindlustuse alaseid nõudeid, kaasa arvatud riigis viibimise aega, miinimumpalka ja palgaalaseid kollektiivlepinguid käsitlevaid eeskirju.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata juhtudel, kui ettevõtjasiseselt üleviidava isiku ajutise kohalviibimise eesmärk või tagajärg on sekkumine tööturu osapoolte vaidlusse või läbirääkimistesse või sellise vaidluse või selliste läbirääkimiste tulemuse mõjutamine muul moel.

ARTIKKEL 77

Investeeringute järkjärguline liberaliseerimine

Lepinguosalised tunnistavad tähtsust, mida omab võrdse kohtlemise võimaldamine teineteise investoritele seoses ettevõtete asutamise ja tegevusega nende asjaomasel territooriumil, ning kaaluvad võimalust saavutada see eesmärk vastastikku rahuldaval viisil, võttes arvesse koostöökomitee soovitusi.

ARTIKKEL 78

Kavatsetud meetmete kehtestamise keeld

1. Kumbki lepinguosaline teeb kõik endast oleneva, et vältida selliseid meetmeid või samme, mis kitsendavad teise lepinguosalise investorite jaoks tema territooriumil ettevõtete asutamise ja tegevuse tingimusi võrreldes käesoleva lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga.

2. Kirgiisi Vabariik teatab partnerluse ja koostöö vaimus tegutsedes ning 13. peatükki silmas pidades Euroopa Liidule oma kavatsusest võtta vastu uued õigusnormid, mis lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga võrreldes kitsendavad Euroopa Liidu investorite jaoks ettevõtete asutamise ja tegevusega seotud tingimusi Kirgiisi Vabariigis

3. Euroopa Liit võib nõuda, et Kirgiisi Vabariik edastaks lõikes 2 osutatud uute õigusnormide eelnõud ja alustaks selliste eelnõude üle konsultatsioone.

4. Kui Kirgiisi Vabariigis vastu võetud uued õigusnormid kitsendaksid Euroopa Liidu investorite jaoks ettevõtete tegevuse tingimusi võrreldes käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeval kehtinud olukorraga, ei kohaldata selliseid õigusnorme pärast nende jõustumist kolme aasta jooksul nende ettevõtete suhtes, mis olid nende õigusnormide jõustumise ajal Kirgiisi Vabariigis juba asutatud.

5. Suurema kindluse huvides ei loeta lõike 4 tähenduses kitsendavaks maksumeetmeid, mida Kirgiisi Vabariik rakendab mittediskrimineerivalt.

ARTIKKEL 79

Piiriülene teenuste osutamine

1. Lepinguosalised kohustuvad kooskõlas käesoleva peatüki sätetega võtma vajalikke meetmeid, et võimaldada järk-järgult piiriülest teenuste osutamist lepinguosaliste vahel, võttes arvesse nende asjakohaste teenindusvaldkondade arengut.

2. Koostöönõukogu annab soovitusi käesoleva artikli rakendamiseks.

ARTIKKEL 80

Koostöö Kirgiisi Vabariigi turusuunitlusega teenindussektori nimel

Lepinguosalised teevad koostööd, et arendada Kirgiisi Vabariigis turusuunitlusega teenindussektorit.

ARTIKKEL 81

Meretransporditeenused

1. Lepinguosalised rakendavad põhimõtet tagada ärilistel alustel ja diskrimineerimata piiranguteta juurdepääs rahvusvahelisele mereveoturule ja -kaubandusele.

2. Lõikes 1 osutatud põhimõtte kohaldamisel lepinguosalised

a) ei näe tulevikus kolmandate riikidega sõlmitavates kahepoolsetes lepingutes, mis käsitlevad meretransporditeenuseid, sealhulgas puist- ja vedellastivedusid ja liinivedusid, ette lastijaotusklausleid ning kaotavad mõistliku aja jooksul varasemates lepingutes sisalduvad lastijaotusklauslid ning

b) kaotavad käesoleva lepingu jõustumisel ühepoolsed meetmed ning haldus-, tehnilised ja muud takistused, mis võivad varjatult piirata rahvusvaheliste meretransporditeenuste vaba pakkumist või põhjustada selles vallas ebavõrdset kohtlemist, ning hoiduvad edaspidi neid kehtestamast.

ARTIKKEL 82

Muud transporditeenused

Selleks et tagada lepinguosalistevahelise transpordi kooskõlastatud areng, mis on kohandatud nende kaubandusvajadustele, võivad lepinguosalised pärast käesoleva lepingu jõustumist pidada läbirääkimisi, et sõlmida erilepinguid, mis käsitlevad vastastikuse turulepääsu ja teenuste osutamise tingimusi maantee-, raudtee- ja sisevee- ning asjakohasel juhul lennutranspordis.

7. PEATÜKK

KAPITALI LIIKUMINE, MAKSED JA ÜLEKANDED NING AJUTISED KAITSEMEETMED

ARTIKKEL 83

Jooksevkonto

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, lubavad lepinguosalised teha lepinguosalistevahelise maksebilansi arvelduskonto tehingutega seotud makseid vabalt konverteeritavas valuutas ja kooskõlas 22. juulil 1944 ÜRO rahandus- ja finantskonverentsil vastu võetud Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga.

ARTIKKEL 84

Kapitali liikumine

1. Maksebilansi kapitali- ja finantskonto tehingute puhul tagab kumbki lepinguosaline käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast alates kapitali vaba liikumise seoses otseinvesteeringutega, mis on tehtud tema territooriumil kohaldatava õiguse ja 6. peatüki kohaselt, ning sellise investeeritud kapitali ja sellest tuleneva kasumi rahaks muutmise või kodumaale tagasiviimisega.

2. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, ei kehtesta kumbki lepinguosaline uusi piiranguid kapitali liikumisele ja jooksvatele maksetele Euroopa Liidu liikmesriikide ja Kirgiisi Vabariigi residentide vahel ega muuda kehtivat korda rangemaks.

3. Lepinguosalised konsulteerivad teineteisega, et hõlbustada omavahelist kapitali liikumist kaubanduse ja investeeringute edendamiseks.

ARTIKKEL 85

Kapitali liikumist, makseid või ülekandeid käsitlevate õigusnormide kohaldamine

1. Artiklid 83 ja 84 ei takista lepinguosalist kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad

a) pankrotti, maksejõuetust või võlausaldajate õiguste kaitset;

b) finantsinstrumentide emiteerimist, nendega kauplemist või tehingute tegemist;

c) finantsaruandlust või kapitali liikumise, maksete või ülekannete arvestuse pidamist, kui see on vajalik õiguskaitse- või finantsjärelevalveasutuste abistamiseks;

d) kuritegusid, väärtegusid, kelmusi või pettusi;

e) kohtumenetlustes tehtud määruste või otsuste täitmise tagamist või

f) sotsiaalkindlustust, riiklikke pensioniskeeme või kohustuslikke säästuskeeme.

2. Lõikes 1 osutatud õigusnorme ei kohaldata meelevaldselt ega diskrimineerivalt ning need ei tohi muul viisil kujutada endast kapitali liikumise, maksete või ülekannete varjatud piiramist.

ARTIKKEL 86

Ajutised kaitsemeetmed

1. Kui erandlikel asjaoludel tekib Kirgiisi Vabariigi puhul või Euroopa Liidu liikmesriigi puhul, mille rahaühik ei ole euro, raha- ja vahetuskursipoliitika toimimises või Euroopa Liidu puhul majandus- ja rahaliidu toimimises tõsiseid raskusi või nende oht, võib asjaomane lepinguosaline võtta või kehima jätta kaitsemeetmed seoses kapitali liikumise, maksete või ülekannetega kõige rohkem kuueks kuuks.

2. Lõikes 1 osutatud meetmed peavad piirduma rangelt vajalikuga.

ARTIKKEL 87

Piirangud maksebilansi ja välisrahastamisega seotud raskuste korral

1. Kui lepinguosalisel tekivad tõsised maksebilansiraskused või välised finantsraskused või nende oht, võib ta võtta või kehtima jätta piiravad meetmed kapitali liikumise, maksete või ülekannete suhtes ([12]).

2. Lõikes 1 osutatud meetmed

a) peavad olema vastavuses Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga, kui see on kohaldatav;

b) ei tohi olla ulatuslikumad, kui on vajalik tõsiste maksebilansiraskuste või väliste finantsraskuste või nende ohuga toimetulekuks;

c) peavad olema ajutised ja need tuleb järk-järgult kõrvaldada, kui lõikes 1 kirjeldatud olukord paraneb;

d) ei tohi tekitada põhjendamatut kahju teise lepinguosalise kaubanduslikele, majanduslikele ega finantshuvidele;

e) ei tohi teist lepinguosalist kohelda vähem soodsalt kui samasuguses olukorras olevat kolmandat isikut.

3. Lepinguosaline võib oma välise finantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid kaubavahetuse suhtes. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATT 1994-jaga ning 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe maksebilansisätete käsitusleppega.

4. Kumbki lepinguosaline võib oma välise finantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid teenuskaubanduse suhtes. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATSi XII artikliga.

5. Lepinguosaline, kes jätab kehtima või võtab lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed, teatab nendest viivitamata teisele lepinguosalisele.

6. Käesoleva artikli kohaste piiravate meetmete võtmise või kehtima jätmise korral korraldatakse viivitamata konsultatsioonid koostöökomitees, välja arvatud juhul, kui konsultatsioonid peetakse muudel foorumitel. Konsultatsioonide käigus analüüsitakse meetmete võtmise põhjustanud maksebilansiraskusi või väliseid finantsraskusi, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

a) maksebilansiraskuste või väliste finantsraskuste olemus ja ulatus;

b) väline majandus- ja kaubanduskeskkond ning

c) võimalikud alternatiivsed parandusmeetmed.

7. Lõikes 6 osutatud konsultatsioonide raames käsitletakse piiravate meetmete vastavust lõigetele 1 ja 2. Aktsepteeritakse kõiki Rahvusvahelise Valuutafondi esitatud statistilisi või faktilisi andmeid, kui need on kättesaadavad, ning järelduste tegemisel võetakse arvesse Rahvusvahelise Valuutafondi hinnangut asjaomase lepinguosalise maksebilansile ja välisfinantspositsioonile.

([12]) Euroopa Liidu puhul võib üks Euroopa Liidu liikmesriik selliseid meetmeid võtta muudes kui artiklis 86 nimetatud olukordades, mis mõjutavad selle Euroopa Liidu liikmesriigi majandust.

8. PEATÜKK

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSED

A JAGU

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 88

Eesmärgid

Käesoleva peatüki eesmärgid on järgmised:

a) soodustada lepinguosaliste vahel innovaatiliste ja loovate toodete ja teenuste tootmist ja turustamist, et aidata suurendada lepinguosaliste majanduse kestlikkust ja kaasavust;

b) lihtsustada ja reguleerida lepinguosalistevahelist kaubandust ning vähendada sellise kaubanduse moonutusi ja takistusi ning

c) saavutada kohane ja tõhus intellektuaalomandi õiguste kaitse ja tagamise tase.

ARTIKKEL 89

Kohustuste laad ja ulatus

1. Lepinguosalised rakendavad intellektuaalomandi õigusi käsitlevaid rahvusvahelisi lepinguid, mille osalised nad on, sealhulgas TRIPS-lepingut. Käesolev peatükk täiendab ja täpsustab kummagi lepinguosalise õigusi ja kohustusi, mis tulenevad TRIPS-lepingust ja muudest intellektuaalomandi valdkonnas sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on.

2. Käesolevas peatükis osutab mõiste „intellektuaalomandi õigused“ kõikidele intellektuaalomandi kategooriatele, millele on viidatud käesoleva lepingu artiklites 92–136 ja TRIPS-lepingu II jao 1.–7. osas.

3. Intellektuaalomandi õiguste kaitse hõlmab kaitset kõlvatu konkurentsi eest, millele on osutatud 20. märtsil 1883 Pariisis koostatud ja 28. septembril 1979 muudetud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni (edaspidi „Pariisi konventsioon“) artiklis 10a.

4. Käesolev peatükk ei takista lepinguosalisi kohaldamast oma õigusakte, millega kehtestatakse intellektuaalomandi õiguste kaitse ja tagamise rangemad standardid, tingimusel et need on käesoleva peatükiga kooskõlas.

ARTIKKEL 90

Õiguste lõppemine

1. Kumbki lepinguosaline näeb vastavalt oma autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi ning kaubamärke käsitlevatele õigusaktidele ette riikliku või piirkondliku intellektuaalomandi õiguste lõppemise korra.

2. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas kehtib õiguste lõppemine üksnes teoste või muude kaitstud objektide või nende koopiate müügi või muul viisil avaliku levitamise suhtes.

ARTIKKEL 91

Võrdne kohtlemine

1. Seoses käesolevas peatükis käsitletud intellektuaalomandi õigustega tagab kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise kodanikele intellektuaalomandi õiguste kaitse ([13]) valdkonnas vähemalt sama soodsa kohtlemise kui see, mida ta võimaldab oma kodanikele, välja arvatud erandid, mis on juba ette nähtud järgmistes dokumentides:

a) Pariisi konventsioon;

b) Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon, mis võeti vastu 9. septembril 1886 (edaspidi „Berni konventsioon“);

c) teose esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide kaitse rahvusvaheline konventsioon, mis sõlmiti 26. oktoobril 1961 Roomas (edaspidi „Rooma konventsioon“), või

d) mikrolülitusi käsitlev intellektuaalomandi leping, mis võeti vastu 26. mail 1989 Washingtonis.

Esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide suhtes kehtib esimeses lõigus nimetatud kohustus ainult käesolevas lepingus sätestatud õiguste osas.

2. Lepinguosaline võib kasutada lõikes 1 osutatud rahvusvahelistes dokumentides juba ette nähtud erandeid seoses oma kohtu- ja haldusmenetlustega, sealhulgas nõuda, et teise lepinguosalise kodanik esitaks tema territooriumil asuva kättetoimetamisaadressi või määraks tema territooriumil esindaja, tingimusel et

a) sellised erandid on vajalikud selleks, et tagada vastavus lepinguosalise õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva peatükiga, ning

b) neid ei rakendata viisil, mis kujutaks endast kaubanduse varjatud piiramist.

3. Lõiget 1 ei kohaldata menetluste suhtes, mis on ette nähtud Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) egiidi all sõlmitud mitmepoolsetes lepingutes intellektuaalomandi õiguste saamise ja jõushoidmise kohta.

B JAGU

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSTE NORMID

1. ALAJAGU

AUTORIÕIGUS JA SELLEGA KAASNEVAD ÕIGUSED

ARTIKKEL 92

Rahvusvahelised kokkulepped

1. Kumbki lepinguosaline kinnitab veel kord oma kohustust täita ja täidab järgmisi kokkuleppeid:

a) Berni konventsioon;

b) Rooma konventsioon;

c) WIPO autoriõiguse leping, mis võeti vastu 20. detsembril 1996 Genfis;

d) WIPO esituste ja fonogrammide leping, mis võeti vastu 20. detsembril 1996 Genfis, ning

([13]) Käesoleva lõigu kohaldamisel hõlmab mõiste „kaitse“ nii asjaolusid, mis mõjutavad intellektuaalomandi õiguste kättesaadavust, omandamist, ulatust, säilimist ja tagamist, kui ka asjaolusid, mis mõjutavad käesolevas peatükis konkreetselt käsitletud intellektuaalomandi õiguste kasutamist. Käesoleva lõike kohaldamisel hõlmab mõiste „kaitse“ lisaks ka meetmeid, mis takistavad tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmist, ja õiguste teostamist käsitleva teabega seotud meetmeid.

e) Marrakechi leping avaldatud teostele juurdepääsu lihtsustamise kohta nägemispuudega või muu trükikirja lugemise puudega isikutele, mis võeti vastu 28. juunil 2013 Marrakechis.

2. Kumbki lepinguosaline järgib 24. juunil 2012 Pekingis vastu võetud Pekingi audiovisuaalesituste lepingut ja teeb mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et leping ratifitseerida või sellega ühineda.

ARTIKKEL 93

Autorid

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et autoril on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma teoste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

b) oma teoste ja nende koopiate igasugune avalik levitamine müügi teel või muul viisil;

c) oma teoste edastamine üldsusele kaabel- ja kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste üldsusele kättesaadavaks tegemine nii, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja ajal, ning

d) oma teoste originaalide või koopiate rentimine üldsusele ärilisel eesmärgil.

ARTIKKEL 94

Esitajad

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et esitajatel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma esitustest salvestiste ([14]) tegemine;

b) oma esituste salvestiste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

c) oma esituste salvestiste üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil;

d) oma esituste salvestiste üldsusele kättesaadavaks tegemine kaabliga või kaablita sidevahendite abil nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal;

e) oma esituste ülekandmine ringhäälingus kaablita vahendite abil ja nende edastamine üldsusele, välja arvatud juhul, kui esitus ise on juba ülekantav esitus või kui see on tehtud salvestise põhjal, ning

f) oma esituste salvestiste rentimine üldsusele ärilisel eesmärgil.

ARTIKKEL 95

Fonogrammitootjad

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et fonogrammitootjatel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma fonogrammide otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

b) oma fonogrammide, sealhulgas nende koopiate üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil;

c) oma fonogrammide üldsusele kättesaadavaks tegemine kaabliga või kaablita sidevahendite abil nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal, ning

([14]) „Salvestis“ – helide või neid esindavate märkide sisestamine kandjale või liikuvate kujutiste kujutamine koos neid saatvate helidega või neid esindavate märkidega või helideta ja märkideta kandjal, millelt neid võib asjaomase seadme abil näha, taasesitada või edastada.

d) oma fonogrammide rentimine üldsusele ärilisel eesmärgil.

ARTIKKEL 96

Ringhäälinguorganisatsioonid

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et ringhäälinguorganisatsioonidel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma saadete salvestiste tegemine sõltumata sellest, kas saated edastatakse kaabel- või kaablita sidevahendite, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu;

b) oma saadete salvestiste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse kaabel- või kaablita sidevahendite, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu;

c) oma saadete salvestiste üldsusele kättesaadavaks tegemine kaabliga või kaablita sidevahendite abil, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse kaabel- või kaablita sidevahendite, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu, nii et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal;

d) oma saadete salvestiste, sealhulgas nende koopiate üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse kaabel- või kaablita sidevahendite, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu, ning

e) oma saadete taasedastamine kaablita sidevahendite abil ja oma saadete edastamine üldsusele, kui selline edastamine toimub kohas, kuhu pääsuks nõutakse üldsuselt sisenemistasu.

ARTIKKEL 97

Ärilistel eesmärkidel avaldatud fonogrammide üldsusele ülekandmine ja edastamine [15]

1. Kumbki lepinguosaline näeb fonogrammide esitajatele ja tootjatele ette õiguse saada õiglast tasu, kui ärilistel eesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks või üldsusele edastamiseks.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõikes 1 osutatud tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammitootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise lepingu puudumisel kehtestab kumbki lepinguosaline tingimused, mille kohaselt tasu nende vahel jagatakse.

ARTIKKEL 98

Kaitse kehtivuse tähtaeg

1. Teose autori õigused kehtivad autori eluajal ja 70 aastat pärast tema surma, olenemata kuupäevast, mil teos õiguspäraselt üldsusele kättesaadavaks tehti.

2. Sõnalist osa hõlmava muusikateose kaitse kehtivuse tähtaeg lõpeb 70 aastat pärast järgmistest isikutest viimasena elus olnud isiku surma, olenemata sellest, kas need isikud on määratud kaasautoriks või mitte: sõnade autor ja muusika autor, tingimusel et nii sõnad kui ka muusika on loodud spetsiaalselt asjaomase sõnalist osa hõlmava muusikateose jaoks.

3. Mitme autori loodud teose puhul arvutatakse lõikes 1 osutatud tähtaega viimasena elus olnud autori surmast.

4. Anonüümse või pseudonüümi all loodud teose puhul on kaitse kehtivuse tähtaeg 70 aastat pärast seda, kui teos õiguspäraselt üldsusele kättesaadavaks tehti. Kui aga autori kasutatud pseudonüüm ei jäta tema isiku suhtes kahtlust või kui autor avaldab oma isiku käesoleva lõike esimeses lauses osutatud aja jooksul, siis kohaldatakse lõikes 1 osutatud kaitse kehtivuse tähtaega.

5. Kinematograafilise või audiovisuaalse teose kaitse kehtivuse tähtaeg lõpeb 70 aastat pärast järgmistest isikutest viimasena elus olnud isiku surma, olenemata sellest, kas need isikud on määratud kaasautoriks või mitte:

a) peamine režissöör;

[15] Kumbki lepinguosaline võib anda esitajatele ja fonogrammitootjatele ulatuslikumad õigused seoses ärilistel eesmärkidel avaldatud fonogrammide üldsusele ülekandmise ja edastamisega.

b) stsenaariumi autor;

c) dialoogi autor ja

d) spetsiaalselt kinematograafilises või audiovisuaalses teoses kasutamiseks loodud muusika helilooja.

Kirgiisi Vabariik võib oma õiguses sellest loetelust välja jätta või sinna lisada ühe või mitu isikut.

6. Ringhäälinguorganisatsioonide õigused lõpevad 50 aastat pärast ringhäälingusaate esmakordset edastamist kaabel- või kaablita sidevahendite, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu.

7. Esitajate õigused lõpevad 50 aastat pärast esituse salvestamise kuupäeva. Kui esituse salvestis on kõnealuse ajavahemiku jooksul õiguspäraselt avaldatud või üldsusele edastatud, arvutatakse kaitse kehtivuse tähtaeg alates esimese sellise avaldamise või üldsusele edastamise kuupäevast, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

Esituse fonogrammile salvestamise puhul on kaitse kehtivuse tähtaeg 70 aastat alates esimese sellise avaldamise või üldsusele edastamise kuupäevast.

8. Fonogrammide tootjate õigused lõpevad 50 aastat pärast salvestise tegemist. Kui aga fonogramm on nimetatud ajavahemiku jooksul õiguspäraselt välja antud, lõpevad need õigused 70 aastat pärast sellise esmaväljaande kuupäeva. Kui esimeses lauses nimetatud tähtaja jooksul ei ole õiguspärast väljaandmist toimunud ning fonogramm on selle tähtaja jooksul õiguspäraselt üldsusele edastatud, lõpevad nimetatud õigused 70 aastat pärast esimese õiguspärasepärase üldsusele edastamise kuupäeva. Kumbki lepinguosaline võib võtta meetmeid, et tagada 50aastasele kaitsetähtajale järgneva 20 aasta jooksul teenitud kasumi õiglane jaotamine esitajate ja fonogrammitootjate vahel.

9. Käesolevas artiklis sätestatud tähtaegu arvestatakse sündmusele järgneva aasta 1. jaanuarist.

10. Kumbki lepinguosaline võib ette näha käesolevas artiklis sätestatust pikemad kaitse kehtivuse tähtajad.

11. Kirgiisi Vabariik näeb käesolevas artiklis nimetatud kaitse kehtivuse tähtajad ette hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

ARTIKKEL 99

Edasimüügiõigus

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et algupärase maalikunsti- või graafikateose või skulptuurteose autoril on võõrandamatu ja juba ette loovutamatu õigusena edasimüügiõigus, mis on määratletud kui õigus saada pärast teose esmast üleandmist autori poolt teose igakordse müügi korral müügihinnal põhinevat autoritasu.

2. Lõikes 1 nimetatud õigust kohaldatakse kõikide müügitehingute suhtes, milles müüjate, ostjate või vahendajatena osalevad elukutselised kunstiturul tegutsejad, näiteks oksjonikorraldajad, kunstigaleriid ja kunstiteoste vahendajad üldiselt.

3. Kumbki lepinguosaline võib ette näha, et lõikes 1 osutatud õigust ei kohaldata edasimüügi suhtes, kui müüja on teose omandanud otse autorilt vähem kui kolm aastat enne edasimüüki ning edasimüügihind ei ületa teatavat miinimumsummat.

4. Tasu kogumise kord ja tasu suurus määratakse kindlaks siseriiklike õigusaktidega.

ARTIKKEL 100

Õiguste kollektiivne teostamine

1. Lepinguosalised edendavad koostööd oma asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel, et soodustada teoste ja muu kaitstud materjali kättesaadavust lepinguosaliste territooriumil ning teoste või muu kaitstud materjali kasutamisega seotud õigustest saadava tulu ülekandmist asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel.

2. Kumbki lepinguosaline edendab kollektiivse esindamise organisatsioonide läbipaistvust, eelkõige seoses õigustest saadava tulu kogumise, selle tulu suhtes kohaldatavate mahaarvamiste, selle tulu kasutamise, jaotamispõhimõtete ja repertuaariga.

3. Kumbki lepinguosaline kohustub tagama, et kui ühe lepinguosalise territooriumil asutatud kollektiivse esindamise organisatsioon esindab esinduslepingu alusel teist kollektiivse esindamise organisatsiooni, mis on asutatud teise lepinguosalise territooriumil, ei diskrimineeri esindav kollektiivse esindamise organisatsioon neid õiguste omajaid, kes kuuluvad esindatavasse kollektiivse esindamise organisatsiooni.

4. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et kui ühe lepinguosalise territooriumil asutatud kollektiivse esindamise organisatsioon esindab esinduslepingu alusel teist kollektiivse esindamise organisatsiooni, mis on asutatud teise lepinguosalise territooriumil, peab esindav kollektiivse esindamise organisatsioon maksma esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile võlgnetavad summad täpselt, korrapäraselt ja hoolikalt ning esitama esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile teavet õigustest saadava tulu summa kohta, mis on tema nimel kogutud, ja sellest tulust tehtud mahaarvamiste kohta.

ARTIKKEL 101

Erandid ja piirangud

Kumbki lepinguosaline näeb artiklites 93–96 sätestatud õiguste piirangud või erandid ette üksnes teatavatel erijuhtudel, mis ei ole vastuolus teose või muu objekti tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguste omajate õigustatud huve.

ARTIKKEL 102

Tehniliste meetmete kaitse

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette õiguskaitse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu, kui asjaomase teo sooritanud isik on või peab põhjendatult olema teadlik, et ta hoiab tõhusast tehnilisest meetmest kõrvale.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette õiguskaitse selliste seadmete, toodete või komponentide tootmise, impordi, levitamise, müügi, rentimise, müügi või rentimise eesmärgil reklaamimise või ärilisel eesmärgil omamise ning selliste teenuste osutamise vastu,

a) mida edendatakse, reklaamitakse ja turustatakse tõhusast tehnilisest meetmest kõrvalehoidmiseks;

b) mille muu äri seisukohast oluline otstarve või kasutusala peale tõhusast tehnilisest meetmest kõrvalehoidmise on piiratud või

c) mis on kavandatud, valmistatud, kohandatud või teostatud eelkõige tõhusast tehnilisest meetmest kõrvalehoidmiseks või kõrvalehoidmise soodustamiseks.

3. Käesolevas alajaos tähendab väljend „tehnilised meetmed“ tehnoloogiat, seadet või komponenti, mille eesmärk tavapärase toimimise puhul on takistada või piirata teoste või muu objektiga seotud toiminguid, milleks autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste omaja ei ole siseriiklike õigusaktide alusel luba andnud. Tehnilised meetmed loetakse tõhusaks juhul, kui õiguste omajad kontrollivad kaitstud teose või muu sisu kasutamist juurdepääsu kontrolli või kaitsevahendi abil, näiteks teose või muu sisu krüpteerimise, skrambleerimise või muul viisil muutmise või kopeerimiskaitsemehhanismi abil, mis täidab kaitse eesmärki.

4. Olenemata käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud õiguskaitsest võib kumbki lepinguosaline võtta õiguste omajate vabatahtlikult võetud meetmete puudumise korral vastavalt vajadusele asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesoleva artikli kohaselt ette nähtud piisav õiguskaitse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu ei takista artikli 101 kohaselt ette nähtud eranditest või piirangutest kasusaajatel selliste erandite või piirangute kasutamist.

ARTIKKEL 103

Õiguste teostamist käsitleva teabega seotud kohustused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette õiguskaitse iga isiku vastu, kes teadlikult ja ilma loata paneb toime järgmise teo, kui see isik on teadlik või võib põhjendatult olla teadlik, et tegu korda saates põhjustab, võimaldab, hõlbustab või varjab ta siseriiklikes õigusaktides sätestatud autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste rikkumist:

a) eemaldab õiguste teostamist käsitleva elektroonilise teabe või muudab seda ja

b) levitab, impordib levitamise eesmärgil, kannab ringhäälingus üle, edastab või teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva alajaoga kaitstud teoseid või muid objekte, millelt on loata kõrvaldatud õiguste teostamist käsitlev elektrooniline teave või millel on seda muudetud.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „õiguste teostamist käsitlev teave“ õiguste omajate esitatavat teavet, mis identifitseerib käesolevas artiklis osutatud teose või muu materjali, autori või muu õiguste omaja, või teavet teose või muu materjali kasutamise tingimuste kohta, samuti numbreid või koode, mis sellist teavet esindavad.

3. Lõiget 2 kohaldatakse juhul, kui õiguste teostamist käsitlev teave on lisatud teose või muu käesolevas artiklis osutatud objekti koopiale või esitatakse seoses selle edastamisega üldsusele.

2. ALAJAGU

KAUBAMÄRGID

ARTIKKEL 104

Rahvusvahelised kokkulepped

Kumbki lepinguosaline

a) ühineb 27. juunil 1989 Madridis vastu võetud märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokolliga, mida on muudetud 3. oktoobril 2006 ja 12. novembril 2007;

b) järgib 27. oktoobril 1994 Genfis sõlmitud kaubamärgiõiguse lepingut ja 15. juuni 1957. aasta Nizza kokkulepet märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni kohta ning

c) teeb kõik endast oleneva, et ühineda 27. märtsil 2006 Singapuris sõlmitud kaubamärgiõiguse Singapuri lepinguga.

ARTIKKEL 105

Tähised, millest kaubamärk võib koosneda

1. Kaubamärgi võivad moodustada tähised, eelkõige sõnad, sealhulgas isikunimed, või kujutised, tähed, numbrid, värvid, kauba või selle pakendi kuju või helid, tingimusel et

a) selliste tähiste põhjal on võimalik eristada ühe ettevõtja kaupu või teenuseid teiste ettevõtjate omadest ning

b) selliseid tähiseid on võimalik esitada kummagi lepinguosalise kaubamärgiregistris viisil, mis võimaldab pädevatel asutustel ja üldsusel määrata kindlaks kaubamärgi omanikule antud kaitse selge ja täpse sisu.

2. Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva püüab Kirgiisi Vabariik muuta võimalikuks heli registreerimise kaubamärgina.

ARTIKKEL 106

Kaubamärgist tulenevad õigused, sealhulgas transiitkauba puhul

1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule sellega kaasnevad ainuõigused. Omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast kaubandustegevuse käigus ilma omaniku nõusolekuta tähist,

a) mis on identne registreeritud kaubamärgiga, kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;

b) kui selle identsuse või sarnasuse tõttu registreeritud kaubamärgiga ning selle kaubamärgiga kaitstud kaupade või teenuste identsuse või sarnasuse tõttu tähisega hõlmatud kaupade või teenustega on tõenäoline, et üldsus võib need omavahel segi ajada, ja samuti tõenäoline, et tähist hakatakse seostama registreeritud kaubamärgiga.

2. Registreeritud kaubamärgi omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid toomast kaubandustegevuse käigus kaupu selle lepinguosalise territooriumile, kus kaubamärk on registreeritud, ilma et neid seal vabasse ringlusse lubataks, kui sellised kaubad, sealhulgas pakendid, pärinevad kolmandatest riikidest ja kannavad ilma loata kaubamärki, mis on identne selliste kaupade jaoks registreeritud kaubamärgiga või mida ei ole võimalik olulistes aspektides kõnealusest kaubamärgist eristada ([16]).

3. Kaubamärgi omaniku lõikes 2 osutatud õigus lõpeb, kui kauba deklarant või valdaja esitab registreeritud kaubamärgi rikkumise tuvastamise menetluse käigus tõendid selle kohta, et registreeritud kaubamärgi omanikul ei ole õigust keelata kauba turule laskmist lõppsihtkohariigis.

ARTIKKEL 107

Registreerimismenetlus

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärkide registreerimise süsteemi, mille raames kõik asjaomase kaubamärgiasutuse tehtud lõplikud negatiivsed otsused, sealhulgas osalise keeldumise kohta, on nõuetekohaselt põhjendatud ja need võib edasi kaevata ning need tehakse asjaomasele isikule kirjalikult teatavaks.

2. Kumbki lepinguosaline näeb kolmandatele isikutele ette võimaluse vaidlustada kaubamärgitaotlusi või asjakohasel juhul kaubamärkide registreeringuid. Vaidlustamismenetlus peab olema võistlev.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärgitaotluste ja registreeritud kaubamärkide avaliku elektroonilise andmebaasi. Kirgiisi Vabariik loob hiljemalt kahe aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud kaubamärgitaotluste elektroonilise andmebaasi, tingimusel et Euroopa Liit on andnud piisavat tehnilist abi kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

ARTIKKEL 108

Tuntud kaubamärgid

Üldtuntud kaubamärkide kaitsmiseks vastavalt Pariisi konventsiooni artiklile 6a ning TRIPS-lepingu artikli 16 lõigetele 2 ja 3 kohaldab kumbki lepinguosaline ühissoovitust üldtuntud kaubamärkide kaitset käsitlevate sätete kohta, mille Pariisi Liidu assamblee ja WIPO peaassamblee võtsid vastu 20.–29. septembril 1999 toimunud WIPO liikmesriikide assambleede 34. istungjärgul.

ARTIKKEL 109

Erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest

1. Kumbki lepinguosaline

a) näeb ette piiratud erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest, näiteks kirjeldavate terminite ja geograafiliste tähiste õiglase kasutamise, ning

b) võib ette näha muud piiratud erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest.

([16]) Lepinguosalised võivad võtta täiendavaid asjakohaseid meetmeid, et tagada geneeriliste ravimite sujuv transiit.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud piiratud erandite kehtestamisel võtab kumbki lepinguosaline arvesse kaubamärgi omaniku ja kolmandate isikute õigustatud huve.

2. Kaubamärk ei anna omanikule õigust keelata kolmandal isikul kasutada kaubandustegevuses järgmist, tingimusel et kolmas isik kasutab neid hea tööstus- ja äritava kohaselt:

a) kolmanda isiku nimi või aadress, kui kolmas isik on füüsiline isik;

b) märgid või tähised, mis näitavad sorti, kvaliteeti, kvantiteeti, sihtotstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kauba tootmise või teenuse osutamise aega või muid kauba või teenuse omadusi, ning

c) kaubamärk, kui see on vajalik kauba või teenuse sihtotstarbe näitamiseks eelkõige juhul, kui tegemist on lisaseadme või varuosaga.

3. Kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kolmandal isikul kasutada kaubandustegevuse käigus varasemat õigust, mis kehtib ainult konkreetses paikkonnas, kui seda õigust tunnustatakse kõnealuse lepinguosalise õigusaktidega, ja selle territooriumi piires, kus seda tunnustatakse.

ARTIKKEL 110

Kehtetuks tunnistamise alused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et kaubamärgi võib tunnistada kehtetuks, kui seda ei ole asjaomasel territooriumil kolme järjestikuse aasta jooksul kasutatud kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see registreeriti, ja kasutamata jätmisel ei ole mõistlikke põhjendusi.

2. Kaubamärgiomaniku õiguste kehtetuks tunnistamist ei saa taotleda, kui kaubamärgi tegelik kasutamine algas või jätkus vähemalt kolme aasta pikkuse perioodi lõpu ja kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise vahelisel ajal.

3. Kasutamise algus või jätkumine kolme kuu jooksul enne kehtetuks tunnistamise taotluse esitamist, kui see algas kõige varem viie järjestikuse aasta pikkuse mittekasutuse ajavahemiku lõppedes, jäetakse tähelepanuta, kui ettevalmistusi kasutuse alustamiseks või jätkamiseks hakati tegema alles pärast seda, kui omanik sai teada kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise võimalusest.

4. Kaubamärgi võib kehtetuks tunnistada ka juhul, kui pärast selle registreerimise kuupäeva

a) on kaubamärk omaniku tegevuse või tegevusetuse tõttu muutunud kaubanduses selle kauba või teenuse üldnimeks, mille jaoks see on registreeritud;

b) on kaubamärki selle omaniku poolt või loal nende kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see on registreeritud, kasutatud selliselt, et kaubamärk võib üldsust eksitada eelkõige kõnealuste kaupade või teenuste olemuse, kvaliteedi või geograafilise päritolu suhtes.

ARTIKKEL 111

Pahausksed taotlused

Kaubamärki peab olema võimalik tunnistada kehtetuks, kui taotleja on kaubamärgi registreerimise taotluse esitanud pahauskselt. Kumbki lepinguosaline võib ka ette näha, et sellist kaubamärki ei ole lubatud registreerida.

3. ALAJAGU

DISAINILAHENDUSED

ARTIKKEL 112

Rahvusvahelised kokkulepped

Euroopa Liit kinnitab veel kord oma kohustusi, mis tulenevad 2. juulil 1999 vastu võetud tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise registreerimise Haagi kokkuleppe Genfi redaktsioonist, ning Kirgiisi Vabariik järgib kõnealust redaktsiooni.

ARTIKKEL 113

Registreeritud disainilahenduste kaitse

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette uudsete või originaalsete sõltumatult loodud disainilahenduste kaitse. Selline kaitse tekib registreerimisel ja annab registreeritud disainilahenduste omanikele ainuõiguse vastavalt käesolevale alajaole.

2. Registreeritud disainilahenduse omanikul on õigus takistada kolmandaid isikuid, kellel puudub registreeritud disainilahenduse omaniku nõusolek, vähemalt valmistamast, müügiks pakkumast, müümast, importimast, eksportimast ja ladustamast toodet, mis kannab või sisaldab kaitstud disainilahendust, või kasutamast tooteid, mis kannavad või sisaldavad kaitstud disainilahendust, kui selline tegevus toimub ärilisel eesmärgil.

3. Disainilahendus, mida on kasutatud või mis sisaldub mitmeosalise toote koostisosaks olevas tootes, loetakse uudseks ja originaalseks üksnes

a) juhul, kui koostisosa on pärast mitmeosalisse tootesse paigutamist toote tavapärasel kasutamisel nähtav ning

b) sel määral, mil need koostisosa nähtavad omadused vastavad uudseks ja originaalseks tunnistamise tingimustele.

4. Lõike 3 punkti a kohaldamisel tähendab „tavapärane kasutamine“ kasutamist lõppkasutaja poolt, välja arvatud hooldus-, teenindus- või parandustööd.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel võib lepinguosaline eristatavat disainilahendust käsitada originaalse disainilahendusena.

ARTIKKEL 114

Kaitse kestus

Kumbki lepinguosaline tagab, et disainilahendus on kaitstud viie aasta jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast ja et õiguste omajal on õigus pikendada kaitse kestust ühe või mitme viieaastase perioodi võrra, kokku kuni vähemalt 15 aastaks alates taotluse esitamise kuupäevast.

ARTIKKEL 115

Registreerimata disainilahenduste kaitse

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette õiguslikud meetmed, et takistada registreerimata disainilahenduste kasutamist, üksnes juhul, kui vaidlusalune kasutus tuleneb registreerimata disainilahenduse kopeerimisest tema territooriumil. Selline kasutus hõlmab vähemalt toote müügiks pakkumist, turule laskmist, importi ja eksporti.

2. Kirgiisi Vabariik tagab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud registreerimata disainilahendustele kättesaadava kaitse hiljemalt kümme aastat pärast käesoleva jaotise kohaldamise alguskuupäeva, tingimusel et Euroopa Liit on andnud Kirgiisi Vabariigi taotluse korral ja tema vajadustele vastavalt tehnilist abi kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

3. Lõikes 1 osutatud registreerimata disainilahenduste kaitse kestab vähemalt kolm aastat alates kuupäevast, mil disainilahendus tehti ühe lepinguosalise territooriumil üldsusele kättesaadavaks.

ARTIKKEL 116

Erandid

1. Lepinguosalised võivad disainilahenduste, sealhulgas registreerimata disainilahenduste kaitsmisel ette näha piiratud erandeid, tingimusel et sellised erandid ei ole põhjendamatult vastuolus kaitstud disainilahenduste tavapärase kasutamisega ega kahjusta kaitstud disainilahenduse omaniku õigustatud huve põhjendamatult, võttes arvesse kolmandate isikute õigustatud huve.

2. Disainilahenduse kaitset ei anta disainilahendusele pelgalt sellega seotud tehniliste või funktsionaalsete kaalutluste põhjal. Disainilahenduse kaitset ei anta nendele toote välistunnustele, mida on tarvis reprodutseerida täpselt sama kuju ja suurusega selleks, et disainilahendust sisaldavat või seda kasutavat toodet saaks mehaaniliselt ühendada teise tootega või paigutada viimase sisse, ümber või külge nii, et kumbki toode täidaks oma otstarvet.

3. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega.

4. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 antakse disainilahenduse kaitse kooskõlas artikli 113 lõikes 1 sätestatud tingimustega lahendusele, mille eesmärk on võimaldada mitme vastastikku vahetatava toote monteerimist või ühendamist moodulsüsteemi raames.

ARTIKKEL 117

Seos autoriõigusega

Kumbki lepinguosaline tagab, et disainilahendus, sealhulgas registreerimata disainilahendus, on tema autoriõiguse normide alusel kaitsekõlblik alates kuupäevast, mil disainilahendus on loodud või mis tahes kujul fikseeritud. Kumbki lepinguosaline määrab kindlaks sellise kaitse ulatuse ja andmise tingimused, sealhulgas nõutava algupärasuse taseme.

4. ALAJAGU

GEOGRAAFILISED TÄHISED

ARTIKKEL 118

Kohaldamisala

1. Käesoleva alajao kohaldamisel tähendab mõiste „geograafiline tähis“ TRIPS-lepingu artikli 22 lõikes 1 määratletud geograafilist tähist ([17]).

2. Käesolevat alajagu kohaldatakse lepinguosaliste territooriumilt pärit geograafiliste tähiste tunnustamise ja kaitse suhtes.

3. Lepinguosalise selliste geograafiliste tähiste suhtes, mida peab kaitsma teine lepinguosaline, kohaldatakse käesolevat alajagu üksnes juhul, kui need kuuluvad artiklis 119 osutatud õigusaktide kohaldamisalasse.

ARTIKKEL 119

Menetlused

1. Olles tutvunud 8-A lisa A jaos loetletud Kirgiisi Vabariigi õigusaktidega, leiab Euroopa Liit, et kõnealused õigusaktid hõlmavad geograafiliste tähiste registreerimise ja kontrolli elemente, mis on sätestatud 8-A lisa B jaos.

2. Olles tutvunud 8-A lisa A jaos loetletud Euroopa Liidu õigusaktidega, leiab Kirgiisi Vabariik, et kõnealused õigusaktid hõlmavad geograafiliste tähiste registreerimise ja kontrolli elemente, mis on sätestatud 8-A lisa B jaos.

3. Pärast 8-B lisas sätestatud kriteeriumidel põhineva vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja olles kontrollinud 8-C lisa A jaos loetletud Euroopa Liidu toodete geograafilisi tähiseid, millele taotletakse kaitset Kirgiisi Vabariigis ja mis on Euroopa Liidus registreeritud käesoleva artikli lõikes 2 osutatud õigusaktide alusel, kaitseb Kirgiisi Vabariik neid geograafilisi tähiseid kooskõlas käesolevas alajaos sätestatud kaitsetasemega.

4. Pärast 8-B lisas sätestatud kriteeriumidel põhineva vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja olles kontrollinud 8-C lisa B jaos loetletud Kirgiisi Vabariigi toodete geograafilisi tähiseid, millele taotletakse kaitset Euroopa Liidus ja mis on Kirgiisi Vabariigis registreeritud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õigusaktide alusel, kaitseb Euroopa Liit neid geograafilisi tähiseid kooskõlas käesolevas alajaos sätestatud kaitsetasemega.

([17]) Suurema kindluse huvides kinnitab Kirgiisi Vabariik veel kord oma TRIPS-lepingu raames võetud kohustusi ja eelkõige seda, et tema õigusaktid, millega nähakse ette kaupade päritolunimetused koos määratlusega, on kooskõlas TRIPS-lepingu artikli 22 lõikega 1.

ARTIKKEL 120

Geograafiliste tähiste loetelu muutmine

Lepinguosalised võivad kooskõlas artikliga 27 muuta 8-C lisas esitatud kaitstavate geograafiliste tähiste loetelu. Uued geograafilised tähised lisatakse pärast vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja artikli 119 lõike 3 või 4 kohast geograafiliste tähiste kontrollimist.

ARTIKKEL 121

Geograafiliste tähiste kaitse

1. 8-C lisas loetletud geograafilisi tähiseid, sealhulgas artikli 120 kohaselt lisatud geograafilisi tähiseid, kaitstakse järgmise eest:

a) kaitstud nimetuse otsene või kaudne kaubanduslikul eesmärgil kasutamine

   i) sarnastel toodetel, mis ei vasta kaitstud nimetuse tootekirjeldusele, või

   ii) kui sellise kasutusega kaasneb geograafilise tähise maine ärakasutamine, sealhulgas juhtudel, kui seda toodet kasutatakse koostisosana;

b) väärkasutus, imiteerimine või seoste tekitamine, ka juhul, kui toote tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud, transkribeeritud, translitereeritud või kui sellele on lisatud väljend „stiilis“, „tüüpi“, „meetodil“, „valmistatud nagu“, „imitatsioon“, „maitsega“, „nagu“ või muu samalaadne väljend, sealhulgas juhtudel, kui neid tooteid kasutatakse koostisosana;

c) muud toote päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevad valed või eksitavad märked, mis esitatakse asjaomase toote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides ja asjaomase tootega seotud dokumentides, ning toote pakendamine sellisesse pakendisse või mahutisse, mis võib jätta vale mulje toote päritolust, sealhulgas juhtudel, kui neid tooteid kasutatakse koostisosana, ning

d) muu tegevus, mis võib tarbijale jätta vale mulje toote tegeliku päritolu kohta.

2. 8-C lisas loetletud geograafilised tähised, sealhulgas need, mis on lisatud artikli 120 kohaselt, ei muutu lepinguosaliste territooriumil üldnimetusteks.

3. Käesolev leping ei kohusta lepinguosalist kaitsma teise lepinguosalise geograafilist tähist, mida selle päritoluterritooriumil ei kaitsta või mille kaitsmine on seal lõpetatud. Lepinguosalised teatavad teineteisele, kui geograafilist tähist nende territooriumil enam ei kaitsta. Selline teatamine toimub vastavalt artiklile 154.

4. Ükski käesoleva lepingu säte ei piira ühegi isiku õigust kasutada äritegevuses oma nime ja/või oma ärialase eelkäija nime, välja arvatud juhul, kui seda nime kasutatakse üldsust eksitaval viisil.

ARTIKKEL 122

Geograafiliste tähiste kasutamise õigus

1. Käesoleva lepingu kohaselt kaitstud nimetust võivad kasutada kõik asjaomasele spetsifikaadile vastavat toodet turustavad füüsilised või juriidilised isikud.

2. Kui geograafiline tähis on käesoleva alajao kohaselt kaitstud, ei saa kaitstud nimetuse kasutamise eeltingimuseks kehtestada kasutaja registreerimist või sellega seotud tasude maksmist.

ARTIKKEL 123

Seos kaubamärkidega

1. Juhul kui geograafiline tähis on käesoleva lepingu alusel kaitstud, keelduvad lepinguosalised registreerimast kaubamärki, mille kasutamine oleks vastuolus artikli 121 lõikega 1, kui kaubamärgi registreerimise taotlus on esitatud pärast kuupäeva, mil on esitatud taotlus geograafilise tähise kaitsmiseks asjaomase lepinguosalise territooriumil.

2. Artiklis 119 nimetatud geograafiliste tähiste puhul on käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud kaitsetaotluse esitamise kuupäev käesoleva lepingu jõustumise kuupäev.

3. Lõike 1 sätteid rikkudes registreeritud kaubamärgid tunnistatakse kehtetuks.

4. Artiklis 120 nimetatud geograafiliste tähiste puhul on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaitsetaotluse esitamise kuupäev teisele lepinguosalisele geograafilise tähise kaitse taotluse edastamise kuupäev.

5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 7 kohaldamist, kaitseb kumbki lepinguosaline ka geograafilisi tähiseid, mille puhul on olemas varasemad kaubamärgid. „Varasem kaubamärk“ on kaubamärk, mille kasutamine on vastuolus artikli 121 lõikega 1 ja mis on taotletud, registreeritud või asjakohaste õigusaktidega ette nähtud juhtudel ühe lepinguosalise territooriumil heauskselt kasutusele võetud enne kuupäeva, mil teisele lepinguosalisele on käesoleva lepingu kohaselt esitatud taotlus geograafilise tähise kaitsmiseks.

6. Varasema kaubamärgi kasutamist võib geograafilise tähise kaitsest olenemata jätkata ja seda võib uuendada, tingimusel et kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks või tühistamiseks ei ole kummagi lepinguosalise kaubamärke käsitlevate õigusaktide kohaselt ühtegi põhjust. Sellistel juhtudel on kaitstud geograafilise tähise ja ka vastavate kaubamärkide kasutamine lubatud.

7. Lepinguosaline ei ole käesoleva lepingu alusel kohustatud kaitsma geograafilise tähisena nimetust, kui asjaomase nimetuse kaitse võiks kaubamärgi mainet ja tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes tarbijat toote tegeliku olemuse osas eksitada.

ARTIKKEL 124

Kaitse tagamine

Kumbki lepinguosaline tagab artiklites 119–123 sätestatud kaitse asjakohaste haldus- ja kohtumeetmetega või huvitatud isiku taotluse korral, et geograafilise tähise ebaseaduslikku kasutamist ära hoida või peatada.

ARTIKKEL 125

Üldnormid

1. Käesoleva lepingu kohaldamisega ei piirata lepinguosaliste WTO asutamislepingust tulenevaid õigusi ega kohustusi.

2. Lepinguosaliselt ei saa käesoleva lepingu alusel nõuda, et ta kaitseks geograafilise tähisena nimetust, mis on vastuolus taimesordi või loomatõu nimetusega ning mis võib seetõttu eksitada tarbijat toote tegeliku päritolu osas.

3. Homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksliku arvamuse, et toode on pärit muult territooriumilt, ei kaitsta, isegi kui nimetus on kõnealuse toote tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha osas täpne. Ilma et see piiraks TRIPS-lepingu artikli 23 kohaldamist, määravad lepinguosalised vastastikku kindlaks otstarbekohased kasutustingimused, mille alusel täielikult või osaliselt homonüümseid geograafilisi tähiseid üksteisest eristada, võttes arvesse vajadust tagada asjaomaste tootjate õiglane kohtlemine ning hoiduda tarbijate eksitamisest.

4. Kui üks lepinguosaline teeb kolmanda isikuga peetavate kahepoolsete läbirääkimiste raames ettepaneku kõnealuse kolmanda isiku geograafilise tähise kaitsmiseks ning see nimetus on täielikult või osaliselt homonüümne teise lepinguosalise geograafilise tähisega, mis on käesoleva lepingu kohaselt kaitstud, võib ta teatada sellest teisele lepinguosalisele ja anda talle võimaluse esitada märkusi enne kolmanda isiku geograafilise tähise kaitse alla võtmist.

5. Kõiki kaitstud geograafiliste tähiste tootespetsifikaatidest tulenevaid küsimusi käsitletakse artiklis 154 osutatud intellektuaalomandi õiguste allkomitees.

6. Käesoleva lepingu kohaselt kaitstava geograafilise tähise kaitse võib tühistada üksnes lepinguosaline, kelle territooriumilt toode on pärit.

7. Käesolevas lepingus käsitatakse tootespetsifikaadina sellist spetsifikaati ja selle muudatusi, mille on heaks kiitnud selle lepinguosalise ametiasutused, kelle territooriumilt toode on pärit.

ARTIKKEL 126

Üleminekusätted

1. Ükski käesoleva peatüki säte ei kohusta lepinguosalist rakendama 8-C lisas loetletud geograafilistele tähistele antud kaitset, nagu on sätestatud artiklites 118–125, käesoleva lepingu jõustumisele järgneva kuni seitsmeaastase üleminekuperioodi jooksul.

2. Lepinguosaline keeldub registreerimast kaubamärki, mis vastab mõnele artiklis 121 osutatud olukorrale seoses samasuguse toote kaitstud geograafilise tähisega, kui taotlus selle kaubamärgi kaitsmiseks asjaomasel territooriumil on esitatud pärast käesoleva jaotise jõustumise kuupäeva.

3. Lõike 2 sätteid rikkudes registreeritud kaubamärk tunnistatakse kehtetuks.

4. Kuigi Euroopa Liidu toodete geograafilised tähised on kaitstud vastavalt käesolevale lepingule, ei takista see nende tähiste kasutamist järgmiste Kirgiisi Vabariigist pärit võrreldavate toodete tähistamiseks ja väljapanekuks lõikes 1 sätestatud üleminekuperioodile järgneva kolmeaastase üleminekuperioodi jooksul:

a) Φέτα (Feta);

b) Calvados;

c) Asti;

d) České pivo.

5. Kuigi Euroopa Liidu toodete geograafilised tähised on kaitstud vastavalt käesolevale lepingule, ei takista see nende tähiste kasutamist järgmiste Kirgiisi Vabariigist pärit võrreldavate toodete tähistamiseks ja väljapanekuks lõikes 1 sätestatud üleminekuperioodile järgneva kaheksa-aastase üleminekuperioodi jooksul:

a) Champagne;

b) Cognac.

6. Enne käesoleva lepingu jõustumist lepinguosalise õigusaktidega kooskõlas valmistatud ja märgistatud tooteid, mis ei vasta käesoleva lepingu nõuetele, võib müüa kuni varude lõppemiseni.

7. Pärast käesoleva lepingu jõustumist ja enne lõigetes 4 ja 5 osutatud üleminekuperioodide lõppemist lepinguosalise õigusaktidega kooskõlas toodetud ja märgistatud tooteid, mis kannavad lõigetes 4 ja 5 loetletud geograafilisi tähiseid, kuid ei vasta käesoleva alajao nõuetele, võib müüa kuni varude lõppemiseni.

ARTIKKEL 127

Tehniline abi

Käesoleva alajao rakendamise hõlbustamiseks Kirgiisi Vabariigis ja Kirgiisi Vabariigi tööstuse abistamiseks annab Euroopa Liit Kirgiisi Vabariigile tema taotlusel ja vastavalt tema vajadustele piisavat tehnilist abi kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

5. ALAJAGU

PATENDID

ARTIKKEL 128

Rahvusvahelised kokkulepped

Kumbki lepinguosaline tagab, et tema territooriumil on kättesaadavad 19. juunil 1970 Washingtonis sõlmitud patendikoostöölepinguga ettenähtud menetlused, ja teeb mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et järgida 1. juunil 2000 Genfis vastu võetud patendiõiguse lepingut.

ARTIKKEL 129

Patendid ja rahvatervis

1. Lepinguosalised tunnistavad 14. novembril 2001 WTO ministrite konverentsil Dohas vastu võetud TRIPS-lepingu ja rahvatervise deklaratsiooni (edaspidi „Doha deklaratsioon“) tähtsust. Lepinguosalised tagavad käesolevas alajaos sätestatud õiguste ja kohustuste tõlgendamisel ning rakendamisel kooskõla Doha deklaratsiooniga.

2. Kumbki lepinguosaline rakendab TRIPS-lepingu artiklit 31a, samuti TRIPS-lepingu lisa ja TRIPS-lepingu lisa liidet, mis jõustus 23. jaanuaril 2017.

ARTIKKEL 130

Ravimite täiendav kaitse ([18])

1. Lepinguosalised tunnistavad, et nende territooriumil patendiga kaitstud ravimite suhtes võidakse kohaldada enne nende asjaomasele turule lubamist halduslikku loamenetlust (edaspidi „müügiloa andmise menetlus“). Lepinguosalised tunnistavad, et patendiga antava kaitse periood võib lüheneda selle ajavahemiku võrra, mis jääb toote patenditaotluse esitamise ja tootele nende asjakohase õiguse alusel esimese turulelaskmisloa andmise vahele.

2. Kumbki lepinguosaline näeb kooskõlas oma õigusega ette piisava ja tõhusa mehhanismi, millega hüvitada patendiomanikule patendi tegeliku eluea vähenemine, mis tuleneb põhjendamatust viivitusest ([19]) esimese müügiloa andmisel tema territooriumil.

3. Lõike 2 alternatiivina võib lepinguosaline ette näha, et patendiga kaitstavat ravimit, mille suhtes on kohaldatud müügiloa andmise menetlust, kaitstakse täiendavalt ajavahemiku jooksul, mille kestus on viie aasta võrra lühem kui patenditaotluse esitamise kuupäeva ja toote lepinguosalise turule laskmiseks esmase müügiloa väljaandmise kuupäeva vaheline aeg. Sellise täiendava kaitse kestus ei ületa viit aastat. Seda ajavahemikku on võib kuue kuu võrra pikendada nende ravimite puhul, mille kohta on tehtud pediaatrilised uuringud, kui uuringute tulemused kajastuvad ravimiteabes.

ARTIKKEL 131

Taimekaitsevahendite patendiga antud kaitse kestuse pikendamine

1. Kumbki lepinguosaline määrab enne taimekaitsevahendite turule laskmise lubamist kindlaks ohutus- ja tõhususnõuded.

([18]) Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab mõiste „ravim“ vähemalt ainet või ainete kombinatsiooni, mida a) esitletakse toodetena, mille omadused on ette nähtud inimeste või loomade haiguste raviks või nende ärahoidmiseks, või b) mida võib kasutada või manustada inimestele või loomadele kas füsioloogilise talitluse taastamiseks, parandamiseks või modifitseerimiseks farmakoloogilise, immunoloogilise või ainevahetusliku toime avaldamise kaudu või meditsiinilise diagnoosimise eesmärgil.

([19]) Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab „põhjendamatu viivitus“ vähemalt seda, kui taotlejale esmase vastuse andmisega viivitatakse pärast müügiloa taotluse esitamist rohkem kui kaks aastat. Viivituse kestuse kindlakstegemisel ei pea arvesse võtma müügiloa andmise käigus tekkinud viivitusi, mille on tinginud taotleja, ega ajavahemikku, mille üle müügiluba andval asutusel puudub kontroll.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et taimekaitsevahenditele, mida nende asjaomastel territooriumidel kaitstakse patendiga, kohaldatakse enne turule laskmist halduslikku loamenetlust. Lepinguosalised tunnistavad, et patendiga antava kaitse periood võib lüheneda selle ajavahemiku võrra, mis jääb toote patenditaotluse esitamise ja tootele asjakohaste õigusaktide alusel lepinguosalise turule laskmiseks esimese loa andmise vahele.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et patendiga kaitstavat taimekaitsevahendit, mille suhtes on kohaldatud halduslikku loamenetlust, kaitstakse täiendavalt ajavahemiku jooksul, mille kestus on viie aasta võrra lühem kui lõike 2 teises lauses osutatud ajavahemik.

4. Olenemata lõikest 3 ei ületa täiendava kaitse kestus viit aastat.

6. ALAJAGU

AVALIKUSTAMATA TEABE KAITSE

ARTIKKEL 132

Ärisaladuste kaitse ulatus

1. Täites oma kohustust järgida TRIPS-lepingut ja eelkõige TRIPS-lepingu artikli 39 lõikeid 1 ja 2, näeb kumbki lepinguosaline ette asjakohased tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid, mida ärisaladuse omaja saab kasutada, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist vastuolus ausate äritavadega ning saada selle eest hüvitist.

2. Käesolevas alajaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ärisaladus“ – teave,

   i) mis on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad;

   ii) millel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ning

   iii) mille üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas;

b) „ärisaladuse omaja“ – iga füüsiline või juriidiline isik, kellel on ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

3. Käesoleva alajao tähenduses käsitatakse ausate äritavadega vastuolus olevana vähemalt järgmist käitumist:

a) ärisaladuse omandamine ärisaladuse omaja nõusolekuta, kui see toimub ärisaladuse omaja valduses olevatele dokumentidele, objektidele, materjalidele, ainetele või elektroonilistele failidele, mis sisaldavad ärisaladust või millest saab tuletada ärisaladuse, loata juurdepääsu hankimise, nende omastamise või kopeerimise teel;

b) ärisaladuse omaja nõusolekuta ärisaladuse kasutamine või avalikustamine isiku poolt, kes vastab mis tahes järgmisele tingimusele:

   i) ta on ärisaladuse omandanud punktis a osutatud viisil;

   ii) ta rikub konfidentsiaalsuslepingut või muud kohustust ärisaladust mitte avalikustada või

   iii) ta rikub lepingulist või muud ärisaladuse kasutamise piiramise kohustust;

c) ärisaladuse omandamine, kasutamine või avalikustamine, kui seda teeb isik, kes omandamise, kasutamise või avalikustamise ajal teadis või asjaolusid arvestades pidi teadma, et ärisaladus on otseselt või kaudselt saadud teiselt isikult, kes kasutas ärisaladust või avalikustas selle ebaseaduslikult punkti b tähenduses.

4. Käesolevat alajagu ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalisi käsitama ausate äritavadega vastuolus olevana järgmist käitumist:

a) iseseisev avastamine või loomine;

b) toote pöördprojekteerimine isiku poolt, kelle valduses toode on õiguspäraselt ja kelle suhtes ei kehti õiguslik kohustus piirata asjaomase teabe omandamist;

c) teabe omandamine, kasutamine või avalikustamine on nõutav või lubatud vastavalt lepinguosalise õigusele;

d) töötajate poolt selliste kogemuste ja oskuste kasutamine, mille nad on omandanud ausal viisil oma tavapärast tööd tehes.

5. Käesolevat alajagu ei tõlgendata nii, et see piirab lepinguosaliste jurisdiktsioonides kaitstud sõna- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust.

ARTIKKEL 133

Ärisaladuse omajatele kättesaadavad tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et isikutel, kes osalevad artiklis 132 osutatud tsiviilkohtumenetluses või kellel on juurdepääs sellise kohtumenetluse dokumentidele, on keelatud kasutada ja avalikustada ärisaladust või väidetavat ärisaladust, mille õigusasutus on huvitatud isiku nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel tunnistanud konfidentsiaalseks ja mis on saanud neile teatavaks menetluses osalemise või dokumentidele juurdepääsu tulemusel.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et artiklis 132 nimetatud tsiviilkohtumenetluses on õigusasutusel vähemalt järgmised volitused:

a) anda korraldus ajutiste meetmete võtmiseks, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist vastuolus ausate äritavadega;

b) anda korraldus esialgse õiguskaitse kohaldamiseks, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist vastuolus ausate äritavadega;

c) mõista isikult, kes teadis või oleks pidanud teadma, et ta omandab, kasutab või avalikustab ärisaladust vastuolus ausate äritavadega, ärisaladuse omaja kasuks välja piisav kahjutasu, et hüvitada sellise ärisaladuse omandamise, kasutamise või avalikustamisega tekitatud tegelik kahju;

d) võtta erimeetmeid, et säilitada sellise ärisaladuse või väidetava ärisaladuse konfidentsiaalsus, mis on saanud teatavaks tsiviilkohtumenetluses, mis käsitleb ärisaladuse väidetavat omandamist, kasutamist ja avalikustamist vastuolus ausate äritavadega; kooskõlas asjaomase lepinguosalise õigusega võib selliseks erimeetmeks olla võimalus

   i) piirata tervikuna või osaliselt juurdepääsu teatavatele dokumentidele;

   ii) piirata juurdepääsu kohtuistungitele ning nende salvestistele ja stenogrammidele ning

   iii) avaldada kohtuotsuse mittekonfidentsiaalne versioon, millest on eemaldatud ärisaladust sisaldavad lõigud või milles neid on redigeeritud, ning

e) rakendada karistusi kohtumenetluses osalevate isikute suhtes, kes ei täida ärisaladuse või väidetava ärisaladuse kaitsega seoses kohtu antud korraldusi või keelduvad neid täitmast.

3. Kumbki lepinguosaline ei ole kohustatud ette nägema artiklis 132 osutatud tsiviilkohtumenetlusi ja õiguskaitsevahendeid, kui ausate äritavadega vastuolus olev tegevus toimub kooskõlas lepinguosalise asjakohase õigusega, et paljastada õigusvastane käitumine, rikkumine või ebaseaduslik tegevus või eesmärgiga kaitsta tema õigusega tunnustatud õigustatud huvi.

ARTIKKEL 134

Ravimeid käsitlevate andmete kaitse ([20])

1. TRIPS-lepingu artikli 39 rakendamiseks kaitseb kumbki lepinguosaline Pariisi konventsiooni artiklis 10a sätestatud kõlvatu konkurentsi vastase tõhusa kaitse tagamisel konfidentsiaalset äriteavet, mis on esitatud ravimi turule laskmise loa (edaspidi „müügiluba“) saamiseks, kolmandatele isikutele avalikustamise eest, välja arvatud juhul, kui võetakse meetmeid andmete kaitsmiseks ebaausa kommertskasutuse eest, ja välja arvatud juhul, kui avalikustamine on vajalik ülekaaluka avaliku huvi tõttu.

2. Kui lepinguosaline nõuab ravimile müügiloa andmise tingimusena avalikustamata uuringuandmete või muude selliste andmete esitamist, mille koostamine nõuab märkimisväärseid pingutusi, tagab lepinguosaline selliste andmete kaitse ebaausa kommertskasutuse eest. Lisaks kaitseb kumbki lepinguosaline neid andmeid avalikustamise eest, välja arvatud juhul, kui see on vajalik avaliku huvi kaitsmiseks.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et müügiloa andmise eest vastutav asutus ei võta vähemalt viie aasta jooksul vastu ühtegi hilisemat müügiloa taotlust, milles viidatakse lõikes 2 nimetatud andmetele, mis on esitatud esimese müügiloa taotluses, ilma esimese müügiloa hoidja sõnaselge nõusolekuta, välja arvatud juhul, kui see on vajalik avaliku huvi kaitsmiseks.

ARTIKKEL 135

Taimekaitsevahendeid käsitlevate andmete kaitse

1. Kumbki lepinguosaline tunnustab esmakordselt taimekaitsevahendi müügiloa saamiseks esitatud katse- või uuringuaruande omaniku õigust ajutisele kaitsele (edaspidi „andmekaitse“). Sellel ajavahemikul ei kasutata seda katse- ja uuringuaruannet teiste taimekaitsevahendi müügiloa taotlejate huvides ilma tõendita esimese omaniku sõnaselge nõusoleku kohta.

2. Katse- või uuringuaruanne peaks

a) olema vajalik loa andmiseks või loa muutmiseks, et lubada vahendi kasutamist mõnel teisel põllukultuuril, ning

b) olema tõendatult vastavuses hea laboritava või hea katsetava põhimõtetega.

3. Andmekaitse kehtib vähemalt kümme aastat alates sellest, kui asjaomase lepinguosalise asjaomane asutus andis esimese müügiloa. Madala riskitasemega taimekaitsevahendite puhul võib seda tähtaega pikendada 13 aastani.

4. Väheolulisteks kasutusteks antud loa korral pikendatakse andmekaitse tähtaega kolme kuu haaval, kui loa hoidja esitab loataotluse hiljemalt viis aastat pärast esimese loa saamise kuupäeva. Kogu andmekaitse tähtaeg ei tohi olla pikem kui 13 aastat. Madala riskitasemega taimekaitsevahendite puhul ei tohi kogu andmekaitse tähtaeg olla pikem kui 15 aastat.

5. Katse- või uuringuaruandeid kaitstakse ka juhul, kui need olid vajalikud loa pikendamiseks ja läbivaatamiseks. Sellisel juhul on andmekaitse tähtaeg 30 kuud.

6. Hoolimata lõigetest 3, 4 ja 5 ei võta müügiloa andmise eest vastutav ametiasutus lõigetes 1 ja 2 osutatud teavet arvesse ühegi edaspidise müügiloa andmisel, olenemata sellest, kas see on tehtud üldsusele kättesaadavaks või mitte.

7. Kumbki lepinguosaline kehtestab meetmed, mis kohustavad varasema loa taotlejat või omanikku, kes on lepinguosalise territooriumil asutatud, jagama ärisaladusena käsitatavat teavet, et vältida korduvaid katseid selgroogsetega.

([20]) Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab mõiste „avalik huvi“ rahvatervist vastavalt Doha deklaratsioonile ja siseriiklikele õigusaktidele.

7. ALAJAGU

TAIMESORDID

ARTIKKEL 136

Üldsätted

Kumbki lepinguosaline kaitseb taimesorte vastavalt rahvusvahelisele uute taimesortide kaitse konventsioonile (edaspidi „UPOVi konventsioon“), sealhulgas aretajaõigusi käsitlevale võimalikule erandile, millele on osutatud UPOVi konventsiooni artikli 15 lõikes 2, ning teeb koostööd nende õiguste edendamiseks ja jõustamiseks.

C JAGU

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSKAITSE TAGAMINE

1. ALAJAGU

TSIVIIL- JA HALDUSÕIGUSKAITSE

ARTIKKEL 137

Üldised kohustused

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustusi, mis tulenevad TRIPS-lepingust ja eelkõige selle III jaost, ning näevad ette meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid, mis on vajalikud intellektuaalomandi õiguskaitse tagamiseks. Sellised meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad olema õiglased ja erapooletud ning need ei tohi olla ülemäära keerukad või kulukad ega sisaldada sobimatuid tähtaegu või põhjendamatuid viivitusi. Käesoleva peatüki C jao kohaldamisel ei hõlma mõiste „intellektuaalomandi õigused“ käesoleva peatüki B jao 6. alajaoga hõlmatud õigusi.

2. Lõikes 1 nimetatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid tuleb rakendada viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist kaubandusele, ning lepinguosalised näevad ette kaitsemeetmed nende kuritarvitamise vastu.

ARTIKKEL 138

Isikud, kellel on õigus nõuda meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite rakendamist

Kumbki lepinguosaline tunnistab, et käesolevas alajaos ja TRIPS-lepingu III jaos sätestatud meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite rakendamist on õigus nõuda järgmistel isikutel:

a) intellektuaalomandi õiguste omajad vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele;

b) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel kõik teised kõnealuseid õigusi kasutama volitatud isikud, eelkõige litsentsisaajad;

c) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel intellektuaalomandi õiguste kollektiivse esindamise organisatsioonid, kes on intellektuaalomandi õiguste omajate üldtunnustatud esindajad;

d) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel kutselised intellektuaalomandi kaitse organisatsioonid, kes on intellektuaalomandi õiguste omajate üldtunnustatud esindajad.

ARTIKKEL 139

Tõendid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui õiguste omaja on esitanud õigusasutusele taotluse ja mõistlikult kättesaadavad tõendid selle kohta, et tema intellektuaalomandi õigust on rikutud või kavatsetakse rikkuda, võib õigusasutus isegi enne asja sisulise otsustamiseni viiva menetluse algatamist teha korralduse võtta kiireid ja tõhusaid ajutisi meetmeid väidetava

rikkumise olulise tõendusmaterjali säilitamiseks, võttes arvesse konfidentsiaalse teabe kaitset. Ajutiste meetmete määramisel võtavad õigusasutused arvesse väidetava õiguste rikkuja õigustatud huve.

2. Lõikes 1 nimetatud ajutised meetmed võivad hõlmata üksikasjalikku kirjeldust kas proovide võtmisega või ilma selleta või väidetava rikkumisega seotud kaupade füüsilist arestimist ning asjakohastel juhtudel nende kaupade tootmisel või turustamisel kasutatud materjalide ja seadmete ja nendega seotud dokumentide arestimist.

3. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikud meetmed, et ärieesmärgil toime pandud intellektuaalomandi õiguse rikkumise korral võimaldada õigusasutustel asjakohasel juhul ja isiku taotluse alusel nõuda vastaspoole valduses olevate panga-, finants- ja äridokumentide esitamist, võttes arvesse konfidentsiaalse teabe kaitset.

ARTIKKEL 140

Õigus teabele

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et intellektuaalomandi õiguste rikkumise tsiviilkohtulikul menetlemisel ning vastuseks hageja õigustatud ja proportsionaalsele nõudele saavad õigusasutused nõuda, et õiguste rikkuja või mõni muu kohtuvaidluse pooleks olev isik või kohtuvaidluses osalev tunnistaja esitaks teavet intellektuaalomandi õigusi rikkuvate kaupade või teenuste päritolu ja turustusvõrgu kohta.

2. Lõikes 1 kasutatud mõiste „muu isik“ tähendab isikut,

a) kelle valdusest on leitud intellektuaalomandi õigusi rikkuvat kaupa kaubanduslikes kogustes;

b) kes on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus ulatuses kasutamiselt;

c) kes on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus ulatuses osutamiselt või

d) kellele on punktis a, b või c viidatud tegevusega tegelevad isikud osutanud kui osalisele asjaomaste kaupade ja teenuste tootmises, valmistamises või levitamises.

3. Lõikes 1 nimetatud teave sisaldab asjakohasel juhul järgmist:

a) kaupade või teenuste tootjate, valmistajate, turustajate, tarnijate ning teiste varasemate valdajate, samuti kavandatavate hulgimüüjate ja jaemüüjate nimed ja aadressid ning

b) teave toodetud, valmistatud, tarnitud, saadud või tellitud mahtude kohta, samuti kõnealuste kaupade või teenuste eest saadud hinna kohta.

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamine ei piira kummagi lepinguosalise selliste õigusaktide kohaldamist, millega

a) antakse õiguste omajale õigus saada lisateavet;

b) reguleeritakse käesoleva artikli kohaselt edastatud teabe kasutamist tsiviilkohtumenetluses;

c) reguleeritakse vastutust teabe saamise õiguse kuritarvitamise eest;

d) antakse lõikes 1 osutatud isikule võimalus keelduda teabe andmisest, kui kõnealuse teabe tõttu oleks see isik sunnitud tunnistama enda või oma lähisugulaste osalemist intellektuaalomandi õiguse rikkumises, või

e) reguleeritakse teabeallikate konfidentsiaalsuse kaitset ja isikuandmete töötlemist.

ARTIKKEL 141

Ajutised meetmed ja kaitsemeetmed

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused saavad hageja taotluse korral teha väidetavale õiguste rikkujale ajutise ettekirjutuse, mille eesmärk on tõkestada intellektuaalomandi õiguste vahetu rikkumine või ajutiselt ja asjakohasel juhul korduva rahalise karistuse abil, kui see on ette nähtud siseriikliku õigusega, peatada õiguserikkumise jätkamine või nõuda

jätkamise tingimusena tagatisi, mis rikkumise tuvastamise korral kindlustavad õiguste omajale hüvitise maksmise. Ajutise ettekirjutuse võib samadel tingimustel teha ka vahendajale, kelle teenuseid, sealhulgas internetiteenuseid, kolmas isik kasutab intellektuaalomandi õiguste rikkumiseks.

2. Ajutise ettekirjutusega võib anda ka korralduse intellektuaalomandi õiguste rikkumise kahtlusega kaupade arestimiseks või üleandmiseks, et takistada nende pääsemist turustuskanalitesse ja seal liikumist.

3. Kaubandusliku ulatusega väidetava rikkumise korral tagab kumbki lepinguosaline, et kui hageja tõendab kahju sissenõudmist tõenäoliselt takistada võivate asjaolude olemasolu, võivad õigusasutused vastavalt siseriiklikule õigusele anda hagi tagamiseks korralduse arestida väidetava õiguste rikkuja vallas- ja kinnisvara, sealhulgas blokeerida tema pangakontod ja muu vara. Selleks võivad pädevad asutused nõuda panga-, finants- ja äridokumentide esitamist või asjakohast juurdepääsu sellele teabele.

ARTIKKEL 142

Parandusmeetmed

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused saavad hageja taotluse korral, ilma et see piiraks õiguste rikkumisest õiguste omajale tuleneda võiva kahju hüvitamise nõuet, anda korralduse hävitada või vähemalt turustuskanalitest tagasi kutsuda või püsivalt kõrvaldada kaubad, mis on tunnistatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvaks, ilma seejuures mingit hüvitist maksmata. Kumbki lepinguosaline tagab ka selle, et õigusasutused saavad asjakohasel juhul anda korralduse hävitada materjalid ja seadmed, mida peamiselt kasutatakse õigusi rikkuvate kaupade valmistamiseks.

2. Kummagi lepinguosalise õigusasutustel on õigus nõuda lõikes 1 nimetatud parandusmeetmete rakendamist rikkuja kulul, välja arvatud seda välistavate erandlike asjaolude korral.

3. Parandusmeetmete taotluse kaalumisel tuleb silmas pidada rikkumise raskuse ja määratud parandusmeetmete proportsionaalsust ning kolmandate isikute huve.

ARTIKKEL 143

Ettekirjutused

Kumbki lepinguosaline tagab, et kui kohtuotsusega on tuvastatud intellektuaalomandi õiguse rikkumine, saab õigusasutus teha rikkujale, aga ka vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik intellektuaalomandi õiguse rikkumiseks kasutab, ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks.

ARTIKKEL 144

Alternatiivsed meetmed

Kumbki lepinguosaline võib ette näha, et asjakohastel juhtudel ja sellise isiku taotlusel, kelle suhtes tuleb rakendada artiklis 142 või 143 sätestatud parandusmeetmeid, saavad õigusasutused nõuda nimetatud kahes artiklis sätestatud parandusmeetmete rakendamise asemel kahju kannatanud isikule rahalise hüvitise maksmist, kui asjaomase isiku tegevuses puudus tahtlus ja raske hooletus, kui kõnealuste parandusmeetmete rakendamine põhjustaks talle ebaproportsionaalselt suurt kahju ja kui kahju kannatanud isikule rahalise hüvitise maksmine näib olevat piisavalt rahuldav.

ARTIKKEL 145

Kahjuhüvitis

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutustel on õigus mõista kahju kannatanud isiku avalduse alusel rikkujalt, kes teadis või pidi põhjendatult teadma, et ta paneb toime rikkumise, välja piisav kahjuhüvitis, et hüvitada õiguste omajale rikkumise tõttu tekitatud tegelik kahju. Kahjuhüvitise suuruse määramisel õigusasutused

a) võtavad arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu kahju kannatanud isikule tekitatud majanduskahju, sealhulgas saamata jäänud tulu, ja rikkuja teenitud ebaõiglane tulu, ning asjakohasel juhul ka mittemajanduslikke tegureid, nagu õiguse omajale rikkumise tõttu tekitatud moraalne kahju, või

b) võivad punkti a alternatiivina määrata asjakohasel juhul kindlasummalise kahjuhüvitise, võttes aluseks tegurid, mille hulka kuulub vähemalt autoritasu või muu tasu, mida rikkuja oleks pidanud maksma, kui ta oleks kõnealuse intellektuaalomandi õiguse kasutamiseks luba taotlenud.

2. Lepinguosalised võivad ette näha võimaluse, et kui rikkuja ei olnud ega pidanud põhjendatult olema teadlik sellest, et ta paneb toime rikkumise, saavad õigusasutused nõuda saadud tulu kahju kannatanud isiku heaks tagasi või mõista välja kahjuhüvitise, mille suurus võib olla eelnevalt kindlaks määratud.

ARTIKKEL 146

Õigusabikulud

Kumbki lepinguosaline tagab, et üldjuhul kannab kohtuvaidluse kaotanud pool kohtuvaidluse võitnud poole mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud ning muud kulud, välja arvatud juhul, kui kulude õiglase jaotamise põhimõte seda ei luba.

ARTIKKEL 147

Kohtuotsuste avaldamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et intellektuaalomandi õiguste rikkumise tõttu algatatud kohtumenetluste puhul saavad õigusasutused anda korralduse võtta hageja palvel ja rikkuja kulul asjakohaseid meetmeid otsust puudutava teabe levitamiseks, sealhulgas otsuse täielikuks või osaliseks avaldamiseks.

ARTIKKEL 148

Autorsuse ja omandiõiguse presumptsioon

Lepinguosalised tunnistavad, et käesolevas jaos sätestatud meetmete, menetluste ja parandusmeetmete rakendamisel on piisav, kui autori nimi esineb teosel tavapärasel viisil, selleks et teda vastupidiste tõendite puudumisel käsitada selle kirjandus- või kunstiteose autorina ja et tal sellest tulenevalt oleks õigus algatada rikkumismenetlus. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate kaitstud teoste suhtes.

ARTIKKEL 149

Haldusmenetlused

Juhul kui mõni tsiviilõiguslik parandusmeede võidakse määrata asja lahendamisel haldusmenetluse käigus, peab menetlus vastama põhimõtetele, mis on sisuliselt võrdväärsed käesoleva jao asjakohaste sätete põhimõtetega.

2. ALAJAGU

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSKAITSE TAGAMINE PIIRIL

ARTIKKEL 150

Piiril võetavad meetmed

1. Tollikontrolli all olevate kaupade puhul võtab kumbki lepinguosaline vastu või säilitab korra, mille alusel õiguste omaja saab esitada taotluse, et toll peaks kinni kauba, mille puhul on kahtlus, et tegemist on intellektuaalomandi õiguste, eelkõige kaubamärgi, autoriõiguse ja seotud õiguste, geograafilise tähise, patendi, kasuliku mudeli, tööstusdisainilahenduse, integraallülituste topoloogia või sordikaitse rikkumisega (edaspidi „kahtlane kaup“), või peataks sellise kauba vabastamise.

2. Kumbki lepinguosaline võtab kasutusele elektroonilised süsteemid, mis võimaldavad tollil hallata rahuldatud või registreeritud taotlusi. Kirgiisi Vabariik seab sellised elektroonilised süsteemid sisse hiljemalt viie aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

3. Kui lepinguosaline võtab taotlusest või registreerimisest tulenevate halduskulude katmiseks tasu, peab see tasu olema proportsionaalne osutatud teenuse ja kantud kuludega.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema toll teeb otsuse taotluse rahuldamise või registreerimise kohta mõistliku aja jooksul kooskõlas lepinguosalise õigusega.

5. Kumbki lepinguosaline näeb ette võimaluse kasutada lõikes 1 osutatud taotlust mitme saadetise puhul.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et tollikontrolli all olevate kaupade puhul saab tema toll kahtlase kauba omal algatusel kinni pidada või selle vabastamise peatada.

7. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema toll kasutab kahtlase kauba kindlakstegemiseks riskianalüüsi.

8. Kumbki lepinguosaline kehtestab korra, mis võimaldab hävitada kahtlase kauba, ilma et rikkumiste ametlikuks kindlakstegemiseks oleks vaja eelnevat haldus- või kohtumenetlust, eelkõige juhul, kui asjaomased isikud nõustuvad hävitamisega või ei ole selle vastu. Juhul kui kaupa, mille puhul on tuvastatud rikkumine, ei hävitata, tagab kumbki lepinguosaline, et selline kaup kõrvaldatakse – välja arvatud erandjuhtudel – kaubanduskanalitest viisil, mis välistab igasuguse kahju tekitamise õiguste omajale.

9. Kui hiljem leitakse, et kinnipeetud või peatatud kaubaga ei rikuta intellektuaalomandi õigust, vastutab õiguse omaja selles osas kahju kannatanud kauba valdaja või deklarandi ees kooskõlas kummagi lepinguosalise kohaldatavate õigusaktidega.

10. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada korra, mis võimaldab kiiresti hävitada posti- või kiirkullerisaadetistes olevad võltsitud kaubamärgiga kaubad ja piraatkaubad.

11. Kumbki lepinguosaline võib otsustada mitte kohaldada käesolevat artiklit õiguste omaja poolt või tema nõusolekul teises riigis turule lastava kauba impordi suhtes. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva artikli kohaldamisalast välja jätta reisijate isiklikus pagasis sisalduvad mitteärilist laadi kaubad.

12. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema toll peab korrapärast dialoogi ja edendab koostööd asjaomaste sidusrühmade ja muude asutustega, mis on kaasatud intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisse.

13. Lepinguosalised teevad koostööd rahvusvahelise kahtlaste kaupadega kauplemise alal. Eelkõige lepivad lepinguosalised kokku, et jagavad teavet teist lepinguosalist mõjutava kahtlase kaubaga kauplemise kohta, ilma et see piiraks isikuandmete kaitset käsitlevate asjakohaste kehtivate õigusaktide kohaldamist kummagi lepinguosalise territooriumil.

14. Ilma et see piiraks muid koostöövorme, kohaldatakse käesoleva artikli kohaselt tolli pädevusse kuuluvate intellektuaalomandi õiguste alaste õigusnormide rikkumiste suhtes protokolli, mis käsitleb vastastikust haldusabi tolliküsimustes.

15. Artiklis 154 osutatud intellektuaalomandi õiguste allkomitee vastutab käesoleva artikli nõuetekohase toimimise ja rakendamise eest, eelkõige lepinguosalistevahelise koostöö valdkonnas.

ARTIKKEL 151

Kooskõla GATT 1994 ja TRIPS-lepingu nõuetega

Lepinguosalised tagavad, et kui toll võtab piiril meetmeid, et tagada intellektuaalomandi õiguste kaitse, olenemata sellest, kas need õigused on käesoleva alajaoga hõlmatud või mitte, siis täidetakse järjekindalt kohustusi, mis tulenevad GATT 1994-st ja TRIPS-lepingust, eriti GATT 1994 V artiklist ja TRIPS-lepingu artiklist 41 ning III jao 4. osast.

D JAGU

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 152

Koostöö

1. Lepinguosalised nõustuvad tegema koostööd, et toetada käesoleva peatüki alusel võetud kohustuste täitmist.

2. Lepinguosaliste koostöö hõlmab järgmist:

a) teabevahetus intellektuaalomandi õiguste ning asjakohaste kaitse- ja jõustamiseeskirjade õigusraamistiku kohta;

b) lepinguosaliste vahel kogemuste vahetamine õigusloome arengu kohta;

c) lepinguosaliste vahel kogemuste vahetamine intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise kohta nii keskvalitsuse kui keskvalitsusest madalamal tasandil;

d) võltsitud kauba ekspordi takistamise kooskõlastamine, sealhulgas muude riikidega;

e) tehniline abi, suutlikkuse suurendamine; töötajate vahetus ja koolitus;

f) intellektuaalomandi õiguste kaitsmine ning sellega seotud teabe levitamine muu hulgas äriringkondades ja kodanikuühiskonnas;

g) tarbijate ja õiguste omajate üldise teadlikkuse suurendamine; institutsioonilise koostöö tugevdamine, eelkõige intellektuaalomandiasutuste vahel;

h) üldsuse teadlikkuse suurendamine ja üldsuse harimine intellektuaalomandi õiguste kaitset ja tagamist käsitleva poliitika kohta;

i) intellektuaalomandi õiguste kaitse ja jõustamise edendamine avaliku ja erasektori koostöös, kaasates väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;

j) selliste strateegiate väljatöötamine, mis võimaldavad määrata kindlaks sihtrühmad ning luua teavitusprogrammid tarbijate ja meedia teadlikkuse suurendamiseks intellektuaalomandi õiguste rikkumiste mõju kohta, sealhulgas tervise- ja ohutusriskide kohta ning seose kohta organiseeritud kuritegevusega.

3. Kumbki lepinguosaline võib avalikustada 4. alajao kohaselt kaitstavate geograafiliste tähiste tootespetsifikaadid või nende kokkuvõtted ning teise lepinguosalise geograafiliste tähiste kontrollimiseks või haldamiseks ette nähtud kontaktpunktid.

4. Lepinguosalised peavad kas otse või artiklis 154 osutatud intellektuaalomandi õiguste allkomitee kaudu ühendust kõigis käesoleva peatüki rakendamise ja toimimisega seotud küsimustes.

ARTIKKEL 153

Sidusrühmade vabatahtlikud algatused

Kumbki lepinguosaline püüab hõlbustada sidusrühmade vabatahtlikke algatusi, mille eesmärk on vähendada intellektuaalomandi õiguste rikkumisi, sealhulgas internetis ja muudes kauplemiskohtades, ning mis keskenduvad konkreetsetele probleemidele ja otsivad neile praktilisi lahendusi, mis on realistlikud, tasakaalustatud, proportsionaalsed ja kõigi asjaosaliste jaoks õiglased, sealhulgas järgmistel viisidel:

a) kumbki lepinguosaline püüab oma territooriumil viia sidusrühmad konsensuslikult kokku, et hõlbustada vabatahtlikke algatusi eesmärgiga leida lahendusi ja lahendada erimeelsusi seoses intellektuaalomandi õiguste kaitse ja tagamisega ning rikkumiste vähendamisega;

b) lepinguosalised püüavad omavahel vahetada teavet jõupingutuste kohta, mida nende territooriumil tehakse sidusrühmade vabatahtlike algatuste hõlbustamiseks, ning

c) lepinguosalised püüavad edendada sidusrühmade vahel avatud dialoogi ja koostööd lepinguosaliste territooriumil ning julgustada neid sidusrühmi leidma ühiselt lahendusi ja lahendama erimeelsusi seoses intellektuaalomandi õiguste kaitse ja jõustamisega ning rikkumiste vähendamisega.

ARTIKKEL 154

Institutsioone käsitlevad sätted

1. Lepinguosalised asutavad käesolevaga intellektuaalomandi õiguste allkomitee, mis koosneb Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi esindajatest ning mille eesmärk on jälgida käesoleva peatüki rakendamist ja tõhustada omavahelist koostööd ja dialoogi intellektuaalomandi õiguste vallas.

2. Intellektuaalomandi õiguste allkomitee tuleb emma-kumma lepinguosalise taotlusel ja hiljemalt 90 päeva jooksul pärast taotluse esitamist kokku vaheldumisi Euroopa Liidus ja Kirgiisi Vabariigis lepinguosaliste kokkulepitud ajal, kohas ja viisil, mis võib hõlmata videokonverentsi.

9. PEATÜKK

RIIGIHANKED

ARTIKKEL 155

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kommertskaubad ja -teenused“ – kaubad ja teenused, mida tavaliselt müüakse või pakutakse müügiks turul valitsusvälistele ostjatele ja mida sellised ostjad ostavad tavaliselt turult valitsemisega mitte seotud eesmärkidel;

b) „ehitusteenus“ – teenus, mille eesmärk on mis tahes vahenditega ehitada hooneid ja tsiviilrajatisi ÜRO ühtse tooteklassifikaatori (CPC) 51. alajao tähenduses;

c) „elektrooniline oksjon“ – elektrooniliste seadmete abil toimuv järkjärguline protsess, mille käigus tarnijad esitavad uue hinnapakkumuse, hankemenetluse hindamiskriteeriumide kohase muu mõõdetava väärtuse või mõlemad ning mille tulemusel tekib või muutub pakkumuste pingerida;

d) „kirjalikult“ või „kirjalik“ – sõnade ja numbritega esitatud väljend, mida saab lugeda ja taasesitada ning hiljem edastada ning mis hõlmab elektrooniliselt edastatud ja salvestatud teavet;

e) „piiratud hankemenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul hankija võtab ühendust ühe või mitme tema enda väljavalitud tarnijaga;

f) „meede“ – õigusakt, eeskiri, menetlus, haldussuunis või tava või hankija toiming seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega;

g) „korduvkasutatav loetelu“ – nende kvalifitseeritud tarnijate loetelu, keda hankija kavatseb kasutada rohkem kui üks kord;

h) „kavandatava hanke teade“ – hankija avaldatav teade, milles kutsutakse huvitatud tarnijaid esitama osalemistaotlust, pakkumust või mõlemat;

i) „korvamismeede“ – tingimus või kohustus, mis edendab kohalikku arengut või parandab lepinguosalise maksebilanssi näiteks kodumaise osaluse, tehnoloogia litsentsimise ning investeerimise, vastuostu ja muude sarnaste toimingute ja nõuete abil;

j) „avatud hankemenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul võivad pakkumuse esitada kõik huvitatud tarnijad;

k) „hankija“ – üksus, kelle suhtes kohaldatakse 9. lisa 1., 2. või 3. jao lepinguosalist käsitlevat alajagu;

l) „kvalifitseeritud tarnija“ – tarnija, kelle hankija on tunnistanud osalemistingimustele vastavaks;

m) „valikhankemenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul hankija kutsub pakkumusi esitama üksnes kvalifitseeritud tarnijad;

n) „teenused“ – hõlmab ehitusteenuseid, kui ei ole sätestatud teisiti;

o) „standard“ – dokument, mille järgimine ei ole kohustuslik ning mille on heaks kiitnud tunnustatud asutus ja millega nähakse üldiseks ja korduvaks kasutamiseks ette tooteid ja teenuseid ning nendega seotud protsesse ja tootmismeetodeid käsitlevad eeskirjad, suunised või omadused. Standard võib sisaldada või käsitleda ka üksnes toote, teenuse, tootmisprotsessi või -viisi termineid, sümboleid ning pakendamis-, tähistamis- või märgistusnõudeid;

p) „tarnija“ – isik või isikute rühm, kes pakub või saab pakkuda kaupu ja teenuseid;

q) „tehniline kirjeldus“ – hanketingimus, milles

i) kehtestatakse hangitavate kaupade ja teenuste omadused, sealhulgas kvaliteedi, toime, ohutuse ja mõõtmete nõuded, või kaupade tootmise ja teenuste osutamise protsessid ja viisid, või

ii) sätestatakse toote või teenuse puhul kasutatavad terminid, sümbolid ning pakendamis-, tähistamis- või märgistusnõuded;

r) „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ajutine ühtne tooteklassifikaator (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

ARTIKKEL 156

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõikide meetmete suhtes, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, olenemata sellest, kas see hange korraldatakse tervenisti või osaliselt elektrooniliselt või mitte.

2. Käesolevas peatükis tähendab „käesoleva lepinguga hõlmatud hange“ valitsuse ülesannete täitmiseks teostatavat hanget,

a) mille puhul hangitakse kaupu, teenuseid või mõlemat

i) vastavalt 9. lisale ning

ii) hanke eesmärk ei ole äriotstarbeline müük või edasimüük või kasutamine äriotstarbeliseks müügiks või edasimüügiks ette nähtud kaupade tootmisel või teenuste osutamisel;

b) vastavalt lepingule, sealhulgas ostu-, liisingu-, rendi- või üürilepingule või järelmaksulepingule koos väljaostuvõimalusega või ilma selleta;

c) mille maksumus, hinnatuna vastavalt käesoleva artikli lõigetele 6, 7 ja 8, on artikli 160 kohase teate avaldamise ajal võrdne asjaomase piirmääraga, mis on sätestatud 9. lisa 1., 2. ja 3. jaos, või sellest suurem;

d) mille teostab hankija ning

e) mis ei ole muul viisil välistatud käesoleva artikli lõikega 3 või 9. lisa 1., 2., 3. või 5. jao asjaomast lepinguosalist käsitleva alajaoga.

3. Kui 9. lisas ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) maa, olemasolevate hoonete või muu kinnisvara või nendega seotud õiguste omandamine või rentimine;

b) lepinguosalise lepinguvälised kokkulepped või mis tahes vormis antav abi, sealhulgas koostöölepingud, toetused, laenud, paigutused omakapitali, tagatised ja maksusoodustused;

c) fiskaalasutuse teenuste ja depooteenuste, reguleeritud finantsinstitutsioonide likvideerimise ja juhtimise teenuste ning riigivõla, sealhulgas laenude, riigi võlakirjade, vekslite ja muude väärtpaberite müügi, tagasiostu või levitamisega seotud teenuste hange või soetamine;

d) riiklikud töölepingud;

e) hanked, mis korraldatakse

i) rahvusvahelise abi, sealhulgas arenguabi andmiseks;

ii) sõjaväeüksuste paiknemist käsitleva rahvusvahelise lepingu erimenetluse või klausli alusel või mis on seotud projekti ühise rakendamisega sellele alla kirjutanud riikide poolt, või

iii) rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse või klausli alusel või mida rahastatakse rahvusvahelise toetuse, laenu või muu abiga, juhul kui kohaldatav menetlus või klausel ei ole käesoleva peatükiga kooskõlas.

4. Kummagi lepinguosalise kohustused seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega ja sellega seotud juurdepääsuga teabele on sätestatud 9. lisas järgmiselt:

a) 1. jaos keskvalitsuse üksused, kelle hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga, sealhulgas hõlmatud kaupade ja teenuste suhtes kohaldatavad piirmäärad;

b) 2. jaos keskvalitsusest madalama tasandi valitsusasutused, kelle hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga, sealhulgas hõlmatud kaupade ja teenuste suhtes kohaldatavad piirmäärad;

c) 3. jaos kõik muud üksused, kelle hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga, sealhulgas hõlmatud kaupade ja teenuste suhtes kohaldatavad piirmäärad;

d) 4. jaos käesoleva peatükiga hõlmatud teenused, v.a ehitusteenused;

e) 5. jaos üldmärkused ja erandid ning

f) 6. jaos meediakanalid, kus lepinguosaline avaldab oma hanketeateid, lepingu sõlmimise teateid ja muud käesolevas peatükis sätestatud riigihangete süsteemiga seotud teavet.

5. Kui hankija nõuab hõlmatud hanke raames käesoleva lepingu 9. lisa 1., 2. või 3. jao asjaomast lepinguosalist käsitlevas alajaos nimetamata isikult hanke tegemist eritingimuste kohaselt, kohaldatakse niisuguste tingimuste suhtes *mutatis mutandis* artiklit 4.

Väärtuse hindamine

6. Selleks et teha hanke väärtuse hindamisel kindlaks, kas tegu on käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, hankija:

a) ei jaga hanget eraldi hangeteks ega vali ega kasuta konkreetset hindamismeetodit hanke väärtuse hindamiseks eesmärgiga välistada kas täielikult või osaliselt käesoleva peatüki kohaldamine hanke suhtes ning

b) esitab hanke arvestusliku maksimaalse koguväärtuse hanke kogukestuse lõikes olenemata sellest, kas leping sõlmitakse ühe või enama tarnijaga, võttes arvesse kõiki tasustamise vorme, sealhulgas:

i) lisatasud, teenustasud, vahendustasud ja intressid ning

ii) kui hankes on ette nähtud optsioonivõimalus, siis kõnealuste optsioonide kogumaksumus.

7. Kui hanke üksiknõude tulemusena sõlmitakse rohkem kui üks leping või sõlmitakse lepingud eraldi osade suhtes (edaspidi „korduvlepingud“), lähtutakse hinnangulise maksimaalse kogumaksumuse arvutamisel järgmisest:

a) eelneva 12 kuu jooksul või hankija eelneva eelarveaasta jooksul sõlmitud sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute maksumus, mida on võimaluse korral korrigeeritud, et võtta arvesse prognoositud muutusi järgmise 12 kuu jooksul hangitavate kaupade ja teenuste koguses ja maksumuses, või

b) esialgse lepingu sõlmimisele järgneva 12 kuu jooksul või hankija eelarveaasta jooksul hangitava sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute hinnanguline maksumus.

8. Juhul kui kaupa või teenust hangitakse liisimise, rentimise või üürimise või järelmaksuga ostu teel või hangete puhul, mille koguhind ei ole kindlaks määratud, on hindamise alus järgmine:

a) tähtajaliste lepingute puhul:

i) kui lepingu kestus on 12 kuud või vähem, siis hinnanguline maksimaalne maksumus kogu kestuse jooksul, või

ii) kui lepingu kestus ületab 12 kuud, siis hinnanguline maksimaalne kogumaksumus, sealhulgas hinnanguline jääkmaksumus;

b) tähtajatute lepingute puhul hinnanguline kuumakse, mis on korrutatud 48ga, ning

c) kui ei ole kindel, kas leping sõlmitakse tähtajalise lepinguna, kohaldatakse punkti b.

ARTIKKEL 157

Julgeoleku- ja ülderandid

1. Ühtki käesoleva peatüki sätet ei tõlgendata selliselt, et see takistab lepinguosalist võtmast meetmeid või jätmast avalikustamata teabe, kui ta peab seda vajalikuks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve, järgmistel juhtudel:

a) relvade, laskemoona või sõjavarustuse hankimisel;

b) seoses riigi julgeolekuks vajalike hangetega või

c) seoses riigikaitse seisukohalt vajalike hangetega.

2. Arvestades nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis põhjustab samasugustes tingimustes oleva lepinguosalise meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist või lepinguosalistevahelise kaubanduse varjatud piiranguid, ei tõlgendata käesolevat peatükki selliselt, et see takistab lepinguosalist kehtestamast ja võtmast meetmeid, mis on

a) vajalikud kõlbluse, avaliku korra ja ohutuse kaitseks;

b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

c) vajalikud intellektuaalomandi kaitseks või

d) seotud puudega isikute, heategevusinstitutsioonide või vangide töö tulemusena valmistatud kaupade ja osutatavate teenustega.

ARTIKKEL 158

Üldpõhimõtted

Diskrimineerimiskeeld

1. Lepinguosaline (sealhulgas tema hankijad) kohtleb iga käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetme puhul teise lepinguosalise kaupu ja teenuseid ning teise lepinguosalise tarnijaid, kes selliseid kaupu ja teenuseid pakuvad, kohe ja tingimusteta vähemalt sama soodsalt, kui asjaomane lepinguosaline (sealhulgas tema hankijad) kohtleb oma kaupu, teenuseid ja tarnijaid.

2. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetmete puhul lepinguosalised ja nende hankijad:

a) ei kohtle mõnda kohapealset tarnijat tema välismaise kuuluvuse või omandiõiguse määra põhjal vähem soodsalt kui teisi kohapealseid tarnijaid või

b) ei diskrimineeri kohapealset tarnijat selle alusel, et kaup või teenus, mida see tarnija selle konkreetse hanke jaoks pakub, pärineb teiselt lepinguosaliselt.

Lepinguosaliste territooriumil asuvate tarnijate võrdne kohtlemine

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise tarnijaid, kes on alustanud tema territooriumil äritegevust juriidilise isiku asutamise, omandamise või säilitamisega, koheldakse lepinguosalise territooriumil seoses riigihangetega sama soodsalt, nagu koheldakse vastavalt siseriiklikele õigusnormidele omamaiseid tarnijaid.

Kohaldatakse artiklis 157 sätestatud üldisi erandeid.

Elektrooniliste vahendite kasutamine

4. Kui hankija korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel teel, peab ta

a) tagama, et hanke elluviimisel kasutatakse muu hulgas ka autentimiseks ja andmete krüptimiseks IT-süsteeme ja tarkvara, mis on vabalt kättesaadavad ja muude vabalt kättesaadavate IT-süsteemide ja tarkvaraga koostalitlusvõimelised,

b) rakendama mehhanisme, millega tagatakse osalemistaotluste ja pakkumuste terviklus, sealhulgas seoses nende esitamise aja kindlaksmääramise ning neile loata juurdepääsu vältimisega, ning

c) kasutama hankemenetlustes teadete ja hankedokumentide avaldamiseks ning võimalikult suures ulatuses pakkumuste esitamiseks elektroonilisi teabe- ja sidevahendeid.

Käesoleva lepinguga hõlmatud hanke korraldamine

5. Hankija korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke läbipaistval ja erapooletul viisil, mis

a) on kooskõlas käesoleva peatükiga, kasutades selliseid meetodeid nagu avatud hankemenetlus, valikhankemenetlus ja piiratud hankemenetlus;

b) välistab huvide konfliktid ning

c) ennetab korruptsiooni.

Päritolureeglid

6. Käesoleva lepinguga hõlmatud hanke puhul ei kohalda lepinguosaline teise lepinguosalise territooriumilt imporditavate kaupade ega osutatavate teenuste suhtes muid päritolureegleid kui need, mida lepinguosaline kohaldab samal ajal tavapärase kaubanduse raames samade kaupade impordi või samade teenuste osutamise suhtes.

Korvamismeetmed

7. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seoses ei tohi lepinguosaline ega tema hankijad taotleda, võtta arvesse, kehtestada ega jõustada korvamismeetmeid.

Meetmed, mis ei ole hangetele eriomased

8. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) tollimaksud ja muud maksud, mis on kehtestatud impordi suhtes või sellise impordiga seoses;

b) selliste tollimaksude ja muude maksudega maksustamise meetod või

c) muud teenuskaubandust mõjutavad meetmed peale käesoleva lepinguga hõlmatud hankeid reguleerivate meetmete.

Korruptsioonivastased meetmed

9. Kumbki lepinguosaline tagab, et ta on võtnud kasutusele asjakohased meetmed korruptsiooni tõkestamiseks oma riigihangetes. Nende meetmete hulka võivad kuuluda menetlused, millega võetakse lepinguosalise hangetes osalemise õigus kas tähtajatult või kindlaksmääratud ajavahemikuks tarnijatelt, kelle puhul on selle lepinguosalise õigusasutused või pädevad riigiasutused lõpliku otsusega kindlaks teinud, et nad on osalenud pettuses või muus ebaseaduslikus tegevuses, mis on seotud riigihangetega selle lepinguosalise territooriumil. Kumbki lepinguosaline tagab ka selle, et tal on kehtestatud

eeskirjad ja menetlused, mille eesmärk on hangetega seotud või neid mõjutavate isikute võimalik huvide konflikt võimalikult suures ulatuses kõrvaldada või seda ohjata.

ARTIKKEL 159

Teave hankesüsteemi kohta

1. Kumbki lepinguosaline

a) avaldab viivitamata seadused, määrused, kohtuotsused, üldkohaldatavad haldusotsused, õigusaktidest tulenevad standardsed lepingupunktid, millele viidatakse hanketeadetes ja -dokumentides, samuti käesoleva lepinguga hõlmatud hanke korra ja selles tehtavad muudatused laia levikuga ning pidevalt üldsusele kättesaadavas ametlikult määratud elektroonilises või paberväljaandes, ning

b) selgitab neid taotluse korral teisele lepinguosalisele.

2. Kumbki lepinguosaline loetleb 9. lisa 6. jaos

a) elektroonilised ja paberväljaanded, kus lepinguosaline avaldab käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud teavet;

b) elektroonilised ja paberväljaanded, kus lepinguosaline avaldab käesoleva peatüki artiklis 160, artikli 162 lõikes 7 ja artikli 169 lõikes 2 osutatud teateid, ning

c) veebiaadressi(d), kus lepinguosaline avaldab käesoleva peatüki artikli 169 lõike 2 kohaseid teateid hangete võitjate kohta.

3. Lepinguosaline teatab viivitamata koostöökomiteele kõigist käesoleva artikli lõike 2 kohaselt 9. lisa 6. jaos loetletud teabe muudatustest.

ARTIKKEL 160

Teated

1. Kõik käesolevas artiklis nimetatud teated (kavandatava hanke teade, kokkuvõtlik teade ja plaanitud hanke teadaanne) on vahetult kättesaadavad elektrooniliselt ja tasuta ühtse internetiportaali kaudu. Teateid võib lisaks avaldada ka ajakohases laia levikuga paberväljaandes ja need jäävad üldsusele kättesaadavaks vähemalt teates märgitud aja lõpuni.

Kavandatava hanke teade

2. Hankija avaldab iga käesoleva lepinguga hõlmatud hanke kohta kavandatava hanke teate, välja arvatud artiklis 166 kirjeldatud asjaoludel.

3. Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, sisaldab kavandatava hanke teade järgmist:

a) hankija nimi ja aadress ning muud andmed, mis on vajalikud hankijaga kontakteerumiseks ning selleks, et saada kõik vajalikud hankedokumendid, ning olemasolu korral teave nende hinna ja maksetingimuste kohta;

b) hanke kirjeldus, sealhulgas hangitavate kaupade ja teenuste laad ja kogus, või kui täpne kogus ei ole teada, siis eeldatav kogus;

c) korduvlepingute puhul võimaluse korral järgmiste kavandatava hanke teadete eeldatav avaldamise aeg;

d) valikuvõimaluste kirjeldus;

e) kaupade tarnimise ja teenuste osutamise ajakava või lepingu kestus;

f) kasutatav hankemeetod ning teave selle kohta, kas tegemist on läbirääkimistega hanke või elektroonilise oksjoniga;

g) asjakohasel juhul osalemistaotluste esitamise aadress ja tähtpäev;

h) pakkumuste esitamise aadress ja tähtpäev;

i) keel või keeled, milles võib esitada pakkumuse või osalemistaotluse, juhul kui need võib esitada muus keeles kui hankija lepinguosalise ametlik keel;

j) osalemistingimuste loetelu koos lühikirjeldustega, sealhulgas nõuded dokumentide ja tõendite kohta, mida tarnijad peavad seoses sellise osalemisega esitama, kui neid nõudeid ei ole esitatud kõikidele huvitatud tarnijatele kavandatava hanke teate raames ühel ja samal ajal kättesaadavaks tehtud hankedokumentides;

k) tarnijate valiku kriteeriumid ja asjakohasel juhul hankes osalema lubatavate tarnijate arv, kui hankija kavatseb vastavalt artiklile 162 kutsuda hankes osalema piiratud arvu kvalifitseeritud tarnijaid, ning

l) märge selle kohta, kas hange on käesoleva lepingu hõlmatud hange.

Kokkuvõtlik teade

4. Iga kavandatava hanke puhul avaldab hankija koos kavandatava hanke teatega ühes WTO keeles vabalt kättesaadava kokkuvõtliku teate. Kokkuvõtlik teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hanke sisu;

b) pakkumuse esitamise lõpptähtpäev või asjakohasel juhul osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitamise lõpptähtpäev ning

c) aadress, kust saab taotleda hankedokumente.

Plaanitud hanke teadaanne

5. Hankijatel soovitatakse avaldada igal eelarveaastal 9. lisa 6. jaos loetletud elektroonilises ja võimaluse korral paberväljaandes võimalikult varakult teadaande hankeplaanide kohta (edaspidi „plaanitud hanke teadaanne“). Plaanitud hanke teadaanne avaldatakse ka 9. lisa 6. jaos loetletud ühtse juurdepääsupunkti veebisaidil kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3. Selline teadaanne peaks sisaldama hanke sisu ja kavandatava hanke teate avaldamise kuupäeva.

6. B või C jaoga hõlmatud hankija võib kasutada plaanitud hanke teadaannet kavandatava hanke teatena, tingimusel et plaanitud hanke teadaanne sisaldab käesoleva artikli lõikes 4 osutatud teavet ulatuses, mis on hankijale kättesaadav, ja märget, et huvitatud tarnijad peaksid väljendama hankijale oma huvi hanke vastu.

ARTIKKEL 161

Osalemistingimused

1. Hankija esitab hankes osalemiseks ainult need tingimused, mis on olulised tagamaks, et tarnija vastab õiguslikult ja finantsiliselt hanke nõuetele ning on äriliselt ja tehniliselt suutlik asjaomast hankelepingut täitma.

2. Osalemistingimuste kehtestamisel hankija

a) ei esita tingimust, et hankes osalemiseks peab tarnija olema eelnevalt sõlminud mõne lepinguosalise hankijaga ühe või mitu lepingut, ning

b) võib nõuda varasemat tegevuskogemust, kui see on hanke tingimuste seisukohalt esmatähtis ([21]).

([21]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et kui hankija nõuab eelneva kogemuse tõendamist, piisab sellest, kui tarnija tõendab, et eelnev kogemus on omandatud mis tahes territooriumil.

3. Hinnates, kas tarnija vastab osalemistingimustele, hankija

a) hindab tarnija finantsilist, ärilist ja tehnilist suutlikkust vastavalt tarnija äritegevusele nii selle lepinguosalise territooriumil, kelle hankija hanke korraldab, kui ka väljaspool seda, ning

b) lähtub hindamisel tingimustest, mille ta on hanketeates või hankedokumentides eelnevalt kindlaks määranud.

4. Tõendusmaterjali olemasolu korral võib lepinguosaline (sealhulgas tema hankijad) jätta tarnija hankemenetluse osalejate seast välja järgmistel põhjustel:

a) pankrot;

b) valeandmete esitamine,

c) olulised või püsivad puudused varasemast lepingust tuleneva olulise nõude või kohustuse täitmisel;

d) kohtuotsused raskete kuritegude ja muude raskete süütegude kohta;

e) eksimine ametialaste käitumisreeglite vastu või tegevus või tegevusetus, mis vähendab tarnija ärilist usaldusväärsust, või

f) maksude maksmata jätmine.

ARTIKKEL 162

Tarnijate kvalifitseerimine

Registreerimissüsteemid ja kvalifitseerimismenetlused

1. Lepinguosaline (sealhulgas tema hankijad) võib kasutada tarnijate registreerimise süsteemi, mille kaudu huvitatud tarnijad peavad registreeruma ja esitama teatavat teavet. Sel juhul tagab lepinguosaline, et huvitatud tarnijatel on elektrooniliste vahendite kaudu võimalikult ulatuslik juurdepääs registreerimissüsteemi puudutavale teabele ja et nad võivad igal ajal taotleda registreerimist. Hankija teatab neile mõistliku aja jooksul taotluse rahuldamise või tagasilükkamise otsusest. Taotluse tagasilükkamise korral tuleb otsust nõuetekohaselt põhjendada.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et

a) tema hankijad teevad jõupingutusi kvalifitseerimismenetluste erinevuste minimeerimiseks ning

b) kui tema hankijad kasutavad registreerimissüsteemi, teevad nad jõupingutusi registreerimissüsteemide erinevuste minimeerimiseks.

3. Lepinguosaline, sealhulgas tema hankijad, ei võta vastu ega kasuta registreerimissüsteemi või kvalifitseerimismenetlust, mille eesmärk on tekitada teise lepinguosalise tarnijatele asjatuid takistusi hankes osalemiseks või mille tõttu sellised takistused tekivad.

Valikhankemenetlus

4. Kui hankija kavatseb kasutada valikhankemenetlust, tuleb tal

a) esitada kavandatava hanke teates vähemalt artikli 160 lõike 3 punktides a, b, f, g, j, k ja l nimetatud teave ning kutsuda huvitatud tarnijaid osalemistaotlust esitama ning

b) esitada pakkumuste esitamise tähtaja alguseks kvalifitseeritud tarnijatele, keda ta teavitab vastavalt artikli 164 lõike 3 punktile b, vähemalt artikli 160 lõike 3 punktides c, d, e, h ja i osutatud teave.

5. Hankija lubab konkreetses hankes osaleda kõigil kvalifitseeritud tarnijatel, välja arvatud juhul, kui hankija teatab kavandatava hanke teates, et hankes lubatakse osalema vaid piiratud arv kvalifitseeritud tarnijaid, ning esitab tarnijate arvu piiramise kriteeriumid. Pakkumiskutse adresseeritakse nii mitmele kvalifitseeritud tarnijale, nagu on vaja tõhusa konkurentsi tagamiseks.

6. Kui hankedokumente ei tehta alates lõike 4 punktis a osutatud teate avaldamise kuupäevast avalikult kättesaadavaks, tagab hankija, et need dokumendid tehakse kõikidele lõike 5 kohaselt välja valitud kvalifitseeritud tarnijatele kättesaadavaks ühel ajal.

Korduvkasutatavad loetelud

7. Hankija võib pidada korduvkasutatavat loetelu, tingimusel et teade, millega huvitatud isikuid kutsutakse taotlema loetellu kandmist,

a) avaldatakse igal aastal asjakohaste kanalite kaudu, mis on loetletud 9. lisa 6. jaos, ning

b) tehakse elektroonilise avaldamise korral püsivalt kättesaadavaks mõne 9. lisa 6. jaos loetletud asjakohase kanali kaudu.

8. Lõikega 7 ette nähtud teade sisaldab järgmist:

a) nende kaupade ja teenuste või kauba- ja teenuseliikide kirjeldus, mille hankimiseks loetelu kasutatakse;

b) osalemistingimused, millele tarnijad peavad loetellu kandmiseks vastama, ning meetodid, mida hankija kasutab tarnija nõuetelevastavuse kontrollimiseks;

c) hankija nimi ja aadress ning muud andmed, mis on vajalikud temaga ühenduse võtmiseks ning selleks, et saada kõik vajalikud loeteluga seotud dokumendid;

d) loetelu kehtivusaeg ja selle kehtivuse pikendamise või lõpetamise viis, või kui kehtivusaega ei esitata, siis märge selle kohta, millisel viisil teatatakse loetelu kasutamise lõpetamisest, ning

e) märge selle kohta, et loetelu võib kasutada käesoleva lepinguga hõlmatud hanke puhul.

9. Kui korduvkasutatav loetelu kehtib kuni kolm aastat, võib hankija lõikest 7 olenemata avaldada lõikes 7 osutatud teate ainult üks kord, nimelt loetelu kehtivusaja alguses, tingimusel et

a) teates esitatakse loetelu kehtivusaeg ja märge selle kohta, et rohkem teateid ei avaldata, ning

b) teade avaldatakse elektrooniliselt ja see on kogu kehtivusaja jooksul pidevalt kättesaadav mõne 9. lisa 6. jaos loetletud asjakohase kanali kaudu.

10. Hankija lubab tarnijatel taotleda igal ajal enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu ning lisab mõistlikult lühikese aja jooksul sinna loetellu kõik kvalifitseeritud tarnijad.

11. Kui tarnija, kes ei ole kantud korduvkasutatavasse loetellu, esitab korduvkasutataval loetelul põhinevas hankes osalemise taotluse ja kõik nõutud dokumendid artikli 164 lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul, peab hankija seda taotlust kaaluma. Hankija ei jäta tarnijat hankemenetlusest kõrvale selle tõttu, et hankijal ei ole piisavalt aega taotlusega tutvuda, välja arvatud erijuhul, kui hanke keerukusest tingituna ei suuda hankija lõpetada taotlusega tutvumist pakkumuste esitamiseks lubatud ajavahemiku jooksul.

9. lisa 2. ja 3. jaoga hõlmatud hankijad

12. 9 lisa 2. ja 3. jaos nimetatud hankija võib kasutada teadet, milles huvitatud tarnijaid kutsutakse üles taotlema korduvkasutatavasse loetellu kandmist, kavandatava hanke teatena, kui

a) teade avaldatakse kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7 ning see sisaldab käesoleva artikli lõikes 8 nõutud teavet ja kogu artikli 160 lõikes 2 nõutud teavet, mis on kättesaadav, ning märget selle kohta, et see teade kujutab endast kavandatava hanke teadet või et edaspidi saavad korduvkasutatava loetelu alla kuuluvate hangete teateid ainult korduvkasutatavasse loetellu kuuluvad tarnijad, ning

b) hankija esitab tarnijatele, kes on teatanud oma huvist konkreetse hanke vastu, kiiresti piisavalt teavet, mis võimaldab neil hinnata oma huvi hankes osaleda, sealhulgas kogu ülejäänud teabe, mida nõutakse artikli 160 lõikes 2, niivõrd kui see teave on kättesaadav.

13. 9. lisa 2. või 3. jaoga hõlmatud hankija võib võimaldada tarnijal, kes on taotlenud enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu, esitada asjaomase hanke raames pakkumuse, kui hankijale jääb piisavalt aega, et kindlaks teha, kas tarnija vastab osalemistingimustele.

14. Hankija teatab hankes osalemise taotluse või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitanud tarnijale viivitamata oma otsuse tema taotluse kohta.

15. Kui hankija lükkab tarnija hankes osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse tagasi, ei tunnista teda enam kvalifitseeritud tarnijaks või kustutab ta korduvkasutatavast loetelust, teatab hankija sellest tarnijale viivitamata ja esitab tarnija taotluse korral talle viivitamata oma otsuse kirjaliku põhjenduse.

ARTIKKEL 163

Tehnilised kirjeldused ja hankedokumendid

Tehnilised kirjeldused

1. Lepinguosaline, sealhulgas tema hankijad, ei koosta, võta vastu ega kasuta tehnilisi kirjeldusi ega kehtesta vastavushindamismenetlusi, millega luuakse või võidakse luua tarbetuid takistusi lepinguosalistevahelises kaubanduses.

2. Hangitavate kaupade ja teenuste tehnilisi kirjeldusi koostades peab hankija võimaluse korral

a) esitama tehnilises kirjelduses pigem tulemuslikkuse nõudeid ja funktsionaalseid nõudeid kui nõudeid konstruktsioonile või välistunnuseid ning

b) võtma tehniliste kirjelduste aluseks rahvusvahelised standardid, kui need standardid on olemas, või muul juhul võtma aluseks siseriiklikud tehnilised normid, tunnustatud siseriiklikud standardid või ehituseeskirjad.

3. Kui tehnilistes kirjeldustes esitatakse konstruktsiooni või välistunnuste näitajad, peaks hankija lisama võimaluse korral hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“ näitamaks, et ta võtab arvesse samaväärsete kaupade ja teenuste pakkumusi, kui need vastavad selgelt hanke tingimustele.

4. Hankija ei koosta tehnilisi kirjeldusi, mis sisaldavad konkreetse kaubamärgi või kaubanime, patendi, autoriõiguse, disainilahenduse või tüübi, teatava päritolu, tootja või tarnijaga seotud nõudeid või viiteid, välja arvatud juhul, kui hankeobjekte ei ole muul viisil võimalik piisavalt täpselt või arusaadavalt kirjeldada, ja tingimusel, et hankija lisab hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“.

5. Hankija ei või isikult, kellel võivad olla ärihuvid seoses teatava hankega, konkurentsi piiramist põhjustaval viisil küsida ega vastu võtta nõuandeid, mida võidakse kasutada selle hanke tehniliste kirjelduste koostamisel või vastuvõtmisel.

6. Lepinguosaline (sealhulgas tema hankijad) võib koostada, vastu võtta või kasutada tehnilisi kirjeldusi loodusvarade kaitse edendamiseks või keskkonnakaitseks, tingimusel et ta teeb seda kooskõlas käesoleva artikliga.

Lepinguosaline võib

a) võimaldada hankijatel võtta kogu hankemenetluse jooksul arvesse keskkonna- ja sotsiaalseid kaalutlusi, tingimusel et need ei ole diskrimineerivad ja on seotud asjaomase lepingu esemega, ning

b) võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada oma kohustuste täitmine keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas, sealhulgas 10. peatükist tulenevate kohustuste täitmine.

Hankedokumendid

7. Hankija esitab tarnijatele hankedokumendid, mis sisaldavad kogu vajalikku teavet, et tarnijad saaksid koostada ja esitada nõuetele vastava pakkumuse. Kui seda ei ole juba kavandatava hanke teates tehtud, esitatakse kõnealustes dokumentides täielik kirjeldus järgmisest:

a) hange, sealhulgas kaupade või teenuste laad ja kogus, või kui täpne kogus ei ole teada, siis eeldatav kogus ning nõuded muu hulgas tehnilise kirjelduse, vastavushindamise, plaanide, jooniste ja juhendite kohta;

b) osalemistingimused, sealhulgas loetelu teabest ja dokumentidest, mille tarnijad peavad seoses osalemisega esitama;

c) kõik hindamiskriteeriumid, mida hankija kohaldab lepingu sõlmimisel, ning kõnealuste kriteeriumide osakaal, kui hind ei ole ainus kriteerium;

d) kui hankija korraldab hanke elektrooniliselt, siis autentimise ja andmete krüptimise nõuded või muud nõuded, mis on seotud teabe ja dokumentide elektroonilise esitamisega;

e) kui hankija korraldab elektroonilise oksjoni, siis oksjoni läbiviimise eeskirjad, sealhulgas teave selle kohta, milliseid pakkumuse koostisosi hinnatakse;

f) kui pakkumused avatakse avalikult, siis nende avamise kuupäev, kellaaeg ja koht ning asjakohasel juhul pakkumuste avamisele lubatud isikute nimekiri;

g) muud nõuded või tingimused, sealhulgas maksetingimused ja pakkumuse esitamise viisile seatud piirangud, näiteks pakkumuste vastuvõtmine elektrooniliselt või paberkandjal, ning

h) kaupade kohaletoimetamise ja teenuse osutamise kuupäevad, mis on kehtestatud lõike 8 kohaselt.

8. Hangitavate kaupade kohaletoimetamise või teenuste osutamise kuupäeva kehtestamisel võtab hankija arvesse selliseid tegureid nagu hanke keerukus, allhangete eeldatav maht ning realistlik aeg kaupade tootmiseks, laost väljastamiseks ja tarnekohast transportimiseks või teenuste osutamiseks.

9. Hankedokumentides esitatud hindamiskriteeriumide hulka võivad muu hulgas kuuluda hind ja muud kulutegurid, kvaliteet, tehniline väärtus, keskkonnanäitajad ja tarnetingimused.

10. Hankija peab viivitamata

a) tegema hankedokumendid kättesaadavaks, et huvitatud tarnijatel oleks piisavalt aega esitada nõuetekohane pakkumus;

b) esitama taotluse korral hankedokumendid igale huvitatud tarnijale ning

c) vastama huvitatud või hankes osaleva tarnija esitatud mõistlikele päringutele tingimusel, et küsitud teave ei anna kõnealusele tarnijale eelist teiste tarnijate ees.

Muudatused

11. Kui hankija muudab enne lepingu sõlmimist kavandatava hanke teates või osalevatele tarnijatele esitatud hankedokumentides sätestatud kriteeriume või nõudeid või kui ta muudab hanketeadet või hankedokumente või avaldab need uuesti, edastab ta kirjalikult kõik sellised muudatused või muudetud või uuesti avaldatud teate või hankedokumendid

a) kõikidele teabe muutmise või uuesti avaldamise ajal hankes osalevatele tarnijatele, kui nad on hankijale teada, kõikidel muudel juhtudel aga esitab muudatused samal viisil, kui ta esitas algse teabe, ning

b) piisavalt varakult, et tarnijatel oleks aega oma pakkumusi asjakohasel juhul muuta ja need uuesti esitada.

ARTIKKEL 164

Tähtajad

1. Hankija jätab oma mõistlikest vajadustest lähtudes tarnijatele piisavalt aega, et koostada ja esitada osalemistaotlused ja nõuetele vastavad pakkumused, võttes seejuures arvesse järgmisi tegureid:

a) hanke laad ja keerukus;

b) allhangete eeldatav maht ning

c) juhul kui ei kasutata elektroonilisi vahendeid, siis ka aeg, mis kulub pakkumuse edastamiseks kodu- ja välismaalt.

Need tähtajad, sealhulgas pikendatud tähtajad, peavad olema kõikidele huvitatud või osalevatele tarnijatele ühesugused.

2. Valikhankemenetlust kasutav hankija määrab osalemistaotluste esitamise tähtaja nii, et see on põhimõtteliselt vähemalt 25 päeva alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast. Kui kiireloomulistel juhtudel, mida hankija on nõuetekohaselt põhjendanud, ei saa sellist tähtaega kasutada, võib seda lühendada kuni kümne päevani.

3. Välja arvatud lõigetes 4, 5, 7 ja 8 sätestatud juhtudel, kehtestab hankija osalemistaotluste esitamiseks vähemalt 40 päeva pikkuse tähtaja

a) avatud hankemenetluse korral alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast või

b) valikhankemenetluse korral alates kuupäevast, mil hankija teatab tarnijatele, et nad kutsutakse pakkumusi esitama, olenemata sellest, kas kasutatakse korduvkasutatavat loetelu või mitte.

4. Hankija võib lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega vähemalt kümne päevani, kui

a) hankija on avaldanud artikli 160 lõikes 4 osutatud plaanitud hanke teadaande mitte vähem kui 40 päeva ja mitte rohkem kui 12 kuud enne kavandatava hanke teate avaldamist, kusjuures plaanitud hanke teadaandes on esitatud järgmine teave:

   i) hanke kirjeldus;

   ii) pakkumuse või hankes osalemise taotluse esitamise ligikaudne lõpptähtpäev;

   iii) märge, et huvitatud tarnijad peaksid hankijale väljendama oma huvi hanke vastu;

   iv) aadress, kust saab hankedokumente, ja

   v) kogu kättesaadav teave, mida kavandatava hanke teade peab artikli 160 lõike 2 kohaselt sisaldama;

b) hankija märgib korduvat laadi hangete puhul algses kavandatava hanke teates, et järgmistes teadetes sätestatakse pakkumuste esitamise tähtajad vastavalt käesolevale lõikele, või

c) tegemist on hankija poolt põhjendatud kiireloomulise juhtumiga, mil lõike 3 kohaselt kehtestatud pakkumuste esitamise tähtaega ei saa kasutada.

5. Hankija võib lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega viie päeva võrra igal järgmisel põhjusel:

a) kavandatava hanke teade avaldatakse elektrooniliselt;

b) hankedokumendid tehakse elektrooniliselt kättesaadavaks alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast ja

c) hankija lubab teha pakkumusi elektrooniliselt.

6. Juhul kui kohaldatakse lõiget 5 koostoimes lõikega 4, ei või lõike 3 kohane pakkumuste esitamise tähtaeg olla mingil juhul lühem kui kümme päeva alates kavandatava hanke teate avaldamisest.

7. Hankija, kes ostab kommertskaupu või -teenuseid või mõlemat, võib olenemata muudest käesoleva artikli sätetest lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega vähemalt 13 päevani, kui ta avaldab nii kavandatava hanke teate kui ka hankedokumendid elektrooniliselt samal ajal. Kui hankija võimaldab lisaks teha kommertskaupade ja -teenuste pakkumusi elektrooniliselt, võib ta lühendada lõike 3 kohast tähtaega kuni kümne päevani.

8. 9. lisa 2. või 3. jaoga hõlmatud hankija, kes on valinud kõik kvalifitseeritud tarnijad või osa neist, võib pakkumuste esitamise tähtaja kehtestada kokkuleppel valitud tarnijatega. Sellise kokkuleppe puudumise korral peab tähtaeg olema vähemalt kümme päeva.

ARTIKKEL 165

Läbirääkimine

1. Lepinguosaline võib ette näha, et tema hankijad peavad tarnijatega läbirääkimisi, kui

a) hankija on osutanud artikli 160 lõike 3 punktis f osutatud kavandatava hanke teates kavatsusele pidada läbirääkimisi või

b) hindamisel ilmneb, et ükski pakkumus ei ole kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt selgelt kõige soodsam.

2. Hankija

a) tagab, et läbirääkimistel osalevate tarnijate kõrvalejätmine toimub kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt, ja

b) määrab pärast läbirääkimiste lõppu allesjäänud osalevatele tarnijatele ühise tähtpäeva uute või muudetud pakkumuste esitamiseks.

ARTIKKEL 166

Piiratud hankemenetlus

1. Tingimusel et hankija ei kasuta käesolevat sätet selleks, et vältida konkurentsi tarnijate vahel, või viisil, millega diskrimineeritakse teise lepinguosalise tarnijaid või kaitstakse omamaiseid tarnijaid, võib ta kasutada piiratud hanget ja otsustada mitte kohaldada artikleid 160, 161 ja 162, artikli 163 lõikeid 7–11 ning artikleid 164–167 järgmiste asjaolude korral:

a) eeldusel, et hankedokumentide nõudeid ei ole oluliselt muudetud, kui

   i) ükski tarnija ei ole esitanud pakkumust ega osavõtutaotlust;

   ii) ei ole esitatud ühtki hankedokumentide olulistele nõuetele vastavat pakkumust;

   iii) ükski tarnija ei vastanud osalemistingimustele või

   iv) esitatud pakkumused kajastasid konkurentide kokkulepet;

b) kui kaupu või teenuseid saab tarnida üksnes konkreetne tarnija ja puuduvad mõistlikud alternatiivsed või asenduskaubad või -teenused ühel järgmistest põhjustest:

   i) hangitakse kunstiteost;

   ii) patentide, autoriõiguste ja muude ainuõiguste tõttu või

   iii) konkurentsi puudumine tehnilistel põhjustel;

c) kui esialgne tarnija tarnib lisaks selliseid kaupu või teenuseid, mis ei olnud esialgse hanke ese, ning kui sellise tarnija vahetamine

   i) ei ole võimalik majanduslikel ja tehnilistel põhjustel, mis tulenevad näiteks olemasolevate seadmete, tarkvara, teenuste või paigaldiste vahetatavus- ja koostalitlusnõudest, ning

   ii) põhjustaks hankijale olulist ebamugavust või topeltkulusid;

d) juhul kui kiireloomulise olukorra tõttu, mis on tingitud sündmustest, mida hankija ei võinud ette näha, ei ole avatud või valikhankemenetluse korras olnud võimalik saada kaupu või teenuseid õigeks ajaks, ja ainult niivõrd, kui see on rangelt vajalik;

e) kaubaturult ostetavate kaupade korral;

f) kui hankija hangib prototüüpi või esimest toodet või teenust, mis töötatakse välja tema tellimusel teatava teadusuuringu, katsetuse, uurimise või uusarenduse raames ja asjakohase lepingu alusel; esimese toote või teenuse esialgne arendustöö võib hõlmata piiratud ulatuses tootmist või teenuse osutamist, et võtta arvesse kohapealse katsetamise tulemusi ja tõendada, et kaup või teenus sobib masstootmiseks või -tarnimiseks kooskõlas vastuvõetavate kvaliteedistandarditega, kuid ei hõlma masstootmist või -tarnimist eesmärgiga saavutada kaubanduslik tasuvus või katta teadus- ja arendustööde kulud;

g) ostude korral, mis tehakse üksnes lühiajaliselt kehtivatel eriti soodsatel tingimustel, mis tulenevad erakorralisest realiseerimisest, näiteks likvideerimisest, pankrotivara haldamisest või pankrotist, mitte aga tavaliste ostude korral tavapärastelt tarnijatelt, või

h) kui leping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga, tingimusel et

   i) konkursi korraldus vastas käesoleva peatüki põhimõtetele, eelkõige seoses kavandatava hanke teate avaldamisega, ning

   ii) konkursil osalejaid hindas sõltumatu komisjon eesmärgiga selgitada välja võitja, kellega sõlmitakse leping.

2. Hankija koostab iga lõike 1 alusel sõlmitud lepingu kohta kirjaliku aruande. Aruanne sisaldab hankija nime, hangitud kaupade ja teenuste maksumust ja laadi ning märkust lõikes 1 osutatud asjaolude ja tingimuste kohta, mis õigustavad piiratud hankemenetluse kasutamist.

ARTIKKEL 167

Elektroonilised oksjonid

Hankija, kes kavatseb käesoleva lepinguga hõlmatud hanke läbi viia elektroonilise oksjonina, esitab igale osalejale enne elektroonilise oksjoni algust

a) teabe automaatse hindamismeetodi kohta, mida kasutatakse oksjoni käigus automaatseks pakkumuste pingerea koostamiseks ja muutmiseks, sealhulgas hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumidel põhineva matemaatilise valemi;

b) pakkumuse elementide esialgse hindamise tulemused, kui leping kavatsetakse sõlmida kõige soodsama pakkumuse tegijaga, ning

c) muu teabe elektroonilise oksjoni läbiviimise kohta.

ARTIKKEL 168

Pakkumuste läbivaatamine ja lepingute sõlmimine

Pakkumuste läbivaatamine

1. Hankija võtab pakkumused vastu, avab need ja vaatab need läbi nii, et hankemenetlus on läbipaistev ja erapooletu ning säilib pakkumuste konfidentsiaalsus.

2. Hankija ei karista ühtegi tarnijat selle eest, et sai tema pakkumuse kätte pärast pakkumuste esitamise tähtaega, kui hilinemine on tingitud üksnes hankija tehtud veast.

3. Hankija, kes pakub ühele tarnijale võimalust parandada pakkumuste avamise ja võitja väljaselgitamise vahelisel ajal tahtmatud vormivead, peab sama võimalust pakkuma kõikidele osalevatele tarnijatele.

Lepingute sõlmimine

4. Et pakkumust saaks lepingu sõlmimise üle otsustamisel arvesse võtta, peab see olema tehtud kirjalikult, vastama avamise ajal teadetes ja hankedokumentides sätestatud olulistele nõuetele ja pärinema kvalifitseeritud tarnijalt.

5. Välja arvatud juhul, kui hankija jõuab järeldusele, et lepingu sõlmimine ei ole avalikes huvides, sõlmib ta lepingu kvalifitseeritud tarnijaga, kes hankija hinnangul on suuteline täitma lepingutingimusi ja kes ainuüksi teadetes ja hankedokumentides sätestatud lepingutingimuste kohaselt on esitanud

a) soodsaima pakkumuse või

b) madalaima hinnaga pakkumuse, kui hind on ainus kriteerium.

6. Kui hankijale esitatakse pakkumus, mille hind on teiste pakkumustega võrreldes tavatult madal, võib ta kontrollida, kas tarnija vastab osalemistingimustele ja on suuteline lepingutingimusi täitma. Hankija võib ka kontrollida, kas tarnija on saanud subsiidiume. Sel juhul võidakse pakkumus ainuüksi sel põhjusel tagasi lükata, välja arvatud juhul, kui tarnija suudab hankija määratud piisava ajavahemiku jooksul tõendada, et subsiidium on antud kooskõlas 11. peatüki B jaos subsiidiumide kohta sätestatud põhimõtetega.

7. Hankija ei tee valikuid, ei tühista hanget ega muuda sõlmitud lepinguid viisil, mis ei ole kooskõlas käesolevast peatükist tulenevate kohustustega.

8. Üldjuhul sätestab kumbki lepinguosaline võitja väljaselgitamise ja lepingu sõlmimise vahelise ooteaja, et tagasilükatud pakkujatele jääks piisavalt aega lepingu sõlmimise otsuse läbivaatamiseks ja vaidlustamiseks.

ARTIKKEL 169

Hanketeabe läbipaistvus

Tarnijatele esitatav teave

1. Hankija teavitab osalevaid tarnijaid viivitamata ja tarnija taotluse korral kirjalikult sellest, kelle ta on kuulutanud hanke võitjaks. Kooskõlas artikli 170 lõigetega 2 ja 3 esitab hankija tagasilükatud tarnija taotlusel talle selgituse, miks tema pakkumust ei valitud ja millised olid võitnud pakkumuse eelised.

Võitjaks tunnistatud pakkumise kohta teabe avaldamine

2. Hankija avaldab teate 9. lisa punktis 6 loetletud asjakohases elektroonilises või paberväljaandes hiljemalt 72 päeva pärast iga käesoleva peatükiga hõlmatud hanke võitja väljaselgitamist. Kui hankija avaldab teate üksnes elektroonilises väljaandes, peab teave jääma mõistliku aja jooksul vabalt kättesaadavaks. Teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hangitud kaupade või teenuste kirjeldus;

b) hankija nimi ja aadress;

c) eduka tarnija nimi ja aadress;

d) eduka pakkumuse maksumus või lepingu sõlmimisel arvesse võetud kõrgeima ja madalaima hinnaga pakkumus;

e) lepingu sõlmimise kuupäev ning

f) kasutatud hankemeetod ja juhul, kui vastavalt artiklile 166 kasutati piiratud hankemenetlust, siis nende lõikes 1 osutatud asjaolude ja tingimuste kirjeldus, mis õigustasid piiratud hankemenetluse kasutamist.

Dokumentide ja aruannete säilitamine ning elektrooniline jälgitavus

3. Hankija säilitab vähemalt kolm aastat alates lepingu sõlmimisest

a) dokumendid ja aruanded käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud hankemenetluste ja sõlmitud lepingute kohta, sealhulgas artikli 166 alusel nõutavad aruanded, ning

b) andmed, millega tagatakse käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel korraldamisel asjakohane jälgitavus.

ARTIKKEL 170

Teabe avalikustamine

1. Teise lepinguosalise taotluse korral annab lepinguosaline viivitamata teavet, mis võimaldab kindlaks teha, kas käesoleva lepinguga hõlmatud hange korraldati õiglaselt, erapooletult ja käesoleva peatüki kohaselt, sealhulgas teavet eduka pakkumuse näitajate ja suhteliste eeliste kohta. Kui kõnealuse teabe avalikustamine võib mõjutada tulevasi hankeid, avalikustab teabe saanud lepinguosaline selle teistele tarnijatele alles pärast teabe esitanud lepinguosaliselt nõusoleku saamist.

2. Olenemata käesoleva peatüki muudest sätetest ei anna lepinguosaline ega tema hankijad konkreetsele tarnijale teavet, mis võib kahjustada tarnijatevahelist ausat konkurentsi.

3. Käesolevat peatükki ei tõlgendata nii, et lepinguosaline ja tema hankijad, ametiasutused ja läbivaatavad organid peaksid avalikustama konfidentsiaalset teavet, kui selline avalikustamine võiks

a) kahjustada õiguskaitset;

b) kahjustada ausat konkurentsi tarnijate vahel;

c) kahjustada konkreetsete isikute õigustatud ärihuve, sealhulgas nende intellektuaalomandi kaitset, või

d) olla muul viisil vastuolus avalike huvidega.

ARTIKKEL 171

Riigisisene läbivaatamise kord

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab õigeaegse, tulemusliku, läbipaistva ja mittediskrimineeriva halduslíku või kohtuliku läbivaatamise korra, mille abil tarnija, kellel on või on olnud huvid seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, võib esitada vaide

a) käesoleva peatüki sätete rikkumise kohta või

b) kui tarnijal ei ole lepinguosalise õigusaktide kohaselt õigust esitada vaiet otseselt käesoleva peatüki sätete rikkumise kohta, siis nende meetmete eiramise kohta, mille lepinguosaline on võtnud käesoleva peatüki rakendamiseks.

Vaiete esitamise kord on kirjalik ja see tehakse üldsusele kättesaadavaks.

2. Kui tarnija esitab seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, mille vastu tal on või on olnud huvi, kaebuse lõikes 1 nimetatud rikkumise või eiramise kohta, kutsub lepinguosaline, kelle hankija käesoleva lepinguga hõlmatud hanget korraldab, hankijat ja tarnijat üles leidma lahenduse omavaheliste konsultatsioonide teel. Hankija vaatab sellised kaebused läbi erapooletult ja õigel ajal ning nii, et see ei mõjuta tarnija osalemist käimasolevates ega tulevastes käesoleva lepinguga hõlmatud hangetes ega tema õigust taotleda halduslíku või kohtuliku läbivaatamismenetluse kaudu parandusmeetmete võtmist.

3. Igale tarnijale võimaldatakse vaide ettevalmistamiseks ja esitamiseks piisav aeg. See aeg peab olema vähemalt kümme päeva alates hetkest, mil tarnija sai või oleks pidanud saama teada vaide aluseks olevast asjaolust.

4. Selleks asutab või määrab kumbki lepinguosaline vähemalt ühe erapooletu haldus- või kohtuasutuse, mis on tema hankijatest sõltumatu ning mis võtab vastu ja vaatab läbi tarnijate vaideid seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hangetega.

5. Kui vaide vaatab esimesena läbi muu kui lõikes 4 osutatud asutus, tagab asjaomane lepinguosaline, et tarnijal on võimalik algne otsus edasi kaevata erapooletule haldus- või kohtuasutusele, kes ei sõltu hankijast, kelle käesoleva lepinguga hõlmatud hanget ta vaidlustab.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui lõikes 5 osutatud läbivaatav organ ei ole kohus, on võimalik tema otsused kohtusse edasi kaevata või läbivaatav organ on sisse seatud menetlused, millega tagatakse, et

a) hankija peab vastama vaidele kirjalikult ja esitama läbivaatavale organile kõik vajalikud dokumendid;

b) menetluse osalistel on õigus ärakuulamisele enne, kui läbivaatav organ langetab vaidluses otsuse;

c) menetluse osalistel on õigus võtta endale esindaja ja saatja;

d) menetluse osalistel on õigus osaleda kõikides menetlustoimingutes;

e) menetluse osalistel on õigus taotleda avalikku menetlust ja kutsuda tunnistajaid ning

f) läbivaatav organ teeb [otsused või soovitused õigeaegselt ja kirjalikult ning] põhjendab iga otsust või soovitust.

7. Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima korra, millega nähakse ette ajutised kiirmeetmed, et tarnijal oleks võimalik käesoleva lepinguga hõlmatud hankes edasi osaleda. Sellised ajutised meetmed võivad kaasa tuua hankemenetluse peatamise. Selles korras võib olla ette nähtud, et selliste meetmete kohaldamise üle otsustamisel võib arvesse võtta nende ülekaalukalt ebasoodsaid tagajärgi asjakohastele huvidele, sealhulgas avalikele huvidele. Meetmete võtmata jätmist põhjendatakse kirjalikult.

Samuti võtab kumbki lepinguosaline vastu või jätab kehtima korra, millega nähakse ette parandusmeetmed või tekkinud kahju korvamine, juhul kui läbivaatav organ on teinud kindlaks, et lõikes 1 osutatud rikkumine või eiramine on aset leidnud. Tekkinud kahju korvamist võib piirata kas pakkumuse ettevalmistus- või vaidlustamiskuludega või mõlemaga.

ARTIKKEL 172

Hõlmavuse muutmine ja korrigeerimine

1. Lepinguosaline võib teha ettepaneku muuta oma käesoleva lepinguga hõlmatud hankeid, mis on sätestatud 9. lisas, või parandada oma asjakohast alajagu 9. lisa 1., 2. või 3. jaos.

Muudatused

2. Lepinguosaline, kes kavatseb teha ettepaneku 9. lisa muutmiseks,

a) teatab teisele lepinguosalisele sellest kirjalikult ja

b) esitab teates ettepaneku teha teise lepinguosalise jaoks sobivad kompenseerivad kohandused, mis võimaldaksid säilitada hõlmavuse tasemel, mis on võrreldav enne muutmist valitseva tasemega.

3. Olenemata lõike 2 punktist b ei pea lepinguosaline tegema kompenseerivaid kohandusi, kui muudatus hõlmab hankijat, kelle üle lepinguosaline on kaotanud kontrolli või mõju, või kui hankija tegutseb edaspidi äriühinguna, kes konkureerib turul, millele juurdepääs ei ole piiratud.

Lepinguosalisel on hankija üle kontroll või mõju, kui

a) seda hankijat rahastab põhiliselt riik või riigi kontrolli all olev asutus;

b) selle hankija juhtimist kontrollib riik või riigi kontrolli all olev asutus või

c) sellel hankijal on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, mille liikmetest üle poole on nimetanud riik või riigi kontrolli all olev asutus.

4. Oma vastuväited 9. lisa kavandatavate muudatuste kohta, mis on teatavaks tehtud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, peab teine lepinguosaline esitama kirjalikult, kui ta vaidlustab, et

a) lõike 2 punkti b alusel kavandatud kohandus on piisav, et säilitada vastastikku kokku lepituga võrreldav hõlmavus;

b) muudatus on seotud lõike 3 kohaselt hankijaga, kelle üle lepinguosaline on kaotanud kontrolli või mõju, või

c) asjaomane hankija tegutseb äriühinguna, kes konkureerib turul, millele juurdepääs ei ole piiratud.

Kui 45 päeva jooksul pärast lõike 2 punktis a osutatud teate kättesaamist ei ole kirjalikku vaiet esitatud, siis leitakse, et teine lepinguosaline on kohanduse või muudatusega nõus.

Parandused

5. Järgmisi 9. lisa 1., 2. või 3. jao lepinguosalist käsitlevas alajaos tehtavaid muudatusi käsitatakse puhtformaalset laadi parandustena, tingimusel et need ei mõjuta käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud hõlmavust:

a) hankija nime muutmine;

b) kahe või enama hankija ühinemine ja

c) hankija jagamine kaheks või enamaks üksuseks, mis kõik lisatakse 9. lisa sama jaoga hõlmatud hankijate hulka.

Sellise puhtformaalse paranduse teinud lepinguosaline ei ole kohustatud ette nägema kompenseerivaid kohandusi.

6. 9. lisa 1., 2. või 3. jaos esitatud lepinguosalise alajao parandusettepanekute tegemisel teatab lepinguosaline nendest teisele lepinguosalisele iga kahe aasta järel alates käesoleva peatüki kohaldamise alguskuupäevast.

7. Lepinguosaline võib esitada teisele lepinguosalisele kirjaliku vastuväite kavandatud paranduse kohta 45 päeva jooksul pärast teate saamist. Lepinguosaline, kes esitab vastuväite, selgitab, miks jääb kavandatud parandus lõike 5 kohaldamisalast välja, ning kirjeldab kavandatud paranduse mõju käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud hõlmavusele. Kui 45 päeva jooksul pärast teate saamise kuupäeva ei ole kirjalikku vastuväidet esitatud, siis leitakse, et teine lepinguosaline on kavandatud parandusega nõus.

Konsultatsioonid ja vaidluste lahendamine

8. Kui teine lepinguosaline vaidlustab kavandatava muudatuse või paranduse, püüavad lepinguosalised lahendada küsimuse konsultatsioonide teel. Kui 60 päeva jooksul pärast vastuväite kättesaamist ei ole kokkuleppele jõutud, võib lepinguosaline, kes soovib muuta või parandada oma 9. lisa 1., 2. või 3. jao alajagu, esitada asja lahendamiseks 14. peatüki kohases vaidluste lahendamise menetluses, et teha kindlaks, kas vastuväide on põhjendatud.

9. lisa muutmine

9. Kui lepinguosalised on kavandatud muudatuse või parandusega nõus, sealhulgas juhul, kui lepinguosaline ei ole 45 päeva jooksul lõike 4 või 7 kohaselt vastuväiteid esitanud või kui küsimus on lahendatud lõikes 8 osutatud vaidluste lahendamise menetluses, teeb kaubanduskoosseisus tegutsev koostöönõukogu 9. lisas asjakohase muudatuse.

ARTIKKEL 173

Institutsioone käsitlevad sätted

Lepinguosalise taotlusel tuleb koostöökomitee kokku, et arutada käesoleva peatüki ja 9. lisa rakendamise ja toimimisega seotud küsimusi, näiteks

a) 9. lisa muutmise vajadust;

b) riigihangetega seotud küsimusi, mille lepinguosalised komiteele edastavad;

c) muid käesoleva peatüki toimimisega seotud küsimusi.

ARTIKKEL 174

Üleminekuperiood

Käesolevat peatükki hakatakse kohaldama kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist.

10. PEATÜKK

KAUBANDUS JA KESTLIK ARENG

ARTIKKEL 175

Kontekst ja eesmärgid

1. Lepinguosalised tuletavad meelde keskkonda ja arengut käsitlevat 1992. aasta ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsi Agenda 21, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (edaspidi „ILO“) 1998. aasta tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooni, ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu 2006. aasta ministrite deklaratsiooni täieliku ja produktiivse tööhõive ja inimväärse töö kohta, ILO 2008. aasta deklaratsiooni sotsiaalse õigluse kohta õiglase üleilmastumise nimel ning 2015. aasta ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“ ühes selle kestliku arengu eesmärkidega (edaspidi „kestliku arengu eesmärgid“).

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust edendada rahvusvahelise kaubanduse ja investeeringute arengut nii, et see aitaks saavutada kestliku arengu eesmärki ja võidelda kliimamuutuste vastu. Sellega seoses tunnistavad lepinguosalised, et majandusareng, sotsiaalne areng ja keskkonnakaitse on kestliku arengu omavahel seotud ja üksteist tugevdavad elemendid.

ARTIKKEL 176

Õigus kehtestada õigusnorme ja kaitsetase

1. Lepinguosalised tunnustavad kummagi lepinguosalise õigust kehtestada oma territooriumil keskkonna- ja töökaitse tase ning võtta vastavalt vastu või muuta oma asjakohaseid õigusakte ja poliitikat kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standardite ja lepingutega ning eesmärgiga saavutada keskkonnakaitse ja töökaitse kõrge tase.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et on sobimatu soodustada kaubandust või investeeringuid oma keskkonna- ja tööalaste õigusaktide ja standarditega ettenähtud kaitsetaseme alandamise teel.

3. Lepinguosaline ei püüa edendada kaubandust ja investeeringuid, tehes erandeid või kaldudes kõrvale oma keskkonna- ja tööalastest õigusaktidest ja jättes need järjepideva või korduva tegevuse või tegevusetuse kaudu tõhusalt täitmisele pööramata.

ARTIKKEL 177

Mitmepoolsed keskkonnalepingud ja töönormide konventsioonid

1. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvahelise keskkonnaalase juhtimise ja rahvusvaheliste keskkonnalepingute väärtust, kuna need on rahvusvahelise kogukonna vastus üleilmsetele või piirkondlikele keskkonnaprobleemidele, samuti täieliku ja tootlikku tööhõive, sealhulgas oskuste arendamise ja kõigile inimväärse töö tagamise väärtust, sest need on kestliku arengu põhielement kõikides riikides ja rahvusvahelise koostöö peamine eesmärk.

2. Sellega seoses ja võttes arvesse käesoleva lepingu artikleid 259–265, kinnitavad lepinguosalised veel kord oma kohustust rakendada tõhusalt mitmepoolseid keskkonnalepinguid, sealhulgas kliimamuutusi käsitlevat Pariisi kokkulepet, mille nad on vastavalt ratifitseerinud.

3. Võttes arvesse käesoleva lepingu artikleid 285–288, kinnitavad lepinguosalised veel kord oma kohustust rakendada tõhusalt ILO põhikonventsioone ja muid ILO konventsioone, mille nad on vastavalt ratifitseerinud, ning säilitada tõhus tööinspektsioonide süsteem, mis on kooskõlas nende kui ILO liikmete kohustustega.

ARTIKKEL 178

Kestlikku arengut soodustav kaubandus ja investeerimine

1. Lepinguosalised kinnitavad oma kohustust suurendada kaubanduse panust kestliku arengu eesmärgi saavutamisse. Sellest lähtuvalt lepivad nad kokku, et edendavad selliste kestliku arengu tagamise kavade kasutamist, nagu õiglane ja eetiline kaubandus ja ökomärgistus, ettevõtte sotsiaalne vastutus, vastutustundlik äritegevus ja kaubandus ning investeerimine keskkonnakaupadesse ja -teenustesse, samuti kliimasõbralikesse toodetesse ja tehnoloogialahendustesse.

2. Lepinguosalised vahetavad teavet oma tegevuse ja sellest saadud kogemuste kohta, et edendada kaubandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika omavahelist seotust ja vastastikust täiendavust ning tihendada kestliku arengu teemalist dialoogi ja koostööd nende kaubandussuhetest tulenevates küsimustes.

3. Lepinguosaliste vahelisse dialoogi ja koostöösse tuleks kaasata asjaomased sidusrühmad, eelkõige tööturu osapooled, ja muud kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas asjakohasel juhul artikli 314 kohaselt sisse seatud kodanikuühiskonna koostöö kaudu.

ARTIKKEL 179

Vaidluste lahendamine

Käesolevast peatükist tulenevate vaidluste suhtes ei kohaldata artikleid 223, 224 ja 225. Kui vahekohus on vaidluses esitanud artiklite 219 ja 220 kohase lõpparuande, arutavad lepinguosalised selle alusel, milliseid meetmeid tuleks rakendada. Koostöökomitee jälgib selliste meetmete rakendamist ning jälgib küsimuste lahendamist muu hulgas artikli 178 lõikes 3 osutatud mehhanismi kaudu.

11. PEATÜKK

KONKURENTSIVASTNE TEGEVUS, ÜHINEMISTE KONTROLL JA SUBSIIDIUMID

ARTIKKEL 180

Põhimõtted

Lepinguosalised tunnistavad vaba ja moonutamata konkurentsi tähtsust oma kaubandus- ja investeerimissuhetes. Lepinguosalised tunnistavad, et konkurentsivastased ettevõtlustavad ja riigipoolne sekkumine võivad kahjustada turgude nõuetekohast toimimist ning vähendada kaubanduse ja investeerimise liberaliseerimisest tulenevat kasu.

ARTIKKEL 181

Konkurentsialane neutraalsus

Lepinguosalised kohaldavad käesolevat peatükki kõikide avaliku ja erasektori ettevõtete suhtes.

ARTIKKEL 182

Majandustegevus

Käesolevat peatükki kohaldatakse majandustegevuse suhtes.

Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „majandustegevus“ teataval turul kaupade ja teenuste pakkumisega seotud tegevusi.

A JAGU

KONKURENTSIVASTANE TEGEVUS JA ÜHINEMISTE KONTROLL

ARTIKKEL 183

Õigusraamistik

Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima konkurentsiõiguse, mida kohaldatakse kõigi majandussektorite ([22]) ettevõtjate suhtes ja millega võideldakse tõhusalt järgmise tegevuse vastu:

([22]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 42 kohaselt kohaldatakse Euroopa Liidus konkurentsiõigust põllumajandussektori suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

a) ettevõtjatevahelised horisontaalsed ja vertikaalsed kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk või tagajärg on konkurentsi vältimine, piiramine või moonutamine;

b) turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või enama ettevõtja poolt ja

c) ettevõtjate koondumised, mis takistaksid märkimisväärselt tõhusat konkurentsi, eelkõige turgu valitseva seisundi loomise või tugevdamise tagajärjel.

ARTIKKEL 184

Üldist majandushuvi pakkuvad teenused

Lepinguosalised tagavad, et nende ettevõtjate suhtes, kellele on usaldatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine, kohaldatakse käesolevas jaos sätestatud eeskirju, niivõrd kui nende eeskirjade kohaldamine ei takista õiguslikult ega tegelikult sellistele ettevõtjatele määratud ülesannete täitmist. Määratud ülesanded on läbipaistvad ning käesolevas jaos sätestatud eeskirjade kohaldamise piirangud või erandid ei lähe kaugemale sellest, mis on nende ülesannete täitmiseks hädavajalik.

ARTIKKEL 185

Rakendamine

1. Kumbki lepinguosaline loob või säilitab sõltumatu konkurentsiasutuse, kes vastutab artiklis 183 osutatud konkurentsiõiguse täieliku kohaldamise ja tõhusa jõustamise eest ning kellel on selle tagamiseks nõuetekohased volitused ja vajalikud ressursid.

2. Kumbki lepinguosaline kohaldab oma artiklis 183 osutatud konkurentsiõigust läbipaistvalt, järgides õiglase menetluse põhimõtteid, sealhulgas asjaomaste ettevõtjate õigusi kaitsele, eelkõige õigust olla ära kuulatud ja õigust kohtulikule kontrollile.

ARTIKKEL 186

Koostöö

1. Lepinguosalised tunnistavad, et konkurentsipoliitika ja selle jõustamise alase koostöö edendamine on nende ühistes huvides.

2. Sellise koostöö hõlbustamiseks võivad lepinguosaliste konkurentsiasutused vahetada teavet, järgides lepinguosaliste asjakohastes õigusaktides sätestatud konfidentsiaalsuseeskirju.

3. Lepinguosaliste konkurentsiasutused kooskõlastavad võimaluse korral ja asjakohasel juhul täitetoiminguid samades või omavahel seotud tegevustes või juhtumites.

ARTIKKEL 187

Vaidluste lahendamise kohaldamata jätmine

Käesoleva jao suhtes ei kohaldata 14. peatükki.

B JAGU

SUBSIIDIUMID

ARTIKKEL 188

Mõiste ja kohaldamisala

1. Käesoleva jao kohaldamisel tähendab „subsiidium“ meedet, mis vastab subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 1 lõikes 1.1 sätestatud tingimustele, olenemata sellest, kas seda antakse ettevõtjale seoses kaupade tarnimise või teenuste osutamisega ([23])

2. Käesolevat jagu kohaldatakse subsiidiumide suhtes, mis on erisubsiidiumid subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 2 tähenduses või mis kuuluvad käesoleva lepingu artikli 192 kohaldamisalasse.

3. Lepinguosalised tagavad, et subsiidiumide suhtes, mida makstakse ettevõtjatele, kellele on usaldatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine, kohaldatakse käesolevas jaos sätestatud eeskirju, niivõrd kui nende eeskirjade kohaldamine ei takista õiguslikult ega tegelikult nendele ettevõtjatele määratud ülesannete täitmist. Määratud ülesanded on läbipaistvad ning käesolevas jaos sätestatud eeskirjade kohaldamise piirangud või erandid ei lähe kaugemale sellest, mis on nende ülesannete täitmiseks hädavajalik.

4. Käesoleva lepingu artiklit 191 ei kohaldata põllumajanduslepingu 1. lisaga hõlmatud kaubavahetusega seotud subsiidiumide suhtes.

5. Artikleid 191 ja 192 ei kohaldata audiovisuaalsektori suhtes.

6. Artiklit 192 ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mis on ametlikult kokku lepitud või antud enne käesoleva lepingu jõustumist või viie aasta jooksul pärast selle jõustumist.

ARTIKKEL 189

Suhe WTOga

Käesoleva jao sätted ei piira kummagi lepinguosalise õigusi ega kohustusi, mis tulenevad subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingust, põllumajanduslepingust, GATT 1994 XVI artiklist või GATSi XV artiklist.

ARTIKKEL 190

Läbipaistvus

1. Kumbki lepinguosaline avalikustab tema territooriumil antud või säilitatava subsiidiumi kohta järgmise teabe:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) subsiidiumi suurus või subsiidiumi jaoks eelarvest eraldatud summa ja

d) võimaluse korral subsiidiumi saaja nimi.

2. Lepinguosaline järgib lõiget 1 sellega, et

a) esitab vähemalt iga kahe aasta tagant subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 25 kohase teatise;

b) esitab põllumajanduslepingu artikli 18 kohase teatise või

c) tagab, et ta avaldab lõikes 1 osutatud teabe ise või see avaldatakse tema nimel avalikult juurdepääsetaval veebisaidil subsiidiumi andmise või säilitamise aastale järgneva kalendriaasta 31. detsembriks.

([23]) See määratlus ei mõjuta teenuste subsiidiumide mõiste määratluse teemal WTOs edaspidi toimuvate arutelude tulemusi. Olenevalt nende arutelude edenemisest WTO tasandil võivad lepinguosalised käesolevat lepingut selles osas ajakohastada.

ARTIKKEL 191

Konsulteerimine

1. Kui lepinguosaline leiab, et subsiidium kahjustab või võib kahjustada tema kaubanduse või investeeringute liberaliseerimisega seotud huve, võib ta väljendada oma muret kirjalikult teisele lepinguosalisele ja taotleda selle teema kohta lisateavet.

2. Lõikes 1 nimetatud taotlus peab sisaldama selgitust selle kohta, kuidas subsiidium kahjustab või võib kahjustada taotluse esitanud lepinguosalise huve. Taotluse esitanud lepinguosaline võib küsida subsiidiumi kohta järgmist teavet:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja poliitiline eesmärk või otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) subsiidiumi kuupäevad ja kestus ning muud sellega seotud tähtajad;

d) subsiidiumi saamise kriteeriumid;

e) subsiidiumi kogusumma või aastane summa, mis on eelarvest sellele subsiidiumile eraldatud;

f) võimaluse korral subsiidiumi saaja nimi ja

g) muu teave, mis võimaldab hinnata subsiidiumi kahjulikku mõju.

3. Taotluse saanud lepinguosaline esitab küsitud teabe kirjalikult mõistliku aja jooksul, mis ei ole üldjuhul pikem kui 60 päeva alates taotluse saamise kuupäevast. Kui taotluse saanud lepinguosaline ei esita küsitud teavet, selgitab ta oma kirjalikus vastuses sellise teabe puudumist sama tähtaja jooksul.

4. Pärast küsitud teabe saamist võib taotluse esitanud lepinguosaline taotleda selles küsimuses konsultatsioone. Lepinguosalistevahelised konsultatsioonid tõstatatud probleemide arutamiseks peetakse mõistliku aja jooksul, mis ei ole üldjuhul pikem kui 60 päeva alates konsultatsiooni algatamise taotluse saamise kuupäevast.

5. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et saavutada küsimuses vastastikku rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 192

Tingimustega seotud subsiidiumid

1. Käesoleva jao kohaldamisel on lubatud järgmised subsiidiumid, kui on täidetud allpool esitatud tingimused:

a) subsiidiumid, millega valitsus tagab teatavate ettevõtjate võlad või kohustused, tingimusel et nende võlgade ja kohustuste suurus või sellise tagatise kestus on piiratud, ja

b) erinevas vormis subsiidiumid maksejõuetutele või raskustes olevatele ettevõtjatele, tingimusel et

   i) olemas on usaldusväärne restruktureerimiskava, mis põhineb realistlikel eeldustel ja millega tagatakse maksejõuetu või raskustes oleva ettevõtja pikaajalise elujõulisuse taastumine mõistliku aja jooksul, ja

   ii) ettevõtja osaleb restruktureerimise kulude katmises; väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ei pea restruktureerimise kulusid kandma.

2. Lõike 1 punkti b ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mida antakse ettevõtjatele ajutise likviidsustoetusena laenutagatiste või laenude vormis restruktureerimiskava koostamiseks vajaliku aja jooksul. Selline ajutine likviidsustoetus piirdub summaga, mis on vajalik ettevõtja tegevuse jätkamiseks.

3. Lubatud on subsiidiumid ettevõtja korrakohase turult lahkumise tagamiseks.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mille kolme järjestikuse aasta kumulatiivne summa või eelarve on alla 200 000 euro ettevõtja kohta.

5. Lõiget 1 ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mida antakse lepinguosalise majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks. Häiret lepinguosalise majanduses peetakse tõsiseks, kui see on erandlik, ajutine ja oluline.

6. Subsiidiumid, mis on ette nähtud programmide rakendamiseks, eelkõige sotsiaaleluruumide ja kaupade raudteetranspordi valdkonnas, on juhul, kui need ei kuulu artikli 188 lõike 3 kohaldamisalasse, vabastatud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimuste täitmisest, tingimusel et need on sotsiaalse suunitlusega.

ARTIKKEL 193

Subsiidiumide kasutamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et ettevõtjad kasutavad subsiidiume üksnes sellel poliitikaeesmärgil, milleks need on antud ([24]).

12. PEATÜKK

RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTTED, ERI- VÕI EELISÕIGUSEGA ETTEVÕTTED NING MÄÄRATUD MONOPOLID

ARTIKKEL 194

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kokkulepe“ – Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi „OECD“) kokkulepe riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kohta või OECD raames või väljaspool seda välja töötatud järgnev kohustus, mille on vastu on võtnud vähemalt 12 WTO asutajaliiget, kes on osalenud kokkuleppes alates 1. jaanuarist 1979;

b) „äritegevus“ – tegevus, mille lõpptulemusena toodetakse kaupa või osutatakse teenust, mida müüakse ettevõtja määratud koguses ja hindadega, ning mille eesmärk on kasumi teenimine ([25]);

c) „ärilised kaalutlused“ – hind, kvaliteet, kättesaadavus, turustatavus, transport ja muud ostu- või müügitingimused või muud asjaolud, mida asjaomasel tegevusalal või majandusharus turumajanduse põhimõtete kohaselt tegutsev eraettevõtja võtab tavaliselt arvesse äriotsuste tegemisel;

d) „määratud monopol“ – üksus, sealhulgas konsortsium või valitsusasutus, mis on lepinguosalise territooriumil asjaomasel turul määratud teatava kauba või teenuse ainutarnijaks või -ostjaks; ainuüksi asjaolu tõttu, et mingile üksusele on selliselt antud ainuõigus intellektuaalomandile, ei loeta seda üksust veel monopoliks;

e) „määrama“ – monopoli kehtestama või lubama või selle tegevusulatust laiendama, et hõlmata veel mõni kaup või teenus;

f) „eri- või eelisõigustega ettevõte“ – avaliku või erasektori ettevõtja, kellele lepinguosaline on andnud juriidiliselt või tegelikult eri- või eelisõigused, määrates või piirates kahe või enama ettevõtjaga selliste ettevõtjate hulga, kellel on luba tarnida teatavaid kaupu või osutada teatavaid teenuseid muude kui objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, selliselt, et see mõjutab oluliselt teiste ettevõtjate võimalusi tarnida samu kaupu või osutada samu teenuseid samas geograafilises piirkonnas ja sisuliselt samaväärsetel tingimustel;

g) „teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel, nagu see on määratletud GATSis, sealhulgas selle finantsteenuseid käsitlevas lisas, kui viimast kohaldatakse;

([24]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et kui lepinguosaline on kehtestanud sel eesmärgil asjakohase õigusraamistiku ja haldusmenetlused, loetakse kohustus täidetuks.

([25]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et see ei hõlma sellise ettevõtja tegevust, a) kes tegutseb mittetulunduslikul alusel või b) kes tegutseb kulude katmise põhimõttel.

h) „riigi osalusega ettevõte“ – ettevõte,

i) milles lepinguosalisele kuulub otseselt üle 50 % aktsiakapitalist;

ii) milles lepinguosaline omab otseselt või kaudselt kontrolli rohkem kui 50 % hääleõiguse üle;

iii) milles lepinguosalisel on õigus nimetada ametisse enamik juhatuse või muu samaväärse juhtorgani liikmetest või

iv) mille üle lepinguosalisel on kontroll.

ARTIKKEL 195

Kohaldamisala

1. Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad GATT 1994 XVII artikli lõigetest 1, 2 ja 3, GATT 1994 XVII artikli tõlgendamise käsitusleppest ja GATSi VIII artikli lõigetest 1, 2 ja 5.

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse äritegevusega tegelevate riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes. Kui sellised ettevõtted või monopolid tegelevad nii äritegevuse kui ka mitteärilise tegevusega, hõlmab käesolev peatükk ainult äritegevust.

3. Käesolevat peatükki kohaldatakse riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes kõigil valitsustasanditel.

4. Käesolevat peatükki ei kohaldata riigiettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ega määratud monopolide suhtes, kui need tegutsevad hankijatena, kes on hõlmatud WTO lepingu 4. lisas sisalduva, 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud riigihankelepingu I liite kummagi lepinguosalise lisadega, või käesoleva lepingu 9. lisaga valitsuse eesmärkide täitmiseks ja kui nad ei tegutse eesmärgiga müüa kaubanduslikel alustel hangitud kaupu või teenuseid edasi või eesmärgiga kasutada hangitud kaupu või teenuseid selleks, et toota kaupu või osutada teenuseid nende kaubandusliku müügi tarbeks.

5. Käesolevat peatükki ei kohaldata teenuste suhtes, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel.

6. Käesolevat peatükki ei kohaldata riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete või määratud monopolide suhtes, mis tegelevad ainult sõjaliste ja kaitseotstarbeliste toodete tootmisega ([26]).

7. Käesolevat peatükki ei kohaldata riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte või määratud monopoli suhtes, kui kõnealuse ettevõtte või monopoli äritegevusest majandusaastal saadud tulu on vähemalt ühel kolmest eelnevast järjestikusest aastast olnud väiksem kui 50 miljonit eriarveldusühikut.

8. Artiklit 197 ei kohaldata riigi osalusega ettevõtte poolt valitsuse volituse alusel osutatavate finantsteenuste suhtes, kui

a) nende finantsteenustega toetatakse eksporti või importi, tingimusel et

i) need finantsteenused ei ole ette nähtud kommertsrahastuse asendamiseks või

ii) neid finantsteenuseid pakutakse tingimustel, mis ei ole soodsamad kui need, mida saaks võrreldavate finantsteenuste puhul kommertsturul;

b) nende finantsteenustega toetatakse erasektori investeeringuid väljaspool lepinguosalise territooriumi, tingimusel et

i) need finantsteenused ei ole ette nähtud kommertsrahastuse asendamiseks või

ii) neid finantsteenuseid pakutakse tingimustel, mis ei ole soodsamad kui need, mida saaks võrreldavate finantsteenuste puhul kommertsturul, või

([26]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et kui sellised ettevõtted või monopolid tegelevad äritegevusega, mis ei ole seotud sõjalise või kaitsetegevusega, on selline tegevus käesoleva peatükiga hõlmatud.

c) neid finantsteenuseid osutatakse kokkuleppega kooskõlas olevatel tingimustel, eeldusel et see kuulub kokkuleppe kohaldamisalasse ([27]).

9. Artiklit 197 ei kohaldata teenusesektorite suhtes, mis jäävad käesoleva lepingu kohaldamisalast välja, nagu on sätestatud 6. peatükis.

ARTIKKEL 196

Üldsätted

1. Ilma et see piiraks lepinguosaliste käesoleva peatüki kohaseid õigusi ja kohustusi, ei takista ükski käesoleva peatüki säte kumbagi lepinguosalist asutamast või säilitamast riigi osalusega ettevõtteid, andmast ettevõtetele eri- või eelisõigusi ega määramast või säilitamast monopole.

2. Kumbki lepinguosaline ei nõua ega soodusta riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigusega ettevõtte või määratud monopoli tegutsemist käesoleva peatükiga kokkusobimatul viisil.

ARTIKKEL 197

Mittediskrimineeriv kohtlemine ja ärilised kaalutlused

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et iga tema riigi osalusega ettevõte, eri- või eelisõigustega ettevõte ja määratud monopol teeb äritegevusega tegeledes järgmist:

a) tegutseb kauba või teenuse ostmisel või müümisel ärilistel kaalutlustel, välja arvatud selleks, et täita oma avaliku teenuse osutamise ülesande ([28]) tingimusi, näiteks seoses sotsiaalse suunitlusega programmide ja projektidega, mis ei ole vastuolus punktiga b või c;

b) kauba või teenuse ostmisel

   i) kohtleb teise lepinguosalise ettevõtete tarnitavat kaupa või osutatavat teenust vähemalt sama soodsalt kui oma ettevõtete tarnitavat samasugust kaupa või osutatavat samasugust teenust ning

   ii) kohtleb teise lepinguosalise selliste ettevõtete tarnitavat kaupa või osutatavat teenust, mis on tema territooriumil käesoleva lepinguga hõlmatud investeering, vähemalt sama soodsalt kui samasugust kaupa või samasugust teenust, mida tarnivad või osutavad tema territooriumi asjaomastel turgudel ettevõtted, mis on lepinguosalise investorite investeering, ning

c) kauba või teenuse müümisel

   i) kohtleb teise lepinguosalise ettevõtet vähemalt sama soodsalt kui oma ettevõtteid ning

   ii) kohtleb teise lepinguosalise ettevõtet, mis on tema territooriumil käesoleva lepinguga hõlmatud investeering, vähemalt sama soodsalt kui oma territooriumi asjaomasel turul tegutsevaid ettevõtteid, mis on tema investorite investeering.

2. Lõikega 1 ei keelata riigi osalusega ettevõtetel, eri- või eelisõigustega ettevõtetel või määratud monopolidel

a) osta või tarnida kaupu või teenuseid erinevatel tingimustel, sealhulgas erinevatel hinnatingimustel, kui ostmine või tarnimine toimub kooskõlas äriliste kaalutlustega, või

b) keelduda kaupade või teenuste ostmisest või tarnimisest, kui seda tehakse ärilistel kaalutlustel.

([27]) Suurema kindluse huvides tunnistavad lepinguosalised, et Kirgiisi Vabariik ei ole kokkuleppe osaline, kuid sellest hoolimata mõistavad lepinguosalised, et see säte annab käesoleva lepingu osalistele võrdsed õigused.

([28]) Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et riigile kuuluvatele pankadele võib panna avaliku teenuse osutamise ülesande anda põllumajandussektorile sooduslaene. Selliseid laene tuleb pidada riigisiseseks põllumajandustoetuseks.

ARTIKKEL 198

Õigusraamistik

1. Lepinguosalised püüavad järgida ja kasutada parimal viisil asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas OECD suuniseid riigi osalusega äriühingute üldjuhtimise kohta.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et reguleeriv asutus, mille ta loob või mida ta töös hoiab, või muu asutus, millele ta annab regulatiivse ülesande,

a) on regulatiivsete ülesannete tulemuslikkuse tagamiseks sõltumatu kõigist ettevõtetest, mille tegevust see asutus reguleerib, ega ole nende ees aruandekohustuslik ning

b) tegutseb erapooletult ([29]) kõigi ettevõtete suhtes, mida see asutus reguleerib, sealhulgas riigi osalusega ettevõtted, eri- või eelisõigustega ettevõtted ja määratud monopolid ([30]).

3. Kumbki lepinguosaline kohaldab oma õigusnorme riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes järjekindlalt ja mittediskrimineerivalt.

ARTIKKEL 199

Läbipaistvus

1. Kui lepinguosalisel on alust arvata, et teise lepinguosalise riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte või määratud monopoli majandustegevus mõjutab negatiivselt tema käesoleva peatüki kohaseid huve, võib ta taotleda teiselt lepinguosaliselt kirjalikult teavet kõnealuse ettevõtte või monopoli käesoleva peatüki rakendamisega seotud tegevuse kohta.

2. Lõikes 1 osutatud taotlus peab sisaldama järgmist teavet:

a) asjaomane ettevõte või monopol;

b) asjaomased kaubad või teenused ja turud;

c) käesoleva peatüki kohased huvid, mida on taotluse esitanud lepinguosalise arvates kahjustatud;

d) tavad, mida ettevõte või monopol rakendab ja mis takistavad lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist viisil, mis ei ole kooskõlas käesoleva peatükiga, ning

e) milline järgmisest teabest tuleb esitada:

i) ettevõtte või monopoli omandi- ja hääleõiguse struktuur, kusjuures märgitakse asjaomase ettevõtte või monopoli kumulatiivne aktsiate protsent, mis kuulub taotluse saanud lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele, ja neile selles ettevõttes või monopolis kuuluv kumulatiivne hääleõiguse protsent;

ii) taotluse saanud lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele kuuluvate eriaktsiate või -hääleõiguste või muude õiguste kirjeldus, kui need õigused erinevad asjaomase ettevõtte või monopoli lihtaktsiatega seotud õigustest;

iii) ettevõtte või monopoli organisatsioonilise struktuuri ja selle juhatuse või muu samaväärse organi koosseisu kirjeldus;

iv) ettevõtet või monopoli reguleerivate või selle üle järelevalvet tegevate ministeeriumide või avaliku sektori asutuste kirjeldus, nende ministeeriumide või asutuste poolt ettevõttele või monopolile kehtestatud aruandlusnõuete kirjeldus ning ministeeriumide või avaliku sektori asutuste õigused ja tavad seoses ettevõtte või monopoli kõrgema

([29]) Suurema kindluse huvides hinnatakse reguleeriva asutuse erapooletust tema reguleeriva funktsiooni täitmisel kõnealuse reguleeriva asutuse üldise tegevuse alusel.

([30]) Suurema kindluse huvides on nende sektorite puhul, kus lepinguosalised on teistes peatükkides kokku leppinud reguleeriva asutuse konkreetsetes kohustustes, esimuslikud nende teiste peatükkide asjaomased sätted.

juhtkonna ja juhatuse või muu samaväärse juhtorgani liikmete ametisse nimetamise, ametist vabastamise või tasustamisega;

v) ettevõtte või monopoli aastakasum või koguvara viimase kolme aasta jooksul, mille kohta on andmed kättesaadavad;

vi) võimalikud erandid, immuniteedid ja nendega seotud meetmed, mida ettevõtte või monopoli suhtes taotluse saanud lepinguosalise õigusnormide alusel kohaldatakse, ning

vii) avalikult kättesaadav lisateave ettevõtte või monopoli kohta, sealhulgas majandusaasta aruanded ja kolmandate isikute tehtud auditid.

3. Kui küsitud teave ei ole taotluse saanud lepinguosalisele kättesaadav, põhjendab see lepinguosaline seda taotluse esitanud lepinguosalisele kirjalikult.

13. PEATÜKK

LÄBIPAISTVUS

ARTIKKEL 200

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldusotsus“ – õigusliku toimega otsus, mis mõjutab üksikjuhul konkreetse isiku õigusi ja kohustusi ning hõlmab haldustoimingut või haldustoimingu või -otsuse tegemata jätmist vastavalt lepinguosalise õiguses sätestatud korrale;

b) „huvitatud isik“ – isik, keda üldkohaldatav meede võib mõjutada;

c) „üldkohaldatavad meetmed“ – üldkohaldatavad seadused, määrused, menetlused ja haldusotsused, mis võivad mõjutada ükskõik milliseid käesoleva jaotisega hõlmatud küsimusi.

ARTIKKEL 201

Eesmärk

Tunnistades mõju, mida nende asjakohane õiguskeskkond võib avaldada nendevahelisele kaubandusele ja investeeringutele, püüavad lepinguosalised kooskõlas käesoleva peatüki sätetega edendada ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks prognoositavat õiguskeskkonda ja tõhusaid menetlusi.

ARTIKKEL 202

Avaldamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et ükskõik millist käesoleva jaotisega hõlmatud küsimust puudutav üldkohaldatav meede

a) avaldatakse viivitamata ametlikult määratud kanali kaudu ja võimaluse korral elektrooniliselt või tehakse muul viisil kättesaadavaks nii, et igaüks saaks nendega tutvuda;

b) on varustatud selgitusega meetme eesmärgi ja põhjuste kohta ning

c) jätab piisavalt aega sellise meetme avaldamise ja jõustumise vahele, välja arvatud juhul, kui see ei ole hädaolukorra tõttu võimalik.

2. Käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes üldkohaldatavate õigusaktide vastuvõtmisel või muutmisel teeb kumbki lepinguosaline oma asjakohaste eeskirjade ja menetluste kohaselt järgmist:

a) avaldab õigeaegselt õigusakti eelnõu või konsultatsioonidokumendid, mis sisaldavad üksikasju kavandatava õigusakti eesmärgi ja põhjuste kohta;

b) pakub huvitatud isikutele piisava võimaluse ja asjakohase aja märkuste esitamiseks ning

c) püüab saadud märkusi arvesse võtta.

ARTIKKEL 203

Päringud

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab või säilitab asjakohased mehhanismid, mille abil saab vastata isikute päringutele kavandatavate ja kehtivate üldkohaldatavate meetmete kohta kõigis käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes.

2. Lepinguosalise taotluse korral annab teine lepinguosaline viivitamata teavet ja vastab küsimustele iga käesoleva jaotisega hõlmatud küsimusega seotud üldkohaldatava meetme kohta või ettepaneku kohta võtta vastu selline üldkohaldatav meede, seda muuta või see kehtetuks tunnistada, kui meede võib taotluse esitanud lepinguosalise arvates mõjutada käesoleva lepingu toimimist.

ARTIKKEL 204

Üldkohaldatavate meetmete haldamine

1. Kumbki lepinguosaline haldab objektiivselt, erapooletult ja mõistlikult kõiki käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustega seotud üldkohaldatavaid meetmeid.

2. Kumbki lepinguosaline, kohaldades üksikjuhtudel lõikes 1 nimetatud meetmeid teise lepinguosalise konkreetsete isikute, kaupade või teenuste suhtes, peab tegema järgmist:

a) püüdma teatada huvitatud isikutele, keda haldusmenetlus otseselt mõjutab, mõistliku aja jooksul ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele menetluse algatamisest, sealhulgas kirjeldama menetluse laadi, teatama menetluse algatamise õigusliku aluse ja kirjeldama asjakohasel juhul üldiselt vaidlusaluseid küsimusi, ning

b) andma asjaomastele huvitatud isikutele piisava võimaluse esitada fakte ja väiteid oma seisukohtade toetuseks enne lõpliku haldusotsuse võtmist, niivõrd kui aeg, menetluse laad ja avalik huvi seda võimaldavad.

ARTIKKEL 205

Läbivaatamine

1. Kumbki lepinguosaline asutab kohtud, vahekohtud või halduskohtud või menetlused või peab neid ülal või kehtestab asjakohased menetlused, et käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes tehtud haldusotsused viivitamata läbi vaadata ja vajaduse korral neid parandada. Kumbki lepinguosaline tagab, et läbivaatamismenetlus on mittediskrimineeriv ja erapooletu. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema kohtud, kes sellise läbivaatamisega tegelevad, on erapooletud ja sõltumatud ametist või asutusest, kelle ülesanne on võtta halduslikke täitemeetmeid, ning et neil ei ole olulist huvi küsimuse lahenduse suhtes.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõikes 1 nimetatud menetluse osalistele antakse õigus saada

a) piisav võimalus toetada või kaitsta oma seisukohti ning

b) otsus, mis põhineb tõenditel ja esitatud andmetel, või kui lepinguosalise õigusaktid seda nõuavad, siis haldusasutuse koostatud andmetel.

3. Lõike 2 punktis b osutatud otsust rakendab amet või asutus, kelle ülesanne on võtta halduslike täitemeetmeid, tingimusel et otsuse võib kummagi lepinguosalise õiguse kohaselt edasi kaevata või läbi vaadata.

ARTIKKEL 206

Reguleerimise kvaliteet ja tulemuslikkus ning hea reguleerimistava

1. Lepinguosalised tunnustavad hea reguleerimistava põhimõtteid ning edendavad reguleerimise kvaliteeti ja tulemuslikkust, sealhulgas järgmiselt:

a) ergutades regulatiivse mõju hinnangute kasutamist oluliste algatuste väljatöötamisel ja

b) kehtestades või säilitades menetlusi oma üldkohaldatavate meetmete perioodilise tagasiulatuva hindamise edendamiseks.

2. Lepinguosalised püüavad teha koostööd piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel ning edendada head reguleerimistava ja läbipaistvust rahvusvahelises kaubanduses ja investeeringute tegemisel käesoleva jaotisega hõlmatud valdkondades.

ARTIKKEL 207

Erisätted

Käesolevat peatükki kohaldatakse, ilma et see piiraks käesoleva jaotise teistes peatükkides läbipaistvuse kohta kehtestatud erieeskirjade kohaldamist.

14. PEATÜKK

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

A JAGU

EESMÄRK JA KOHALDAMISALA

ARTIKKEL 208

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on luua tõhus mehhanism, millega vältida ja lahendada lepinguosalistevahelisi vaidlusi käesoleva jaotise tõlgendamise ja kohaldamise küsimustes eesmärgiga jõuda võimaluse korral mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

ARTIKKEL 209

Kohaldamisala

Kui käesolevas jaotises ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki lepinguosalistevaheliste vaidluste suhtes, mis puudutavad käesoleva jaotise tõlgendamist või kohaldamist (edaspidi „hõlmatud sätted“).

ARTIKKEL 210

Mõisted

1. 14. peatükis ning 14-A ja 14-B lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – isikud, välja arvatud assistendid, kes töötavad vahekohtu liikme juhtimise ja kontrolli all;

b) „nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;

c) „assistent“ – isik, kes vahekohtu liikme ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtu liikme juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimisi või abistab seda vahekohtu liiget;

d) „kandidaat“ – isik, kelle nimi on artiklis 214 osutatud vahekohtu liikmete nimekirjas ja kelle puhul kaalutakse tema valimist vahekohtu liikmeks kooskõlas artikliga 213;

e) „kaebuse esitanud lepinguosaline“ – lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist vastavalt artiklile 212;

f) „vahendaja“ – isik, kes on valitud vahendajaks kooskõlas artikliga 236;

g) „vahekohus“ – artikli 213 kohaselt moodustatud vahekohus;

h) „vahekohtu liige“ – vahekohtu koosseisu kuuluv isik;

i) „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“ – lepinguosaline, kes väidetavalt rikub hõlmatud sätteid;

j) „esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium, valitsusasutus või muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist käesoleva jaotisega seotud vaidluses.

B JAGU

KONSULTEERIMINE

ARTIKKEL 211

Konsulteerimine

1. Lepinguosalised püüavad lahendada kõik artiklis 209 osutatud vaidlused omavahel heas usus toimuvate konsultatsioonide teel, eesmärgiga jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

2. Lepinguosaline esitab konsultatsiooni alustamiseks teisele lepinguosalisele kirjaliku taotluse, märkides ära vaidlusaluse meetme ja need hõlmatud sätted, mida ta peab kohaldatavateks.

3. Lepinguosaline, kellele esitatakse taotlus konsultatsiooni algatamiseks, vastab taotlusele viivitamata ja igal juhul hiljemalt kümne päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast. Konsultatsioonid peetakse hiljemalt 30 päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast ja need toimuvad selle lepinguosalise territooriumil, kellele konsultatsioonitaotlus esitati, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku teisiti. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 30 päeva pärast taotluse saamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioonide jätkamises.

4. Konsultatsioonid kiireloomulistes küsimustes, sealhulgas kiiresti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega seotud küsimustes, peetakse 15 päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks nimetatud 15 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioonide jätkamises.

5. Kumbki lepinguosaline esitab konsultatsioonide käigus teisele lepinguosalisele piisavalt faktilist teavet, et võimaldada põhjalikult uurida, kuidas vaidlusalune meede võib mõjutada hõlmatud sätete kohaldamist. Kumbki lepinguosaline püüab kaasata oma pädevate ametiasutuste töötajad, kellel on eriteadmised küsimuses, mille üle konsultatsioone peetakse.

6. Konsultatsioonid, eelkõige konfidentsiaalsena käsitatav teave ja kõik lepinguosaliste konsultatsioonide käigus võetud seisukohad, on konfidentsiaalsed, ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigusi edasistes menetlustes.

C JAGU

VAHEKOHTUMENETLUS

ARTIKKEL 212

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Lepinguosaline, kes taotles konsultatsioone kooskõlas artikliga 211, võib taotleda vahekohtu moodustamist, kui

a) lepinguosaline, kellele on esitatud konsultatsiooni algatamiseks taotlus kooskõlas artikliga 211, ei vasta sellele taotlusele kümne päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast;

b) konsultatsioone ei peeta artikli 211 lõikes 3 või 4 sätestatud aja jooksul;

c) lepinguosalised lepivad kokku, et konsultatsioone ei peeta, või

d) konsultatsioonid lõpetati mõlemat lepinguosalist rahuldava kokkuleppeni jõudmata.

2. Lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist (edaspidi „kaebuse esitanud lepinguosaline"), teeb seda kirjaliku taotlusega, mis edastatakse lepinguosalisele, kes väidetavalt on rikkunud hõlmatud sätteid (edaspidi „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati"). Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib taotluses ära vaidlusaluse meetme ja selgitab, miks see meede on vastuolus hõlmatud sätetega, tehes seda nii, et selgitusest nähtub selgelt kaebuse õiguslik alus.

ARTIKKEL 213

Vahekohtu moodustamine

1. Vahekohus koosneb kolmest liikmest.

2. 14 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kirjaliku taotluse saamise kuupäeva konsulteerivad lepinguosalised teineteisega, et leppida kokku vahekohtu koosseis.

3. Kui lepinguosalised ei suuda käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul vahekohtu koosseisus kokku leppida, määrab kumbki lepinguosaline viie päeva jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist vahekohtu liikme oma artikli 214 alusel koostatud osanimekirjast. Kui lepinguosaline ei määra selle aja jooksul oma osanimekirjast vahekohtu liiget, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees vahekohtu liikme viie päeva jooksul pärast selle tähtaja möödumist loosi teel selle lepinguosalise osanimekirjast, kes vahekohtu liiget ei määranud. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib vahekohtu liikme loosi teel valimise delegeerida.

4. Kui lepinguosalised ei jõua käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul vahekohtu esimehe suhtes kokkuleppele, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees vahekohtu esimehe loosi teel viie päeva jooksul pärast selle tähtaja möödumist artikli 214 alusel koostatud esimeeste osanimekirjast. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib vahekohtu esimehe loosi teel valimise delegeerida.

5. Kui mõnda artiklis 214 sätestatud nimekirja ei ole koostatud või see ei sisalda artikli 212 kohase taotluse esitamise ajal piisavalt nimesid, valitakse vahekohtu liikmed vastavalt 14-A lisas sätestatud töökorrale.

6. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil vahekohtu kõik kolm valitud liiget on teatanud nõusolekust enda määramisega vastavalt 14-A lisas sätestatud töökorrale.

ARTIKKEL 214

Vahekohtu liikmete nimekirjad

1. Koostöökomitee koostab hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva nimekirja vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda vahekohtu liikmena. Nimekiri koosneb kolmest osanimekirjast:

a) üks osanimekiri koostatakse Euroopa Liidu ettepanekute alusel;

b) üks osanimekiri koostatakse Kirgiisi Vabariigi ettepanekute alusel ja

c) üks osanimekiri koostatakse isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ning kes soovivad ja saavad täita vahekohtu esimehe ülesandeid.

2. Igasse osanimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Koostöökomitee tagab, et igas osanimekirjas on alati nimetatud miinimumarv isikuid.

3. Koostöökomitee võib koostada lisanimekirju isikutest, kellel on eriteadmised käesoleva jaotisega hõlmatud konkreetsetes sektorites. Lepinguosaliste kokkuleppel võib vahekohtu moodustamisel kasutada lisanimekirju artiklis 213 sätestatud korras.

ARTIKKEL 215

Vahekohtu liikmetele esitatavad nõuded

1. Vahekohtu liige

a) on tõendanud oma eriteadmisi õiguse ja rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas ja muudes käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes;

b) on mõlemast lepinguosalisest sõltumatu ning ei tohi olla nendega seotud ega neilt juhiseid saada;

c) täidab oma ülesandeid üksikisikuna ega võta vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ja

d) järgib 14-B lisas sätestatud vahekohtu liikmete ja vahendajate tegevusjuhendit.

2. Vahekohtu esimehel peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

3. Pidades silmas konkreetse vaidluse teemat, võivad lepinguosalised kokku leppida lõike 1 punkti a nõuetest erandi tegemises.

ARTIKKEL 216

Vahekohtu ülesanded

Vahekohus

a) annab objektiivse hinnangu arutatavale küsimusele, sealhulgas annab objektiivse hinnangu juhtumi asjaoludele, hõlmatud sätete kohaldatavusele ning sellele, kas neid sätteid on järgitud;

b) esitab oma otsustes ja aruannetes tuvastatud asjaolud, teabe hõlmatud sätete kohaldatavuse kohta ning oma tulemuste ja järelduste põhjenduse ja

c) peaks konsulteerima korrapäraselt lepinguosalistega ja pakkuma piisava võimaluse mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse väljatöötamiseks.

ARTIKKEL 217

Pädevus

1. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, on vahekohtu pädevus järgmine:

„vaadata vahekohtu moodustamise taotluses osutatud küsimus läbi, pidades silmas lepinguosaliste viidatud käesoleva jaotise asjakohaseid sätteid, teha järeldusi vaidlusaluse meetme vastavuse kohta nendele sätetele ja esitada aruanne kooskõlas artiklitega 219 ja 220“.

2. Kui lepinguosalised lepivad kokku muus pädevuses, teatavad nad vahekohtule kokkulepitud pädevusest lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul.

ARTIKKEL 218

Otsus kiireloomulisuse kohta

1. Emma-kumma lepinguosalise taotlusel otsustab vahekohus kümne päeva jooksul pärast selle moodustamist, kas juhtum on kiireloomuline.

2. Kiireloomulistel juhtudel on käesolevas jaos sätestatud kohaldatavad tähtajad poole lühemad, välja arvatud artiklites 213 ja 217 osutatud tähtajad.

ARTIKKEL 219

Vahearuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele vahearuande 90 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu esimees sellest lepinguosalistele kirjalikult, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, millal vahekohus kavatseb vahearuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus vahearuannet hiljem kui 120 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline võib kümne päeva jooksul pärast vahearuande kättesaamise kuupäeva esitada vahekohtule kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks. Lepinguosaline võib teha märkusi teise lepinguosalise taotluse kohta kuue päeva jooksul pärast taotluse saamist.

ARTIKKEL 220

Lõpparuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele lõpparuande 120 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu esimees sellest lepinguosalistele kirjalikult, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, millal vahekohus kavatseb lõpparuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus lõpparuannet hiljem kui 150 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

2. Lõpparuandes käsitletakse kirjalikke taotlusi, mille lepinguosalised on vahearuande kohta esitanud, ning vastatakse selgelt lepinguosaliste märkustele.

ARTIKKEL 221

Täitmismeetmed

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, võtab kõik vajalikud meetmed lõpparuandes esitatud tulemuste ja järelduste viivitamatuks täitmiseks, et viia end hõlmatud sätetega vastavusse.

2. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab hiljemalt 30 päeva jooksul pärast lõpparuande kättesaamist kaebuse esitanud lepinguosalisele meetmetest, mida ta on lõpparuande soovituste täitmiseks võtnud või kavatseb võtta.

ARTIKKEL 222

Täitmise mõistlik tähtaeg

1. Kui artikli 221 lõike 1 kohane viivitamatu täitmine ei ole võimalik, teatab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande kättesaamist kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjalikult mõistliku tähtaja, mida tal on vaja. Lepinguosalised püüavad kokku leppida lõpparuande soovituste täitmiseks vajaliku mõistliku tähtaja.

2. Juhul kui lepinguosalised ei jõua lõikes 1 osutatud mõistliku tähtaja suhtes kokkuleppele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kõige varem 20 päeva pärast lõikes 1 osutatud teate saamist taotleda kirjalikult, et mõistliku tähtaja pikkuse määraks algne vahekohus. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 20 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

3. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjalikult oma edusammudest lõpparuande soovituste täitmisel vähemalt üks kuu enne lõike 2 kohaselt kehtestatud mõistliku tähtaja möödumist.

4. Lepinguosalised võivad kokku leppida lõike 2 kohaselt kehtestatud mõistliku tähtaja pikendamises.

ARTIKKEL 223

Täitmise kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele hiljemalt artiklis 222 osutatud mõistliku tähtaja möödumise päeval kirjalikult kõigist meetmetest, mis ta on lõpparuande soovituste täitmiseks võtnud.

2. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele lõpparuande soovituste täitmiseks võetud meetmete olemasolus või nende meetmete kokkusobivuses hõlmatud sätetega, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kirjalikult taotleda, et selles küsimuses teeks otsuse algne vahekohus. Taotluses tuleb nimetada vaidlusalune meede ja selgitada, kuidas see meede kujutab endast hõlmatud sätete rikkumist, esitades selgelt kaebuse õigusliku aluse. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

ARTIKKEL 224

Ajutised õiguskaitsevahendid

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teeb kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel ja pärast temaga konsulteerimist ajutise hüvitise pakkumise juhul, kui

a) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjalikult, et lõpparuande soovitusi ei ole võimalik täita;

b) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, ei esita artikli 221 lõikes 2 osutatud tähtaja jooksul või enne mõistliku tähtaja möödumist kirjalikult teadet lõpparuande soovituste täitmiseks võetud meetmete kohta või

c) vahekohus leiab, et soovituste täitmiseks ei ole meetmeid võetud või et võetud meede ei ole hõlmatud sätetega kooskõlas.

2. Lõike 1 punktides a, b ja c osutatud olukorras võib kaebuse esitanud lepinguosaline esitada lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, kirjaliku teate selle kohta, et ta kavatseb peatada oma hõlmatud sätetest tulenevate kohustuste täitmise, kui

a) kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab lõike 1 kohast taotlust mitte teha või

b) juhul kui kaebuse esitanud lepinguosaline on esitanud käesoleva artikli lõike 1 kohase taotluse, ei lepi lepinguosalised kokku ajutise hüvitise maksmises 20 päeva jooksul pärast artiklis 222 osutatud mõistliku tähtaja möödumist või vahekohtu otsuse tegemist artikli 223 lõike 2 alusel.

Teates märgitakse, millises ulatuses kavatsetakse kohustuste täitmine peatada.

3. Kaebuse esitanud lepinguosaline võib hõlmatud sätetest tulenevate kohustuste täitmise peatada kümne päeva möödumisel lõikes 2 osutatud teate saamisest, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, on esitanud lõike 5 kohase taotluse.

4. Kohustuste täitmise peatamise ulatus ei ületada taset, mis on võrdväärne hõlmatud sätete rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega.

5. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, on arvamusel, et kohustuste täitmise peatamise teatatud ulatus ei ole võrdväärne rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega, võib ta esitada enne lõikes 3 sätestatud kümnepäevase tähtaja möödumist algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 30 päeva jooksul pärast taotluse kuupäeva. Kohustuste täitmist ei peatata enne, kui vahekohus on otsuse teinud. Kohustuste täitmise peatamine peab olema selle otsusega kooskõlas.

6. Käesolevas artiklis osutatud hüvitamine või kohustuste täitmise peatamine on ajutine ja seda ei kohaldata, kui

a) lepinguosalised on jõudnud kokkuleppele mõlemat poolt rahuldavas lahenduses vastavalt artiklile 240;

b) lepinguosalised nõustuvad, et lõpparuande soovituste täitmiseks võetud meede tagab, et lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, saavutab vastavuse hõlmatud sätetega, või

c) lõpparuande soovituste täitmiseks võetud meetmed, mis on vahekohtu arvates hõlmatud sätetega vastuolus, on kehtetuks tunnistatud või neid on muudetud selliselt, et viia lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, nende sätetega vastavusse.

ARTIKKEL 225

Ajutiste õiguskaitsevahendite kasutamise järel võetud täitmismeetmete kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjalikult meetmetest, mis ta on võtnud lõpparuande soovituste täitmiseks kas pärast kohustuste täitmise peatamist või pärast ajutise hüvitise kohaldamist. Kaebuse esitanud lepinguosaline lõpetab kohustuste täitmise peatamise 30 päeva jooksul pärast teate saamist, välja arvatud lõike 2 kohastel juhtudel. Juhul kui kohaldatakse hüvitist, kuid välja arvatud lõike 2 kohastel juhtudel, võib lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, lõpetada hüvitise maksmise 30 päeva jooksul pärast seda, kui on kätte saadud tema teade soovituste täitmise kohta.

2. Kui lepinguosalised ei jõua 30 päeva jooksul pärast teate saamise kuupäeva kokkuleppele, kas lõike 1 kohaselt teatatud meede viib lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse, esitab kaebuse esitanud lepinguosaline algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et lõpparuande soovituste täitmiseks võetud meede on hõlmatud sätetega kooskõlas, tuleb olenevalt olukorrast lõpetada kohustuste täitmise peatamine või hüvitise maksmine. Asjakohasel juhul kohandab kaebuse esitanud lepinguosaline kohustuste peatamise ulatust või hüvitise suurust, võttes arvesse vahekohtu otsust.

3. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, on arvamusel, et kaebuse esitanud lepinguosalise poolt kohustuste täitmise peatamise ulatus ei ole võrdväärne rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega, võib ta esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

ARTIKKEL 226

Vahekohtu liikmete asendamine

Kui vahekohtu liige ei saa vaidluste lahendamise menetluses osaleda, astub tagasi või ta tuleb asendada, kuna ta ei järgi 14-B lisas sätestatud vahekohtu liikmete ja vahendajate tegevusjuhendit, kohaldatakse artiklis 213 sätestatud menetlust. Vahekohtu käesolevas jaos sätestatud aruannete või otsuste esitamise tähtaegu pikendatakse, kui see on vajalik vahekohtu uue liikme ametisse nimetamiseks.

ARTIKKEL 227

Töökord

1. Vahekohtumenetlusi reguleerivad käesolev peatükk ja 14-A lisas esitatud töökord.

2. Vahekohtu istungid on avalikud, kui 14-A lisas esitatud töökorras ei ole sätestatud teisiti.

ARTIKKEL 228

Peatamine ja lõpetamine

Kui vahekohus saab mõlemalt lepinguosaliselt taotluse, peatab ta oma töö lepinguosaliste vahel kokku lepitud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui 12 järjestikuseks kuuks. Vahekohus alustab uuesti tööd enne peatamisaja möödumist mõlema lepinguosalise kirjaliku taotluse põhjal või peatamisaja lõppedes emma-kumma lepinguosalise kirjaliku taotluse põhjal. Viimasel juhul teatab taotluse esitanud lepinguosaline teisele lepinguosalisele taotlusest kirjalikult. Kui kumbki lepinguosaline ei taotle peatamisaja lõppedes vahekohtu töö jätkamist, siis vahekohtu pädevus aegub ja vaidluste lahendamise menetlus lõpetatakse. Vahekohtu töö peatamise korral pikendatakse käesolevas jaos sätestatud tähtaegu sama aja võrra, mille jooksul vahekohtu töö on peatatud.

ARTIKKEL 229

Teabe saamine

1. Vahekohus võib lepinguosalise taotluse korral või omal algatusel nõuda lepinguosalistelt asjassepuutuvat teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Lepinguosalised vastavad vahekohtu teabenõudele kiiresti ja ammendavalt.

2. Vahekohus võib lepinguosalise taotluse korral või omal algatusel hankida mis tahes allikast teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohus võib küsida vastavalt lepinguosaliste vahel kokkulepitud tingimustele ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks.

3. Lepinguosalise füüsilised isikud või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidilised isikud võivad esitada *amicus curiae* esildisi vastavalt 14-A lisas sätestatud töökorrale.

4. Kogu teave, mille vahekohus on käesoleva artikli kohaselt saanud, avalikustatakse lepinguosalistele. Lepinguosalised võivad esitada selle teabe kohta märkusi.

ARTIKKEL 230

Tõlgendamisreeglid

Vahekohus tõlgendab hõlmatud sätteid vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise väljakujunenud reeglitele, mis on sätestatud muu hulgas Viini lepinguõiguse konventsioonis. Vahekohus võtab arvesse ka asjakohaseid tõlgendusi, mis on esitatud WTO vaekogude ja apellatsioonikogu aruannetes, mille on vastu võtnud WTO vaidluste lahendamise organ WTO asutamislepingu 2. lisas sisalduvate vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe kohaselt (edaspidi „WTO vaidluste lahendamise organ“). Vahekohtu aruanded ja otsused ei suurenda ega vähenda lepinguosaliste käesolevast lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

ARTIKKEL 231

Vahekohtu aruanded ja otsused

1. Vahekohtu arutelud on konfidentsiaalsed. Vahekohus teeb kõik endast oleneva, et koostada aruandeid ja teha otsuseid konsensuse alusel. Kui see ei ole võimalik, otsustab vahekohus küsimuse häälteenamusega. Vahekohtu liikmete eriarvamusi ei avalikustata ühelgi juhul.

2. Lepinguosalised aktsepteerivad vahekohtu aruandeid ja otsuseid tingimusteta. Vahekohtu aruannete ja otsustega ei looda füüsilistele ja juriidilistele isikutele õigusi ega kohustusi.

3. Kumbki lepinguosaline teeb vahekohtu aruanded ja otsused ning tema esildised üldsusele kättesaadavaks, rakendades konfidentsiaalse teabe kaitset.

4. Vahekohus ja lepinguosalised käsitavad konfidentsiaalsena teavet, mille lepinguosaline on esitanud vahekohtule vastavalt 14-A lisas sätestatud töökorrale.

ARTIKKEL 232

Vaidluste lahendamise organi valik

1. Kui vaidlus käsitleb konkreetset meedet, mis väidetavalt rikub käesoleva jaotise kohast kohustust või sisuliselt samaväärset kohustust, mis tuleneb muust rahvusvahelisest lepingust, millega lepinguosalised on ühinenud, sealhulgas WTO asutamislepingust, valib vaidluste lahendamise organi kaebuse esitanud lepinguosaline.

2. Kui kaebuse esitanud lepinguosaline on vastavalt käesolevale jaole või muule rahvusvahelisele lepingule valinud vaidluste lahendamise organi ja algatanud vaidluste lahendamise menetluse, ei algata ta lõikes 1 nimetatud konkreetse meetmega seoses vaidluste lahendamise menetlust muu rahvusvahelise lepingu kohaselt, välja arvatud juhul, kui esimesena valitud vaidluste lahendamise organ ei saa menetluslikel või kohtualluvuslikel põhjustel otsust teha.

3. Käesolevas artiklis lähtutakse järgmisest:

a) käesoleva jao kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada artikli 212 kohane vahekohus;

b) WTO asutamislepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe artikli 6 kohane vahekohus;

c) muu rahvusvahelise lepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks kooskõlas kõnealuse lepingu asjaomaste sätetega.

4. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, ei takista miski käesolevas lepingus lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist, kui seda on lubanud WTO vaidluste lahendamise organ või kui see on lubatud vaidluste lahendamise menetlustega, mis on ette nähtud muu rahvusvahelise lepinguga, mille osalised mõlemad vaidlevad lepinguosalised on. WTO asutamislepingut ega ühtegi muud lepinguosalistevahelist rahvusvahelist lepingut ei kasutata selleks, et takistada teist lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist vastavalt käesolevale jaole.

D JAGU

VAHENDUSMEHHANISM

ARTIKKEL 233

Eesmärk

Vahendusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 234

Teabenõue

1. Lepinguosaline võib enne vahendusmenetluse algatamist igal ajal esitada teisele lepinguosalisele kirjaliku nõude, et saada lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist kahjustava meetme kohta teavet. Lepinguosaline, kellele selline nõue edastatakse, esitab 20 päeva jooksul pärast taotluse edastamist kirjaliku vastuse, mis sisaldab tema märkusi nõutud teabe kohta.

2. Kui teabenõudele vastav lepinguosaline leiab, et ta ei saa vastust esitada 20 päeva jooksul pärast nõude edastamise kuupäeva, teatab ta nõude esitanud lepinguosalisele viivituse põhjustest ja täpsustab, mis ajaks on tal enda hinnangul võimalik vastus esitada

3. Tavaliselt eeldatakse, et lepinguosaline esitab teabenõude vastavalt lõikele 1 enne vahendusmenetluse algatamist.

ARTIKKEL 235

Vahendusmenetluse algatamine

1. Lepinguosaline võib igal ajal taotleda vahendusmenetluse alustamist meetme suhtes, mis mõjutab negatiivselt lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist.

2. Lõikes 1 nimetatud taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult. Taotluses esitatakse selgelt ja piisava üksikasjalikkusega taotleva lepinguosalise mureküsimused ning selles tuleb

a) märkida ära konkreetne kõnealune meede;

b) kirjeldada kahjulikku mõju, mida meede taotleva lepinguosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeeringute tegemisele avaldab, ja

c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotleva lepinguosalise arvates selle meetmega seotud.

3. Vahendusmenetluse võib algatada ainult lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel, et uurida mõlemat lepinguosalist rahuldavaid lahendusi ning kaaluda vahendaja pakutud võimalikke nõuandeid ja lahendusi. Lepinguosaline, kellele esitatakse vahendusmenetluse alustamise taotlus, kaalub taotlust mõistvalt ning teatab sellega nõustumisest või selle tagasilükkamisest kirjalikult kümne päeva jooksul alates taotluse edastamisest. Kui lepinguosaline, kellele taotlus esitatakse, ei teata nimetatud tähtaja jooksul kirjalikult taotlusega nõustumisest või selle tagasilükkamisest, loetakse taotlus tagasilükatuks.

ARTIKKEL 236

Vahendaja valimine

1. Lepinguosalised püüavad vahendaja suhtes kokku leppida kümne päeva jooksul pärast vahendusmenetluse algatamist.

2. Kui lepinguosalised ei jõua käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul vahendaja suhtes kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline taotleda vahendusmenetluse alustamist taotlenud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimehelt, et ta valiks vahendaja viie päeva jooksul pärast taotluse esitamist loosi teel artikli 214 kohaselt koostatud esimeeste osanimekirjast. Vahendusmenetluse alustamist taotlenud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib vahendaja loosi teel valimise delegeerida.

3. Kui artikli 235 kohase taotluse esitamise ajal ei ole artikli 214 lõike 1 punktis c sätestatud esimeeste osanimekirja koostatud, valitakse vahendaja loosi teel nende isikute hulgast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on sellesse osanimekirja kandmiseks ametlikult esitanud.

4. Vahendaja ei tohi olla kummagi lepinguosalise kodanik ega kummagi lepinguosalise töötaja, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

5. Vahendaja järgib 14-B lisas sätestatud vahekohtu liikmete ja vahendajate tegevusjuhendit.

ARTIKKEL 237

Vahendusmenetluse eeskirjad

1. Kümne päeva jooksul pärast kuupäeva, mil vahendaja suhtes artikli 236 lõike 1 kohaselt kokku lepiti või vahendaja artikli 236 lõike 2 või 3 kohaselt valiti, edastab vahendusmenetluse algatanud lepinguosaline vahendajale ja teisele lepinguosalisele üksikasjaliku kirjaliku kirjelduse oma mureküsimustest, eelkõige seoses kõnealuse meetme toimimisega ja selle võimaliku kahjuliku mõjuga lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeeringute tegemisele. Teine lepinguosaline võib esitada selle kirjelduse kohta kirjalikke märkusi 20 päeva jooksul pärast selle edastamist. Kumbki lepinguosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada teavet, mida ta peab asjakohaseks.

2. Vahendaja aitab lepinguosalistel meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus lepinguosalistevahelisele kaubandusele ja investeeringute tegemisele läbipaistval viisil selgust saada. Eelkõige võib vahendaja korraldada lepinguosalistevahelisi kohtumisi, pidada lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda lepinguosalistele igasugust täiendavat tuge, mida nad soovivad. Enne asjaomase ala ekspertide ja sidusrühmade abi ja nõu kasutamist konsulteerib vahendaja lepinguosalistega.

3. Vahendaja võib anda nõu ja pakkuda lepinguosalistele kaalumiseks välja lahenduse. Lepinguosalised võivad selle heaks kiita, tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Vahendaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva jaotisega kooskõlas.

4. Vahendusmenetlus viiakse läbi selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul pärast kuupäeva, mil vahendaja suhtes artikli 236 lõike 1 kohaselt kokku lepiti või vahendaja artikli 236 lõike 2 või 3 kohaselt valiti. Lõpliku kokkuleppe saavutamiseni võivad lepinguosalised kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi, eriti kui meede on seotud kergesti riknevate või hooajakaupade või -teenustega.

6. Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse võib vastu võtta koostöökomitee otsusega. Kumbki lepinguosaline võib nõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse täitmisele pööramiseks vajalike siseriiklike menetluste lõpuleviimist. Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus tehakse üldsusele kättesaadavaks. Üldsusele kättesaadavaks tehtud versioon ei tohi sisaldada teavet, mille lepinguosaline on tunnistanud konfidentsiaalseks.

7. Kummagi lepinguosalise taotlusel edastab vahendaja lepinguosalistele faktiaruande projekti, milles on esitatud

a) konkreetse kõnealuse meetme lühikokkuvõte;

b) järgitud menetlused ja

c) asjakohasel juhul mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

Vahendaja annab lepinguosalistele faktiaruande projekti kohta märkuste esitamiseks 15 päeva. Pärast lepinguosaliste märkuste läbivaatamist esitab vahendaja 15 päeva jooksul lepinguosalistele lõpliku faktiaruande. Lõplikus faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat jaotist.

8. Menetlus lõpetatakse

a) mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega selle vastuvõtmise kuupäeval;

b) lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis selle kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;

c) vahendaja poolt pärast lepinguosalistega nõu pidamist tehtud kirjaliku avaldusega selle kohta, et vahendustegevuse jätkamine oleks kasutu, nimetatud avalduse esitamise kuupäeval või

d) lepinguosalise kirjaliku avaldusega pärast vahendusmenetluses välja pakutud lahenduste uurimist ning vahendaja nõuannete ja väljapakutud lahenduste kaalumist selle avalduse esitamise kuupäeval.

ARTIKKEL 238

Konfidentsiaalsus

Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, on kõik vahendusmenetluse etapid, sealhulgas kõik nõuanded või väljapakutud lahendused, konfidentsiaalsed. Kumbki lepinguosaline võib aga avalikustada asjaolu, et vahendusmenetlus toimub.

ARTIKKEL 239

Seos vaidluste lahendamise menetlustega

1. Vahendusmenetlus ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad käesoleva peatüki B ja C jaost või muu rahvusvahelise lepingu kohasest vaidluste lahendamise menetlusest.

2. Lepinguosaline ei võta muudes käesoleva jaotise või muu rahvusvahelise lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõenditena, samuti ei võta vahekohus arvesse

a) teise lepinguosalise poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohti ning üksnes artikli 237 lõike 2 alusel kogutud teavet;

b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, või

c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.

3. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, ei tegutse vahendaja vahekohtu liikmena vaidluste lahendamise menetlustes, mis põhinevad käesoleval jaotisel või muul rahvusvahelisel lepingul ja milles käsitletakse sama küsimust kui see, mida ta lahendas vahendajana.

E JAGU

ÜHISSÄTTED

ARTIKKEL 240

Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus

1. Lepinguosalised võivad igal ajal kokku leppida mõlemat lepinguosalist rahuldavas lahenduses kõigi artikliga 209 hõlmatud vaidluste puhul.

2. Kui mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus leitakse vahekohtu- või vahendusmenetluse jooksul, teatavad lepinguosalised sellisest lahendusest üheskoos olenevalt asjaoludest kas vahekohtu esimehele või vahendajale. Pärast sellise teate saamist vahekohtu- või vahendusmenetlus lõpetatakse.

3. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus kokkulepitud aja jooksul.

4. Kumbki lepinguosaline teatab enne kokkulepitud tähtaja möödumist teisele lepinguosalisele kirjalikult kõigist meetmetest, mida ta on võtnud mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamiseks.

ARTIKKEL 241

Tähtajad

1. Kõik käesolevas peatükis sätestatud tähtajad on antud kalendripäevades alates viidatava toimingu tegemisele järgnevast päevast.

2. Kõiki käesolevas peatükis sätestatud tähtaegu võib muuta lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel.

3. C jao kohaselt võib vahekohus igal ajal teha lepinguosalistele ettepaneku muuta käesolevas peatükis osutatud tähtaegu, lisades ettepaneku põhjenduse.

ARTIKKEL 242

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab ise oma vahekohtu- või vahendusmenetluses osalemise kulud.

2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahekohtu liikmete ja vahendaja tasu ja kulud, kannavad lepinguosalised ühiselt ja võrdselt. Vahekohtu liikmete ja vahendaja tasu peab olema kooskõlas WTO tavaga ja see määratakse kindlaks 14-A lisas sätestatud töökorra kohaselt.

ARTIKKEL 243

Lisad

Koostöönõukogu võib 14-A ja 14-B lisa muuta.

15. PEATÜKK

ERANDID

ARTIKKEL 244

Üldised erandid

1. 2., 3., 6. ja 12. peatüki kohaldamiseks inkorporeeritakse GATT 1994 XX artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Vastavalt nõudele, et selliseid meetmeid ei rakendata viisil, mis võib tekitada meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist samalaadsetes tingimustes olevate lepinguosaliste vahel või investeeringute liberaliseerimise või teenuskaubanduse varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki 6. või 12. peatüki sätet nii, et see takistab kumbagi lepinguosalist vastu võtmast või rakendamast meetmeid, mis on vajalikud

a) avaliku julgeoleku või kõlbluse kaitseks või avaliku korra tagamiseks ([31]);

b) inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitseks;

([31]) Avaliku julgeoleku ja avaliku korra erandeid võib kohaldada üksnes juhul, kui esineb tõeline ja piisavalt tõsine oht, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi.

c) selleks, et tagada vastavus õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva lepingu sätetega, sealhulgas nendele, mis käsitlevad

i) kelmuste ja pettuste tõkestamist;

ii) lepingute rikkumise tagajärgi;

iii) üksikisikute eraelu puutumatuse kaitset isikuandmete töötlemisel ja levitamisel ning isiklike andmestike ja kontode konfidentsiaalsuse kaitset ja

iv) ohutust.

3. Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et lepinguosalised mõistavad, et kui käesoleva artikli lõigetega 1 ja 2 hõlmatud meetmed on muul viisil vastuolus 6. ja 12. peatükiga,

a) hõlmavad GATT 1994 XX artikli punktis b ja käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud meetmed keskkonnameetmeid, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

b) kohaldatakse meetmete suhtes, mis on seotud taastumatute elus ja eluta loodusvarade kaitsega, GATT 1994 XX artikli punkti g ja

c) võivad mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamiseks võetavad meetmed kuuluda GATT 1994 XX artikli punkti b või g või käesoleva artikli lõike 2 punkti b kohaldamisalasse.

4. Enne GATT 1994 artikli XX punktides i ja j sätestatud meetmete võtmist esitab lepinguosaline teisele lepinguosalisele kogu asjakohase teabe, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus. Kui 30 päeva jooksul pärast sellise teabe esitamist kokkuleppele ei jõuta, võib lepinguosaline võtta asjaomased meetmed. Kui erakorralised ja kriitilised asjaolud nõuavad viivitamatut tegutsemist ja muudavad eelneva teavitamise võimatuks, võib meetmeid võtta kavatsev lepinguosaline viivitamata kohaldada ettevaatusabinõusid, mis on vajalikud olukorra lahendamiseks. Kõnealune lepinguosaline teavitab sellest viivitamata teist lepinguosalist.

ARTIKKEL 245

Maksustamine

1. Ükski käesoleva jaotise säte ei mõjuta Kirgiisi Vabariigi või Euroopa Liidu või selle liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad maksulepingutest. Käesoleva lepingu ja mis tahes maksulepingu vahelise vastuolu korral kohaldatakse vastuolu ulatuses asjaomast maksulepingut.

2. Käesoleva lepingu artikleid 33 ja 72 ei kohaldata soodustuse suhtes, mille lepinguosaline on andnud maksulepingu alusel.

3. Vastavalt nõudele, et selliseid meetmeid ei rakendata viisil, mis võib tekitada meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist samalaadsetes tingimustes olevate lepinguosaliste vahel või kaubanduse ja investeeringute varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki käesoleva jaotise sätet nii, et see takistab lepinguosalist võtmast, säilitamast või rakendamast meedet, mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane ja tõhus määramine või kogumine ja

a) millega tehakse vahet maksumaksjate vahel, kes ei ole ühesuguses olukorras, eeskätt oma elu- või asukoha või selle koha poolest, kuhu nad on oma kapitali investeerinud, või

b) mille eesmärk on ennetada maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidmist maksulepingu või siseriiklike maksualaste õigusaktide sätete kohaselt.

4. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „residentsus“ – maksuresidentsus;

b) „maksuleping“ – topeltmaksustamise vältimiseks sõlmitud leping või muu rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis on täielikult või peamiselt maksustamisega seotud ja mille osaline Kirgiisi Vabariik või Euroopa Liit või selle liikmesriigid on.

ARTIKKEL 246

Teabe avalikustamine

1. Ühtki käesoleva jaotise sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist esitama konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avaliku või erasektori ettevõtete seaduslikke ärihuve, välja arvatud juhul, kui vahekohus vajab seda konfidentsiaalset teavet 14. peatüki kohases vaidluste lahendamise menetluses. Sellistel juhtudel reguleeritakse konfidentsiaalse teabe käsitlemist 14. peatüki asjakohaste sätetega.

2. Kui lepinguosaline esitab teisele lepinguosalisele, sealhulgas käesoleva lepingu alusel loodud organite kaudu, teavet, mida tema õigusnormide kohaselt peetakse konfidentsiaalseks, käsitleb teinelepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, kui teabe esitanud lepinguosaline ei anna teistsugust nõusolekut.

ARTIKKEL 247

WTO erandid

Kui käesolevas jaotises sätestatud kohustus on sisuliselt samaväärne WTO asutamislepingus sätestatud kohustusega, loetakse kõik WTO asutamislepingu IX artikli kohaselt vastu võetud erandiga kooskõlas võetud meetmed käesoleva lepingu sisuliselt samaväärse sättega kooskõlas olevaks.

V JAOTIS

KOOSTÖÖ MAJANDUSARENGU JA KESTLIKU ARENGU VALDKONNAS

ARTIKKEL 248

Koostöö üldised eesmärgid

1. Lepinguosalised teevad koostööd majandusreformi läbiviimisel, parandades ühist arusaama teineteise majanduse põhialustest ning majanduspoliitika kavandamisest ja rakendamisest.

2. Kirgiisi Vabariik astub edasisi samme hästi toimiva ja kestliku turumajanduse arendamiseks, sealhulgas investeerimiskliima parandamiseks ja erasektori suuremaks kaasamiseks. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada usaldusväärne makromajanduspoliitika ja riigi rahanduse juhtimine, mis on kooskõlas tulemuslikkuse, läbipaistvuse ja vastutuse aluspõhimõtetega.

ARTIKKEL 249

Koostöö üldised põhimõtted

Lepinguosalised

a) vahetavad kogemusi ja parimaid tavasid seoses kestliku arengu strateegiatega, sealhulgas majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste edendamisega;

b) vahetavad teavet makromajanduslike suundumuste ja makromajanduspoliitika ning struktuurireformide küsimustes;

c) vahetavad teadmisi ja parimaid tavasid näiteks riigi rahanduse, raha- ja vahetuskursipoliitika raamistike, finantssektori poliitika ja majandusstatistika kohta;

d) vahetavad teavet ja kogemusi piirkondliku majandusintegratsiooni, sealhulgas Euroopa majandus- ja rahaliidu toimimise kohta;

e) vaatavad läbi kahepoolse majandus-, finants- ja statistikakoostöö olukorra.

ARTIKKEL 250

Riigi rahanduse juhtimine, finantskontroll ja välisaudit

Lepinguosalised teevad koostööd, et arendada edasi Kirgiisi Vabariigi töökindlaid riigi rahanduse juhtimise süsteeme, mis on olulised riigi finantsraamistiku jaoks, mille raames Kirgiisi Vabariigi valitsus täidab oma majandus- ja sotsiaalpoliitilisi eesmärke oma kodanike hüvanguks, ning mis põhinevad järgmistel parimatel põhimõtetel ja tavadel:

a) valitsus avaldab usaldusväärsetel prognoosidel põhineva valitsemissektori keskpika perioodi eelarveraamistiku, mis hõlmab vähemalt kolme aastat, ning kõik eelarvepädevad institutsioonid tegutsevad selles eelarveraamistikus;

b) eelarve on koostatud kooskõlas siseriikliku õigusraamistikuga ning selle ulatuslikud kuluassigneeringud on kooskõlas keskpika perioodi eelarveraamistikuga ja neid jälgitakse;

c) eelarvepädev keskasutus või volitatud eelarvevahendite käsutaja kontrollib keskselt raha väljamakseid riigikassa ühtselt kontolt ja tagab sularaha likviidsuse;

d) kehtestatud on selge võlahaldusstrateegia ja seda rakendatakse nii, et järgitakse riigi üldist võlaeesmärki ja võlgade teenindamise kulud hoitakse kontrolli all;

e) tagatakse eelarve läbipaistvus ja kontroll;

f) sisekontrolli tegevusraamistikus on määratud kindlaks vastutus ja volitused ning eelarvepädevad institutsioonid rakendavad seda kooskõlas üldise sisekontrolli poliitikaga;

g) siseauditi tegevusraamistik kajastab rahvusvahelisi standardeid ja valitsusasutused rakendavad seda järjekindlalt;

h) riigihanke-eeskirjad on kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud säästlikkuse, tõhususe, läbipaistvuse, avatuse ja vastutuse põhimõttega ning hankepoliitika tõhusaks ja tulemuslikuks väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalveks on olemas keskne institutsiooniline ja haldussuutlikkus;

i) õiguskaitsemeetmete süsteem on kooskõlas kohaldatavate lepingute ja rahvusvaheliste eeskirjadega ja rahvusvaheliselt tunnustatud hea tavaga sõltumatuse, aususe ja läbipaistvuse valdkonnas ning näeb ette kaebuste kiire ja asjatundliku käsitlemise ning sanktsioonid;

j) riigihanketoimingud on kooskõlas võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse aluspõhimõttega ning tagavad riigi vahendite võimalikult tõhusa kasutamise ning hankijatel on asjakohane suutlikkus ja nad kasutavad nüüdisaegseid hankemeetodeid;

k) paigas on kõrgeima kontrolliasutuse sõltumatus, volitused ja korraldus ning need on kaitstud põhiseadusliku ja õigusraamistikuga ja neid järgitakse praktikas;

l) kõrgeim kontrolliasutus kohaldab standardeid neutraalselt ja objektiivselt, et tagada kvaliteetne audit, mis mõjutab positiivselt avaliku sektori juhtimist ja toimimist.

ARTIKKEL 251

Koostöö maksustamise valdkonnas

Lepinguosalised tunnistavad ja rakendavad hea maksuhaldustava põhimõtteid, sealhulgas ülemaailmseid maksualase läbipaistvuse ja teabevahetuse standardeid, õiglast maksustamist ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemise miinimumstandardeid. Lepinguosalised edendavad head maksuhaldustava, parandavad rahvusvahelist maksualast koostööd ja hõlbustavad õiguspäraste maksutulude kogumist.

ARTIKKEL 252

Koostöö statistika valdkonnas

1. Lepinguosalised edendavad statistiliste meetodite ja tavade, sealhulgas statistika kogumise ja levitamise ühtlustamist kestliku, tõhusa ja ametialaselt sõltumatu riikliku statistikasüsteemi abil.

2. Statistika valdkonnas tehtav koostöö keskendub teadmiste vahetamisele, heade tavade edendamisele ning ÜRO Peaassamblee 29. jaanuari 2014. aasta resolutsiooniga 68/261 vastu võetud ametliku statistika aluspõhimõtete ja asjakohasel juhul Euroopa statistikasüsteemi komitee poolt 16. novembril 2017 vastu võetud muudetud Euroopa statistika tegevusjuhise ja selles edaspidi tehtavate muudatuste järgimisele.

3. Lepinguosalised vahetavad koolituse ja suutlikkuse suurendamise parimaid tavasid kõigis statistikavaldkondades.

ARTIKKEL 253

Energiakoostöö üldised eesmärgid

1. Lepinguosalised teevad energiaküsimustes koostööd eesmärgiga edendada taastuvate energiaallikate kasutamist, energiatõhusust ja energiajulgeolekut.

2. See koostöö põhineb laiahaardelisel partnerlusel ning selles juhindutakse ühistest huvidest, vastastikkusest, läbipaistvusest ja prognoositavusest kooskõlas turumajanduse põhimõtete ning 17. detsembril 1994 Lissabonis sõlmitud energiaharta lepinguga.

3. Samuti on selle koostöö eesmärk edendada piirkondlikku energiakoostööd, pöörates erilist tähelepanu Kesk-Aasia riikide omavahelisele integreerimisele ning nende integreerimisele rahvusvaheliste turgude ja koridoridega.

ARTIKKEL 254

Koostöö energiasektoris

Energiasektoris tehakse koostööd muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) taastuvate energiaallikate, energiatõhususe ja energiajulgeoleku tõhustamine, eelkõige energiavarustuse usaldusväärsuse, ohutuse ja säästvuse suurendamine, edendades piirkondlikku energiaalast koostööd, sealhulgas piirkondlike energiaturgude loomist, ning hõlbustades piirkondadesisest ja -vahelist energiakaubandust ja -vahetust;

b) energiastrateegia ja -poliitika rakendamine, väljavaadete ja stsenaariumide, sealhulgas energiatoodete üleilmsete turutingimuste üle arutamine ning energiasektori statistikasüsteemi parandamine;

c) atraktiivse ja stabiilse investeerimiskliima loomine ning mittediskrimineerivate ja läbipaistvate kahepoolsete investeeringute ergutamine energeetika valdkonnas;

d) teabevahetus Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga ning teiste asjaomaste rahvusvaheliste finantsasutuste ja rahastutega energeetika valdkonnas;

e) teadus-ja tehnikaalane teabevahetus energiatehnoloogia arendamiseks, pöörates erilist tähelepanu energiatõhusale ja keskkonnasäästlikule tehnoloogiale;

f) koostöö mitmepoolsetel energiafoorumitel ning algatustes ja institutsioonides;

g) teadmiste ja kogemuste vahetamine ning tehnosiire innovatsiooni, sealhulgas juhtimise ja energiatehnoloogia valdkonnas.

ARTIKKEL 255

Taastuvad energiaallikad

Koostööd tehakse muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) taastuvenergiaallikate arendamine majanduse ja keskkonna seisukohalt kestlikul viisil, sealhulgas koostöö regulatiivküsimuste, sertifitseerimise ja standardimise ning tehnoloogia arengu valdkonnas;

b) Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi institutsioonide, laborite ja erasektori üksuste vahelise teabevahetuse ja teaduskoostöö hõlbustamine, sealhulgas ühisprogrammide kaudu, eesmärgiga rakendada parimaid tavasid tulevikuenergia ja rohelise majanduse loomisel;

c) ühiste seminaride, konverentside ja koolitusprogrammide korraldamine, teabe ja avatud statistiliste andmete vahetamine ning teabevahetus taastuvate energiaallikate arendamise kohta.

ARTIKKEL 256

Energiatõhusus ja energiasääst

Energiatõhususe ja energiasäästu edendamiseks muu hulgas söesektoris ning tõrvikpõletamise (koos selle käigus eralduva gaasi kasutamisega), hoonete, seadmete ja transpordi valdkonnas tehtav koostöö hõlmab muu hulgas järgmist:

a) teabevahetus energiatõhususpoliitika, õigus- ja regulatiivse raamistiku ning tegevuskavade kohta;

b) kogemuste ja oskusteabe vahetamine energiatõhususe ja energiasäästu valdkonnas;

c) energiatõhususe- ja energiasäästualaste projektide, sealhulgas tutvustamisprojektide algatamine ja rakendamine uuenduslike tehnoloogiaarenduste ja lahenduste kasutuselevõtuks neid valdkondades;

d) käesoleva lepingu eesmärkide täitmiseks vajalike koolitusprogrammide ja kursuste korraldamine energiatõhususe valdkonnas.

ARTIKKEL 257

Transpordialase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised teevad transpordi valdkonnas koostööd järgmistel eesmärkidel:

a) oma transpordisektorite vastastikuse täiendavuse edendamine;

b) oma transpordivõrkude kestliku piirkondliku ja rahvusvahelise ühendatuse parandamine;

c) transpordioperatsioonide ja -süsteemide tõhususe, ohutuse ja turvalisuse edendamine;

d) säästvate transpordisüsteemide, sealhulgas nende sotsiaalsete ja keskkonnaaspektide arendamine, eelkõige seoses kliimamuutustega.

ARTIKKEL 258

Koostöö transpordi valdkonnas

Koostöö transpordi valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) transpordipoliitika parimate tavade vahetamine;

b) reisijate ja kaupade liikumise parandamine, transpordivoogude sujuvuse suurendamine halduslike, tehniliste ja muude takistuste kõrvaldamisega ning püüdlemine turgude tihedama lõimimise poole;

c) transporditaristu parandamine ja transpordikoridoride koostalitlusvõime edendamine;

d) teabevahetus ja ühised meetmed piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil ning asjakohaste rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonide rakendamine;

e) transpordi ohutuse ja keskkonnakaitse parandamine;

f) kogemuste vahetamine transpordisüsteemide rohetehnoloogia, sealhulgas keskkonnasäästliku transpordi kasutuselevõtu valdkonnas;

g) koostoime lennutranspordi valdkonnas.

ARTIKKEL 259

Keskkonnaalase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad koostööd keskkonnaküsimustes, toetades kestlikku arengut ja head valitsemistava keskkonnakaitse ning katastroofiohu vähendamise valdkonnas.

ARTIKKEL 260

Koostöö keskkonna valdkonnas

1. Keskkonna valdkonnas tehtava koostöö eesmärk on keskkonna kvaliteedi säilitamine, kaitsmine, parandamine ja taastamine, inimtervise kaitse, loodusvarade säästev kasutamine ning rahvusvaheliste meetmete toetamine, et tegeleda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) keskkonnajuhtimine ja horisontaalsed küsimused, sealhulgas keskkonnamõju strateegiline kavandamine, keskkonnamõju hindamine ja strateegiline keskkonnahindamine, haridus ja koolitus, seire ja keskkonnaalased infosüsteemid, kontroll ja õigusnormide täitmise tagamine, keskkonnavastutus, võitlus keskkonnakuritegudega, üldsuse juurdepääs keskkonnateabele, otsustusprotsessid ning tõhus haldus- ja kohtulik läbivaatamismenetlus;

b) õhu kvaliteet;

c) vee kvaliteet ja veevarude majandamine, sealhulgas veereostuse seiresüsteemi täiustamine;

d) ressursside majandamine ja jäätmekäitlus, sealhulgas ohtlike jäätmete käitlemine;

e) ressursitõhusus, roheline ja ringmajandus;

f) looduskaitse, sealhulgas metsandus ning elurikkuse säilitamine;

g) tööstussaaste ja tööstusest tulenevad ohud;

h) kemikaalide kasutamine;

i) katastroofiohu vähendamine.

2. Samuti on koostöö eesmärk integreerida keskkonnaküsimused peale keskkonnapoliitika ka muudesse valdkondadesse, et aidata rakendada kestliku arengu tegevuskava aastani 2030.

ARTIKKEL 261

Keskkonnaküsimuste integreerimine teistesse sektoritesse

Lepinguosalised vahetavad kogemusi ja parimaid tavasid ning suurendavad teadmisi ja pädevust, et soodustada keskkonnaküsimuste integreerimist muudesse sektoritesse, ning edendavad keskkonnalast haridust ja teadlikkuse suurendamist käesolevas peatükis osutatud valdkondades.

ARTIKKEL 262

Keskkonnaalane koostöö piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil

Lepinguosalised vahetavad teavet ja eriteadmisi ning tõhustavad keskkonnaalast koostööd piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil ning lepinguosaliste ratifitseeritud mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamisel.

ARTIKKEL 263

Kliimamuutustealase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad koostööd kliimamuutustega võitlemise ja nendega kohanemise valdkonnas. Koostöös lähtutakse lepinguosaliste huvidest, võrdsusest ja vastastikusest kasust ning võetakse arvesse nende selle valdkonna kahe- ja mitmepoolsete kohustuste vastastikust sõltuvust.

ARTIKKEL 264

Riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi meetmed

Koostöö raames toetatakse riiklikke, piirkondlikke ja rahvusvahelisi meetmeid, sealhulgas järgmistes valdkondades:

a) kliimamuutuste mõju vähendamine;

b) kliimamuutustega kohanemine;

c) kliimamuutustega tegelemise turupõhised ja -välised mehhanismid;

d) uue, uuendusliku, ohutu, säästva, vähese CO_2 heitega ja kohanemistehnoloogia edendamine;

e) kliimamuutusi käsitleva Pariisi kokkuleppe rakendamine pärast seda, kui lepinguosalised on selle ratifitseerinud;

f) kliimakaalutluste arvessevõtmine üldistes ja valdkondlikes poliitikameetmetes;

g) teadlikkuse suurendamine, haridus ja koolitus.

ARTIKKEL 265

Koostöö kliimamuutuste valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad muu hulgas järgmist:

a) vahetavad teavet ja kogemusi;

b) tegelevad ühise teadustöö ja teabevahetusega puhtamate ja keskkonnasäästlikumate tehnoloogialahenduste vallas;

c) rakendavad ühiseid piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi meetmeid, sealhulgas seoses lepinguosaliste ratifitseeritud mitmepoolsete keskkonnalepingutega, näiteks 9. mail 1992 New Yorgis koostatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kliimakokkuleppega.

2. Koostöö kliimamuutuste valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) meetmed tõhusate kliimameetmete rakendamise suutlikkuse suurendamiseks;

b) kliimastrateegia ja tegevuskava rakendamine kliimamuutuste pikaajaliseks leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks;

c) haavatavus- ja kohanemishinnangud;

d) meetmed, millega edendatakse tehnosiiret;

e) osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud gaasidega seotud meetmed.

3. Lepinguosalised edendavad piirkondlikku koostööd kliimamuutuste valdkonnas.

ARTIKKEL 266

Tööstus- ja ettevõtluspoliitika alase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised püüavad arendada ja tugevdada tööstus- ja ettevõtluspoliitika alast koostööd, parandades kõigi ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) ärikeskkonda.

ARTIKKEL 267

Koostöö tööstus- ja ettevõtluspoliitika valdkonnas

Koostöö tööstus- ja ettevõtluspoliitika valdkonnas hõlmab järgmist:

a) teabe ja parimate tavade vahetamine ettevõtluse ja VKEde arengu poliitika toetamiseks;

b) teabe ja parimate tavade vahetamine tootlikkuse ja ressursside kasutamise tõhususe, sealhulgas energiatarbimise vähendamise ja puhtama tootmise kohta;

c) teabe ja parimate tavade vahetamine, et suurendada ettevõtjate ja tööstuse rolli kestlikus arengus ning inimõiguste austamisel;

d) avaliku sektori meetmed tööstussektorite toetamiseks vastavalt WTO nõuetele ja muudele lepinguosaliste suhtes kohaldatavatele rahvusvahelistele õigusnormidele;

e) innovatsioonipoliitika arengu ergutamine, vahetades teavet ja parimaid tavasid teadus- ja arendustegevuse tulemuste (sh tehnoloogiapõhiste alustavate ettevõtjate toetusvahendite) turustamise, klastrite arendamise ja rahastamisvõimaluste kohta;

f) Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi ettevõtete ärialgatuste ja tööstuskoostöö edendamine;

g) ettevõtjasõbralikuma keskkonna toetamine, et suurendada kasvupotentsiaali ning kaubandus- ja investeerimisvõimalusi.

ARTIKKEL 268

Äriühinguõiguse valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised tunnistavad tõhusate äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise ning raamatupidamis- ja auditieeskirjade ja -tavade tähtsust täielikult toimiva turumajanduse ning prognoositava ja läbipaistva ettevõtluskeskkonna loomisel ning rõhutavad, et on oluline edendada õigusnormide lähendamist selles valdkonnas.

ARTIKKEL 269

Koostöö äriühinguõiguse valdkonnas

Lepinguosalised teevad koostööd järgmistes valdkondades:

a) parimate tavade vahetamine, et edendada registreeritud äriühingute struktuuri ja esindajaid käsitleva läbipaistva ja kasutusvalmis teabe olemasolu ja kättesaadavust;

b) äriühingu üldjuhtimise poliitika edasiarendamine kooskõlas rahvusvaheliste ja eelkõige OECD normidega;

c) Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu poolt börsil noteeritud äriühingute konsolideeritud aruannete jaoks välja töötatud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite jätkuv rakendamine ja järjepidev kohaldamine;

d) muu hulgas VKEde suhtes kehtivate raamatupidamis- ja finantsaruandluseeskirjade lähendamine;

e) kogemuste ja parimate tavade vahetamine auditeerimise ja raamatupidamise reguleerimise ja järelevalve valdkonnas;

f) rahvusvaheliste auditistandardite ja Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni eetikakoodeksi rakendamine, et edendada standardite ja eetikanormide täitmist kutseorganisatsioonide, auditiorganisatsioonide ja audiitorite poolt ning seega parandada audiitorite kutseoskusi.

ARTIKKEL 270

Finantsteenuste ja -turgude valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et on oluline, et finantsteenuste ja -turgude valdkonnas oleksid olemas toimivad õigusaktid ja tavad, ning teevad selles valdkonnas koostööd järgmistel eesmärkidel:

a) parandada finantsteenuste ja -turgude reguleerimist;

b) tagada investorite ja finantsteenuste tarbijate tulemuslik ja piisav kaitse;

c) aitavad suurendada finantsturgude stabiilsust ja terviklikkust;

d) edendada finantsturgude eri osalejate, sealhulgas reguleerivate asutuste ja järelevalveasutuste vahelist koostööd;

e) edendada sõltumatut ja tõhusat järelevalvet.

2. Finantsturgude usaldusväärsuse tagamiseks edendavad lepinguosalised oma õigusaktide lähendamist rahvusvahelistele standarditele.

ARTIKKEL 271

Digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised edendavad koostööd digitaalmajanduse ja -ühiskonna arendamisel, sealhulgas sellega seotud taristu ja juhtimise valdkonnas, et tuua kodanikele ja ettevõtjatele kasu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi „IKT“) laialdase kättesaadavuse ning taskukohaste hindadega elektrooniliste teenuste parema kvaliteedi kaudu, eelkõige kaubanduse, tervishoiu ja hariduse, aga ka valitsemise ja halduse valdkonnas üldiselt. Koostöö eesmärk on suurendada konkurentsi ja avatust IKT turgudel ning edendada investeeringute tegemist sellesse valdkonda.

ARTIKKEL 272

Koostöö digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonnas

Koostöö digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) teabe ja parimate tavade vahetamine riiklike digistrateegiate, sealhulgas selliste algatuste rakendamise kohta, mille eesmärk on edendada lairibajuurdepääsu, parandada piiriülese andmeedastuse ja võrguturbe eeskirju ning arendada avalikke võrguteenuseid (e-valitsus);

b) teabe, parimate tavade ja kogemuste vahetamine, et toetada elektroonilise side valdkonnas tervikliku õigusraamistiku, sealhulgas riikliku reguleeriva asutuse rolli väljatöötamist, soodustada raadiospektri ressursside paremat kasutamist ja parandada elektroonilise side taristu koostalitlusvõimet Euroopa Liidus ja Kirgiisi Vabariigis.

ARTIKKEL 273

Reguleerivate asutuste koostöö info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas

Lepinguosalised edendavad koostööd Euroopa Liidu reguleerivate asutuste ja Kirgiisi Vabariigi volitatud riigiasutuse vahel info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, sealhulgas asjakohasel juhul elektroonilise side valdkonnas.

ARTIKKEL 274

Turismialase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised teevad koostööd turismi vallas, et süvendada konkurentsivõimelise ja säästva turismitööstuse arengut kui turismisektori majanduskasvu ja võimestamist ning selles sektoris töökohtade loomist ja suhtluse arendamist tagant tõukavat tegurit.

ARTIKKEL 275

Säästva turismi valdkonnas tehtava koostöö põhimõtted

Säästva turismi valdkonnas tehtav koostöö lähtub järgmistest põhimõtetest:

a) kohalike kogukondade terviklikkuse ja huvide austamine, eelkõige maapiirkondades;

b) kultuuri-, ajaloo- ja looduspärandi säilitamise tähtsuse rõhutamine ning

c) turismi ja keskkonnahoiu positiivne koostoime.

ARTIKKEL 276

Koostöö turismi valdkonnas

Koostöö turismi valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) teabe vahetamine turismistatistika, uuendusliku tehnoloogia, äritavade ja uue turunõudluse kohta;

b) säästva ja vastutustundliku turismi arengumudelite edendamine ning parimate tavade, kogemuste ja oskusteabe vahetamine;

c) teabe ja parimate tavade vahetamine turismialase koolituse ja oskuste arendamise vallas;

d) Euroopa Liidu liikmesriikide ja Kirgiisi Vabariigi avaliku ja erasektori ning kogukondlike sidusrühmade vaheliste tihedamate kontaktide soodustamine.

ARTIKKEL 277

Põllumajanduse ja maaelu arengu alase koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalistevaheline koostöö põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) põllumajandus- ja maaelu arengu poliitikast ühise arusaamise edendamine;

b) parimate tavade vahetamine haldussuutlikkuse suurendamisel kesk- ja kohalikul tasandil põllumajandus- ja maaelu arengu poliitika kavandamise, hindamise ja rakendamise valdkonnas;

c) põllumajandusliku tootmise moderniseerimise ja kestliku arengu edendamine;

d) teadmiste ja parimate tavade jagamine maaelu arengut käsitlevate poliitikameetmete kohta, et suurendada maapiirkondade majanduslikku heaolu;

e) põllumajandussektori konkurentsivõime parandamine, sealhulgas põllumajandusühistute arendamine, ning turgude tõhususe ja läbipaistvuse suurendamine;

f) kogemuste vahetamine kvaliteedipoliitika, sealhulgas geograafiliste tähiste ja kontrollimehhanismide rakendamise, toiduohutuse ja mahepõllumajanduse arendamise alal;

g) teadmiste levitamise edendamine ja põllumajandussektoris tegutsejatele nõustamisteenuste pakkumine;

h) kogemuste vahetamine agrotööstussektori ning põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise valdkonna kestliku arengu poliitika kohta;

i) koostöö edendamine agrotööstuslike investeeringute ja uuenduste projektides, eelkõige loomakasvatuse ja põllukultuuride arendamise valdkonnas.

ARTIKKEL 278

Koostöö põllumajanduse ja maaelu arendamise valdkonnas

Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada põllumajanduse ja maaelu arengut, eelkõige teadmiste ja parimate tavade vahetamise ning poliitika ja õigusaktide järkjärgulise lähendamise kaudu lepinguosalistele huvi pakkuvates valdkondades.

ARTIKKEL 279

Mäetööstuse ja tooraine valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad koostööd mäetööstuse ja tooraine tootmise valdkonnas, et suurendada teineteisemõistmist, parandada ettevõtluskeskkonda, vahetada teavet ja teha koostööd energiavaldkonda mittekuuluvates küsimustes, mis seonduvad eelkõige metallimaakide ja mineraaltoorme kaevandamisega.

ARTIKKEL 280

Koostöö mäetööstuse ja tooraine valdkonnas

Koostöö mäetööstuse ja tooraine valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) teabevahetus lepinguosaliste mäetööstus- ja toorainesektorite arengu kohta;

b) teabevahetus toorainekaubandusega seotud küsimustes eesmärgiga edendada kahepoolset arvamustevahetust;

c) teabe ja parimate tavade vahetamine mäetööstuse kestliku arengu kohta, sealhulgas puhta tehnoloogia rakendamise kohta kaevandusprotsessides;

d) teabe ja parimate tavade vahetamine mäetööstuse valdkonna tervishoiu ja ohutuse kohta;

e) teabe ja parimate tavade vahetamine mäetööstuse valdkonnas suutlikkuse suurendamise ja koolituse kohta;

f) ühiste teadus- ja tehnoloogiaalgatuste arendamine.

ARTIKKEL 281

Teadus- ja innovatsioonikoostöö valdkonnad ja üldised eesmärgid

Lepinguosalised edendavad koostööd

a) kõigis tsiviilotstarbeliste teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse valdkondades, lähtudes vastastikuse kasu põhimõttest ning kaitstes vajalikul määral ja tulemuslikult intellektuaalomandi õigusi, ning

b) innovatsiooni soodustamiseks.

ARTIKKEL 282

Koostöö teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas

Koostöö teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) poliitiline dialoog ning teadus- ja tehnikaalase teabe vahetamine;

b) teabe ja parimate tavade vahetamine teadus- ja arendustegevuse innovatsiooni ja turustamise, sealhulgas tehnoloogiapõhiste alustavate ettevõtjate toetusvahendite, klastrite arendamise ja rahastamisvõimaluste kohta;

c) lepinguosaliste teadus- ja innovatsiooniprogrammidele juurdepääsu võimaldamine;

d) Kirgiisi Vabariigi teadusasutuste teadussuutlikkuse suurendamine ning nende Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis ja muudes Euroopa Liidu algatustes osalemisele kaasaaitamine;

e) teadusuuringute ja innovatsiooni ühisprojektide arendamine ja edendamine;

f) teadusuuringute ja innovatsiooni ühisprojektide tulemuste äriotstarbelise kasutamise edendamine;

g) uue tehnoloogia juurdepääsu lihtsustamine lepinguosaliste siseturule;

h) lepinguosaliste teadusuuringutes ja innovatsioonis osalevate teadlaste, uurijate ning muude töötajate koolitus- ja liikuvusprogrammide korraldamine;

i) käesoleva lepinguga hõlmatud meetmetes osalevate teadustöötajate vaba liikumise ja neis meetmetes kasutatavate kaupade piiriülese liikumise hõlbustamine kohaldatavate õigusnormide raames;

j) lepinguosaliste kokkuleppel muu teadusuuringute ja innovatsiooni alane koostöö, sealhulgas piirkondliku lähenemisviisi ja piirkondlike algatuste kaudu.

ARTIKKEL 283

Koostoime muu tegevusega

Artiklis 282 sätestatud koostöö käigus tuleks eesmärgiks seada koostoime saavutamine rahvusvahelise teadus- ja tehnoloogiakeskuse kaudu rahastatavate meetmete ning muude meetmete vahel, mis võetakse Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi vahelise finantskoostöö raamistikus vastavalt artiklile 304.

VI JAOTIS

MUUD KOOSTÖÖVALDKONNAD

ARTIKKEL 284

Koostöö tarbijakaitse valdkonnas

Lepinguosalised tunnistavad tarbijakaitse kõrge taseme tagamise tähtsust ja püüavad sel eesmärgil teha koostööd tarbijapoliitika valdkonnas. Lepinguosalised lepivad kokku, et koostöö selles valdkonnas hõlmab võimaluste piires järgmist:

a) teabevahetus teineteise tarbijakaitseraamistike, sealhulgas tarbijakaitseõiguse, tarbekaupade ohutuse, tarbijate õiguskaitse, tarbijakaitsealaste õigusaktide jõustamise ja rakendamise ning tarbijate teadlikkuse kohta;

b) sõltumatute tarbijaühenduste arengu edendamine ja tarbijate esindajate vaheliste kontaktide tugevdamine.

ARTIKKEL 285

Tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

1. Võttes arvesse kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle kestliku arengu 8. eesmärki edendada püsivat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, tagada täielik ja tulemuslik tööhõive ning inimväärne töö kõigile, tõdevad lepinguosalised, et täielik ja tulemuslik tööhõive ning kõigile inimväärse töö tagamine on kestliku arengu võtmetegurid.

2. Lepinguosalised tugevdavad dialoogi ja koostööd ILO inimväärse töö tegevuskava, tööhõivepoliitika, elamis- ja töötingimuste, töötervishoiu ja tööohutuse, sotsiaalse dialoogi, sotsiaalkaitse, sotsiaalse kaasamise, soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise valdkonnas, et toetada suurema arvu paremate töökohtade loomise, vaesuse vähendamise, sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamise, elukvaliteedi parandamise ja kestliku arengu edendamist.

3. Lepinguosalised soovivad tihendada inimväärse töö, tööhõive ja sotsiaalpoliitika alast koostööd kõigil asjaomastel foorumitel ja kõigis organisatsioonides.

ARTIKKEL 286

ILO konventsioonid ja sidusrühmade kaasamine

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord võetud kohustust rakendada kohaldatavaid ILO konventsioone, mille nad on ratifitseerinud, ja edendada edasist ratifitseerimist.

2. Kooskõlas ILO 1998. aasta tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooni ning ILO 2008. aasta deklaratsiooniga sotsiaalselt õiglase globaliseerumise kohta julgustavad lepinguosalised kõiki asjaomaseid sidusrühmi, eelkõige tööturu osapooli, osalema sotsiaalpoliitika arendamises ning Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi käesoleva lepingu kohases koostöös.

ARTIKKEL 287

Koostöö tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonnas

Teabe ja parimate tavade vahetamisel põhinev koostöö tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) vaesuse vähendamine ja sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamine; kaasavad tööturud ja haavatavate inimeste integreerimine;

b) inimväärsete töötingimustega rohkemate ja paremate töökohtade edendamine, eelkõige eesmärgiga vähendada varimajandust ja mitteametlikku tööhõivet ning parandada elamistingimusi;

c) töötingimuste parandamine, eelkõige tööõiguste kaitse ja jõustamine, ning töötervishoiu ja tööohutuse kaitse taseme tõstmine;

d) soolise võrdõiguslikkuse süvendamine, edendades naiste osalemist ühiskonna- ja majanduselus ning tagades meestele ja naistele tööhõives, hariduses, koolituses, majanduses, ühiskonnas ja otsuste tegemisel võrdsed võimalused;

e) tööhõive- ja sotsiaalküsimustes diskrimineerimise kõigi vormide kaotamine vastavalt kummagi lepinguosalise kohustustele, mis tulenevad rahvusvahelistest standarditest ja konventsioonidest;

f) kõigi sotsiaalkaitse taseme tõstmine ja sotsiaalkaitsesüsteemide ajakohastamine kvaliteedi, piisavuse, juurdepääsetavuse ja rahalise jätkusuutlikkuse seisukohast;

g) tööturu osapoolte laialdasem kaasamine ja sotsiaaldialoogi edendamine, muu hulgas tööturu osapoolte suutlikkuse suurendamise kaudu.

ARTIKKEL 288

Koostöö tarneahelate vastutustundliku juhtimise valdkonnas

1. Lepinguosalised tunnistavad, et tarneahelate vastutustundlik juhtimine vastutustundliku ettevõtluse ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse tavade ja soodsa keskkonna loomise kaudu on oluline. Nad toetavad selliste asjakohaste rahvusvaheliste dokumentide levitamist ja kasutamist nagu rahvusvahelisi investeeringuid ja rahvusvahelisi ettevõtteid käsitleva deklaratsiooni osana 21. juunil 1976 vastu võetud OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtetele, 16. novembril 1977 Genfis vastu võetud ILO kolmepoolne põhimõtete deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika kohta, 26. juulil 2000 New Yorgis käivitatud ÜRO algatus Global Compact ning äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, mille kinnitas ÜRO Inimõiguste Nõukogu 16. juuni 2011. aasta resolutsiooniga 17/4.

2. Lepinguosalised vahetavad teavet ja parimaid tavasid ning teevad käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes omavahel koostööd nii piirkondlikul tasandil kui ka rahvusvahelistel foorumitel.

ARTIKKEL 289

Tervisealase koostöö üldised eesmärgid

Lähtudes ühistest tervisealastest väärtustest ja põhimõtetest, arendavad lepinguosalised koostööd rahvatervise vallas, et kestliku arengu ja majanduskasvu eeltingimusena tõsta tervise kaitse taset ja vähendada tervisealast ebavõrdsust.

ARTIKKEL 290

Koostöö tervise valdkonnas

Tervisealane koostöö hõlmab nakkushaiguste ja mittenakkuslike haiguste ennetamist ja tõrjet, sealhulgas terviseteabe vahetamise, kõikides poliitikavaldkondades tervist arvestava lähenemisviisi toetamise, rahvusvaheliste organisatsioonide, eelkõige Maailma Terviseorganisatsiooniga (edaspidi „WHO“) tehtava koostöö ning rahvusvaheliste tervishoiukokkulepete, nagu 21. mail 2003 Genfis vastu võetud WHO tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni ja Maailma Tervishoiuassambleel 23. mail 2005 vastu võetud rahvusvaheliste tervise-eeskirjade rakendamise kaudu.

ARTIKKEL 291

Hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava koostöö üldised eesmärgid

1. Lepinguosalised teevad koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas, et ühtlustada Kirgiisi Vabariigi haridus- ja koolitussüsteeme Euroopa Liidu süsteemidega. Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada elukestvat õpet ning soodustada koostööd ja läbipaistvust kõikidel haridus- ja koolitustasanditel.

2. Lepinguosaliste koostöö eesmärk hariduse ja koolituse valdkonnas on toetada hariduspoliitikat, mis põhineb kestliku arengu tegevuskaval aastani 2030 ja kestliku arengu 4. eesmärgil tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning toetada elukestvat õpet.

ARTIKKEL 292

Koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas

Koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas keskendub järgmisele:

a) elukestva õppe edendamine, mis on majanduskasvu ja tööhõive alus ning võimaldab kodanikel ühiskonnas täiel määral osaleda;

b) haridus- ja koolitussüsteemide, sealhulgas ametnikele suunatud koolitussüsteemide ajakohastamine ning nende kvaliteedi, otstarbekuse ja kättesaadavuse parandamine kõigil haridustasemetel alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni kolmanda taseme hariduseni;

c) lähenemise ja kooskõlastatud reformide edendamine kõrghariduses;

d) rahvusvahelise akadeemilise koostöö tugevdamine, Euroopa Liidu koostööprogrammides osalemise suurendamine ning üliõpilaste, töötajate ja teadlaste liikuvuse parandamine;

e) riikliku kvalifikatsiooniraamistiku edasiarendamine, et parandada kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvust ja tunnustamist;

f) kutsehariduse edasiarendamine, võttes samal ajal arvesse Euroopa Liidu parimaid tavasid.

ARTIKKEL 293

Koostöö noorsoopoliitika valdkonnas

Koostöö noorsoopoliitika valdkonnas toetab kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide täitmist.

ARTIKKEL 294

Noorsoopoliitika valdkonnas tehtava koostöö eesmärgid

Lepinguosalised

a) süvendavad koostööd ja suhtlust noorsoopoliitika ning noorte ja noorsootöötajate mitteformaalse hariduse valdkonnas;

b) soodustavad kõigi noorte aktiivset osalemist ühiskonnaelus;

c) toetavad noorte ja noorsootöötajate liikuvust kui vahendit, mis aitab edendada kultuuridevahelist dialoogi ning teadmiste, oskuste ja pädevuse omandamist väljaspool ametlikku haridussüsteemi, sealhulgas vabatahtliku tegevuse kaudu, ning

d) edendavad noorteorganisatsioonide vahelist koostööd, et toetada kodanikuühiskonda.

ARTIKKEL 295

Kultuurikoostöö

1. Lepinguosalised edendavad kultuurikoostööd kooskõlas põhimõtetega, mis on sätestatud 20. oktoobril 2005 ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (edaspidi „UNESCO“) peakonverentsil vastu võetud kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioonis, et edendada kultuuridevahelist dialoogi, kultuurilist mitmekesisust, vastastikust mõistmist ja teineteise kultuuri tundmist.

2. Lepinguosalised võtavad asjakohaseid meetmeid, et edendada kultuurivahetust ja julgustada ühisalgatusi erinevates kultuurivaldkondades ning vahetada parimaid tavasid kunstnike, kultuuritöötajate ja -organisatsioonide koolituse ja suutlikkuse suurendamise valdkonnas.

3. Lepinguosalised teevad koostööd mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute ja rahvusvaheliste organisatsioonide, sealhulgas UNESCO raames, et toetada kultuurilist mitmekesisust ning säilitada ja väärtustada kultuuri- ja ajaloopärandit.

ARTIKKEL 296

Koostöö meedia- ja audiovisuaalpoliitika valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad koostööd meedia- ja audiovisuaalpoliitika valdkonnas, eelkõige meedia- ja audiovisuaalpoliitikat puudutava teabe ja parimate tavade vahetamise ning ajakirjanike ja muude meedia-, kino- ja audiovisuaalvaldkonna spetsialistide koolitamise kaudu.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et tugevdada meedia sõltumatust ja professionaalsust, tuginedes kohaldatavates rahvusvahelistes konventsioonides, sealhulgas asjakohasel juhul UNESCO ja Euroopa Nõukogu konventsioonides sätestatud standarditele.

3. Lepinguosalised teevad meedia- ja audiovisuaalpoliitika valdkonnas koostööd rahvusvahelistel foorumitel, nagu UNESCO ja WTO.

ARTIKKEL 297

Koostöö spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas

Lepinguosalised teevad koostööd spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas, et edendada tervislikku eluviisi, edendada head valitsemistava nii sotsiaalsete kui ka hariduslike väärtuste raames ning võidelda selliste sporti ähvardavate ohtudega nagu doping, tulemustes kokkuleppimine, rassism ja vägivald. Koostöö spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas hõlmab teabe, parimate tavade ja spordialase oskusteabe vahetamist ning spordi juhtimist ja turundust.

ARTIKKEL 298

Koostöö regionaalarengu valdkonnas

Lepinguosalised edendavad teineteisemõistmist ja kahepoolset koostööd regionaalarengu poliitika valdkonnas, sealhulgas selle sõnastamise ja elluviimise meetodite ning mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse vallas, pannes erilist rõhku ebasoodsas olukorras olevate alade arendamisele ja territoriaalsele koostööle, et parandada elamistingimusi, edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning tõhustada riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste vahelist teabe ja kogemuste vahetamist ning samuti sotsiaal-majanduslike sidusrühmade ja kodanikuühiskonna osalemist.

ARTIKKEL 299

Regionaalpoliitika ja piiriülene koostöö

Lepinguosalised toetavad ja tugevdavad kohaliku ja piirkondliku tasandi ametiasutuste kaasamist regionaalpoliitika alasesse ja piiriülesesse koostöösse, et edendada vastastikust mõistmist ja teabevahetust, arendada suutlikkuse suurendamise meetmeid, edendada asjakohaste struktuuride ja õigusraamistiku loomist ning tugevdada piiriüleseid majandus- ja ärivõrgustikke.

ARTIKKEL 300

Piiriülene koostöö muudes valdkondades

Lepinguosalised süvendavad ja edendavad piiriülest koostööd muudes käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades, nagu kaubandus, transport, energeetika, vesi, keskkond, kliimamuutused, sidevõrgud, kultuur, haridus, teadusuuringud, turism ja piirijulgeolek.

ARTIKKEL 301

Kestlik ühenduvus

Lepinguosalised edendavad kestlikku ühenduvust Kesk-Aasia piirkonnas ja mujal. Selleks teevad lepinguosalised koostööd ühist huvi pakkuvates küsimustes, et edendada ühenduvusstrateegiaid ja -algatusi, mis on majanduslikult, fiskaalselt, keskkonnaalaselt ja sotsiaalselt pikaajaliselt kestlikud ning kooskõlas rahvusvaheliselt kokkulepitud normide ja eeskirjadega.

ARTIKKEL 302

Koostöö õigusaktide ühtlustamise valdkonnas

1. Lepinguosalised leiavad, et Kirgiisi Vabariigi ja Euroopa Liidu vaheliste sidemete tugevdamise oluline aspekt on Kirgiisi Vabariigi kehtivate ja tulevaste õigusaktide järkjärguline kooskõlla viimine Euroopa Liidu õigusaktidega. Kirgiisi Vabariigi eesmärk on viia oma õigusaktid käesoleva lepinguga hõlmatud kokkulepitud valdkondades järk-järgult vastavusse Euroopa Liidu õigusaktidega.

2. Muu hulgas on selle koostöö eesmärk arendada Kirgiisi Vabariigi haldus- ja institutsioonilist suutlikkust ulatuses, mis on vajalik käesoleva lepingu rakendamiseks ning vajalike struktuurireformide läbiviimiseks ja asjakohasel juhul õigusaktide ühtlustamiseks.

ARTIKKEL 303

Tehniline abi

Euroopa Liit püüab anda Kirgiisi Vabariigile artiklis 302 osutatud meetmete rakendamiseks tehnilist abi muu hulgas järgmiselt:

a) ekspertide vahetus;

b) teabe edastamine aegsasti, eelkõige oluliste õigusaktide kohta;

c) seminaride korraldamine;

d) koolitustegevus, sealhulgas veebipõhine.

ARTIKKEL 304

Finants- ja tehniline abi

1. Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks võib Kirgiisi Vabariik saada Euroopa Liidult rahalist abi toetuste ja laenudena, võimaluse korral koostöös Euroopa Investeerimispanga ja teiste rahvusvaheliste finantsasutustega. Kirgiisi Vabariik võib saada ka tehnilist abi.

2. Finantsabi võib anda kooskõlas Euroopa Liidu asjakohaste välistegevuse rahastamisvahenditega. Euroopa Liidu vahenditest rahastamise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046 ([32]).

3. Rahaline abi põhineb iga-aastastel tegevusprogrammidel, mille Euroopa Liit kehtestab pärast Kirgiisi Vabariigiga konsulteerimist.

4. Euroopa Liit ja Kirgiisi Vabariik võivad programme ja projekte kaasrahastada. Lepinguosalised koordineerivad finants- ja tehnilise koostöö programme ja projekte ning vahetavad teavet kõigi abiallikate kohta.

5. Euroopa Liidu finantsabi andmisel Kirgiisi Vabariigile juhindutakse abi tõhususe põhimõtetest, mis on sätestatud 2. märtsil 2005 vastu võetud OECD abi tõhusust käsitlevas Pariisi deklaratsioonis, Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide poolt 7. juunil 2017 allkirjastatud Euroopa uues arengukonsensuses ja Euroopa Kontrollikoja aruannetes, ning Kirgiisi Vabariigis rakendatud ja käimasolevatest Euroopa Liidu koostööprogrammidest saadud õppetundidest.

ARTIKKEL 305

Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalised rakendavad finantsabi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega ning teevad koostööd Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi finantshuvide kaitse tagamiseks. Lepinguosalised võtavad tõhusaid meetmeid, et ennetada ja tõkestada pettust, korruptsiooni ning muud Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

2. Ilma et see piiraks artikli 308 otsest kohaldamist, nähakse kõigis lepinguosaliste vahel käesoleva lepingu rakendamise kestel sõlmitavates lepingutes või kokku lepitavates rahastamisvahendites ette finantskoostöö eriklauslid, mis hõlmavad kohapealseid kontrollkäike, inspekteerimisi, kontrolle ja pettusevastaseid meetmeid, sealhulgas neid, mida võtavad Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Pettustevastane Amet (edaspidi „OLAF“).

([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

ARTIKKEL 306

Rahastajate tegevuse kooskõlastamine

Olemasolevate vahendite tõhusaks kasutamiseks tagavad lepinguosalised, et Euroopa Liidu toetuse maksmist koordineeritakse muude allikate, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste toetustega. Seetõttu vahetavad lepinguosalised korrapäraselt teavet kõikide abi allikate kohta. Kirgiisi Vabariik võib Euroopa Liidu antavat abi kaasrahastada.

ARTIKKEL 307

Ennetus ja kommunikatsioon

1. Kui Kirgiisi Vabariigile usaldatakse Euroopa Liidu rahaliste vahendite (edaspidi „ELi vahendid“) rakendamine või kui Kirgiisi Vabariik saab toetust ELi vahenditest, mida Euroopa Liit haldab otsese eelarve täitmise raames, võtavad Kirgiisi Vabariigi ametiasutused kõik asjakohased meetmed, et hoida ära õigusnormide rikkumist, pettust, korruptsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust, mis kahjustab ELi vahendeid ja nende kaasatuse korral Kirgiisi Vabariigi kaasrahastamisvahendeid. Selleks vahetavad Euroopa Komisjon ja Kirgiisi Vabariigi ametiasutused taotluse korral asjakohast teavet.

2. Kirgiisi Vabariigi ametiasutused edastavad Euroopa Liidule viivitamata kogu teabe, mida nad on saanud kahtlustatavate ja kinnitust leidnud pettuse, korruptsiooni ja muudes õigusnormide rikkumise, sealhulgas huvide konflikti kahtlusega juhtumite kohta seoses ELi vahendite kasutamisega. Samamoodi edastab Euroopa Liit Kirgiisi Vabariigi ametiasutustele sellise teabe Kirgiisi Vabariigi kaasrahastamisvahendite kohta.

ARTIKKEL 308

Koostöö OLAFiga

1. Käesoleva lepingu raames on OLAFil õigus viia läbi kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 ([33]) ning nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ([34]) ja määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ([35]) kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud Euroopa Liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

2. OLAF valmistab kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised ette ning viib need läbi tihedas koostöös Kirgiisi Vabariigi pädevate asutustega. Kirgiisi Vabariigi pädevate asutuste ametnikud võivad kohapealsetes kontrollides ja inspekteerimistes osaleda.

3. Kui ettevõtjad on kohapealse kontrolli või inspekteerimise vastu, annavad Kirgiisi Vabariigi pädevad asutused OLAFile vajalikku abi, et kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised saaks edukalt läbi viia.

4. Kirgiisi Vabariigi pädevad asutused vahetavad taotluse korral OLAFiga teavet, mis võib olla Euroopa Liidu finantshuvide kaitsmiseks asjakohane.

5. Isikuandmete edastamisel ja töötlemisel kohaldatakse andmeid edastava lepinguosalise andmekaitse-eeskirju.

6. OLAF võib Kirgiisi Vabariigi pädevate asutustega kokku leppida pettusevastase võitluse valdkonnas tehtavas edasises koostöös, sealhulgas sõlmida halduskokkuleppeid.

([33]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

([34]) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

([35]) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

ARTIKKEL 309

Uurimine ja süüdistuse esitamine

Kirgiisi Vabariigi pädevad asutused tagavad uurimise ja süüdistuse esitamise ELi rahalisi vahendeid kahjustavate kahtlustatavate ja kinnitust leidnud pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse juhtumite puhul. Kirgiisi Vabariigi pädevaid asutusi võib selle juures asjakohasel juhul abistada OLAF.

VII JAOTIS

INSTITUTSIOONILISED, ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 310

Koostöönõukogu

1. Käesolevaga moodustatakse koostöönõukogu, mis teeb järelevalvet käesoleva lepingu eesmärkide täitmise üle ja jälgib selle rakendamist. Koostöönõukogu vaatab läbi kõik käesoleva lepingu raamistikust tulenevad olulised küsimused ning kõik muud vastastikust huvi pakkuvad kahepoolsed või rahvusvahelised küsimused.

2. Koostöönõukogu tuleb kokku korrapäraste ajavahemike järel, tavaliselt kord aastas.

3. Koostöönõukogu koosneb lepinguosaliste esindajatest ministrite tasandil. Koostöönõukogu tuleb vastastikusel kokkuleppel kokku kõigis vajalikes koosseisudes.

4. Koostöönõukogu kehtestab enda töökorra ja koostöökomitee töökorra.

5. Koostöönõukogu esimeheks on vaheldumisi Euroopa Liidu esindaja ja Kirgiisi Vabariigi esindaja.

6. Koostöönõukogul on volitused teha otsuseid ja anda asjakohaseid soovitusi, nagu käesolevas lepingus sätestatud. Samuti on koostöönõukogul I, II, III, V ja VI jaotise raames volitused teha otsuseid ja anda soovitusi vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele. Otsused on lepinguosalistele siduvad. Koostöönõukogu teeb otsuseid ja annab soovitusi pärast lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohaste sisemenetluste lõpuleviimist.

7. Koostöönõukogu võib delegeerida koostöökomiteele oma ülesanded.

ARTIKKEL 311

Koostöökomitee

1. Koostöökomitee moodustatakse koostöönõukogu abistamiseks tema kohustuste täitmisel.

2. Koostöökomitee esimeheks on vaheldumisi Euroopa Liidu esindaja ja Kirgiisi Vabariigi esindaja.

3. Koostöökomitee koosneb lepinguosaliste esindajatest kõrgemate ametnike tasandil.

4. Koostöökomitee tuleb kokku vaheldumisi Brüsselis ja Biškekis kord aastas või lepinguosaliste vastastikuse kokkuleppe kohaselt eelnevalt kokkulepitud kuupäeval ja päevakorraga. Erakorralisi istungeid võib vastastikusel kokkuleppel kokku kutsuda kummagi lepinguosalise taotlusel.

5. Koostöökomitee võib kokku tulla erikoosseisus, et käsitleda kõiki IV jaotisega seotud küsimusi. Kui koostöökomitee tegeleb IV jaotisega seotud küsimustega, koosneb see kummagi lepinguosalise esindajatest, kes vastutavad kaubanduskü-simuste eest.

6. Koostöökomitee on pädev tegema otsuseid vastavalt käesolevas lepingus sätestatule või juhul, kui koostöönõukogu talle selle õiguse delegeerib. Otsused on lepinguosalistele siduvad. Koostöökomitee teeb otsuseid ja annab soovitusi pärast

lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohaste sisemenetluste lõpuleviimist. Delegeeritud volituste teostamisel võtab koostöökomitee oma otsused vastu kooskõlas koostöönõukogu töökorraga.

ARTIKKEL 312

Allkomiteed ja muud organid

1. Koostöönõukogu võib moodustada allkomiteesid või muid organeid, mis abistavad teda kohustuste täitmisel ja tegelevad konkreetsete ülesannete või küsimustega. Koostöönõukogu võib allkomiteedele või muudele organitele antud ülesandeid muuta või allkomiteed või muud organid laiali saata.

2. Koostöönõukogu lepib kokku allkomiteede pädevuse.

3. Allkomiteed ja muud organid annavad koostöökomiteele oma tegevusest korrapäraselt või taotluse korral aru.

4. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, tulevad allkomiteed või muud organid kokku emma-kumma lepinguosalise või koostöökomitee taotlusel.

5. Allkomiteede ja muude organite loomine või olemasolu ei takista kumbagi lepinguosalist pöördumast küsimusega otse koostöökomitee poole.

ARTIKKEL 313

Parlamentaarne koostöökomitee

1. Käesolevaga asutatakse parlamentaarne koostöökomitee. See on kohtumiste ja arvamuste vahetamise foorum, mille eesmärk on süvendada ja tugevdada lepinguosaliste suhteid.

2. Parlamentaarne koostöökomitee koosneb Euroopa Parlamendi liikmetest ja Kirgiisi Vabariigi Džogorku Kengeši (ülemnõukogu) liikmetest.

3. Parlamentaarne koostöökomitee tuleb kokku enda määratud ajavahemike tagant.

4. Parlamentaarne koostöökomitee kehtestab oma töökorra.

5. Kooskõlas parlamentaarse koostöökomitee töökorraga on selle esimeheks vaheldumisi Euroopa Parlamendi esindaja ja Kirgiisi Vabariigi Džogorku Kengeši esindaja.

6. Parlamentaarsele koostöökomiteele teatatakse koostöönõukogu otsustest ja soovitustest.

7. Parlamentaarne koostöökomitee võib anda koostöönõukogule soovitusi.

ARTIKKEL 314

Kodanikuühiskonna osalemine

Lepinguosalised võivad luua artiklis 312 sätestatud korra kohaselt spetsiaalse organi, et teavitada kodanikuühiskonda ja konsulteerida temaga käesoleva lepingu rakendamise üle, nagu on sätestatud artiklis 6.

ARTIKKEL 315

Territoriaalne kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse

a) nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, neis lepingutes sätestatud tingimustel ning

b) Kirgiisi Vabariigi territooriumil.

Käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid „territooriumile“ käsitatakse sellele vastavalt, kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti.

Käesolevas lepingus sisalduvad viited „territooriumile“ hõlmavad õhuruumi ja territoriaalmerd, nagu on sätestatud 10. detsembril 1982 Montego Bays sõlmitud ÜRO mereõiguse konventsioonis.

2. Seoses käesoleva lepingu tollikoostööd käsitlevate sätetega kohaldatakse käesolevat lepingut Euroopa Liidu puhul ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 ([36]) artiklis 4 osutatud liidu tolliterritooriumi nende piirkondade suhtes, mis ei ole hõlmatud käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktiga a.

ARTIKKEL 316

Kohustuste täitmine

1. Lepinguosalised võtavad kõik üld- ja erimeetmed, mis on vajalikud käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks.

2. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda IV jaotisest tulenevat kohustust, rakendatakse nimetatud jaotises sätestatud erimehhanisme.

3. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda kohustust, mida on kirjeldatud artiklites 2 ja 11 kui käesoleva lepingu olulisi osi, võib ta võtta asjakohaseid meetmeid. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad „asjakohased meetmed“ hõlmata käesoleva lepingu osalist või täielikku peatamist.

4. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda käesolevast lepingust tulenevat kohustust, välja arvatud need, mis kuuluvad käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaldamisalasse, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele Lepinguosalised peavad koostöönõukogu egiidi all konsultatsioone, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni. Juhul kui koostöönõukogu ei suuda leida mõlemat lepinguosalist rahuldavat lahendust, võib teavitav lepinguosaline võtta asjakohaseid meetmeid. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad „asjakohased meetmed“ hõlmata ainult I, II, III, V või VI jaotise või käesoleva jaotise kohaldamise peatamist.

5. Lõigetes 3 ja 4 osutatud asjakohaste meetmete võtmisel järgitakse igati rahvusvahelist õigust ning need meetmed peavad olema proportsionaalsed käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmata jätmisega. Eelistada tuleb meetmeid, mis häirivad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem.

ARTIKKEL 317

Julgeolekuerand

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see

a) kohustab lepinguosalist esitama teavet või võimaldama juurdepääsu teabele, mille avalikustamist ta peab oma olulisi julgeolekuhuve kahjustavaks, või

b) keelab lepinguosalisel võtta meetmeid, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks

   i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemisega ning seoses muude kaupade ja materjalide, teenuste ja tehnoloogiaga seotud kauplemise ja tehingutega ning majandustegevusega, mis toimub otseselt või kaudselt relvajõudude varustamise eesmärgil;

   ii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse, või

   iii) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete kriisiolukordades või

c) takistab lepinguosalist võtmast meetmeid, et täita rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamiseks oma rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad ÜRO põhikirjast.

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

ARTIKKEL 318

Jõustumine ja ajutine kohaldamine

1. Käesolev leping jõustub sellele kuupäevale järgneva teise kuu esimesel päeval, mil lepinguosalised on teatanud teineteisele selleks vajalike siseriiklike menetluste lõpuleviimisest.

2. Olenemata lõikest 1 võivad lepinguosalised käesolevat lepingut kas täies ulatuses või osaliselt ajutiselt kohaldada kooskõlas oma sisemenetlustega. Ajutist kohaldamist alustatakse sellele kuupäevale järgneva teise kuu esimesel päeval, mil Euroopa Liit ja Kirgiisi Vabariik on edastanud teineteisele teate järgmise kohta:

a) Euroopa Liit: selleks otstarbeks vajalike sisemenetluste lõpuleviimine ja käesoleva lepingu ajutiselt kohaldatavate osade loetelu ning

b) Kirgiisi Vabariik: selleks otstarbeks vajalike sisemenetluste lõpuleviimine ja käesoleva lepingu ajutiselt kohaldatavate osadega nõustumise kinnitamine.

3. Kumbki lepinguosaline võib teisele lepinguosalisele kirjalikult teatada oma kavatsusest käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetada. Lõpetamine jõustub sellisele teatele järgneva teise kuu esimesel päeval.

4. Käesoleva lepingu ajutisel kohaldamisel tähendab mõiste „käesoleva lepingu jõustumine“ ajutise kohaldamise kuupäeva. Koostöönõukogu ja muud käesoleva lepingu alusel loodud organid võivad käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal täita oma ülesandeid ulatuses, mis on vajalik käesoleva lepingu ajutise kohaldamise tagamiseks. Kõik nende ülesannete täitmisel vastu võetud otsused kaotavad kehtivuse, kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse vastavalt lõikele 3.

5. Kui lepinguosalised kohaldavad vastavalt lõikele 2 käesoleva lepingu sätet enne käesoleva lepingu jõustumist, tõlgendatakse iga viidet sellisele sättele kuni käesoleva lepingu jõustumiseni viitena kuupäevale, millest alates lepinguosalised nõustuvad kohaldama seda sätet ajutiselt kooskõlas lõikega 2.

6. Käesoleva artikli kohased teated saadetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide puhul Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ning Kirgiisi Vabariigi puhul välisministeeriumile.

ARTIKKEL 319

Muud kokkulepped

1. Partnerlus- ja koostööleping, millega luuakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahel, millele kirjutati alla Brüsselis 9. veebruaril 1995 ja mis jõustus 1. juulil 1999, tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse käesoleva lepinguga.

2. Kõikides muudes lepinguosaliste vahel sõlmitud kokkulepetes olevaid lõikes 1osutatud viiteid lepingule käsitatakse viidetena käesolevale lepingule.

3. Lepinguosalised võivad käesolevat lepingut täiendada, sõlmides erikokkuleppeid käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates koostöövaldkondades. Sellised erikokkulepped moodustavad käesoleva lepinguga reguleeritavate üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja nende suhtes kohaldatakse käesoleva lepinguga kehtestatud ühist institutsioonilist raamistikku.

ARTIKKEL 320

Lisad, protokollid ja joonealused märkused

Käesoleva lepingu lisad, protokollid ja joonealused märkused on selle lahutamatud osad.

ARTIKKEL 321

Euroopa Liidu uute liikmesriikide ühinemine

1. Euroopa Liit teavitab Kirgiisi Vabariiki, kui mõni kolmas riik on esitanud taotluse Euroopa Liiduga ühineda.

2. Euroopa Liit teavitab Kirgiisi Vabariiki kolmanda riigi Euroopa Liiduga ühinemist käsitleva lepingu (edaspidi „ühinemisleping“) jõustumisest.

3. Euroopa Liidu uus liikmesriik ühineb käesoleva lepinguga koostöönõukogu otsustatud tingimuste kohaselt. Kui lõikes 4 ei ole sätestatud teisiti, jõustub uue liikmesriigi ühinemine Euroopa Liiduga ühinemise kuupäeval ja käesolevat lepingut muudetakse koostöönõukogu otsusega, millega kehtestatakse ühinemistingimused.

4. IV jaotist kohaldatakse Euroopa Liidu uue liikmesriigi ja Kirgiisi Vabariigi vahel alates selle uue liikmesriigi Euroopa Liiduga ühinemise kuupäevast.

5. Käesoleva artikli lõike 4 rakendamise hõlbustamiseks uurib kaubanduskoosseisus tegutsev koostöökomitee alates ühinemislepingu allakirjutamise kuupäevast ühinemise mõju käesolevale lepingule. Koostöökomitee teeb otsuse käesoleva lepingu 8-A, 8-C ja 9. lisa vajalike tehniliste muudatuste ning muude vajalike kohanduste või üleminekumeetmete kohta. Kõik koostöökomitee otsused jõustuvad uue liikmesriigi Euroopa Liiduga ühinemise päeval.

ARTIKKEL 322

Üksikisiku õigused

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et sellega saab isikutele anda muid õigusi või määrata muid kohustusi kui need, mis on lepinguosalistele antud rahvusvahelise õiguse alusel, ega viisil, mis võimaldab käesolevale lepingule tugineda otse lepinguosalise siseriiklikus õigussüsteemis.

ARTIKKEL 323

Üldsuse juurdepääs ametlikele dokumentidele

Käesolev leping ei piira lepinguosaliste selliste õigusaktide kohaldamist, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele.

ARTIKKEL 324

Lepingu kehtivusaeg

Käesolev leping kehtib tähtajatult.

ARTIKKEL 325

Lepinguosaliste määratlus

Käesoleva lepingu kohaldamisel tähendab mõiste „lepinguosalised“ ühelt poolt Euroopa Liitu või selle liikmesriike või Euroopa Liitu ja selle liikmesriike vastavalt nende vastavatele pädevusvaldkondadele ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariiki.

ARTIKKEL 326

Lepingu lõpetamine

Kumbki lepinguosaline võib teavitada teist lepinguosalist diplomaatiliste kanalite kaudu edastatava kirjaliku teatega oma kavatsusest käesolev leping lõpetada. Lõpetamine jõustub kuus kuud pärast teate kättesaamise kuupäeva.

ARTIKKEL 327

Autentne tekst

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari, kirgiisi ja vene keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Съставено в Брюксел на двадесет и пети юни две хиляди двадесет и четвърта година.

Hecho en Bruselas, el veinticinco de junio de dos mil veinticuatro.

V Bruselu dne dvacátého pátého června dva tisíce dvacet čtyři.

Udfærdiget i Bruxelles den femogtyvende juni to tusind og fireogtyve.

Geschehen zu Brüssel am fünfundzwanzigsten Juni zweitausendvierundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne neljanda aasta juunikuu kahekümne viiendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι πέντε Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι τέσσερα.

Done at Brussels on the twenty-fifth day of June in the year two thousand and twenty four.

Fait à Bruxelles, le vingt-cinq juin deux mille vingt-quatre.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an cúigiú lá is fiche de Mheitheamh sa bhliain dhá mhíle fiche a ceathair.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset petog lipnja godine dvije tisuće dvadeset četvrte.

Fatto a Bruxelles, addì venticinque giugno duemilaventiquattro.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit ceturtā gada divdesmit piektajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt ketvirtų metų birželio dvidešimt penktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonnegyedik év június havának huszonötödik napján.

Magħmul fi Brussell, fil-ħamsa u għoxrin jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u erbgħa u għoxrin.

Gedaan te Brussel, vijfentwintig juni tweeduizend vierentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego piątego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego czwartego.

Feito em Bruxelas, em vinte e cinco de junho de dois mil e vinte e quatro.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci şi cinci iunie două mii douăzeci şi patru.

V Bruseli dvadsiateho piateho júna dvetisícdvadsaťštyri.

V Bruslju, petindvajsetega junija dva tisoč štiriindvajset.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäneljä.

Som skedde i Bryssel den tjugofemte juni år tjugohundratjugofyra.

Брюссель шаарында эки миң жыйырма төртүнчү жылдын жыйырма бешинчи июнунда кол коюлду.

Совершено в городе Брюссель двадцать пятого июня две тысячи двадцать четвертого года.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

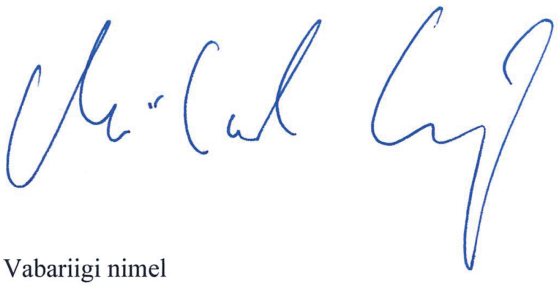
Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

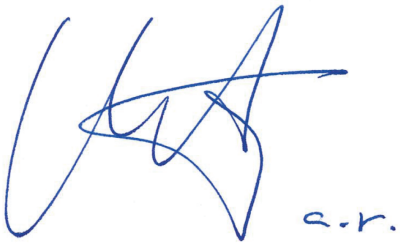
Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

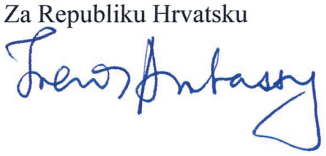
Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

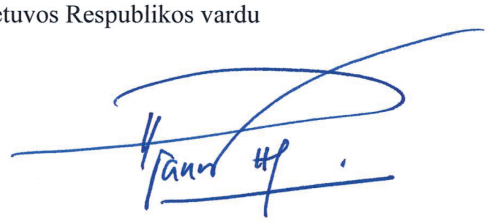
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

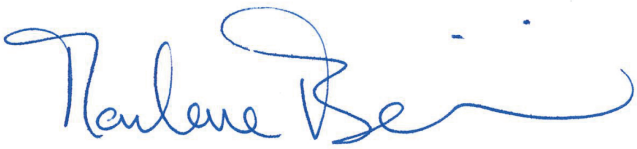
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

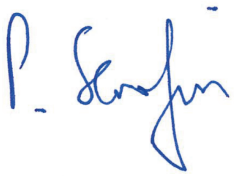
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

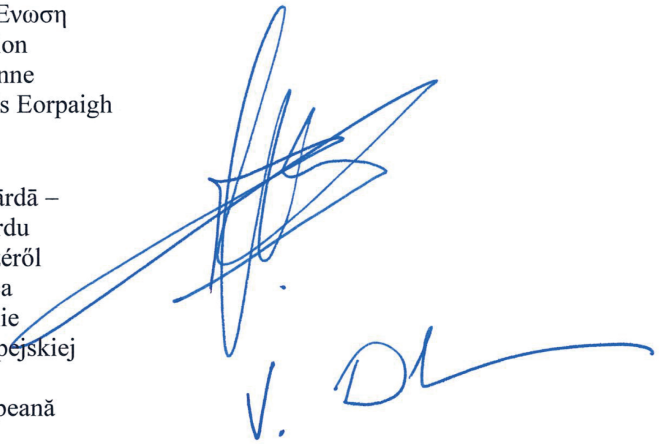
Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Кыргыз Республикасы үчүн
За Кыргызскую Республику

2. LISA

EKSPORDITOLLIMAKSUD JA MUUD EKSPORDIMAKSUD VÕI -TASUD

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
1206 00 100 0	– seemneks	10 %, kuid mitte vähem kui 15 € / 1 000 kg
1206 00 910 0	– – kestaga; halli- ja valgetriibulise kestaga	10 %, kuid mitte vähem kui 15 € / 1 000 kg
1206 00 990 0	– – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 15 € / 1 000 kg
2505 10 000 0	räniliivad ja kvartsliivad	50 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2505 90 000 0	muud	50 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2506 10 000 0	– – kvarts	50 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2514 00 000 0	Kiltkivi, tahumata või jämedalt tahutud, ainult saetud või muul viisil ristkülikukujulisteks (sh ruudukujulisteks) plokkideks või tahvliteks tükeldatud	50 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2515 11 000 0	– – töötlemata või jämedalt tahutud	100 %, kuid mitte vähem kui 50 € / 1 000 kg
2515 12 000 0	– – ainult saetud või muul viisil ristkülikukujulisteks (sh ruudukujulisteks) plokkideks või tahvliteks tükeldatud	100 %, kuid mitte vähem kui 50 € / 1 000 kg
2515 20 000 0	– ekasiin jm raid- või ehituslubjakivi; alabaster	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2516 11 000 0	– graniit: - - töötlemata või jämedalt tahutud	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2516 12 000 0	– graniit: - - ainult saetud või muul viisil ristkülikukujulisteks (sh ruudukujulisteks) plokkideks või tahvliteks tükeldatud	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2516 90 000 0	– muu raid- või ehituskivi	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2518 10 000 0	– kaltsineerimata ja paagutamata dolomiit	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2521 00 000 0	Lubjakivi räbusti; lubja või tsemendi tootmisel kasutatav lubjakivi jm lupja sisaldavad kivimid	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2601 11 000 0	– – aglomeerimata	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
2601 12 000 0	– – aglomeeritud	30 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
2603 00 000 0	Vasemaagid ja -kontsentraadid	30 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2604 00 000 0	Niklimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2605 00 000 0	Koobaltimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2606 00 000 0	Alumiiniumimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2607 00 000 1	– pliisisaldusega vähemalt 45 % massist	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2607 00 000 9	– muu	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2608 00 000 0	Tsingimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2609 00 000 0	Tinamaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2610 00 000 0	Kroomimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2611 00 000 0	Volframimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2613 10 000 0	– põletatud	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2613 90 000 0	– muu	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2616 90 000 0	– muu	30 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2617 10 000 0	– antimonimaagid ja -kontsentraadid	25 %, kuid mitte vähem kui 60 € / 1 000 kg
2617 90 000 0	– muu	50 %, kuid mitte vähem kui 100 € / 1 000 kg
2709 00 100 9	– – muud	5 %
2709 00 900 1	– – toornafta tihedus temperatuuril 20 °C on üle 887,6 kg/m³, kuid mitte üle 994 kg/m³, väävlisisaldus vähemalt 0,015 % massist, kuid mitte üle 3,47 % massist	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2709 00 900 2	– – toornafta tihedus temperatuuril 20 °C on vähemalt 694,7 kg/m³, kuid mitte üle 980 kg/m³, väävlisisaldus vähemalt 0,04 % massist, kuid mitte üle 5 % massist	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2709 00 900 3	– – toornafta tihedus temperatuuril 20 °C on vähemalt 694,7 kg/m³, kuid mitte üle 887,6 kg/m³, väävlisisaldus vähemalt 0,04 % massist , kuid mitte üle 1,5 % massist	vt valem joonealuses märkuses (*****)

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
2709 00 900 4	–– toornafta tihedus temperatuuril 20 °C on vähemalt 750 kg/m³, kuid mitte üle 900 kg/m³, väävlisisaldus vähemalt 4 % massist	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2709 00 900 9	––– muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 411 0	––––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil alla 80	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 412 0	––––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil 80 ja rohkem, kuid alla 92	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 413 0	––––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil 92 ja rohkem	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 419 0	––––––––– muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 450 0	–––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil 95 ja rohkem, kuid alla 98	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 490 0	–––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil 98 ja rohkem	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 510 0	–––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil alla 98	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 12 590 0	–––––––– oktaaniarvuga uurimismeetodil 98 ja rohkem	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 421 0	–––––––– suvi	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 422 0	–––––––– talv	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 460 0	––––––– väävlisisaldusega üle 0,05 % massist, kuid mitte üle 0,2 % massist	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 510 9	––––––– muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 550 9	––––––– muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 620 9	–––––––– muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 710 0	––––– spetsiifiliseks töötluseks	vt valem joonealuses märkuses (*****)
2710 19 980 0	––––––– muud määrdeõlid ja muud õlid	vt valem joonealuses märkuses (*****)

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
2710 99 000 0	– – muud	vt valem joonealuses märkuses (*****)
4101 20 100 0	– – toornahad	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 20 300 0	– – märgsoolatud nahad	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 20 500 0	– – kuivatatud või kuivsoolatud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 20 800 0	– – muud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 50 100 0	– – värsked	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 50 300 0	– – märgsoolatud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 50 500 0	– – kuivatatud või kuivsoolatud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 50 900 0	– – muud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4101 90 000 0	– muud, k.a krupoonid, poolkrupoonid ja kõhud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4102 10 100 0	– – tallede toornahad	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4102 10 900 0	– – muud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4102 21 000 0	– – pikeldatud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4102 29 000 0	– – muud	20 %, kuid mitte vähem kui 200 € / 1 000 kg
4104 11 100 0	– – – terved veiste (k.a pühvlite) nahad pindalaga kuni 2,6 m^2 (28 ruutjalga)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 11 510 0	– – – – – terved nahad pindalaga üle 2,6 m^2 (28 ruutjala)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 11 590 0	– – – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 11 900 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 19 100 0	– – – terved veiste (k.a pühvlite) nahad pindalaga kuni 2,6 m^2 (28 ruutjalga)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 19 510 0	– – – – – terved nahad pindalaga üle 2,6 m^2 (28 ruutjala)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
4104 19 590 0	– – – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 19 900 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 41 190 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 41 510 0	– – – – – terved nahad pindalaga üle 2,6 m^2 (28 ruutjala)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 41 590 0	– – – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 41 900 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 49 190 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 49 510 0	– – – – – terved nahad pindalaga üle 2,6 m^2 (28 ruutjala)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 49 590 0	– – – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4104 49 900 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4105 10 000 0	Märjas olekus (k.a *wet-blue*)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4105 30 900 0	– – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4106 21 000 0	Märjas olekus (k.a *wet-blue*)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4106 22 900 0	– – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4106 40 900 0	– – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 11 110 0	– – – – boksnahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 11 190 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 11 900 0	– – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 12 110 0	– – – – boksnahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 12 190 0	– – – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 12 910 0	– – – – veiste (k.a pühvlite) nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
4107 12 990 0	– – – – hobuslaste nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 19 100 0	– – – veiste (k.a pühvlite) nahad pindalaga kuni 2,6 m^2 (28 ruutjalga)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 19 900 0	– – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 91 100 0	– – – tallanahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 91 900 0	– – – muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 92 100 0	– – – veiste (k.a pühvlite) nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 92 900 0	– – – hobuslaste nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 99 100 0	– – – veiste (k.a pühvlite) nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4107 99 900 0	– – – hobuslaste nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4112 00 000 0	Pärast parkimist või krastimist muul viisil töödeldud lamba- ja lambatallenahad, sh pärgamenditud nahk, villata, laustetud või laustmata, v.a nahk rubriigist 41.14	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4113 10 000 0	– kitsede ja kitsetallede nahad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4113 90 000 0	– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4114 10 100 0	– – lammaste või lambatallede seemisnahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4114 10 900 0	– – muude loomade seemisnahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4114 20 000 0	– lakknahk ja lamineeritud lakknahk; metallitatud nahk	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4115 10 000 0	– komposiitnahk naturaalse naha või nahakiudude baasil (tahvlite, lehtede või ribadena, rullides või mitte)	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
4115 20 000 0	– nahalõikmed jm naha- või komposiitnahajäätmed, nahktoodete valmistamiseks kõlbmatud; nahatolm, -pulber ja -puru	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
4707 10 000 0	– pleegitamata jõupaber või -papp, lainepaber või -papp	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
4707 20 000 0	– muu, peamiselt pleegitatud tselluloosist valmistatud paber või papp, massis värvimata	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
4707 30 100 0	–– vanad või müümata ajalehed, ajakirjad, telefoniraamatud, brošüürid ja reklaamtrükised	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
4707 30 900 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
4707 90 100 0	–– muud, k.a sorteerimata jäätmed ja jäägid	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
4707 90 900 0	–– muud, k.a sorteeritud jäätmed ja jäägid	10 %, kuid mitte vähem kui 70 € / 1 000 kg
5101 11 000 0	–– pügatud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5101 19 000 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5101 21 000 0	–– pügatud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5101 29 000 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5101 30 000 0	– karboniseeritud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5102 20 000 0	– loomakarvad	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5103 10 100 0	–– karboniseerimata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5103 10 900 0	–– karboniseeritud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5103 20 000 0	– lambavilla ja muude loomade villa muud jäätmed	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5103 30 000 0	– loomakarvade jäätmed	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5104 00 000 0	Lambavilla ning muude loomade villa või loomakarvade kohestatud jäätmed	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5105 10 000 0	– kraasitud lambavill	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5105 21 000 0	–– kammvill pallides	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5105 29 000 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
5105 39 000 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5105 40 000 0	– loomakarvad, kraasitud või kammitud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5106 10 100 0	–– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5106 10 900 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5106 20 100 0	–– lambavilla või muude loomade villa sisaldusega vähemalt 85 % massist	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5106 20 910 0	––– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5106 20 990 0	––– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 10 100 0	–– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 10 900 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 100 0	––– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 300 0	––– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 510 0	–––– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 590 0	–––– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 910 0	–––– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5107 20 990 0	–––– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5108 10 100 0	–– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5108 10 900 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5108 20 100 0	–– pleegitamata	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
5108 20 900 0	–– muud	10 %, kuid mitte vähem kui 90 € / 1 000 kg
7106 91 000 9	––– muud	25 %
7106 92 000 0	–– pooltöödeldud	25 %
7108 12 000 9	––– muud	25 %

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
7108 13 800 0	– – – muud	15 %
7108 20 000 9	– – muud	15 %
7118 90 000 0	– muud	25 %
7204 10 000 0	– malmijäätmed ja -jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 21 100 0	– – – niklisisaldusega vähemalt 8 % massist	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 21 900 0	– – – muud	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 29 000 0	– – muud	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 30 000 0	– tinatatud malmi või terase jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 41 100 0	– – – trei-, höövli- ja raielaastud, freesimisjäätmed, saagimisjäätmed ja viilmed	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 41 910 0	– – – – pakettidena	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 41 990 0	– – – – muud	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 49 100 0	– – – purustatud (tükeldatud)	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 49 300 0	– – – – pakettidena	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 49 900 0	– – – – muud	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7204 50 000 0	– praagitud valuplokid ümbersulatamiseks	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7404 00 100 0	– rafineeritud vasest	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7404 00 910 0	– – vasetsingisulamitest (messing)	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7404 00 990 0	– – muud	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7503 00 100 0	– legeerimata niklist	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7503 00 900 0	– niklisulamitest	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg

HS-kood	Kirjeldus	Tollimaksumäär
7602 00 110 0	–– trei-, höövli- ja raielaastud, freesimisjäätmed, saagimisjäätmed ja viilmed; värvitud, pinnatud või ühendatud lehtede ja fooliumi jäätmed, paksusega kuni 0,2 mm (aluskihti arvestamata)	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7602 00 190 0	–– muud (k.a tööstusjäätmed)	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7602 00 900 0	– jäägid (vanametall)	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7802 00 000 0	Pliijäätmed ja -jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
7902 00 000 0	Tsingijäätmed ja -jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8101 97 000 0	–– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8102 97 000 0	–– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8103 30 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8104 20 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8105 30 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8106 00 100 0	– survetöötlemata vismut; jäätmed ja jäägid; pulbrid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8107 30 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8108 30 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg
8109 30 000 0	– jäätmed ja jäägid	15 %, kuid mitte vähem kui 150 $ / 1 000 kg

(*****) Toornafta eksporditollimaksude arvutamise valem,

kui toornafta maailmaturuhinnad (W.p.) on järgmised:	Tollimaksu määr
<= 109,5 $/t	0
> 109,5, kuid <= 146 $/t	<= 0,35 (W.p. - 109,5) $/t
> 146, kuid <= 182,5 $/t	<= 12,78 $/t + 0,45 (W.p. – 146) $/t
> 182,5 $/t	<= 29,2 $/t + 0,65 (W.p. - 182,5) $/t

8-A LISA

GEOGRAAFILISED TÄHISED – LEPINGUOSALISTE ÕIGUSAKTID NING REGISTREERIMISE JA KONTROLLI ELEMENDID

A JAGU

LEPINGUOSALISTE ÕIGUSAKTID

Kirgiisi Vabariigi õigusaktid

— Kirgiisi Vabariigi tsiviilseadustik (II osa V jagu ja selle rakendusaktid ([1]));

— Kirgiisi Vabariigi seadus kaubamärkide, teenusemärkide ja kaupade päritolunimetuste kohta ning selle rakendusaktid ([2]).

Euroopa Liidu õigusaktid

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta ([3]) ning selle rakendusaktid;

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ([4]) eelkõige artiklid 92–111 päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kohta, ning selle rakendusaktid;

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 ([5]) ning selle rakendusaktid;

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkohoolsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008 ([6]);

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014, mis käsitleb aromatiseeritud veinitoodete määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1601/91, ([7]) ning selle rakendusaktid.

B JAGU

GEOGRAAFILISTE TÄHISTE REGISTREERIMISE JA KONTROLLI ELEMENDID

— Territooriumil kaitstavate geograafiliste tähiste register;

— haldusmenetlus, millega tõendatakse, et geograafilised tähised näitavad, et kaup on pärit ühe lepinguosalise territooriumilt, piirkonnast või paikkonnast, kui kauba kvaliteet, maine või muu omadus on põhimõtteliselt seostatav kauba geograafilise päritoluga;

— nõue, mille kohaselt registreeritud nimetus peab vastama ühele või mitmele konkreetsele tootele, mille kohta on koostatud tootespetsifikaat, mida võib muuta üksnes nõuetekohast haldusmenetlust rakendades;

— tootmise suhtes kohaldatavad kontrollisätted;

— registreeritud nimetuste kaitse tagamine avaliku sektori asutuste asjakohaste haldusmeetmete abil;

([1]) *Erkin Too*, 27.2.1998, nr 18–25; *Vedomosti Jogorku Kenesha Kyrgyzskoi Respubliki*, 1998, nr 6, lk 226.
([2]) *Vedomosti Jogorku Kenesha Kyrgyzskoi Respubliki*, 1998, nr 3, lk 68; *Erkin Too*, 28.1.1998, nr 8–9; *Normativnye akty Kyrgyzskoi Respubliki*, 1998, nr 2; *Normativnye akty Kyrgyzskoi Respubliki*, veebruar 2008, nr 7.
([3]) ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.
([4]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
([5]) ELT L 39, 13.2.2008, lk 16.
([6]) ELT L 130, 17.5.2019, lk 1.
([7]) ELT L 84, 20.3.2014, lk 14.

— õigusnormid, millega nähakse ette, et registreeritud nimetust võib kasutada iga füüsiline või juriidiline isik, kes turustab asjaomasele spetsifikaadile vastavaid tooteid;

— registreerimissätted, mis võivad hõlmata registreeritud nimetustega osaliselt või täielikult kattuvate nimetuste, kaupade tavakeelsete nimetuste ning taimesordi või loomatõu nimede koostisosaks olevate terminite registreerimisest keeldumist. Selliste sätete puhul võetakse arvesse kõigi asjaomaste isikute õigustatud huve;

— geograafiliste tähiste ja kaubamärkide vahelist seost käsitlevad eeskirjad, millega nähakse ette piiratud erand kaubamärgiõiguse alusel antavatest õigustest, nii et varasema kaubamärgi olemasolu ei anna alust takistada nimetuse registreerimist ja kasutamist registreeritud geograafilise tähisena, välja arvatud juhul, kui kaubamärgi tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes võib geograafilise tähise registreerimine ja kasutamine kaubamärgita toodetel tarbijat eksitada;

— geograafilises piirkonnas tegutseva ja kontrollisüsteemi järgiva tootja õigus toota kaitstud nimetusega märgistatud tooteid, kui tema tooted vastavad tootespetsifikaadile;

— vastulausete ja vastuväidete menetlus, mis võimaldab arvesse võtta nimetuste varasemate kasutajate õigustatud huve, olenemata sellest, kas kõnealused nimetused on intellektuaalomandina kaitstud või mitte.

8-B LISA

VASTULAUSETE JA VASTUVÄIDETE MENETLUSE KRITEERIUMID

1. Vastulausete ja vastuväite menetlus sisaldab järgmisi elemente:

a) nimetuste loetelu koos asjakohase transkriptsiooniga ladina või kirgiisi tähestikus;

b) toote tüüp;

c) kutse:

i) Euroopa Liidu puhul mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad Kirgiisi Vabariigis, või

ii) Kirgiisi Vabariigi puhul mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad Euroopa Liidu liikmesriigis,

kellel on õigustatud huvi esitada geograafilise tähise kaitsmise kohta vastuväiteid, esitades nõuetekohaselt põhjendatud avalduse.

2. Euroopa Komisjon või Kirgiisi Vabariik peab saama lõikes 3 osutatud vastuväited kätte kahe kuu jooksul alates teate avaldamise kuupäevast.

3. Vastuväited on vastuvõetavad ainult siis, kui need on saadetud lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul ja

a) nendest nähtub, et kavandatud nimetuse kaitse

i) oleks vastuolus taimesordi, sealhulgas viinamarjasordi, või loomatõu nimega ning võib seetõttu eksitada tarbijat toote tegeliku päritolu osas;

ii) hõlmaks homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksiarvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt;

iii) võiks kaubamärgi mainet ja tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes tarbijat toote tegeliku olemuse osas eksitada või

iv) ohustaks täiesti või osaliselt identset nimetust või kaubamärki või tooteid, mida on õiguspäraselt turustatud vähemalt viis aastat enne vastuväiteteatise avaldamist, või

b) esitatud üksikasjad näitavad, et nimetus, mille kaitsmist ja registreerimist kaalutakse, on üldnimetus.

4. Lõikes 3 loetletud kriteeriume hindavad pädevad asutused seoses asjaomase lepinguosalise asjakohaste territooriumidega, mis intellektuaalomandi õiguste puhul tähendab ainult territooriumit või territooriume, kus need õigused on kaitstud.

8-C LISA

TOODETE GEOGRAAFILISED TÄHISED, MILLELE KAITSET TAOTLETAKSE

A JAGU

EUROOPA LIIDU TOOTED, MILLELE TAOTLETAKSE GEOGRAAFILISE TÄHISE KAITSET KIRGIISI VABARIIGIS

1. Põllumajandustoodete ja toiduainete, v.a veinid, kanged alkohoolsed joogid ja aromatiseeritud veinid, loetelu

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
AT	Steirisches Kürbiskernöl	Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)		Штайришес Кюрбискернөл
AT	Tiroler Speck	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Тиролер Шпек
AT	Vorarlberger Bergkäse	Juust		Форарльбергер Бергезе
BE	Jambon d'Ardenne	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Жамбоң Д'Арден
BG	Българско розово масло	Eeterlikud õlid	Bulgarsko rozovo maslo	Булгарско розово масло
CZ	Budějovické pivo	Õlu		Будейовицке пиво
CZ	Budějovický měšťanský var	Õlu		Будейовицки мештански вар
CZ	České pivo	Õlu		Ческе пиво
CZ	Českobudějovické pivo	Õlu		Ческобудейовицке пиво
CZ	Žatecký chmel	Aluslepingu I lisas loetletud muud tooted (vürtsid jne)		Жатецки хмел
DE	Bayerisches Bier	Õlu		Байеришес Бир
DE	Münchener Bier	Õlu		Мюнхенер Бир
DE	Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Нюрнбергер Братвюрсте / Нюрнбергер Ростбратвюрсте
DK	Danablu	Juust		Данаблю

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
EL	Ακτινίδιο Πιερίας	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul	Aktinidio Pierias	Актинидио Пиериас
EL	Ελιά Καλαμάτας	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul	Elia Kalamatas	Элиа Каламатас
EL	Καλαμάτα	Õlid ja rasvad (võ, margariin, õli jne)	Kalamata	Каламата
EL	Κεφαλογραβιέρα	Juust	Kefalograviera	Кефалограviера
EL	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Õlid ja rasvad (võ, margariin, õli jne)	Kolymvari Chanion Kritis	Колимвари Ханьон Критис
EL	Κρόκος Κοζάνης	Aluslepingu I lisas loetletud muud tooted (vürtsid jne)	Krokos Kozanis	Крокос Козанис
EL	Μαστίχα Χίου	Looduslikud kummivaigud ja vaigud	Masticha Chiou	Мастиха Хиу
EL	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul	Prasines Elies Chalkidikis	Прасинес Элиес Халькидикис
EL	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Õlid ja rasvad (võ, margariin, õli jne)	Sitia Lasithiou Kritis	Сития Ласитхиу Критис
EL	Φέτα	Juust	Feta	Фета
ES	Azafrán de la Mancha	Aluslepingu I lisas loetletud muud tooted (vürtsid jne)		Азафран де ла Манча
ES	Baena	Õlid ja rasvad (võ, margariin, õli jne)		Баэна
ES	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul		Ситрикос Валенсианос / Ситрикс Валенсианс
ES	Jabugo (ex Jamón de Huelva)	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Хабуго (экс Хамон де Уельва)
ES	Jamón de Teruel	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Хамон де Теруэль
ES	Jijona	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted		Хихона

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
ES	Priego de Córdoba	Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)		Приего де Кордоба
ES	Queso Manchego	Juust		Кесо Манчего
ES	Sierra de Segura	Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)		Сьерра де Сегура
ES	Sierra Mágina	Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)		Сьерра Махина
ES	Turrón de Alicante	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted		Туррон де Аликанте
FR	Beurre Charentes-Poitou	Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)		Бөр Шарант-Пуату
FR	Brie de Meaux	Juust		Бри де Мо
FR	Camembert de Normandie	Juust		Камамбер де Норманди
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Канар а фуа гра дю Сюд-Уэст (Шалос, Гасконь, Жер, Ланд, Перигор, Куэрси)
FR	Charolais de Bourgogne	Värske liha (ja rups)		Шароле де Бургонь
FR	Comté	Juust		Конте
FR	Crème d'Isigny	Muud loomse päritoluga tooted (munad, mesi, mitmesugused piimatooted (v. a või) jne)		Крем д'Исиньи
FR	Emmental de Savoie	Juust		Эмменталь де Савуа
FR	Gruyère	Juust		Груйер
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Eeterlikud õlid		Үл эссенсель де лаванд де От-Прованс
FR	Jambon de Bayonne	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Жамбо де Байонн

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul		Прюно д'Ажен; Прюно д'Ажен ми-кюи
FR	Reblochon / Reblochon de Savoie	Juust		Реблошон/Реблошон де Савуа
FR	Roquefort	Juust		Рокфор
HU	Szegedi szalámi / Szegedi téliszalámi	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Сегеди салами / Сегеди телисалами
IT	Aceto Balsamico di Modena	Aluslepingu I lisas loetletud muud tooted (vürtsid jne)		Ачето Бальсамико ди Модена
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Aluslepingu I lisas loetletud muud tooted (vürtsid jne)		Ачето бальсамико традисионале ди Модена
IT	Asiago	Juust		Азиаго
IT	Bresaola della Valtellina	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Брезаола делла Вальтеллина
IT	Fontina	Juust		Фонтина
IT	Gorgonzola	Juust		Горгонзола
IT	Grana Padano	Juust		Грана Падано
IT	Mortadella Bologna	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Мортаделла Болонья
IT	Mozzarella di Bufala Campana	Juust		Моцарелла ди Буфала Кампана
IT	Parmigiano Reggiano	Juust		Пармиджано Реджано
IT	Pecorino Romano	Juust		Пекорино Романо
IT	Prosciutto di Parma	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Прошутто ди Парма
IT	Prosciutto di San Daniele	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Прошутто ди Сан Даньеле

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
IT	Prosciutto Toscano	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Прошутто Тоскано
IT	Provolone Valpadana	Juust		Проволоне Вальпадана
IT	Taleggio	Juust		Таледжо
NL	Edam Holland	Juust		Эдам Холланд
NL	Gouda Holland	Juust		Гауда Холланд
PT	Queijo S. Jorge	Juust		Кеихо Сан Хорхе
SI	Kranjska Klobasa	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Краньска Клобаса
SI	Kraški pršut	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)		Крашки пршут

2. Kangete alkohoolsete jookide loetelu

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
AT	Inländerrum	Piiritusjook		Инлендеррум
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Piiritusjook		Ягерте
CY	Ζιβανία / Τζιβανία / Ζιβάνα	Piiritusjook	Zivania	Зивания
DE/AT/BE	Korn/Kornbrand	Piiritusjook		Корн/Корнбранд
EL/CY	Ούζο	Piiritusjook	Ouzo	Узо
ES	Brandy de Jerez	Piiritusjook		Бренди де Херес
ES	Pacharán Navarro	Piiritusjook		Пачаран Наварро
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Piiritusjook		Суомалайнен Марьяликөри/ Суомалайнен Хедельмяликөри/Финск Бярликөр/Финск Фруктиликөр/Финиш берри ликөр/Финниш фрут ликёр

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
FI	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Piiritusjook		Суомалайнен Водка/Финск Водка/Водка оф Финленд
FR	Armagnac	Piiritusjook		Арманьяк
FR	Calvados	Piiritusjook		Кальвадос
FR	Cognac/Eau de vie de Cognac/Eau de vie des Charentes	Piiritusjook		Коньяк/ О де ви де коньяк/ О де ви де Шарант
HU	Pálinka	Piiritusjook		Палинка
HU	Törkölypálinka	Piiritusjook		Төркөлипалинка
IE	Irish Cream	Piiritusjook		Айриш Крем
IE	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Piiritusjook		Айриш Виски/Ишке баха Эреннах/Айриш Виски
IT	Grappa	Piiritusjook		Граппа
LT	Originali lietuviška degtinė/ Original Lithuanian vodka	Piiritusjook		Оригинали лиетувишка дегтине/Ориджинал литуаниан водка
NL/BE/ DE/FR	Genièvre / Jenever / Genever	Piiritusjook		Женьевре/Женевер/Женевер
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass / Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Piiritusjook		Хербал водка фром зе норз Подласи Лоулэнд ароматайзд виз эн экстракт оф бизон грас/Вудка зөлова з Низины Пулноцноподляскей ароматызована экстрактем з травы
PL	Polish Cherry	Piiritusjook		Полиш Черри
PL	Polska Wódka / Polish Vodka	Piiritusjook		Польска Водка/Полиш Водка
SE	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Piiritusjook		Свенск Водка/Свидиш Водка

3. Veinide loetelu

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
BG	Дунавска равнина	Vein	Danube Plain	Дунавска равнина
BG	Тракийска низина	Vein	Thracian Lowlands	Тракийска низина
CY	Κουμανδαρία	Vein	Commandaria	Коммандария
DE	Mosel	Vein		Мозель
DE	Rheingau	Vein		Рейнгау
DE	Rheinhessen	Vein		Райнхессен
EL	Σάμος	Vein	Sámos	Самос
ES	Cariñena	Vein		Кариньена
ES	Cataluña/ Catalunya	Vein		Каталунья
ES	Cava	Vein		Кава
ES	Empordà	Vein		Эмпорда
ES	Jerez-Xérès-Sherry / Jerez / Xérès / Sherry	Vein		Херес-Шерри
ES	La Mancha	Vein		Ла Манча
ES	Málaga	Vein		Малага
ES	Navarra	Vein		Наварра
ES	Priorat	Vein		Приорат
ES	Rías Baixas	Vein		Риас Байшас
ES	Ribera del Duero	Vein		Рибера дель Дуэро
ES	Rioja	Vein		Рьоха
ES	Rueda	Vein		Руэда
ES	Somontano	Vein		Сомонтано

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
ES	Toro	Vein		Торо
ES	Valdepeńas	Vein		Вальдепеньяс
ES	Valencia	Vein		Валенсия
FR	Alsace / Vin d'Alsace	Vein		Эльзас/Ваң д'Эльзас
FR	Anjou	Vein		Анжу
FR	Beaujolais	Vein		Божоле
FR	Bordeaux	Vein		Бордо
FR	Bourgogne	Vein		Бургонь
FR	Chablis	Vein		Шабли
FR	Champagne	Vein		Шампань
FR	Châteauneuf-du-Pape	Vein		Шато нөф-дю-Пап
FR	Coteaux du Languedoc / Languedoc	Vein		Кото дю Лангедок/Лангедок
FR	Côtes de Provence	Vein		Кот де Прованс
FR	Côtes-du-Rhône	Vein		Кот дю Рон
FR	Côtes du Roussillon	Vein		Кот дю Руссийон
FR	Graves	Vein		Грав
FR	Haut-Médoc	Vein		О-Медок
FR	Margaux	Vein		Марго
FR	Médoc	Vein		Медок
FR	Saint-Émilion	Vein		Сэн-Эмильон
FR	Sauternes	Vein		Сотерн

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
FR	Touraine	Vein		Турен
FR	Val de Loire	Vein		Валь де Луар
HR	Dingač	Vein		Дингач
HU	Tokaj / Tokaji	Vein		Токай / Токайи
IT	Asti	Vein		Асти
IT	Brunello di Montalcino	Vein		Брунелло ди Монтальчино
IT	Chianti	Vein		Кьянти
IT	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Conegliano – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Vein		Конельяно Вальдобьядене-Просекко/Конельяно-Просекко/Вальдобьядене-Просекко
IT	Franciacorta	Vein		Франчакорта
IT	Lambrusco di Sorbara	Vein		Ламбруско ди Сорбара
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Vein		Ламбруско Граспаросса ди Кастельветро
IT	Montepulciano d'Abruzzo	Vein		Абруццо
IT	Prosecco	Vein		Просекко
IT	Soave	Vein		Соаве
IT	Toscano / Toscana	Vein		Тоскано / Тоскана
IT	Vino Nobile di Montepulciano	Vein		Вино Нобиле ди Монтепульчано
PT	Alentejo	Vein		Алентехо
PT	Bairrada	Vein		Байрадда
PT	Dão	Vein		Дао

Liikmesriik	Kaitstav nimetus	Tootekategooria	Transkriptsioon ladina tähestikus	Transkriptsioon kirgiisi tähestikus
PT	Douro	Vein		Дуро
PT	Madeira / Madera / Vinho da Madeira / Madeira Wein / Madeira Wine / Vin de Madère / Vino di Madera / Madeira Wijn	Vein		Мадейра/Мадера/Винью да Мадейра/Мадейра Вайн/Мадейра Вайн/Ваң де Мадер/Вино ди Мадера/Мадейра Вейн
PT	Lisboa	Vein		Лисбоа
PT	Porto / Oporto / Vinho do Porto / Vin de Porto / Port / Port Wine / Portwein / Portvin / Portwijn	Vein		Порто/Опорто/Виньо до Порто/Ваң де Порто/Порт/Порт Вайн/ Портвейн/Портвин/Портвейн
PT	Setúbal/Península de Setúbal	Vein		Сетубал/Пенинсула де Сетубал
PT	Tejo	Vein		Техо
PT	Vinho Verde	Vein		Винью Верде
RO	Cotnari	Vein		Котнари
RO	Dealu Mare	Vein		Дялу Маре
RO	Murfatlar	Vein		Мурфатлар
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Vein		Виноградницка область Токай

B JAGU

KIRGIISI VABARIIGI TOOTED, MILLELE TAOTLETAKSE GEOGRAAFILISE TÄHISE KAITSET EUROOPA LIIDUS

— XXX

— XXX

9. LISA

RIIGIHANKED

1. JAGU

KESKVALITSUSASUTUSED

Piirmäärad

Kui käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti ning kui käesoleva jao selgitavatest märkustest ja 5. jao üldmärkustest ei tulene teisiti, kohaldatakse 9. peatükki lepinguosaliste käesoleva jao A ja B alajaos loetletud hankijate suhtes, kui hanke maksumus on võrdne järgmiste piirmääradega või ületab neid:

a) 130 000 eriarveldusühikut kõikide kaupade puhul;

b) 130 000 eriarveldusühikut 4. jaos nimetatud teenuste puhul;

c) 5 000 000 eriarveldusühikut kõikide ÜRO ühtse tootenomenklatuuril 51. jaos loetletud ehitusteenuste puhul.

A ALAJAGU

EUROOPA LIIT

1. Hõlmatud üksused

a) EUROOPA LIIDU ÜKSUSED

Euroopa Liidu Nõukogu

Euroopa Komisjon

Euroopa välisteenistus

b) EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE AVALIKU SEKTORI HANKIJAD

BELGIA

i) Federale Overheidsdiensten (Services publics fédéraux):

FOD Kanselarij van de Eerste Minister (SPF Chancellerie du Premier Ministre)

FOD Kanselarij Personeel en Organisatie (SPF Personnel et Organisation)

FOD Budget en Beheerscontrole (SPF Budget et Contrôle de la Gestion)

FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict) (SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict))

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement)

FOD Financiën (SPF Finances)

FOD Mobiliteit en Vervoer (SPF Mobilité et Transports)

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg (SPF Emploi, Travail et Concertation sociale)

FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid (SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale)

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement)

FOD Justitie (SPF Justice)

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie)

Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie (Service public de Programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale)

Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling (Service public fédéral de Programmation Développement durable)

Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (Service public fédéral de Programmation Politique scientifique)

ii) Regie der Gebouwen (Régie des Bâtiments):

Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants)

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité)

Rijksdienst voor Pensioenen (Office national des Pensions)

Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering (Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité)

Fonds voor Beroepsziekten (Fond des Maladies professionnelles)

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (Office national de l'Emploi)

De Post (La Poste) [1]

BULGAARIA

Администрация на Народното събрание (rahvusassamblee kantselei)

Администрация на Президента (presidendi kantselei)

Администрация на Министерския съвет (ministrite nõukogu kantselei)

Конституционен съд (konstitutsioonikohus)

Министерство на външните работи (välisministeerium)

Министерство на държавната политика при бедствия и аварии (katastroofide ja õnnetusjuhtumite riikliku poliitika ministeerium)

Министерство на държавната администрация и административната реформа (riigihalduse ja haldusreformi ministeerium)

Министерство на земеделието и горите (põllumajandus- ja toiduministeerium)

Министерство на здравеопазването (tervishoiuministeerium)

Министерство на икономиката и енергетиката (majandus- ja energeetikaministeerium)

Министерство на културата (kultuuriministeerium)

Министерство на образованието и науката (haridus- ja teadusministeerium)

Министерство на околната среда и водите (keskkonna- ja veemajandusministeerium)

Министерство на правосъдието (justiitsministeerium)

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (regionaalarengu ja riiklike ehitustööde ministeerium)

Министерство на транспорта (transpordiministeerium)

Министърът на труда и социалната политика (töö- ja sotsiaalpoliitikaministeerium).

Министерство на финансите (rahandusministeerium)

[1] 24. detsembri 1993. aasta seaduse kohased postiteenused.

държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (seaduse või ministrite nõukogu määrusega asutatud riiklikud ametid, riiklikud komisjonid, täitevasutused ja muud riigiasutused, mille ülesanded on seotud täidesaatva võimu teostamisega)

Агенция за ядрено регулиране (tuumavaldkonda reguleeriv amet)

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (riiklik energeetikat ja veemajandust reguleeriv komisjon)

Държавна комисия по сигурността на информацията (riiklik infoturbe komisjon)

Комисия за защита на конкуренцията (konkurentsikaitse komisjon)

Комисия за защита на личните данни (isikuandmete kaitse komisjon)

Комисия за защита от дискриминация (diskrimineerimisvastane komisjon)

Комисия за регулиране на съобщенията (teabeedastuse reguleerimise komisjon)

Комисия за финансов надзор (finantsjärelevalvekomisjon)

Патентно ведомство на Република България (Bulgaaria Vabariigi patendiamet)

Сметна палата на Република България (Bulgaaria Vabariigi riigikontroll)

Агенция за приватизация (erastamisamet)

Агенция за следприватизационен контрол (erastamisjärgse kontrolli amet)

Български институт по метрология (Bulgaaria metroloogiainstituut)

Държавна агенция „Архиви“ (riiklik arhiiviamet)

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (riiklik riigireservi ja sõjaaja varude amet)

Държавна агенция за бежанците (riiklik põgenike amet)

Държавна агенция за българите в чужбина (riiklik välismaal elavate bulgaarlaste amet)

Държавна агенция за закрила на детето (riiklik lastekaitseamet)

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (riiklik infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniamet)

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (riiklik metroloogia ja tehnilise järelevalve amet)

Държавна агенция за младежта и спорта (riiklik noorte- ja spordiamet)

Държавна агенция по туризма (riiklik turismiamet)

Държавна комисия по стоковите борси и тържища (riiklik kaubabörsi ja tooraineturu komisjon)

Институт по публична администрация и европейска интеграция (avaliku halduse ja Euroopaga lõimumise instituut)

Национален статистически институт (riiklik statistikainstituut)

Агенция „Митници“ (tolliamet)

Агенция за държавна и финансова инспекция (finantsinspektsiooni amet)

Агенция за държавни вземания (riiginõuete kogumise amet)

Агенция за социално подпомагане (sotsiaalabiamet)

Агенция за хората с увреждания (puuetega inimeste amet)

Агенция по вписванията (registriamet)

Агенция по енергийна ефективност (energiatõhususe amet)

Агенция по заетостта (tööhõiveamet)

Агенция по геодезия, картография и кадастър (geodeesia, kartograafia ja katastriamet)

Агенция по обществени поръчки (riigihangete amet)

Българска агенция за инвестиции (Bulgaaria investeerimisamet)

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (lennuameti peadirektoraat)

Дирекция за национален строителен контрол (riikliku ehitusjärelevalve direktoraat)

Държавна комисия по хазарта (riiklik hasartmängukomisjon)

Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (autoregistrikeskus)

Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ (rahevastase võitluse amet)

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (Bulgaaria akrediteerimistalitus)

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (tööinspektsioon)

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (raudteeamet)

Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (veeteede amet)

Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ (riiklik filmikeskus)

Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“ (sadamate haldamise amet)

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“ (Doonau jõe uurimise ja hooldamise amet)

Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ (riiklik taristufond)

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (majandusanalüüsi ja -prognooside amet)

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete edendamise amet)

Изпълнителна агенция по лекарствата (ravimiamet)

Изпълнителна агенция по лозата и виното (viinapuude- ja veiniamet)

Изпълнителна агенция по околна среда (keskkonnaamet)

Изпълнителна агенция по почвените ресурси (pinnaseressursside amet)

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (kalandus- ja akvakultuuriamet)

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (loomakasvatuses valiku ja paljundamise amet)

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (taimede sordikatsete, põldtunnustamise ja seemnekontrolli amet)

Изпълнителна агенция по трансплантация (siirdamisamet)

Изпълнителна агенция по хидромелиорации (niisutusamet)

Комисията за защита на потребителите (tarbijakaitseamet)

Контролно-техническата инспекция (tehnilise kontrolli inspektsioon)

Национална агенция за приходите (riiklik maksuamet)

Национална ветеринарномедицинска служба (riiklik veterinaarteenistus)

Национална служба за растителна защита (riiklik taimekaitseteenistus)

Национална служба по зърното и фуражите (riiklik teravilja- ja söödateenistus)

Държавна агенция по горите (riiklik metsaamet)

Висшата атестационна комисия (kõrgem atesteerimiskomisjon)

Национална агенция за оценяване и акредитация (riiklik hindamis- ja akrediteerimisamet)

Националната агенция за професионално образование и обучение (riiklik kutsehariduse ja -koolituse amet)

Национална комисия за борба с трафика на хора (riiklik inimkaubandusevastane komisjon)

Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване“ на Министерство на вътрешните работи (siseministeeriumi materjaaltehnilise tagamise ja sotsiaalteenuste direktoraat)

Дирекция „Оперативно издирване“ на Министерство на вътрешните работи (siseministeeriumi operatiivjuurdluse direktoraat)

Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване“ на Министерство на вътрешните работи (siseministeeriumi rahaliste vahendite ja ressursside tagamise direktoraat)

Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация“ (militaarklubide ja teabe amet)

Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната“ (kaitseministeeriumi riigivaraamet)

Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества“ (relvade, varustuse ja vara testimise ja kontrollmõõtmiste amet)

Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната“ (kaitseministeeriumi sotsiaalse tegevuse amet)

Национален център за информация и документация (teabe ja dokumentatsiooni riiklik keskus)

Национален център по радиобиология и радиационна защита (radiobioloogia ja kiirguskaitse riiklik keskus)

Национална служба „Полиция“ (riiklik politseiamet)

Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ (riiklik tuleohutuse ja rahvastikukaitse amet)

Национална служба за съвети в земеделието (riiklik põllumajanduslike nõuandeteenuste talitus)

Служба „Военна информация“ (sõjalise teabe talitus)

Служба „Военна полиция“ (sõjaväepolitsei)

Авиоотряд 28 (lennusalk 28)

TŠEHHI

Ministerstvo dopravy (transpordiministeerium)

Ministerstvo financí (rahandusministeerium)

Ministerstvo kultury (kultuuriministeerium)

Ministerstvo pro místní rozvoj (regionaalarenguministeerium)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (töö- ja sotsiaalministeerium)

Ministerstvo průmyslu a obchodu (tööstus- ja kaubandusministeerium)

Ministerstvo spravedlnosti (justiitsministeerium)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (haridus-, noorsoo- ja spordiministeerium)

Ministerstvo zahraničních věcí (välisministeerium)

Ministerstvo zdravotnictví (tervishoiuministeerium)

Ministerstvo zemědělství (põllumajandusministeerium)

Ministerstvo životního prostředí (keskkonnaministeerium)

Poslanecká sněmovna PČR (Tšehhi Vabariigi parlamendi esindajatekoda)

Senát PČR (Tšehhi Vabariigi parlamendi senat)

Kancelář prezidenta (presidendi kantselei)

Český statistický úřad (Tšehhi statistikaamet)

Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tšehhi maamõõtmis-, kaardistamis- ja katastriamet)

Úřad průmyslového vlastnictví (tööstusomandiamet)

Úřad pro ochranu osobních údajů (isikuandmete kaitse amet)

Česká akademie věd (Tšehhi Vabariigi teaduste akadeemia)

Český báňský úřad (Tšehhi kaevandusamet)

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (konkurentsikaitse amet)

Správa státních hmotných rezerv (riiklike materiaalsete varude valitsus)

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (riiklik tuumaohutusamet)

Energetický regulační úřad (energiainspektsioon)

Úřad vlády České republiky (Tšehhi Vabariigi valitsuse kantselei)

Ústavní soud (konstitutsioonikohus)

Nejvyšší soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus)

Nejvyšší správní soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus)

Nejvyšší státní zastupitelství (peaprokuratuur)

Nejvyšší kontrolní úřad (riigikontroll)

Kancelář Veřejného ochránce práv (ombudsmani büroo)

Grantová agentura České republiky (Tšehhi Vabariigi teadustoetuste agentuur)

Státní úřad inspekce práce (riiklik tööinspektsioon)

Český telekomunikační úřad (Tšehhi telekommunikatsiooniamet)

Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Tšehhi Vabariigi maanteede ja kiirteede direktoraat)

TAANI

Folketinget (Taani Parlament)

Rigsrevisionen (riigikontroll)

Statsministeriet (peaministri kantselei)

Udenrigsministeriet (välisministeerium)

Beskæftigelsesministeriet - 5 styrelser og institutioner (tööhõiveministeerium – 5 ametit ja institutsiooni)

Domstolsstyrelsen (kohtuadministratsioon)

Finansministeriet - 5 styrelser og institutioner (rahandusministeerium – 5 ametit ja institutsiooni)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse - Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (sise- ja tervishoiuministeerium – mitu ametit ja institutsiooni, sealhulgas Statens Serum Institut)

Justitsministeriet - Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (justiitsministeerium – politseiülem, 1 direktoraat ja mitu ametit)

Kirkeministeriet - 10 stiftsøvrigheder (kirikuasjade ministeerium – 10 piiskopkondlikku asutust)

Kulturministeriet - 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (kultuuriministeerium – 4 osakonda ja mitu institutsiooni)

Miljøministeriet - 5 styrelser (keskkonnaministeerium – 5 ametit)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri - 4 direktorater og institutioner (toiduainete-, põllumajandus- ja kalandusministeerium – 4 direktoraati ja institutsiooni)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (teadus-, tehnoloogia- ja innovatsiooniministeerium – mitu ametit ja institutsiooni, sealhulgas riiklik Risoe laboratoorium ning Taani riiklik teadus- ja hariduskeskus)

Skatteministeriet - 1 styrelse og institutioner (maksuministeerium – 1 amet ja mitu institutsiooni)

Velfærdsministeriet - 3 styrelser og institutioner (hoolekandeministeerium – 3 ametit ja mitu institutsiooni)

Transportministeriet - 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (transpordiministeerium – 7 ametit ja institutsiooni, sealhulgas Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet - 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (haridusministeerium – 3 ametit, 4 haridusasutust, 5 muud institutsiooni)

Økonomi- og Erhvervsministeriet - Adskillige styrelser og institutioner (majandus- ja ettevõtlusministeerium – mitu ametit ja institutsiooni)

Klima- og Energiministeriet - 3 styrelser og institutioner (kliima- ja energeetikaministeerium – 3 ametit ja institutsiooni)

SAKSAMAA

Auswärtiges Amt (välisministeerium)

Bundeskanzleramt (liidukantselei)

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (tööhõive- ja sotsiaalministeerium)

Bundesministerium für Bildung und Forschung (haridus- ja teadusministeerium)

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (toiduainete-, põllumajandus- ja tarbijakaitseministeerium)

Bundesministerium der Finanzen (rahandusministeerium)

Bundesministerium der Gesundheit (tervishoiuministeerium)

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (perekonnaasjade, vanurite, naiste ja noorsoo ministeerium)

Bundesministerium der Justiz (justiitsministeerium)

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung (transpordi, ehituse ja linnaasjade ministeerium)

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (majandus- ja tehnoloogiaministeerium)

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (majanduskoostöö ja -arengu ministeerium)

Bundesministerium der Verteidigung (kaitseministeerium)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit (keskkonna, looduskaitse ja tuumaohutuse ministeerium)

EESTI

Vabariigi Presidendi Kantselei

Eesti Vabariigi Riigikogu

Eesti Vabariigi Riigikohus

Riigikontroll

Õiguskantsler

Riigikantselei

Rahvusarhiiv

Haridus- ja Teadusministeerium

Justiitsministeerium

Keskkonnaministeerium

Kultuuriministeerium

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Põllumajandusministeerium

Rahandusministeerium

Sotsiaalministeerium

Välisministeerium

Keeleinspektsioon

Riigiprokuratuur

Teabeamet

Maa-amet

Keskkonnainspektsioon

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Muinsuskaitseamet

Patendiamet

Tehnilise Järelevalve Amet

Tarbijakaitseamet

Riigihangete Amet

Taimetoodangu Inspektsioon

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

Veterinaar- ja Toiduamet

Konkurentsiamet

Maksu- ja Tolliamet

Statistikaamet

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet

Piirivalveamet

Politseiamet

Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

Keskkriminaalpolitsei

Päästeamet

Andmekaitse Inspektsioon

Ravimiamet

Sotsiaalkindlustusamet

Tööturuamet

Tervishoiuamet

Tervisekaitseinspektsioon

Tööinspektsioon

Lennuamet

Maanteeamet

Veeteede Amet

Julgestuspolitsei

IIRIMAA

President's Establishment (presidendi kantselei)

Houses of the Oireachtas (parlament)

Department of the Taoiseach (peaminister)

Central Statistics Office (statistikaamet)

Department of Finance (rahandusministeerium)

Office of the Comptroller and Auditor General (kontrollikoda)

Office of the Revenue Commissioners (maksuamet)

Office of Public Works (riiklike ehitustööde büroo)

State Laboratory (riiklik laboratoorium)

Office of the Attorney General (õigusnõuniku büroo)

Office of the Director of Public Prosecutions (peaprokuröri büroo)

Valuation Office (vara hindamise büroo)

Commission for Public Service Appointments (avalike teenistujate ametissenimetamise komisjon)

Office of the Ombudsman (ombudsman)

Chief State Solicitor's Office (riigi peaadvokaadi büroo)

Department of Justice, Equality and Law Reform (justiits-, võrdõiguslikkuse ja õigusreformi ministeerium)

Courts Service (kohtute teenistus)

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests (annakute ja annetuste voliniku büroo)

Department of the Environment, Heritage and Local Government (keskkonna-, kultuuripärandi ja kohalike omavalitsuste ministeerium)

Department of Education and Science (haridus- ja teadusministeerium)

Department of Communications, Energy and Natural Resources (kommunikatsiooni-, energeetika- ja loodusvarade ministeerium)

Department of Agriculture, Fisheries and Food (põllumajandus-, kalandus- ja toiduministeerium)

Department of Transport (transpordiministeerium)

Department of Health and Children (tervishoiu ja lasteasjade ministeerium);

Department of Enterprise, Trade and Employment (ettevõtlus-, kaubandus- ja tööhõiveministeerium)

Department of Arts, Sports and Tourism (kunsti-, spordi- ja turismiministeerium)

Department of Foreign Affairs (välisministeerium)

Department of Social and Family Affairs (sotsiaal- ja perekonnaministeerium)

Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic-speaking regions) Affairs (kohalike ja maaelu asjade ning gaelikeelsete piirkondade ministeerium)

Arts Council (kunstinõukogu)

National Gallery (riiklik galerii)

KREEKA

Υπουργείο Εξωτερικών (välisministeerium)

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (majandus- ja rahandusministeerium)

Υπουργείο Εσωτερικών (arenguministeerium)

Υπουργείο Εσωτερικών (justiitsministeerium)

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (haridus- ja usuasjade ministeerium)

Υπουργείο Εσωτερικών (kultuuriministeerium)

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (tervishoiu- ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (keskkonna-, füüsilise planeerimise ja riiklike ehitustööde ministeerium)

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (tööhõive- ja sotsiaalkaitse ministeerium)

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (transpordi- ja kommunikatsioonide ministeerium)

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (maaelu arengu ja toiduministeerium)

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (merekaubanduse, Egeuse mere asjade ja saartega seotud poliitika ministeerium)

Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Makedoonia ja Traakia asjade ministeerium)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (kommunikatsiooni peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (teabe peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (noorsoo peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (võrdõiguslikkuse peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sotsiaalkindlustuse peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (välismaal elavate kreeklaste peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (tööstuse peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (teaduse ja tehnoloogia peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (spordi peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (riiklike ehitustööde peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (riiklik statistikaamet)

Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (riiklik sotsiaalhoolekandenõukogu)

Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (töötajate majutusorganisatsioon)

Κυβερνητικό Τυπογραφείο (riiklik trükikoda)

Γενικό Χημείο του Κράτους (riiklik pealaboratoorium)

Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Kreeka maanteede fond)

Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ateena ülikool)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessaloníki ülikool)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Traakia ülikool)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egeuse ülikool)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Ioánnina ülikool)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Patrase ülikool)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Makedoonia ülikool)

Πολυτεχνείο Κρήτης (Kreeta polütehnikum)

Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidiose tehnikakool)

Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Eginitio haigla)

Αρεταίειο Νοσοκομείο (Aretaeio haigla)

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (avaliku halduse riiklik keskus)

Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. riiklik materjalihalduse organisatsioon)

Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (talupidajate kindlustusorganisatsioon)

Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (koolide ehitamise organisatsioon)

Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενεργείας (Kreeka aatomienergia komisjon)

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (täiendushariduse peasekretariaat)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (kaubanduse peasekretariaat)

Ελληνικά Ταχυδρομεία (Kreeka postiteenistus – EL. TA)

HISPAANIA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

PRANTSUSMAA

i) Ministeeriumid:

Services du Premier Ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'État aux transports

Secrétariat d'État aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'État à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'État à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'État à l'outre-mer

Secrétariat d'État à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'État aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'État en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'État aux affaires européennes

Secrétariat d'État aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'État à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'État à la politique de la ville

Secrétariat d'État à la solidarité

Secrétariat d'État en charge de l'emploi

Secrétariat d'État en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'État en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'État en charge de l'aménagement du territoire

ii) Riigiasutused:

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence nationale de l'accueil des étrangers et des migrations

Agence Nationale pour l'Amélioration des Conditions de Travail (ANACT)

Agence Nationale pour l'Amélioration de l'Habitat (ANAH)

Agence nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agence Nationale pour l'Indemnisation des Français d'Outre-Mer (ANIFOM)

Assemblée Permanente des Chambres d'Agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des dépôts et consignations

Caisse Nationale des Autoroutes (CNA)

Caisse Nationale Militaire de Sécurité Sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques - Montpellier Sup Agro

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des monuments nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre national d'Études et d'expérimentation du Machinisme Agricole, du Génie Rural, des Eaux et des Forêts (CEMAGREF)

École nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre National des Oeuvres Universitaires et Scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'Éducation Populaire et de Sport (CREPS)

Centres Régionaux des Oeuvres Universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire national des arts et métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

École centrale de Lille

École centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

École du Louvre

École nationale d'administration

École Nationale de l'Aviation Civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

École nationale du génie de l'eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École Nationale de la Santé Publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École Nationale Supérieure de l'Électronique et de ses Applications (ENSEA)

École nationale supérieure des sciences de l'information et des bibliothécaires

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École de viticulture - Avize - Marne

Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement National des Invalides de la Marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut national des appellations d'origine

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut national d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Études Démographiques (I.N.E.D)

Institut national d'horticulture

Institut national de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles – Paris

Institut national des jeunes sourds – Bordeaux

Institut national des jeunes sourds – Chambéry

Institut national des jeunes sourds – Metz

Institut national des jeunes sourds – Paris

Institut National de Physique Nucléaire et de Physique des Particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut National d'Histoire de l'Art (I.N.H.A.)

Institut national des sciences de l'univers

Institut national des sports et de l'éducation physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique (INRIA)

Institut National de Recherche sur les Transports et leur Sécurité (INRETS)

Institut de recherche pour le développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des sciences et des industries du vivant et de l'environnement - Agro Paris Tech

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée du Quai Branly

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum national d'histoire naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage

Office national de l'eau et des milieux aquatiques

Office National d'Information sur les Enseignements et les Professions (ONISEP)

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

Palais de la découverte

Parcs nationaux

Universités

iii) Sõltumatud institutsioonid, asutused ja kohtud:

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

iv) Muud avaliku sektori asutused:

Union des Groupements d'Achats Publics (UGAP)

Agence Nationale Pour l'Emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

HORVAATIA

Hrvatski sabor (Horvaatia parlament)

Predsjednik Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi president)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi presidendi kantselei)

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Horvaatia Vabariigi presidendi kantselei pärast ametiaja lõppemist)

Predsjednik Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi valitsus)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi valitsuse bürood)

Ministarstvo gospodarstva (majandusministeerium)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (regionaalarengu ja ELi vahendite ministeerium)

Ministarstvo financija (rahandusministeerium)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (välis- ja Euroopa asjade ministeerium)

Ministarstvo pravosuđa (justiitsministeerium)

Ministarstvo uprave (avaliku halduse ministeerium)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (ettevõtlus- ja käsitööndusministeerium)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (töö- ja pensionisüsteemi ministeerium)

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (mere-, transpordi- ja taristuministeerium)

Ministarstvo poljoprivrede (põllumajandusministeerium)

Ministarstvo turizma (turismiministeerium)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (keskkonna- ja looduskaitseministeerium)

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (ehitus- ja füüsilise planeerimise ministeerium)

Ministarstvo branitelja (veteraniministeerium)

Ministarstvo socijalne politike i mladih (sotsiaalpoliitika ja noorsooküsimuste ministeerium)

Ministarstvo zdravlja (tervishoiuministeerium)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (teadus-, haridus- ja spordiministeerium)

Ministarstvo kulture (kultuuriministeerium)

Državne upravne organizacije (riigi haldusorganisatsioonid)

Uredi državne uprave u županijama (riigi haldusasutused maakondades)

Ustavni sud Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi konstitutsioonikohus)

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Horvaatia kõrgeim kohus)

Sudovi (kohtud)

Državno sudbeno vijeće (riiklik kohtunike nõukogu)

Državna odvjetništva (prokuratuurid)

Državnoodvjetničko vijeće (riiklik prokuröride nõukogu)

Pravobraniteljstva (ombudsman)

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (riigihangete riiklik järelevalvekomisjon)

Državne agencije i uredi (riigiametid ja -bürood)

Državni ured za reviziju (riigikontroll)

ITAALIA

i) Hankijad:

Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministrite nõukogu eesistuja)

Ministero degli Affari Esteri (välisministeerium)

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari - esclusi i giudici di pace (justiitsministeerium ja kohtuasutused – välja arvatud giudici di pace)

Ministero dell'Economia e delle Finanze (majandus- ja rahandusministeerium)

Ministero dello Sviluppo Economico (majandusarengu ministeerium)

Ministero del Commercio internazionale (rahvusvahelise kaubanduse ministeerium)

Ministero delle Comunicazioni (kommunikatsiooniministeerium)

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (põllumajandus- ja metsandusministeerium)

Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (mere-, maa- ja keskkonnaministeerium)

Ministero delle Infrastrutture (taristuministeerium)

Ministero dei Trasporti (transpordiministeerium)

Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (töö-, sotsiaalpoliitika- ja sotsiaalkindlustusministeerium)

Ministero della Solidarietà sociale (sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

Ministero della Salute (tervishoiuministeerium)

Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (haridus-, kõrgharidus- ja teadusministeerium)

Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (pärandi- ja kultuuriministeerium, kaasa arvatud selle allasutused)

ii) Muud riigiasutused:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) [2]

KÜPROS

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (presidentuur ja presidendipalee)

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (ühtlustamiskoordinaatori amet)

Υπουργικό Συμβούλιο (ministrite nõukogu)

[2] Tegutseb kõigi Itaalia riiklike ametiasutuste keskse hankeasutusena.

Βουλή των Αντιπροσώπων (esindajatekoda)

Δικαστική Υπηρεσία (kohtute amet)

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (õigusamet)

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (riigikontroll)

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (avaliku teenistuse komisjon)

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (haridusteenistuse komisjon)

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (ombudsman)

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (konkurentsikaitse komisjon)

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (siseauditi talitus)

Γραφείο Προγραμματισμού (planeerimisbüroo)

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (riigikassa)

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (isikuandmete kaitse voliniku büroo)

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (riigiabivoliniku büroo)

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (pakkumuste hindamise amet)

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ühistute järelevalve ja arengu amet)

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (pagulaste hindamise amet)

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (põllumajandus-, loodusvarade ja keskkonnaministeerium)

Τμήμα Γεωργίας (põllumajandusministeerium)

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (veterinaaramet)

Τμήμα Δασών (metsandusamet)

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (veemajanduse amet)

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (geoloogiaamet)

Μετεωρολογική Υπηρεσία (meteoroloogiateenistus)

Τμήμα Αναδασμού (maakorralduse amet)

Υπηρεσία Μεταλλείων (kaevandusamet)

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (põllumajandusuuringute instituut)

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (kalanduse ja mereuuringute amet)

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (justiits- ja avaliku korra ministeerium)

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Küprose tuletõrjeteenistus)

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (kaubandus-, tööstus- ja turismiministeerium)

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ettevõtteregister ja ametlik vastuvõtja)

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (töö- ja sotsiaalkindlustuse ministeerium)

Τμήμα Εργασίας (tööhõiveamet)

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sotsiaalkindlustusamet)

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (sotsiaalhoolekandeteenuste amet)

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Küprose tootlikkuskeskus)

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Küprose kõrgem hotellikool)

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (kõrgem tehnikainstituut)

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (tööinspektsioon)

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (töösuhete amet)

Υπουργείο Εξωτερικών (välisministeerium)

Υπουργείο Οικονομικών (rahandusministeerium)

Τελωνεία (tolli- ja aktsiisiamet)

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (maksuamet)

Στατιστική Υπηρεσία (statistikaamet)

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (valitsuse hangete ja tarnete amet)

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (avaliku halduse ja personali osakond)

Κυβερνητικό Τυπογραφείο (valitsuse trükikoda)

Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (infotehnoloogia teenuste amet)

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (haridus- ja kultuuriministeerium)

Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (kommunikatsiooni- ja riiklike tööde ministeerium)

Τμήμα Δημοσίων Έργων (riiklike ehitustööde amet)

Τμήμα Αρχαιοτήτων (antiikpärandi amet)

Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (tsiviillennundusamet)

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (kaubandusliku meresõidu amet)

Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (postiamet)

Τμήμα Οδικών Μεταφορών (maanteetranspordiamet)

Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (elektri- ja mehaanikateenuste amet)

Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (elektrooniliste telekommunikatsiooniteenuste amet)

Υπουργείο Υγείας (tervishoiuministeerium)

Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (ravimiamet)

Γενικό Χημείο (pealaboratoorium)

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (meditsiini- ja rahvatervise talitused):

Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (hambaravitalitus)

Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (vaimse tervise talitus)

LÄTI

i) Ministeeriumid, eriülesannetega ministeeriumide sekretariaadid ja nende allasutused:

Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (välisministeerium ja selle allasutused)

Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (majandusministeerium ja selle allasutused)

Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (rahandusministeerium ja selle allasutused)

Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (haridus- ja teadusministeerium ja selle allasutused)

Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (kultuuriministeerium ja selle allasutused)

Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (sotsiaalhoolekandeministeerium ja selle allasutused)

Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (transpordiministeerium ja selle allasutused)

Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (justiitsministeerium ja selle allasutused)

Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (tervishoiuministeerium ja selle allasutused)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (keskkonnakaitse- ja regionaalarengu ministeerium ja selle allasutused)

Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (põllumajandusministeerium ja selle allasutused)

Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (eriülesannetega ministeeriumid ja nende allasutused)

ii) Muud riigiasutused:

Augstākā tiesa (Läti kõrgeim kohus)

Centrālā vēlēšanu komisija (keskvalimiskomisjon)

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (finants- ja kapitaliturgude komisjon)

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (prokuratuur ja selle järelevalve alla kuuluvad asutused)

Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (parlament ja selle allasutused)

Satversmes tiesa (konstitutsioonikohus)

Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (riigikantselei ja selle järelevalve alla kuuluvad asutused)

Valsts kontrole (riigikontroll)

Valsts prezidenta kanceleja (presidendikantselei)

iii) Muud riigiasutused, mis ei allu ministeeriumidele:

Tiesībsarga birojs (ombudsman)

Nacionālā radio un televīzijas padome (rahvusringhäälingu nõukogu)

LEEDU

i) Prezidentūros kanceliarija (presidendi kantselei)

ii) Seimo kanceliarija (seimi kantselei)

Institutsioonid, millel on aruandekohustus parlamendi (Seimas) ees:

Lietuvos mokslo taryba (teadusnõukogu)

Seimo kontrolierių įstaiga (seimi ombudsmani kantselei)

Valstybės kontrolė (riigikontroll)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (eriuurimisteenistus)

Valstybės saugumo departamentas (riiklik julgeolekuamet)

Konkurencijos taryba (konkurentsiamet)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Leedu genotsiidi ja vastupanuliikumise uurimiskeskus)

Vertybinių popierių komisija (Leedu väärtpaberikomisjon)

Ryšių reguliavimo tarnyba (sideamet)

Nacionalinė sveikatos taryba (riiklik terviseamet)

Etninės kultūros globos taryba (etnilise kultuuri kaitse nõukogu)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (võrdsete võimaluste ombudsmani büroo)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (riiklik kultuuripärandi komisjon)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (laste õiguste ombudsman)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (riigi energiaressursside hinnaregulatsiooni komisjon)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Leedu keele riiklik komisjon)

Vyriausioji rinkimų komisija (keskvalimiskomisjon)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (riiklik eetikakomisjon)

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (ajakirjanduseetika inspektori kantselei)

iii) Vyriausybės kanceliarija (valitsuse kantselei)

Institutsioonid, millel on aruandekohustus valitsuse ees:

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (infoühiskonna arengu komitee)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (kehakultuuri ja spordi amet)

Lietuvos archyvų departamentas (Leedu arhiiviamet)

Mokestinių ginčų komisija (maksuvaidluste komisjon)

Statistikos departamentas (statistikaamet)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (vähemusrahvuste ja välisleedulaste amet)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (riiklik tubaka- ja alkoholikontrollitalitus)

Viešųjų pirkimų tarnyba (riigihangete amet)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (riiklik tuumaenergia ohutuse inspektsioon)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (riiklik andmekaitse inspektsioon)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (riiklik hasartmängu kontrolli amet)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (riiklik toidu- ja veterinaaramet)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (haldusvaidluste ülemkomisjon)

Draudimo priežiūros komisija (kindlustusjärelevalve komisjon)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Leedu riiklik teaduse ja õpingute sihtasutus)

Konstitucinis Teismas (konstitutsioonikohus)

iv) Aplinkos ministerija (keskkonnaministeerium)

Keskkonnaministeeriumi allasutused:

Generalinė miškų urėdija (riigimetsade peadirektoraat)

Lietuvos geologijos tarnyba (Leedu geoloogiaamet)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Leedu hüdrometeoroloogiateenistus)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Leedu standardiamet)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Leedu riiklik akrediteerimisamet)

Valstybinė metrologijos tarnyba (riiklik metroloogiateenistus)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (riiklik kaitsealade teenistus)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (riiklik territoriaalse planeerimise ja ehitusinspektsioon)

v) Finansų ministerija (rahandusministeerium)

Rahandusministeeriumi allasutused:

Muitinės departamentas (Leedu toll)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (riiklike dokumentide tehnoloogilise julgeoleku teenistus)

Valstybinė mokesčių inspekcija (riiklik maksuamet)

Finansų ministerijos mokymo centras (rahandusministeeriumi koolituskeskus)

vi) Kultūros ministerija (kultuuriministeerium)

Kultuuriministeeriumi allasutused:

Kultūros paveldo departamentas (Leedu kultuuripärandi amet)

Valstybinė kalbos inspekcija (riiklik keeleinspektsioon)

vii) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (sotsiaalkindlustus- ja tööministeerium)

Sotsiaalkindlustus- ja tööministeeriumi allasutused:

Garantinio fondo administracija (tagatisfondi haldusasutus)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (riiklik lapse õiguste kaitse ja adopteerimisteenistus)

Lietuvos darbo birža (Leedu tööbörs)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Leedu tööturu koolitusamet)

Trišalės tarybos sekretoriatas (kolmepoolse nõukogu sekretariaat)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (sotsiaalteenuste järelevalveamet)

Darbo inspekcija (tööinspektsioon)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (riiklik sotsiaalkindlustusfondi nõukogu)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (puude ja töövõimetuse määramise teenistus)

Ginčų komisija (vaidluste komisjon)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (puuetega inimestele kompensatsiooni määramise riiklik keskus)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (puuetega inimeste probleemidega tegelev asutus)

viii) Susisiekimo ministerija (transpordi- ja kommunikatsiooniministeerium)

Transpordi- ja kommunikatsiooniministeeriumi allasutused:

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Leedu maanteeamet)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (riiklik raudteeinspektsioon)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (riiklik maanteetranspordi inspektsioon)

ix) Sveikatos apsaugos ministerija (tervishoiuministeerium)

Tervishoiuministeeriumi allasutused:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (riiklik tervishoiu akrediteerimise amet)

Valstybinė ligonių kasa (riiklik patsientide fond)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (riiklik meditsiinilise auditi inspektsioon)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (riiklik ravimikontrolli amet)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Leedu kohtupsühhiaatria ja narkoloogia teenistus)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (riiklik tervishoiuteenistus)

Farmacijos departamentas (apteekide osakond)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (tervishoiuministeeriumi erakorralise ravi keskus)

Lietuvos bioetikos komitetas (Leedu bioeetika komitee)

Radiacin ės saugos centras (kiirguskaitse keskus)

x) Švietimo ir mokslo ministerija (haridus- ja teadusministeerium)

Haridus- ja teadusministeeriumi allasutused:

Nacionalinis egzaminų centras (riiklik eksamikeskus)

Studijų kokybės vertinimo centras (kõrghariduses kvaliteedi hindamise keskus)

xi) Teisingumo ministerija (justiitsministeerium)

Justiitsministeeriumi allasutused:

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (riiklik tarbijakaitseamet)

Europos teisės departamentas (Euroopa õiguse osakond)

xii) Ūkio ministerija (majandusministeerium)

Majandusministeeriumi allasutused:

Įmonių bankroto valdymo departamentas (ettevõtjate pankrottide haldamise osakond)

Valstybinė energetikos inspekcija (riiklik energiainspektsioon)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (riiklik toiduks mittekasutatavate toodete inspektsioon)

Valstybinis turizmo departamentas (riiklik turismiamet)

xiii) Užsienio reikalų ministerija (välisministeerium):

Diplomaatilised esindused ja konsulaaresindused välismaal ning esindused rahvusvaheliste organisatsioonide juures

xiv) Žemės ūkio ministerija (põllumajandusministeerium)

Põllumajandusministeeriumi allasutused:

Nacionalinė mokėjimo agentūra (riiklik makseasutus)

Nacionalinė žemės tarnyba (riiklik maa-amet)

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (riiklik taimekaitse teenistus)

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (riiklik tõuaretuse järelevalveteenistus)

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (riiklik seemne- ja teraviljateenistus)

Žuvininkystės departamentas (kalandusosakond)

xv) Kohtud:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus)

Lietuvos apeliacinis teismas (Leedu apellatsioonikohus)

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Leedu kõrgeim halduskohus)

Apygardų teismai (regionaalsed kohtud)

Apygardų administraciniai teismai (regionaalsed halduskohtud)

Apylinkių teismai (esimese astme kohtud)

Nacionalinė teismų administracija (riiklik kohtute amet)

Generalinė prokuratūra (prokuratuur)

xvi) Muud avaliku halduse keskasutused – institutsioonid, asutused, ametid:

Muitinės kriminalinė tarnyba (tolli kriminaalteenistus)

Muitinės informacinių sistemų centras (tolli infosüsteemide keskus)

Muitinės laboratorija (tolli laboratoorium)

Muitinės mokymo centras (tolli koolituskeskus)

LUKSEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Économie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle;

Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État

Ministre de la Santé

Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires

Ministère de la Santé

Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNGARI

Nemzeti Erőforrás Minisztérium (riiklike ressursside ministeerium)

Vidékfejlesztési Minisztérium (maaelu arengu ministeerium)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (riikliku arengu ministeerium)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (avaliku halduse ja justiitsministeerium)

Nemzetgazdasági Minisztérium (riigimajanduse ministeerium)

Külügyminisztérium (välisministeerium)

Miniszterelnöki Hivatal (peaministri büroo)

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (kesksete talituste direktoraat)

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (peaministri büroo)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (perekonna ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (haridus-, noorte- ja tööhõiveministeerium)

Ministeru tal-Finanzi (rahandusministeerium)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (ressursside ja taristuministeerium)

Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (turismi- ja kultuuriministeerium)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (maaelu- ja keskkonnaministeerium)

Ministeru għal Għawdex (Gozo asjade ministeerium)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (tervishoiu-, eakate- ja hooldusraviministeerium)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (välisministeerium)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (investeeringute-, tööstus- ja infotehnoloogiaministeerium)

Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (konkurentsi- ja kommunikatsiooniministeerium)

Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (linnaarendus- ja teedeministeerium)

Uffiċċju tal-President (presidendi kantselei)

Uffiċċju ta' l-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (esindajatekoja sekretäri kantselei)

MADALMAAD

Ministerie van Algemene Zaken (üldasjade ministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (valitsuse poliitika nõuandekogu)

Rijksvoorlichtingsdienst (Madalmaade valitsuse teabeteenistus)

Ministerie van Buitenlandse Zaken (välisministeerium)

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (regionaalpoliitika ja konsulaarasjade peadirektoraat)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (poliitika peadirektoraat)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (rahvusvahelise koostöö peadirektoraat)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (Euroopa-sisese koostöö peadirektoraat)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (arengumaadest impordi edendamise keskus)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (peasekretäridele ja asepeasekretäridele alluvad tugitalitused)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (erinevad välismissioonid)

Ministerie van Economische Zaken (majandusministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Centraal Planbureau (CPB) (Madalmaade majanduspoliitilise analüüsi büroo)

Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (tööstusomandi büroo)

SenterNovem (SenterNovem – jätkusuutliku innovatsiooni agentuur)

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (riiklik kaevanduste inspektsioon)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Madalmaade konkurentsiamet)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Madalmaade väliskaubandusagentuur)

Agentschap Telecom (raadiokommunikatsiooni agentuur)

Kenniscentrum Professioneel & Inno vatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) (professionaalsed ja innovaatilised hanked, hankijate võrgustik)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid (keskvalitsuse ostutehingute koordineerimine)

Octrooicentrum Nederland (Madalmaade patendiamet)

Consumentenautoriteit (tarbijakaitseamet)

Ministerie van Financiën (rahandusministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Belastingdienst Automatiseringscentrum (maksu- ja tolliameti arvuti- ja tarkvarakeskus)

Belastingdienst (maksu- ja tolliamet)

De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (maksu- ja tolliameti eri osakonnad kogu Madalmaades)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst – incl. Economische Controle dienst (ECD) (maksuteabe ja uurimisteenistus (kaasa arvatud majanduse uurimisteenistus))

Belastingdienst Opleidingen (maksu- ja tolliameti koolituskeskus)

Dienst der Domeinen (riigivaraamet)

Ministerie van Justitie (justiitsministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Raad voor de Kinderbescherming (laste kaitse- ja hooldusamet)

Centraal Justitie Incasso Bureau (trahvide kogumise keskus)

Openbaar Ministerie (riigiprokuratuur)

Immigratie en Naturalisatiedienst (immigratsiooni- ja naturalisatsiooniamet)

Nederlands Forensisch Instituut (Madalmaade kohtumeditsiini instituut)

Dienst Terugkeer & Vertrek (repatrieerimise ja lahkumise agentuur)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (põllumajanduse, looduse ja toidukvaliteedi ministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Dienst Regelingen (DR) (õigusaktide rakendamise riiklik teenistus (amet))

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (taimekaitseamet)

Algemene Inspectiedienst (AID) (üldinspektsioon)

Dienst Landelijk Gebied (DLG) (valitsuse maaelu jätkusuutliku arendamise teenistus)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (toidu ja tarbekaupade ohutuse amet)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (haridus-, kultuuri- ja teadusministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Inspectie van het Onderwijs (haridusinspektsioon)

Erfgoedinspectie (pärandiinspektsioon)

Centrale Financiën Instellingen (institutsioonide rahastamise keskus)

Nationaal Archief (riigiarhiiv)

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (teadus- ja tehnoloogiapoliitika nõuandekogu)

Onderwijsraad (haridusnõukogu)

Raad voor Cultuur (kultuurinõukogu)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sotsiaalküsimuste ja tööhõive ministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Inspectie Werk en Inkomen (töö ja sissetulekute inspektsioon)

Agentschap SZW (SZW agentuur)

Ministerie van Verkeer en Waterstaat (transpordi-, taristu ja veemajandusministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (transpordi ja tsiviillennunduse peadirektoraat)

Directoraat-generaal Personenvervoer (reisijateveo peadirektoraat)

Directoraat-generaal Water (veeressursside peadirektoraat)

Centrale diensten (kesktalitused)

Shared services Organisatie Verkeer en Waterstaat (transpordi ja veemajanduse jagatud teenuste organisatsioon)

Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) (Madalmaade kuninglik meteoroloogiainstituut)

Rijkswaterstaat, Bestuur (riiklikud ehitustööd ja veemajandus, nõukogu)

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (kõik avaliku sektori ehitustööde ja veemajanduse peadirektoraadi piirkondlikud talitused)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (kõik avaliku sektori ehitustööde ja veemajanduse peadirektoraadi spetsialiseerunud teenistused)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (geoinfo ja IKT nõuandekomisjon)

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (liikluse ja transpordi nõuandekomisjon)

Bouwdienst (ehitusteenistus)

Centrale diensten (korporatiivteenistus)

Data ICT Dienst (andme- ja IT-teenistus)

Dienst Verkeer en Scheepvaart (liiklus- ja veetransporditeenistus)

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) (tee- ja vesiehitusteenistus)

Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (riiklik ranniku- ja merealade majandamise instituut)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (riiklik mageveemajanduse ja vee käitlemise instituut)

Waterdienst (veeteenistus)

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie (transpordi ja veemajanduse inspektsioon, peadirektoraat)

Havenstaatcontrole (sadamariigi kontroll)

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) (kommunikatsiooni ja teadusuuringute järelevalve arendamise direktoraat)

Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (majandamisüksus „Õhk“)

Toezichthouder Beheer Eenheid Water (majandamisüksus „Vesi“)

Toezichthouder Beheer Eenheid Land (majandamisüksus „Maa“)

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (elamuehitus-, ruumiplaneerimis- ja keskkonnaministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (elamumajanduse, kogukondade ja integratsiooni peadirektoraat)

Directoraat-generaal Ruimte (ruumilise planeerimise peadirektoraat)

Directoraat-generaal Milieubeheer (keskkonnakaitse peadirektoraat)

Rijksgebouwendienst (valitsuse kinnisvarakeskus)

VROM Inspectie (VROMi inspektsioon)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (tervishoiu-, heaolu- ja spordiministeerium):

Bestuursdepartement (kesksed poliitika ja personaliosakonnad)

Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (tervisekaitse- ja loomatervise inspektsioon)

Inspectie Gezondheidszorg (tervishoiuinspektsioon)

Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (noorsooteenistuste ja noorte kaitse inspektsioon)

Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (riiklik keskkonna- ja rahvatervise instituut)

Sociaal en Cultureel Planbureau (sotsiaalse ja kultuurilise planeerimise amet)

Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (meditsiini kvaliteedi nõukogu)

Tweede Kamer der Staten-Generaal (parlamendi alamkoda)

Eerste Kamer der Staten-Generaal (parlamendi ülemkoda)

Raad van State (riiginõukogu)

Algemene Rekenkamer (Madalmaade audiitorkoda)

Nationale Ombudsman (riiklik ombudsman)

Kanselarij der Nederlandse Orden (Madalmaade Ordu kantselei)

Kabinet der Koningin (kuninganna kabinet)

Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (kohtute juhtimise ja nõuande kogu ning kohtud)

AUSTRIA

Kehtiva lepinguga hõlmatud üksused:

Bundeskanzleramt (liidukantselei)

Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Euroopa ja rahvusvaheliste asjade ministeerium)

Bundesministerium der Finanzen (rahandusministeerium)

Bundesministerium der Gesundheit (tervishoiuministeerium)

Bundesministerium für Justiz (justiitsministeerium)

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (põllumajandus- ja metsandus-, keskkonna- ja veemajandusministeerium)

Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (tööhõive-, sotsiaal- ja tarbijakaitseministeerium)

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (haridus-, kunsti- ja kultuuriministeerium)

Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (transpordi-, innovatsiooni- ja tehnoloogiaministeerium)

Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (majandus-, perekonna- ja noorsooküsimuste ministeerium)

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (teadus- ja uurimistegevuse ministeerium)

Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (föderaalne kalibreerimise ja mõõtmise büroo)

Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austria uuringute ja testikeskus AS Arsenal)

Bundesanstalt für Verkehr (föderaalne liiklusinstituut)

Bundesbeschaffung G.m.b.H (föderaalhanked, aktsiaselts)

Bundesrechenzentrum G.m.b.H (föderaalne andmetöötluskeskus, aktsiaselts)

Kõik muud keskvalitsusasutused, sealhulgas nende piirkondlikud ja kohalikud allüksused, tingimusel et need on mittetööstusliku ja mittetulundusliku iseloomuga

POOLA

Kancelaria Prezydenta RP (presidendi kantselei)

Kancelaria Sejmu RP (seimi kantselei)

Kancelaria Senatu RP (senati kantselei)

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (peaministri kantselei)

Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus)

Naczelny Sąd Administracyjny (Poola kõrgeim halduskohus)

Sądy powszechne - rejonowe, okręgowe i apelacyjne (tavakohtud – rajoonikohus, regionaalne kohus, apellatsioonikohus)

Trybunal Konstytucyjny (konstitutsioonikohus)

Najwyższa Izba Kontroli (kõrgeim kontrolliasutus)

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (inimõiguste kaitsja büroo)

Biuro Rzecznika Praw Dziecka (laste õiguste kaitsja ombudsmani büroo)

Biuro Ochrony Rządu (valitsuse kaitsebüroo)

Centralne Biuro Antykorupcyjne (korruptsioonivastase võitluse keskbüroo)

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (tööhõive- ja sotsiaalministeerium)

Ministerstwo Finansów (rahandusministeerium)

Ministerstwo Gospodarki (majandusministeerium)

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (regionaalarenguministeerium)

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (kultuuri- ja rahvusliku pärandi ministeerium)

Ministerstwo Edukacji Narodowej (riiklik haridusministeerium)

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (põllumajandus- ja maaelu arendamise ministeerium)

Ministerstwo Skarbu Państwa (riigivaraministeerium)

Ministerstwo Sprawiedliwości (justiitsministeerium)

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (transpordi-, ehitus- ja meremajandusministeerium)

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (teadus- ja kõrgharidusministeerium)

Ministerstwo Środowiska (keskkonnaministeerium)

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (haldus- ja digiteerimisministeerium)

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (välisministeerium)

Ministerstwo Zdrowia (tervishoiuministeerium)

Ministerstwo Sportu i Turystyki (spordi- ja turismiministeerium)

Urząd Patentowy Rzeczpospolitej Polskiej (Poola Vabariigi patendiamet)

Urząd Regulacji Energetyki (Poola energiasektorit reguleeriv asutus)

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (sõjaveteranide ja repressiooniohvrite amet)

Urząd Transportu Kolejowego (raudteetranspordiamet)

Urząd Dozoru Technicznego (tehnilise inspektsiooni amet)

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (ravimite, meditsiiniseadmete ja biotsiidide registreerimise amet)

Urząd do Spraw Cudzoziemców (välismaalaste amet)

Urząd Zamówień Publicznych (riigihangete amet)

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (konkurentsi- ja tarbijakaitseamet)

Urząd Lotnictwa Cywilnego (tsiviillennundusamet)

Urząd Komunikacji Elektronicznej (elektroonilise side amet)

Wyższy Urząd Górniczy (riiklik kaevandusamet)

Główny Urząd Miar (metroloogia keskamet)

Główny Urząd Geodezji i Kartografii (geodeesia ja kartograafia keskamet)

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (ehitusinspektsiooni keskamet)

Główny Urząd Statystyczny (statistikaamet)

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (riiklik ringhäälingunõukogu)

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (isikuandmete kaitse peainspektor)

Państwowa Komisja Wyborcza (riiklik valimiskomisjon)

Państwowa Inspekcja Pracy (riiklik tööinspektsioon)

Rządowe Centrum Legislacji (valitsuse õiguskeskus)

Narodowy Fundusz Zdrowia (riiklik tervisefond)

Polska Akademia Nauk (Poola teaduste akadeemia)

Polskie Centrum Akredytacji (Poola akrediteerimiskeskus)

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Poola kontrolli- ja sertifitseerimiskeskus)

Polska Organizacja Turystyczna (Poola riiklik turismiamet)

Polski Komitet Normalizacyjny (Poola standardikomitee)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (sotsiaalkindlustusamet)

Komisja Nadzoru Finansowego (Poola finantsjärelevalveamet)

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (riigiarhiivi keskamet)

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (põllumeeste sotsiaalkindlustusfond)

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (riiklik kiir- ja maanteede peadirektoraat)

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (taime- ja seemnekaitse inspektsiooni peainspektsioon)

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (riikliku tuletõrjeteenistuse peakomando)

Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (põllumajanduslike toiduainete kaubandusliku kvaliteedi peainspektsioon)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (keskkonnakaitse peainspektsioon)

Główny Inspektorat Transportu Drogowego (maanteetranspordi peainspektsioon)

Główny Inspektorat Farmaceutyczny (ravimiinspektsioon)

Główny Inspektorat Sanitarny (sanitaarinspektsioon)

Główny Inspektorat Weterynarii (veterinaarinspektsioon)

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (põllumajanduse restruktureerimise ja moderniseerimise agentuur)

Agencja Rynku Rolnego (põllumajandusturu agentuur)

Agencja Nieruchomości Rolnych (põllumajandusliku vara agentuur)

Państwowa Agencja Atomistyki (riiklik aatomienergiaagentuur)

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (alkoholiga seotud probleemide ennetamise riiklik agentuur)

Agencja Rezerw Materiałowych (materiaalsete varude amet)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (keskkonnakaitse ja veemajanduse riiklik fond)

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (puuetega inimeste rehabiliteerimise riiklik fond)

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (riiklik mäluinstituut – Poola rahva vastu sooritatud kuritegude uurimise komisjon)

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (võitluse ja märterluse mälestuse kaitse komitee)

Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Poola Vabariigi tolliamet)

Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe“ (riiklik metsandusettevõte Lasy Państwowe)

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Poola ettevõtluse arendamise agentuur)

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (ministrite, keskvalitsuse või vojevoodkondade loodud riiklikud autonoomsed tervishoiuasutused)

PORTUGAL

Presidência do Conselho de Ministros (ministrite nõukogu eesistuja)

Ministério das Finanças (rahandusministeerium)

Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Portugali kogukondade ja välisministeerium)

Ministério da Justiça (justiitsministeerium)

Ministério da Economia (majandusministeerium)

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (põllumajanduse, maaelu arengu ja kalanduse ministeerium)

Ministério da Educação (haridusministeerium)

Ministério da Ciência e do Ensino Superior (teaduse ja kõrghariduse ministeerium)

Ministério da Cultura (kultuuriministeerium)

Ministério da Saúde (tervishoiuministeerium)

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (töö- ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (riiklike ehitustööde, transpordi ja elamumajanduse ministeerium)

Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (linnade, maakorralduse ja keskkonna ministeerium)

Ministério para a Qualificação e o Emprego (kutsekvalifikatsiooni ja tööhõive ministeerium)

Presidência da República (vabariigi president)

Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus)

Tribunal de Contas (riigikontroll)

Provedoria de Justiça (ombudsman)

RUMEENIA

Administrația Prezidențială (presidendi kantselei)

Senatul României (Rumeenia Senat)

Camera Deputaților (Rumeenia Saadikutekoda)

Inalta Curte de Casație şi Justiție (kassatsioonikohus)

Curtea Constituțională (konstitutsioonikohus)

Consiliul Legislativ (seadusandlik nõukogu)

Curtea de Conturi (riigikontroll)

Consiliul Superior al Magistraturii (kõrgem justiitsnõukogu)

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație şi Justiție (kassatsioonikohtuga seotud prokuratuur)

Secretariatul General al Guvernului (valitsuse peasekretariaat)

Cancelaria primului Ministru (peaministri kantselei)

Ministerul Afacerilor Externe (välisministeerium)

Ministerul Economiei şi Finanţelor (majandus- ja rahandusministeerium)

Ministerul Justiţiei (justiitsministeerium)

Ministerul Muncii, Familiei şi Egalităţii de Şanse (töö-, perekonna- ja võrdsete võimaluste ministeerium)

Ministerul pentru Întreprinderi Mici şi Mijlocii, Comerţ, Turism şi Profesii Liberale (VKEde, kaubanduse, turismi ja vabade elukutsete ministeerium)

Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale (põllumajanduse ja maaelu arengu ministeerium)

Ministerul Transporturilor (transpordiministeerium)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Locuinţei (arengu, riiklike ehitustööde ja elamumajanduse ministeerium)

Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului (hariduse, teaduse ja noorsooministeerium)

Ministerul Sănătăţii Publice (tervishoiuministeerium)

Ministerul Culturii şi Cultelor (kultuuri- ja usuasjade ministeerium)

Ministerul Comunicaţiilor şi Tehnologiei Informaţiei (kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiaministeerium)

Ministerul Mediului şi Dezvoltării Durabile (keskkonna ja jätkusuutliku arengu ministeerium)

Serviciul de Telecomunicaţii Speciale (erisideteenistus)

Consiliul Naţional al Audiovizualului (riiklik audiovisuaalnõukogu)

Consiliul Concurenţei (CC) (konkurentsinõukogu)

Direcţia Naţională Anticorupţie (riiklik korruptsioonivastane talitus)

Autoritatea Naţională pentru Reglementarea şi Monitorizarea Achiziţiilor Publice (riigihangete reguleerimise ja järelevalve amet)

Consiliul Naţional de Soluţionare a Contestaţiilor (vaidluste lahendamise riiklik nõukogu)

Autoritatea Naţională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilităţi Publice (ANRSC) (kohalikke kommunaalteenuseid reguleeriv riiklik amet)

Autoritatea Naţională Sanitară Veterinară şi pentru Siguranţa Alimentelor (riiklik sanitaar-veterinaar- ja toiduohutusamet)

Autoritatea Naţională pentru Protecţia Consumatorilor (riiklik tarbijakaitseamet)

Autoritatea Navală Română (Rumeenia laevandusamet)

Autoritatea Feroviară Română (Rumeenia raudteeamet)

Autoritatea Rutieră Română (Rumeenia maanteeamet)

Autoritatea Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului-şi Adopţie (lapse õiguste ja adopteerimise riiklik amet)

Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu Handicap (riiklik puuetega inimeste amet)

Autoritatea Naţională pentru Tineret (riiklik noorsooamet)

Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică (riiklik teadusuuringute amet)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (riiklik sideamet)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (riiklik infoühiskonna teenuste amet)

Autoritatea Electorala Permanentă (alaline valimisamet)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (valitsusstrateegia amet)

Agenția Națională a Medicamentului (riiklik ravimiamet)

Agenția Națională pentru Sport (riiklik spordiamet)

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (riiklik tööhõiveamet)

Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (riiklik elektrienergiat reguleeriv amet)

Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumeenia energia säästmise amet)

Agenția Națională pentru Resurse Minerale (riiklik maavarade amet)

Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumeenia välisinvesteeringute amet)

Agenția Națională a Funcționarilor Publici (riiklik avalike teenistujate amet)

Agenția Națională de Administrare Fiscală (riiklik maksude haldamise amet)

Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (eritehnika hangete kompenseerimise agentuur)

Agenția Națională Anti-doping (riiklik antidopingu agentuur)

Agenția Nucleară (aatomiagentuur)

Agenția Națională pentru Protecția Familiei (riiklik perekonna kaitse agentuur)

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați şi Femei (riiklik meeste ja naiste vahelise võrdõiguslikkuse amet)

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (riiklik keskkonnakaitse agentuur)

Agenția națională Antidrog (riiklik uimastivastase võitluse agentuur)

SLOVEENIA

Predsednik Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi president)

Državni zbor (rahvusassamblee)

Državni svet (riiginõukogu)

Varuh človekovih pravic (ombudsman)

Ustavno sodišče (konstitutsioonikohus)

Računsko sodišče (riigikontroll)

Državna revizijska komisja (riiklik revisjonikomisjon)

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Sloveenia teaduste- ja kunstiakadeemia)

Vladne službe (valitsuse talitused)

Ministrstvo za finance (rahandusministeerium)

Ministrstvo za zunanje zadeve (välisministeerium)

Ministrstvo za pravosodje (justiitsministeerium)

Ministrstvo za gospodarstvo (majandusministeerium)

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (põllumajandus-, metsandus- ja toiduainete ministeerium)

Ministrstvo za promet (transpordiministeerium)

Ministrstvo za okolje, prostor in energio (keskkonna-, ruumiplaneerimise ja energeetikaministeerium)

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (töö-, perekonna- ja sotsiaalministeerium)

Ministrstvo za zdravje (tervishoiuministeerium)

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (kõrghariduse, teaduse ja tehnoloogia ministeerium)

Ministrstvo za kulturo (kultuuriministeerium)

Ministerstvo za javno upravo (avaliku halduse ministeerium)

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Sloveenia kõrgeim kohus)

Višja sodišča (kõrgemad kohtud)

Okrožna sodišča (regionaalsed kohtud)

Okrajna sodišča (piirkondlikud kohtud)

Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi peaprokurör)

Okrožna državna tožilstva (ringkondade riigiprokurörid)

Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi sotsiaaladvokaat)

Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi riiklik advokaat)

Upravno sodišče Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi halduskohus)

Senat za prekrške Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi väiksemate õigusrikkumiste kohus)

Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (kõrgem töö- ja sotsiaalkohus)

Delovna sodišča (töökohtud)

Upravne enote (kohalikud haldusüksused)

SLOVAKKIA

Ministeeriumid ja muud keskvalitsusasutused, mida nimetatakse valitsuse tegevuse struktuuri ja keskvalitsuse haldusasutusi käsitlevas seaduses nr 575/2001 (seadustekogu):

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi majandusministeerium)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi rahandusministeerium)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi transpordi, ehituse ja piirkondliku arengu ministeerium)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi põllumajanduse ja maaelu arengu ministeerium)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi justiitsministeerium)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi välisministeerium)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi töö-, sotsiaal- ja perekonnaministeerium)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi keskkonnaministeerium)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi haridus-, teadusuuringute- ja spordiministeerium)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kultuuriministeerium)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi tervishoiuministeerium)

Úrad vlády Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi valitsuse kantselei)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi monopolivastane amet)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi statistikaamet)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi maamõõtmise, kartograafia ja katastri amet)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovaki standardi-, metroloogia- ja katseamet)

Úrad pre verejné obstarávanie (riigihangete amet)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi tööstusomandi amet)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi materiaalsete varude amet))

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi presidendi kantselei)

Národná rada Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi riiginõukogu)

Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus)

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi peaprokuratuur)

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgem riigikontroll)

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi telekommunikatsiooni amet)

Poštový úrad (postiamet)

Úrad na ochranu osobných údajov (isikuandmete kaitse amet)

Kancelária verejného ochrancu práv (ombudsmani büroo)

Úrad pre finančný trh (finantsturuamet)

SOOME

Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet (õiguskantsleri büroo)

Liikenne- ja Viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet (transpordi- ja kommunikatsiooniministeerium):

Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Soome sideamet)

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Soome autoregistrikeskus)

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Soome tsiviillennundusamet)

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Soome meteoroloogiainstituut)

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (Soome veeteede amet)

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Soome mereuuringute instituut)

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (raudteeamet)

Rautatievirasto – Järnvägsverket (Soome raudteeagentuur)

Tiehallinto – Vägförvaltningen (maanteeamet)

Maa- ja Metsätalousministeriö – Jord- Och Skogsbruksministeriet (põllumajandus- ja metsandusministeerium):

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Soome toiduohutusamet)

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Soome riiklik maamõõtmisamet)

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (maapiirkondade amet)

Oikeusministeriö – Justitieministeriet (justiitsministeerium):

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (andmekaitse ombudsmani büroo)

Tuomioistuimet – Domstolar (kohtud)

Korkein oikeus – Högsta domstolen (Soome kõrgeim kohus)

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Soome kõrgeim halduskohus)

Hovioikeudet – hovrätter (apellatsioonikohtud)

Käräjäoikeudet – tingsrätter (esimese astme kohtud)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (halduskohtud)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (kaubanduskohus)

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (töökohus)

Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen (sotsiaalkindlustuskohus)

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (tarbijakaebuste komisjon)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (ÜRO juures tegutsev kriminaalpreventsiooni ja kontrolli Euroopa instituut)

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (pankrotiombudsmani büroo)

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (justiitshalduse teenistus)

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (justiitshalduse IT-keskus)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (justiitspoliitika instituut)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (justiitsregistrite keskus)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (õnnetusjuhtumite uurimise komisjon)

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (kriminaalkaristusamet)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (vangla- ja kriminaalhooldusteenistuse koolituskeskus)

Rikoksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (kriminaalpreventsiooni riiklik nõukogu)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (Saami parlament)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (peaprokuratuur)

Opetusministeriö – Undervisningsministeriet (haridusministeerium):

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (riiklik haridusamet)

Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Soome filmitsensuuri nõukogu)

Sosiaali- Ja Terveysministeriö – Social- Och Hälsovårdsministeriet (sotsiaal- ja tervishoiuministeerium):

Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (töötuskindlustuse vaidluskomisjon)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet (sotsiaalkindlustusasjade vaidlustuskomisjon)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (riiklik ravimiamet)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (riiklik tervishoiu õiguskaitsekeskus)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Soome kiirguskaitsekeskus)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (riiklik rahvatervise keskus)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling (farmakoteraapia arenduskeskus ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (sotsiaal- ja tervishoiu tootekontrolli keskus SSTV)

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (tervishoiu ja sotsiaalhoolekande teadus- ja arenduskeskus STAKES)

Työ- Ja Elinkeinoministeriö – Arbets- Och Näringsministeriet (töö- ja majandusministeerium):

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Soome tarbijakaitseamet)

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Soome konkurentsiamet)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (patendi- ja registriamet)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (riikliku lepitaja kantselei)

Työneuvosto – Arbetsrådet (töönõukogu)

Energiamarkkinavirasto — Energimarknadsverket (energiaturu inspektsioon)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (geoloogia uurimiskeskus)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (riiklike tagavarade amet)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (riiklik tarbijauuringute keskus)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Soome turismiamet)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (mõõtetehnikakeskus)

Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus — Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Soome tehnoloogia ja innovatsiooni rahastamisagentuur)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (turvatehnikakeskus)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (Soome tehniline uurimiskeskus)

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (diskrimineerimiskomisjon)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (vähemuste ombudsmani büroo)

Ulkoasiainministeriö – utrikesministeriet (välisministeerium)

Valtioneuvoston kanslia – statsrådets kansli (peaministri kantselei)

Valtiovarainministeriö – finansministeriet (rahandusministeerium):

Valtiokonttori – Statskontoret (riigikassa)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (maksuamet)

Tullilaitos – Tullverket (tolliamet)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Soome statistikaamet)

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (valitsuse majandusuuringute keskus)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (rahvastikuregistrikeskus)

Ympäristöministeriö – Miljöministeriet (keskkonnaministeerium):

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral (Soome keskkonnainstituut)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (Soome majutuse rahastamis- ja arenduskeskus)

Valtiontalouden Tarkastusvirasto – Statens Revisionsverk (riigikontroll)

ROOTSI

Akademien för de fria konsterna (kuninglik kaunite kunstide akadeemia)

Allmänna reklamationsnämnden (riiklik tarbijakaebuste komisjon)

Arbetsdomstolen (töövaidluskomisjon)

Arbetsförmedlingen (Rootsi tööhõiveamet)

Arbetsgivarverk, statens (riiklik riigiteenistujate amet)

Arbetslivsinstitutet (riiklik tööelu instituut)

Arbetsmiljöverket (Rootsi töökeskkonna amet)

Arvsfondsdelegationen (Rootsi pärandifondi komisjon)

Arkitekturmuseet (arhitektuurimuuseum)

Ljud och bildarkiv, statens (riiklik helisalvestiste ja filmiarhiiv)

Barnombudsmannen (laste ombudsmani büroo)

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens (Rootsi tervishoiutehnika hindamise nõukogu)

Kungliga Biblioteket (kuninglik raamatukogu)

Biografbyrå, statens (riiklik filmitsensuuri nõukogu)

Biografiskt lexikon, svenskt (Rootsi biograafialeksikon)

Bokföringsnämnden (Rootsi raamatupidamisstandardite nõukogu)

Bolagsverket (Rootsi äriregister) Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (riiklik elamumajanduse krediidi tagamise amet)

Boverket (riiklik elamumajanduse amet)

Brottsförebyggande rådet (Rootsi kriminaalpreventsiooni nõukogu)

Brottsoffermyndigheten (kuriteoohvrite toetamise amet)

Centrala studiestödsnämnden (riiklik üliõpilaste tugikomitee)

Datainspektionen (andmekaitseinspektsioon)

Departementen (ministeeriumid (valitsuse struktuuriüksused))

Domstolsverket (riiklik kohtute amet)

Elsäkerhetsverket (riiklik elektriohutuse amet)

Energimarknadsinspektionen (Rootsi energiaturgude inspektsioon)

Exportkreditnämnden (ekspordikrediidi tagamise amet)

Finanspolitiska rådet (Rootsi eelarvepoliitika nõukogu)

Finansinspektionen (finantsinspektsioon)

Fiskeriverket (riiklik kalandusamet)

Folkhälsoinstitut, statens (riiklik rahvatervise instituut)

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Rootsi keskkonnauuringute nõukogu)

Fortifikationsverket (riiklik kaitserajatiste valitsus)

Medlingsinstitutet (riikliku lepitaja büroo)

Försäkringskassan (sotsiaalkindlustusamet)

Geologiska undersökning, Sveriges (Rootsi geoloogiakeskus)

Geotekniska institut, statens (riiklik geotehnika instituut)

Glesbygdsverket (riiklik maaelu arengu agentuur)

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (graafikainstituut ja meediakõrgkool)

Granskningsnämnden för Radio och TV (Rootsi ringhäälingu nõukogu)

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (Rootsi kaubalaevastiku kultuuri- ja vaba aja teenistus)

Handikappombudsmannen (puuetega inimeste ombudsman)

Haverikommission, statens (õnnetuste uurimise komisjon)

Hovrätterna (apellatsioonikohtud) (6)

Hyres- och ärendenämnder (piirkondlikud üüri- ja rendiasjade komisjonid) (12)

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (tervishoiutöötajate vastutuse nõukogu)

Högskoleverket (riiklik kõrgharidusamet)

Högsta domstolen (Rootsi kõrgeim kohus)

Institut för psykosocial miljömedicin, statens (riiklik psühhosotsiaalse meditsiini instituut)

Institut för tillväxtpolitiska studier (riiklik piirkondlike uuringute instituut)

Institutet för rymdfysik (Rootsi kosmosefüüsika instituut)

Internationella programkontoret för utbildningsområdet (rahvusvaheliste koolitusprogrammide keskus)

Migrationsverket (Rootsi rändeamet)

Jordbruksverk, statens (Rootsi põllumajandusamet)

Justitiekanslern (õiguskantsleri büroo)

Jämställdhetsombudsmannen (võrdsete võimaluste ombudsman)

Kammarkollegiet (riiklik riigimaa ja vahendite erikohus)

Kammarrätterna (haldusasjade apellatsioonikohtud) (4)

Kemikalieinspektionen (riiklik kemikaalide inspektsioon)

Kommerskollegium (riiklik kaubandusnõukogu)

Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Rootsi innovatsioonisüsteemide agentuur)

Konjunkturinstitutet (riiklik majandusuuringute instituut)

Konkurrensverket (Rootsi konkurentsiamet)

Konstfack (kunsttööstuskõrgkool)

Konsthögskolan (kunstikõrgkool)

Nationalmuseum (riiklik kunstimuuseum)

Konstnärsnämnden (kunstistipendiumide komitee)

Konstråd, statens (riiklik kunstikomisjon)

Konsumentverket (riiklik tarbijakaitseamet)

Kriminaltekniska laboratorium, statens (riiklik kohtumeditsiini labor)

Kriminalvården (vanglate ja kriminaalhoolduse amet)

Kriminalvårdsnämnden (vangistusest tingimisi vabastamise riiklik komisjon)

Kronofogdemyndigheten (Rootsi täitevamet)

Kulturråd, statens (riiklik kultuurinõukogu)

Kustbevakningen (Rootsi rannavalve)

Lantmäteriverket (riiklik maamõõtmisamet)

Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet (kuninglik relvapalat)

Livsmedelsverk, statens (riiklik toiduamet)

Lotteriinspektionen (riiklik hasartmängunõukogu)

Läkemedelsverket (ravimiamet)

Länsrätterna (läänikohtud) (24)

Länsstyrelserna (maavalitsused) (24)

Pensionsverk, statens (riigiametnike ja pensionite komisjon)

Marknadsdomstolen (kaubanduskohus)

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Rootsi meteoroloogia- ja hüdroloogiainstituut)

Moderna museet (kaasaegse kunsti muuseum)

Musiksamlingar, statens (Rootsi riiklik muusikakogu)

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Rootsi puuetega inimesi käsitleva strateegia koordineerimise amet)

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (Rootsi kõrghariduse võrgustike ja koostöö amet)

Nämnden för statligt stöd till trossamfun (usukogukondadele antava riigitoetuse komisjon)

Naturhistoriska riksmuseet (loodusloomuuseum)

Naturvårdsverket (Rootsi keskkonnakaitse amet)

Nordiska Afrikainstitutet (Skandinaavia Aafrika uuringute instituut)

Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Põhjala rahvatervise kool)

Notarienämnden (notarite kogu)

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (Rootsi riiklik rahvusvaheliste adopteerimistega tegelev komisjon)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Rootsi majanduse ja regionaalarengu amet)

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (etnilise diskrimineerimise ombudsman)

Patentbesvärsrätten (teise astme patendikohus)

Patent- och registreringsverket (patendi- ja registreerimisamet)

Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (Rootsi rahvastikuregister)

Polarforskningssekretariatet (Rootsi polaaruuringute amet)

Presstödsnämnden (pressitoetuste nõukogu)

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Euroopa Sotsiaalfondi nõukogu Rootsis)

Radio- och TV-verket (Rootsi raadio- ja televisiooniamet)

Regeringskansliet (valitsusasutused)

Regeringsrätten (Rootsi kõrgeim halduskohus)

Riksantikvarieämbetet (riiklik kultuuripärandi amet)

Riksarkivet (riigiarhiiv)

Riksdagsförvaltningen (parlamendi haldusbüroo)

Riksdagens ombudsmän (JO) (parlamendi ombudsmanid)

Riksdagens revisorer (parlamendi audiitorid)

Riksgäldskontoret (riigivõla amet)

Rikspolisstyrelsen (politseiamet)

Riksrevisionen (riigikontroll)

Riksutställningar, Stiftelsen (rändnäituste sihtasutus)

Rymdstyrelsen (riiklik kosmosenõukogu)

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Rootsi tööelu ja sotsiaalteaduste nõukogu)

Räddningsverk, statens (riiklik päästeteenuste nõukogu)

Rättshjälpsmyndigheten (piirkondlik õigusabi amet)

Rättsmedicinalverket (riiklik kohtumeditsiiniamet)

Sameskolstyrelsen och sameskolor (saami (lapi) koolinõukogu, saami (lapi) koolid)

Sjöfartsverket (riiklik veeteedeamet)

Maritima museer, statens (riiklikud meremuuseumid)

Säkerhets- och intregritetsskyddsnämnden (Rootsi julgeoleku ja terviklikkuse kaitse komisjon)

Skatteverket (Rootsi maksuamet)

Skogsstyrelsen (riiklik metsandusnõukogu)

Skolverk, statens (riiklik haridusamet)

Smittskyddsinstitutet (Rootsi nakkushaiguste leviku tõkestamise instituut)

Socialstyrelsen (riiklik sotsiaalabiamet)

Sprängämnesinspektionen (riiklik lõhkeainete ja kergestisüttivate materjalide inspektsioon)

Statistiska centralbyrån (Rootsi statistikaamet)

Statskontoret (haldusarengu amet)

Strålsäkerhetsmyndigheten (Rootsi kiirguskaitse keskus)

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA) (Rootsi rahvusvahelise koostöö arendamise nõukogu)

Styrelsen för psykologiskt försvar (riiklik psühholoogilise kaitse ja vastavushindamise nõukogu)

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Rootsi akrediteerimisnõukogu)

Svenska Institutet, stiftelsen (Rootsi instituut)

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (audioraamatute ja Braille publikatsioonide raamatukogu)

Tingsrätterna (esimese astme kohtud) (97)

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (kohtunike nimetamise komitee)

Totalförsvarets pliktverk (kaitsejõudude värbamisnõukogu)

Tullverket (Rootsi tolliamet)

Turistdelegationen (Rootsi turismiamet)

Ungdomsstyrelsen (riiklik noorsooamet)

Universitet och högskolor (ülikoolid ja ülikoolide kolledžid)

Utlänningsnämnden (võõramaalaste apellatsioonikomisjon)

Utsädeskontroll, statens (riiklik seemnekontrolli ja sertifitseerimise instituut)

Vatten- och avloppsnämnd, statens (riiklik veevarustuse ja kanalisatsiooni vahekohus)

Verket för högskoleservice (VHS) (riiklik kõrgharidusamet);Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Rootsi majanduse ja regionaalarengu amet)

Vetenskapsrådet (Rootsi teadusnõukogu)

Veterinärmedicinska anstalt, statens (riiklik veterinaariainstituut)

Väg- och transportforskningsinstitut, statens (Rootsi riiklik teede ja transpordi teadusinstituut)

Växtsortnämnd, statens (riiklik taimesortide nõukogu)

Åklagarmyndigheten (Rootsi prokuratuur)

Krisberedskapsmyndigheten (Rootsi päästeamet)

Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag (Manna missiooni apellatsiooninõukogu)

2. A alajao selgitav märkus

Kõik rubriigi 1 punktis b loetletud üksused hõlmavad ka nende hankijate allüksusi Euroopa Liidu liikmesriigis, tingimusel et need ei ole eraldi juriidilised isikud.

B ALAJAGU

KIRGIISI VABARIIK

1. Hõlmatud üksused

Kirgiisi Vabariigi parlament (Jogorku Keneş)

Kirgiisi Vabariigi presidendibüroo

Kirgiisi Vabariigi välisministeerium

Kirgiisi Vabariigi justiitsministeerium

Kirgiisi Vabariigi rahandusministeerium

Kirgiisi Vabariigi majandus- ja kaubandusministeerium

Kirgiisi Vabariigi põllumajandusministeerium

Kirgiisi Vabariigi transpordi- ja kommunikatsiooniministeerium

Kirgiisi Vabariigi haridus- ja teadusministeerium

Kirgiisi Vabariigi tervishoiuministeerium

Kirgiisi Vabariigi kultuuri-, teabe-, spordi- ja noorsoomiministeerium

Kirgiisi Vabariigi töö-, sotsiaalse heaolu ja migratsiooniministeerium

Kirgiisi Vabariigi digitaalarenguministeerium

Kirgiisi Vabariigi energeetikaministeerium

Riiklik maksuteenistus, mis allub Kirgiisi Vabariigi rahandusministeeriumile

Riiklik tolliteenistus, mis allub Kirgiisi Vabariigi rahandusministeeriumile

Kirgiisi Vabariigi loodusvarade, ökoloogia ja tehnilise järelevalveministeerium

Riiklik arhitektuuri, ehitus-, elamu- ja kommunaalmajanduse amet, mis allub Kirgiisi Vabariigi valitsuse kantseleile

Monopolidevastase võitluse amet, mis allub Kirgiisi Vabariigi majandus- ja kaubandusministeeriumile

avaliku teenistuse ja kohaliku omavalitsuse riiklik amet, mis allub Kirgiisi Vabariigi valitsuse kantseleile

Kütuse- ja energiakompleksi reguleerimise amet, mis allub Kirgiisi Vabariigi energeetika ministeeriumile

Finantsturu reguleerimise ja järelevalve amet, mis allub Kirgiisi Vabariigi majandus- ja kaubandusministeeriumile

Riiklik intellektuaalomandi ja innovatsiooniamet, mis allub Kirgiisi Vabariigi valitsuse kantseleile

Riiklik rahapesu andmebüroo, mis allub Kirgiisi Vabariigi rahandusministeeriumile

Riiklik materiaalsete reservide fond, mis allub Kirgiisi Vabariigi eriolukorraministeeriumile

Kohustusliku tervisekindlustuse fond, mis allub Kirgiisi Vabariigi tervishoiuministeeriumile

Riiklik kinnisvarahaldusfond, mis allub Kirgiisi Vabariigi majandus- ja kaubandusministeeriumile

Veterinaaramet, mis allub Kirgiisi Vabariigi põllumajandusministeeriumile

Kirgiisi Vabariigi sotsiaalfond, mis allub Kirgiisi Vabariigi valitsuse kantseleile

Kirgiisi Vabariigi riiklik statistikakomitee

Kirgiisi Vabariigi kõrgeima kohtu justiitsosakond

Rahvuslik kõrgem atesteerimiskomisjon, mis allub Kirgiisi Vabariigi presidendile

Pankade likvideerimise amet

Kirgiisi Vabariigi riiklik usuasjade komisjon

Kirgiisi Vabariigi peaprokuratuur

Kirgiisi Vabariigi raamatupidajate koda

2. B alajao selgitav märkus

Kõik rubriigis 1 loetletud üksused hõlmavad kõiki allüksusi, mis on hõlmatud Kirgiisi Vabariigi üksustegas, tingimusel et need ei ole eraldiseisvad juriidilised isikud.

2. JAGU

KESKVALITSUSEST MADALAMA TASEME VALITSUSASUTUSED

Piirmäärad

Kui käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti ning kui käesoleva jao selgitavatest märkustest ja 5. jao üldmärkustest ei tulene teisiti, kohaldatakse 9. peatükki lepinguosaliste käesoleva jao A ja B alajaoga hõlmatud hankijate suhtes, kui tarnete maksumus on võrdne järgmiste piirmääradega või ületab neid:

a) 200 000 eriarveldusühikut kõikide kaupade puhul;

b) 200 000 eriarveldusühikut 4. jaos nimetatud teenuste puhul;

c) 5 000 000 eriarveldusühikut kõikide ÜRO ühtse tootenomenklatuuril 51. jaos loetletud ehitusteenuste puhul.

A ALAJAGU

EUROOPA LIIT

1. Hõlmatud üksused

Kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määruses (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (edaspidi „NUTSi määrus“), ([3]) määratletud haldusüksuste piirkondliku või kohaliku tasandi hankijad.

2. A alajao selgitav märkus

([3]) ELT L 154, 21.6.2003, lk 1.

a) Käesoleva jao kohaldamisel tähendab mõiste „piirkondliku tasandi hankijad“ nende haldusüksuste hankijaid, kes kuuluvad ühise statistiliste territoriaalüksuste liigituses (edaspidi „NUTS“) NUTS 1 ja NUTS 2 alla, nagu on sätestatud NUTSi määruses.

b) Käesoleva jao kohaldamisel tähendab „kohaliku tasandi hankija“ NUTS 3 alla kuuluvate haldusüksuste ja väiksemate haldusüksuste hankijaid, nagu on sätestatud NUTSi määruses.

B ALAJAGU

KIRGIISI VABARIIK

1. Hõlmatud üksused

a) PIIRKONDLIKUD HALDUSÜKSUSED (OBLASTID):

Tšüj

Talas

Õsõk-Köl

Džalal-Abad

Narõn

Oš

Batken

b) PIIRKONNAKESKUSED (LINNA- JA OBLASTIVALITSUSED):

Biškeki linnavalitsus

Oši linnavalitsus

Talasi linnavalitsus

Karakoli linnavalitsus

Džalal-Abadi linnavalitsus

Narõni linnavalitsus

Batkeni linnavalitsus

c) BIŠKEKI HALDUSPIIRKONNAD

Pervomaiski rajoon

Sverdlovski rajoon

Oktjabrski rajoon

Leninski rajoon

d) LINNAPIIRKONDADE OMAVALITSUSED (LINNAVALITSUSED):

Tokmok

Kara-Balta

Kajõngdõ

Šopokov

Kant

Orlovka

Kemin

Kara-Suu

Nookat

Özgön

Narõn

Kara-Köl

Taš-Kömür

Majlõ-Suu

Kerben

Kotškor-Ata

Kök-Džanggak

Toktogul

Balõktšõ

Tšolpon-Ata

Isfana

Aidarken

Kadamdžaj

Kõzõl-Kõja

Sülüktü

e) RAJOONID

i) Tšüj oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Alamüdüni rajooni kohalikud omavalitsused (17 kohalikku omavalitsust)

Kõik Džajõli rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust)

Kõik Kemini rajooni kohalikud omavalitsused (10 kohalikku omavalitsust)

Kõik Moskva rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust)

Kõik Panfilovi rajooni kohalikud omavalitsused (6 kohalikku omavalitsust)

Kõik Sokuluki rajooni kohalikud omavalitsused (19 kohalikku omavalitsust)

Kõik Tšüj rajooni kohalikud omavalitsused (10 kohalikku omavalitsust)

Kõik Õsõk-Ata rajooni kohalikud omavalitsused (18 kohalikku omavalitsust)

ii) Õsõk-Köli oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Ak-Suu rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust)

Kõik Džeti-Ögüzi rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust).

Kõik Tongi rajooni kohalikud omavalitsused (9 kohalikku omavalitsust)

Kõik Tüpi rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust)

Kõik Õsõk-Köli rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust).

iii) Talasi oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Bakaj-Ata rajooni kohalikud omavalitsused (8 kohalikku omavalitsust).

Kõik Kara-Buura rajooni kohalikud omavalitsused (9 kohalikku omavalitsust).

Kõik Manasi rajooni kohalikud omavalitsused (6 kohalikku omavalitsust)

Kõik Talasi rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust)

iv) Oši oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Alaj rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust)

Kõik Aravani rajooni kohalikud omavalitsused (8 kohalikku omavalitsust)

Kõik Kara-Kuldža rajooni kohalikud omavalitsused (11 kohalikku omavalitsust)

Kõik Kara-Suu rajooni kohalikud omavalitsused (16 kohalikku omavalitsust)

Kõik Nookati rajooni kohalikud omavalitsused (15 kohalikku omavalitsust)

Kõik Özgöni rajooni kohalikud omavalitsused (19 kohalikku omavalitsust)

Kõik Tšong-Alaj rajooni kohalikud omavalitsused (3 kohalikku omavalitsust)

v) Narõni oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Ak-Talaa rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust)

Kõik At-Bašõ rajooni kohalikud omavalitsused (11 kohalikku omavalitsust)

Kõik Džumgali rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust)

Kõik Kotškori rajooni kohalikud omavalitsused (11 kohalikku omavalitsust)

Kõik Narõni rajooni kohalikud omavalitsused (6 kohalikku omavalitsust)

vi) Džalal-Abadi oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Aksõ rajooni kohalikud omavalitsused (12 kohalikku omavalitsust)

Kõik Ala-Buka rajooni kohalikud omavalitsused (8 kohalikku omavalitsust)

Kõik Bazar-Korgoni rajooni kohalikud omavalitsused (9 kohalikku omavalitsust)

Kõik Nookeni rajooni kohalikud omavalitsused (8 kohalikku omavalitsust)

Kõik Suzaki rajooni kohalikud omavalitsused (13 kohalikku omavalitsust)

Kõik Toguz-Toro rajooni kohalikud omavalitsused (4 kohalikku omavalitsust)

Kõik Toktoguli rajooni kohalikud omavalitsused (11 kohalikku omavalitsust)

Kõik Tšatkali rajooni kohalikud omavalitsused (2 kohalikku omavalitsust)

vii) Batkeni oblasti kohalikud omavalitsusüksused:

Kõik Batkeni rajooni kohalikud omavalitsused (10 kohalikku omavalitsust)

Kõik Kadamdžaj rajooni kohalikud omavalitsused (11 kohalikku omavalitsust)

Kõik Lejleki rajooni kohalikud omavalitsused (8 kohalikku omavalitsust)

2. B alajao selgitav märkus

Käesolevas alajaos loetletud ja Kirgiisi Vabariigi 3. augusti 2012. aasta kohaliku omavalitsuse seaduses nr 149 sätestatud keskvalitsuse allüksused hõlmavad kõiki sellise üksuse järelevalve või kontrolli all olevaid allasutusi ja -organisatsioone, eeldusel et need ei ole eraldiseisvad juriidilised isikud.

3. JAGU

MUUD HÕLMATUD ÜKSUSED

Piirmäärad

Kui käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti ning kui käesoleva jao selgitavatest märkustest ja 5. jao üldmärkustest ei tulene teisiti, kohaldatakse 9. peatükki lepinguosaliste käesoleva jao A ja B alajaoga hõlmatud muude hankijate suhtes, kui tarnete maksumus on võrdne järgmiste piirmääradega või ületab neid:

a) 400 000 eriarveldusühikut kõikide kaupade puhul;

b) 400 000 eriarveldusühikut 4. jaos nimetatud teenuste puhul;

c) 5 000 000 eriarveldusühikut kõikide ÜRO ühtse tootenomenklatuuril 51. jaos loetletud ehitusteenuste puhul.

A ALAJAGU

EUROOPA LIIT

1. Hõlmatud üksused

a) Euroopa Liidu puhul hõlmab käesolev jagu hankijaid, kelle hanked on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/25/EL ([4]) ja kes on selle direktiivi kohaselt avaliku sektori hankijad, sealhulgas käesoleva lisa 1. ja 2. jaoga hõlmatud hankijad või avalikud ettevõtjad, ning kelle tegevusala on üks järgmistest tegevustest või nende kombinatsioon:

   i) selliste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust, või selliste võrkude varustamine joogiveega;

   ii) selliste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale elektrienergia tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust, või elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse;

   iii) lennujaama- või muude terminaliteenuste osutamine lennuettevõtjatele;

   iv) mere- või siseveesadama teenuste või muude terminaliteenuste osutamine mere- või siseveetranspordi ettevõtjatele;

   v) selliste võrkude pakkumine või käitamine, mis pakuvad elanikkonnale teenust linnarongi-, automaatsüsteemide, trammi-, trollibussi-, bussi- või köisteetranspordi valdkonnas;

   vi) selliste võrkude pakkumine või käitamine, mis pakuvad elanikkonnale teenust raudteetranspordi valdkonnas.

b) Punktis a sätestatud kriteeriumidele vastavate Euroopa Liidu hankijate ja avalike ettevõtjate näidisnimekirjad on esitatud WTO riigihankelepingu ELi käsitleva I liite 3. lisas.

2. A alajao selgitavad märkused

a) 9. peatükk ei hõlma hankeid rubriigi 1 punkti a alapunktides i–vi loetletud tegevuse teostamiseks, kui tegevus on asjaomasel turul avatud konkurentsile.

b) 9. peatükki ei kohaldata hangete suhtes, mida käesoleva lisaga hõlmatud hankijad korraldavad järgmistel eesmärkidel:

   i) vee ostuks ning energia tootmise eesmärgil energia ja kütuste tarnimiseks;

   ii) muudel eesmärkidel kui rubriigi 1 punkti a alapunktides i–vi loetletud tegevuse jaoks või sellise tegevuse jaoks väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda asuvas riigis või

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

iii) kolmandatele isikutele edasimüümise või rentimise eesmärgil, tingimusel et hankijatele ei ole kõnealuste lepingute objekti müümiseks või rentimiseks eri- või ainuõigust ja teistel üksustel on õigus müüa või rentida kõnealust objekti hankijaga samadel tingimustel.

c) Kui muu hankija kui avaliku sektori hankija varustab elanikkonnale teenust pakkuvaid võrke joogivee või elektriga, ei loeta seda rubriigi 1 punkti a alapunktiga i või ii hõlmatud tegevuseks, kui

i) asjaomase hankija joogivee või elektri tootmine toimub seetõttu, et selle tarbimine on vajalik muu kui rubriigi 1 punkti a alapunktides i–vi nimetatud tegevuse teostamiseks, ning

ii) üldkasutatava võrgu varustamine on seotud ainult hankija enda tarbimisega ja ei ole olnud suurem kui 30 % hankija joogivee ja elektrienergia kogutoodangust, võttes arvesse kolme eelneva aasta (k.a käesolev aasta) keskmist.

d) Kui punktis e sätestatud tingimused on täidetud, ei kohaldata 9. peatükki lepingute suhtes,

i) mille hankija sõlmib sidusettevõtjaga ([5]) või

ii) mille sõlmib ühisettevõte, mille mitu hankijat on loonud üksnes rubriigi 1 punkti a alapunktides i–vi sätestatud tegevuseks ettevõtjaga, mis on ühe sellise hankija sidusettevõtja.

e) Punkti d kohaldatakse teenuste või asjade hankelepingute suhtes tingimusel, et vähemalt 80 % sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest teenuste või tarnete käibest on saadud selliste teenuste osutamisest või tarnete tegemisest temaga seotud ettevõtjatele.

f) Tingimusel et ühisettevõte on loodud kõnealuse tegevuse teostamiseks vähemalt kolme aasta jooksul ja et ühisettevõtte asutamisdokumendis on sätestatud, et ühisettevõtte loonud hankijad osalevad selles vähemalt samasuguse ajavahemiku jooksul, ei kohaldata 9. peatükki lepingute suhtes,

i) mille sõlmib ühisettevõte, mille mitu hankijat on loonud üksnes rubriigi 1 punkti a alapunktides i–vi sätestatud tegevuseks, ühe sellise hankijaga või

ii) mille hankija sõlmib sellise ühisettevõttega, kuhu ta kuulub.

B ALAJAGU

KIRGIISI VABARIIK

Hõlmatud üksused

Avatud aktsiaselts National Electric Network of Kyrgyzstan (Kõrgõzstani riiklik elektrivõrk)

Avatud aktsiaselts Electric Stations (elektrijaamad)

Avatud aktsiaselts Sever ja muud jaotusettevõtted

Avatud aktsiaselts Biškekteploset

Riigiettevõte Kyrgyzaeronavigatsiya

Riigiettevõte Temir Jolu, mis allub Kirgiisi Vabariigi transpordi- ja sideministeeriumile

([5]) „Sidusettevõtja“ on ettevõtja, kelle raamatupidamise aastaaruanne on konsolideeritud hankija aastaaruannetega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/34/EL (teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ) nõuetele, või hankijate puhul, kelle suhtes ei kohaldata nimetatud direktiivi, on sidusettevõtja ettevõtja, kellele hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju või kellel võib olla valitsev mõju hankijale või kellele võib koos hankijaga valitsevat mõju avaldada teine ettevõtja tulenevalt omandist, rahalisest osalusest või ettevõtja tegevust reguleerivatest eeskirjadest.

Avatud aktsiaselts Vostokelektro

Avatud aktsiaselts Jalalabatelectro

Avatud aktsiaselts Ošelectro

Avatud aktsiaselts International Airport Manas ([6])

Biškeki linnavalitsuse tootmis- ja operatiivjuhtimise üksus Biškekvodokanal

Kirgiisi Vabariigi avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon

Kirgiisi Vabariigi vabamajanduspiirkonnad

Riigiettevõte Bishkek bus station (Biškeki bussijaam)

Riigiettevõte Kõrgõz Avtobeketi

Riigiettevõte Kõrgõz Pochtasy

4. JAGU

TEENUSED

Kirgiisi Vabariigi ja Euroopa Liidu puhul:

Kui käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti ja kui 5. jaos sisalduvatest üldmärkustest ei tulene teisiti, hõlmab 9. peatükk järgmisi teenuseid, mis on kindlaks määratud kooskõlas WTO teenuste sektoripõhise klassifikatsiooni loetelus (MTN. GNS/W/120) ([7]) sätestatud ÜRO ühtse tooteklassifikaatoriga (CPC), kui neid hangivad käesoleva lisa punktidega 1–3 hõlmatud üksused.

Kirjeldus	ÜRO CPC viitenumber
Hooldus- ja remonditeenused	6112, 6122, 633, 886
Maismaatransporditeenused, kaasa arvatud soomusautoteenused, ja kulleriteenused, välja arvatud postivedu	712 (välja arvatud 71235), 7512, 87304
Õhuveoteenused: reisijate ja lastiveoteenus, v.a postivedu	73 (välja arvatud 7321)
Postivedu maismaal (välja arvatud raudteel) ja õhutranspordiga	71235, 7321
Telekommunikatsiooniteenused	752
Finantsteenused	ex 81
Kindlustusteenused	812, 814
Pangandus- ja investeerimisteenused ([8])	

([6]) Avatud aktsiaselts MANAS hõlmab järgmist: 1) Manasi rahvusvaheline lennujaam; 2) Oši lennujaam; 3) Džalal-Abadi lennujaam; 4) Tamtšõ lennujaam ja 5) Batkeni lennujaam.

([7]) Välja arvatud teenuste puhul, mida üksused peavad hankima teiselt üksuselt, kellel on ainuõigus vastavalt õigus- või haldusnormidele.

([8]) Välja arvatud fiskaalasutuse teenuste ja depooteenuste, reguleeritud finantsasutuste likvideerimise ja juhtimise teenuste või riigivõla, sealhulgas laenude, riigi võlakirjade, vekslite ja muude väärtpaberite müügi, tagasiostu või levitamisega seotud teenuste hange või soetamine.
Rootsis kantakse valitsusasutuste maksed üle Rootsi postižiirokontode süsteemi (Postgiro) kaudu.

Kirjeldus	ÜRO CPC viitenumber
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused	84
Arvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused	862
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitlustega seotud teenused	864
Juhtimisnõustamisteenused ja muud seotud teenused	865, 866 ([9])
Arhitektiteenused; inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused, linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused; seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused; tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused	867
Reklaamiteenused	871
Hoonete koristamise ja kinnisvarahalduse teenused	874, 82201–82206
Tasulised või lepingulised kirjastamis- ja trükiteenused	88442
Reovee- ja jäätmekäitlusteenused; kanalisatsiooni- jms teenused	94

5. JAGU

ÜLDMÄRKUSED JA ERANDID

A ALAJAGU

EUROOPA LIIT

1. 9. peatükki ei kohaldata järgmiste hankeliikide suhtes:

a) selliste põllumajandustoodete hanked, mis on toodetud põllumajanduslike toetusprogrammide ja toiduabiprogrammide jaoks (näiteks toiduabi, sh kiire hädaabi);

b) ringhäälinguorganisatsioonide hanked saatematerjali ostmiseks, arendamiseks, tootmiseks või ühistootmiseks ja saateajaga seotud lepingud ning

c) 1. ja 2. jaoga hõlmatud hankijate hanked seoses tegevustega joogivee-, energeetika, transpordi- ja postiteenuste valdkonnas, kui need ei ole hõlmatud 3. jaoga.

2. Ahvenamaa suhtes kehtivad eritingimused, mis on ette nähtud Soome Euroopa Liiduga ühinemise lepingu Ahvenamaad käsitleva protokolliga nr 2.

B ALAJAGU

KIRGIISI VABARIIK

9. peatükki ei kohaldata järgmiste hankeliikide suhtes:

a) välisriigis asuvate diplomaatiliste esinduste hangitavad ehitusteenused ja -kaubad;

([9]) Välja arvatud vahekohtu- ja lepitamisteenused.

b) põllumajandustooted, mis on toodetud põllumajanduslike toetusprogrammide ja toiduabiprogrammide jaoks;

c) riigi julgeolekuga seotud riigihanked;

d) kaitsealaste riigihangetega seotud riigihanked riigisaladuste kaitse või loodusõnnetuste ennetamise ja ohjamise eesmärgil;

e) kaupade, ehitustööde ja teenuste hankimine loomulikelt monopolidelt, nagu on määratletud Kirgiisi Vabariigi asjakohases õigusaktis, Kirgiisi Vabariigi asjaomase reguleeriva asutuse kehtestatud hindadega;

f) ehitustööde ja teenuste hanked, mida Kirgiisi Vabariigi õigusaktide kohaselt võivad osutada ainult konkreetsed täidesaatvad valitsusorganid, sealhulgas allasutused, riiklikud üksused või juriidilised isikud, mille kõik aktsiad kuuluvad valitsusele;

g) hanked, mille 1.–3. jaoga hõlmatud hankija teeb hõlmamata üksuse nimel;

h) hanked, mida hankijad teevad selliste kaupade või teenuste hankimiseks, mida käesolev lisa ei hõlma;

i) ringhäälinguorganisatsioonide hanked saatematerjali ostmiseks, arendamiseks, tootmiseks või ühistootmiseks ja saateajaga seotud lepingud;

j) 1. ja 2. jaoga hõlmatud hankijate hanked seoses tegevustega joogivee-, energeetika, transpordi- ja postiteenuste valdkonnas, kui need ei ole hõlmatud 3. jaoga.

6. JAGU

HANKETEABE AVALDAMISE KANALID

A ALAJAGU

EUROOPA LIIT

1. Üldise hanketeabe avaldamine

Meediakanalid, mille Euroopa Liit on määranud ja mida ta kasutab vastavalt käesoleva lepingu artikli 159 lõikele 1 selle artikli lõike 2 punktis a osutatud üldiste avaldamisnõuete täitmiseks, on järgmised:

a) EUROOPA LIIDU TASAND

http://simap.ted.europa.eu

Euroopa Liidu Teataja

b) EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGID

BELGIA

i) Seadused, kuninglikud määrused, ministrite määrused ja ministrite ringkirjad:

le Moniteur Belge

ii) Kohtulahendid:

Pasicrisie

BULGAARIA

i) Seadused ja määrused:

Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused:

http://www.sac.government.bg

iii) Üldkohaldatavad haldusotsused ja kõik menetlused:

http://www.aop.bg

http://www.cpc.bg

TŠEHHI

i) Seadused ja määrused:

Sbírka zákonů České republiky (Tšehhi Vabariigi seaduste kogu)

ii) Konkurentsikaitse ameti otsused:

konkurentsikaitse ameti otsuste kogu

TAANI

i) Seadused ja määrused:

Lovtidende

ii) Kohtuotsused:

Ugeskrift for Retsvæsen

iii) Haldusotsused ja menetlused:

Ministerialtidende

iv) Taani riigihangete vaidluskomisjoni otsused:

Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

SAKSAMAA

i) Seadused ja määrused:

Bundesgesetzblatt

Bundesanzeiger

ii) Kohtuotsused:

Entscheidungsammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts; Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

EESTI

i) Seadused, määrused ja üldised haldusotsused:

Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

ii) Riigihankemenetlused:

https://riigihanked.riik.ee

IIRIMAA

Seadused ja määrused:

Iris Oifigiuil (Iiri valitsuse ametlik väljaanne)

KREEKA

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (Kreeka valitsuse ametlik väljaanne)

HISPAANIA

i) Seadused ja määrused:

Boletin Oficial del Estado

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

PRANTSUSMAA

i) Seadused ja määrused:

Journal Officiel de la République française

ii) Kohtulahendid:

Recueil des arrêts du Conseil d'État

iii) Revue des marchés publics

HORVAATIA

Narodne novine – http://www.nn.hr

ITAALIA

i) Seadused ja määrused:

Gazzetta Ufficiale

ii) Kohtulahendid:

ametlik väljaanne puudub

KÜPROS

i) Seadused ja määrused:

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (vabariigi ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused:

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (kõrgeima kohtu otsused – riigi trükikoda)

LÄTI

Seadused ja määrused:

Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

LEEDU

i) Õigus- ja haldusnormid:

Teisės aktų registras (õigusaktide register)

ii) Kohtuotsused, kohtulahendid:

Leedu kõrgeima kohtu bülletään „Teismų praktika“

Leedu kõrgeima halduskohtu bülletään „Administracinių teismų praktika“

LUKSEMBURG

i) Seadused ja määrused:

Mémorial

ii) Kohtulahendid:

Pasicrisie

UNGARI

i) Seadused ja määrused:

Magyar Közlöny (Ungari Vabariigi Teataja)

ii) Kohtulahendid:

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

MALTA

Seadused ja määrused:

Government Gazette

MADALMAAD

i) Seadused ja määrused:

Nederlandse Staatscourant või Staatsblad

ii) Kohtulahendid:

ametlik väljaanne puudub

AUSTRIA

i) Seadused ja määrused:

Österreichisches Bundesgesetzblatt

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

ii) Kohtuotsused:

Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

POOLA

i) Õigusaktid:

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Poola Vabariigi ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused, kohtulahendid:

„Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie“ (vahekohtute ja Varssavi regionaalse kohtu lahendite kogumik)

PORTUGAL

i) Seadused ja määrused:

Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

ii) Kohtuväljaanded:

Boletim do Ministério da Justiça

Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo

Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

RUMEENIA

i) Seadused ja määrused:

Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)

ii) Kohtulahendid, üldkohaldatavad haldusotsused ja menetlused

http://www.anrmap.ro.

SLOVEENIA

i) Seadused ja määrused:

Uradni list Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

SLOVAKKIA

i) Seadused ja määrused:

Zbierka zákonov (seaduste kogu)

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

SOOME

Suomen Säädöskokoelma – Finlands Författningssamling (Soome seadustekogu)

ROOTSI

Svensk Författningssamling (Rootsi seadustekogu)

2. Hanketeadete avaldamine

Elektroonilised või paberväljaanded, mille Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on määranud ja mida nad kasutavad käesoleva lepingu artiklis 160, artikli 162 lõikes 7 ja artikli 169 lõikes 2 nõutud teadete avaldamiseks vastavalt käesoleva lepingu artikli 159 lõike 2 punktidele b ja c, on järgmised:

a) EUROOPA LIIDU TASAND

Euroopa Liidu Teataja kaasanne ja selle elektrooniline versioon:

TED (tenders electronically daily) http://ted.europa.eu (kättesaadav ka portaalis http://simap.ted.europa.eu)

b) EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGID

BELGIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Le Bulletin des Adjudications

Muud erialaajakirjad

BULGAARIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne) http://dv.parliament.bg

Riigihangete register (www.aop.bg)

TŠEHHI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

TAANI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

SAKSAMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

EESTI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

IIRIMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päevalehed: Irish Independent, Irish Times, Irish Press, Cork Examiner

KREEKA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Avaldamine päeva-, äri- ja piirkonnalehtedes ning erialaajakirjades

HISPAANIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

PRANTSUSMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Bulletin officiel des annonces des marchés publics

HORVAATIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi riigihangete elektrooniline register)

ITAALIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

KÜPROS

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Küprose Vabariigi ametlik väljaanne

Kohalikud päevalehed

LÄTI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

LEEDU

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (riigihangete keskportaal)

Leedu Vabariigi ametliku väljaande („Valstybės žinios“) infolisa „Informaciniai pranešimai“

LUKSEMBURG

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päevalehed

UNGARI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

MALTA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Government Gazette

MADALMAAD

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

AUSTRIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

POOLA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Biuletyn Zamówień Publicznych (riigihangete infoleht)

PORTUGAL

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

RUMEENIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)

Riigihangete elektrooniline süsteem – http://www.e-licitatie.ro

SLOVEENIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

SLOVAKKIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Vestník verejného obstarávania (riigihangete teataja)

SOOME

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (riigihanked Soomes ja EMPs, Soome ametliku väljaande lisa)

ROOTSI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

3. Väljaanded seoses sõlmitud lepingutega

Veebisait, kus Euroopa Liit avaldab oma teated käesoleva lisa 1.–3. jaoga hõlmatud üksuste sõlmitud lepingute kohta, nagu on nõutud käesoleva lepingu artikli 168 lõike 2 kohaselt ja vastavalt käesoleva lepingu artikli 158 lõike 2 punktile c, on järgmine:

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

B ALAJAGU

KIRGIISI VABARIIK

1. Üldise hanketeabe avaldamine

Meediakanal, mille Kirgiisi Vabariik on määranud ja mida ta kasutab vastavalt käesoleva lepingu artikli 159 lõikele 1 käesoleva lepingu artikli 159 lõike 2 punktis a osutatud üldiste avaldamisnõuete täitmiseks, on järgmine:

Üleriigiline päevaleht Erkin Too

2. Hanketeadete ja sõlmitud lepinguid käsitlevate teadete avaldamine

Meediakanal, mille Kirgiisi Vabariik on määranud ja mida ta kasutab käesoleva lepingu artiklites 160, artikli 162 lõikes 7 ja artikli 169 lõikes 2 nõutud teadete avaldamiseks vastavalt käesoleva lepingu artikli 159 artikli 2 punktidele b ja c, on järgmine:

Ametlik riigihangete veebiportaal: zakupki.gov.kg

14-A LISA

TÖÖKORD

I. Teated

1. Teade, kirjalik esildis või muu dokument,

a) mille on koostanud vahekohus, saadetakse lepinguosalistele ühel ja samal ajal;

b) mille on koostanud lepinguosaline ja mis on adresseeritud vahekohtule, saadetakse samal ajal koopiana teisele lepinguosalisele;

c) mille on koostanud lepinguosaline ja mis on adresseeritud teisele lepinguosalisele, saadetakse samal ajal koopiana vahekohtule.

2. Töökorra punktis 1 osutatud teade edastatakse elektrooniliselt või asjakohasel juhul mõne muu sidevahendi abil, mis tagab edastamise registreerimise. Kui ei ole tõendatud teisiti, loetakse selline teade kättetoimetatuks selle saatmise kuupäeval. Dokumendi paberversioon saadetakse posti teel.

3. Kõik teated adresseeritakse Euroopa Komisjoni kaubanduse peadirektoraadile ja Kirgiisi Vabariigi majandus- ja kaubandusministeeriumile. Kui lepinguosalised on vaidluses oma esindajad juba määranud, adresseeritakse kõik teated ka neile esindajatele.

4. Kõigi taotlustes, teadetes, kirjalikes esildistes või muudes vahekohtumenetlusega seotud dokumentides esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue dokumendi, milles on muudatused selgelt välja toodud.

5. Kui dokumendi kättetoimetamise tähtaja viimane päev langeb Euroopa Liidu või Kirgiisi Vabariigi institutsioonide puhkepäevale, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg järgmisel tööpäeval.

II. Vahekohtu liikmete nimetamine

6. Kui vahekohtu liige valitakse artikli 213 kohaselt loosi teel, teatab kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees viivitamata kaebuse saanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimehele loosimise kuupäeva, kellaaja ja koha. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, võib soovi korral loosimise ajal kohal olla. Loosimine toimub igal juhul selle lepinguosalise (nende lepinguosaliste) juuresolekul, kes kohale tuli(d).

7. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees teavitab kõiki vahekohtu liikmeks valitud isikuid kirjalikult nende ametisse nimetamisest. Iga isik teatab lepinguosalistele oma valmisolekust ja nõusolekust ametisse astuda viie päeva jooksul pärast kuupäeva, mil teda teavitati ametisse nimetamisest. Samuti kinnitab valitud isik, et ta järgib 14-B lisas sätestatud tegevusjuhendit.

8. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees valib vahekohtu liikme või esimehe loosi teel viie päeva jooksul pärast artikli 213 lõikes 2 osutatud tähtaja möödumist, kui artikli 214 lõikes 1 osutatud asjakohased osanimekirjad

a) ei ole koostatud, isikute hulgast, kellele üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalised on asjaomasesse nimekirja kandmiseks ametlikult esitanud, või

b) ei sisalda enam vähemalt viit isikut, nende isikute hulgast, kes on selles osanimekirjas alles.

III. Korralduslik kohtumine

9. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga seitsme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida lepinguosalised või vahekohus peavad asjakohaseks, sealhulgas järgmised:

a) vahekohtu liikmetele makstav tasu ja nende kulude hüvitamine;

b) assistentidele makstav tasu; iga vahekohtu liikme assistendi või assistentide töötasu kogusumma ei ole suurem kui 50 % selle liikme töötasust;

c) menetluse ajakava.

Vahekohtu liikmed ja lepinguosaliste esindajad võivad osaleda kohtumisel telefoni teel või videokonverentsi kaudu.

IV. Kirjalikud esildised

10. Kaebuse esitanud lepinguosaline esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 20 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 20 päeva jooksul pärast kaebuse esitanud lepinguosalise kirjaliku esildise kättetoimetamist.

V. Vahekohtu töö

11. Vahekohtu esimees juhatab kõiki vahekohtu istungeid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha halduse- ja menetlusotsuseid.

12. Kui 14. peatükis või käesolevas töökorras ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus oma tegevuseks kasutada vahendeid, sealhulgas elektroonilisi vahendeid või telefoni või asjakohasel juhul mõnda muud sidevahendit.

13. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtu liikmed, kuid vahekohus võib lubada nende assistentidel kõnealuste nõupidamiste ajal kohal olla.

14. Otsuste ja aruannete koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei tohi delegeerida.

15. Juhul kui tekib menetlusküsimus, mida 14. peatükk ja selle lisad ei hõlma, võib vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist vastu võtta asjakohase menetluse, mis on kooskõlas asjaomase peatüki ja selle lisadega.

16. Kui vahekohus peab vajalikuks menetluse tähtaegu – välja arvatud 14. peatükis sätestatud tähtajad – muuta või teha muid menetluslikke või halduskohandusi, teatab ta pärast lepinguosalistega konsulteerimist neile kirjalikult tähtaja muutmise või muu menetlusliku või halduskohanduse põhjused.

VI. Asendamine

17. Kui lepinguosaline leiab, et vahekohtu liige ei järgi 14-B lisas sätestatud tegevusjuhendit ja ta tuleks seetõttu asendada, teavitab lepinguosaline teist lepinguosalist 15 päeva jooksul pärast kuupäeva, mil ta sai piisavalt tõendeid selle kohta, et vahekohtu liige ei ole väidetavalt järginud 14-B lisas sätestatud tegevusjuhendit.

18. Lepinguosalised konsulteerivad teineteisega 15 päeva jooksul pärast käesoleva töökorra punktis 17 osutatud teatamist. Nad teavitavad vahekohtu liiget tema väidetavast rikkumisest ja võivad nõuda vahekohtu liikmelt meetmete võtmist rikkumise parandamiseks. Kokkuleppe korral võivad nad vahekohtu liikme ka tagasi kutsuda ja valida uue liikme kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 213.

19. Kui lepinguosalised ei jõua vahekohtu liikme (välja arvatud selle esimehe) asendamise vajaduses kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline taotleda, et küsimus antakse lahendamiseks vahekohtu esimehele, kelle otsus on lõplik.

Kui vahekohtu esimees leiab, et vahekohtu liige ei järgi 14-B lisas sätestatud tegevusjuhendit, valitakse uus vahekohtu liige kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 213.

20. Kui lepinguosalised ei jõua vahekohtu esimehe asendamise vajaduses kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline taotleda, et küsimus antakse lahendamiseks ühele artikli 214 kohaselt koostatud esimeeste osanimekirjas allesolevatest isikutest. Selle isiku valib loosi teel taotluse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees või kaasesimehe delegeeritud isik. Valitud isiku otsus esimehe asendamise vajalikkuse kohta on lõplik.

Kui valitud isik leiab, et esimees ei järgi 14-B lisas sätestatud tegevusjuhendit, valitakse uus esimees kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 213.

VII. Istungid

21. Vastavalt töökorra punktis 9 kindlaksmääratud ajakavale ja pärast lepinguosaliste ja teiste vahekohtu liikmetega konsulteerimist teatab vahekohtu esimees lepinguosalistele istungi kuupäeva, kellaaja ja toimumiskoha. Selle teabe teeb üldsusele kättesaadavaks see lepinguosaline, kelle territooriumil istung toimub, välja arvatud juhul, kui istung on kinnine.

22. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, toimub istung Brüsselis juhul, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Kirgiisi Vabariik, ja Biškekis, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Euroopa Liit. Istungi logistilise korraldamise kulud katab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati.

23. Vahekohus võib kokku kutsuda täiendavad istungid, kui lepinguosalised selles kokku lepivad.

24. Kõik vahekohtu liikmed peavad kogu istungi ajal kohal olema.

25. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, võivad järgmised isikud istungil osaleda olenemata sellest, kas istung on avalik või kinnine:

a) lepinguosalise esindajad;

b) nõustajad;

c) assistendid ja haldustöötajad;

d) vahekohtu tõlgid, tõlkijad ja protokollijad ning

e) eksperdid, kelle vahekohus on artikli 229 lõike 2 kohaselt kohale kutsunud.

26. Kumbki lepinguosaline esitab hiljemalt viis päeva enne istungi toimumise kuupäeva vahekohtule ja teisele lepinguosalisele nimekirja oma esindajatest, kes esitavad suulisi väiteid või selgitusi lepinguosalise nimel, ja teiste esindajate ja nõustajate kohta, kes istungil osalevad.

27. Vahekohus korraldab istungi järgmisel viisil, tagades, et kaebuse esitanud lepinguosalisele ja lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, antakse võrdselt aega nii väidete kui ka vastuväidete esitamiseks.

Väited:

a) kaebuse esitanud lepinguosalise väited;

b) selle lepinguosalise väited, kelle vastu kaebus esitati.

Vastuväited:

a) kaebuse esitanud lepinguosalise repliik;

b) selle lepinguosalise vasturepliik, kelle vastu kaebus esitati.

28. Vahekohus võib esitada mõlemale lepinguosalisele küsimusi igal ajal istungi jooksul.

29. Vahekohus tagab, et iga istungi kohta koostatakse protokoll või sellest tehakse helisalvestis, mis edastatakse lepinguosalistele võimalikult kiiresti pärast istungit. Lepinguosalised võivad protokolli kohta märkusi esitada ning vahekohus võib neid märkusi arvesse võtta.

30. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast istungi kuupäeva esitada istungil tekkinud küsimuste kohta täiendava kirjaliku esildise.

VIII. Kirjalikud küsimused

31. Vahekohus võib igal ajal menetluse käigus esitada ühele või mõlemale lepinguosalisele kirjalikke küsimusi. Ühele lepinguosalisele esitatud küsimus edastatakse koopiana teisele lepinguosalisele.

32. Kumbki lepinguosaline saadab teisele lepinguosalisele ka koopia oma vastusest vahekohtu küsimustele. Teisel lepinguosalisel on võimalus esitada asjaomase lepinguosalise vastuste kohta kirjalikke märkusi viie päeva jooksul pärast koopia kättesaamise kuupäeva.

IX. Konfidentsiaalsus

33. Mõlemad lepinguosalised ja vahekohus käsitlevad teise lepinguosalise poolt vahekohtule esitatud ja konfidentsiaalsena märgitud teavet konfidentsiaalsena. Kui lepinguosaline esitab vahekohtule kirjaliku esildise, mis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab ta 15 päeva jooksul ka konfidentsiaalse teabeta esildise, mille saab avalikustada üldsusele.

34. Miski käesolevas töökorras ei keela lepinguosalisel avaldada üldsusele oma seisukohti, tingimusel et teise lepinguosalise esitatud teabele viidates ei avalda ta teise lepinguosalise poolt konfidentsiaalseks tunnistatud teavet.

35. Vahekohus peab kinnise istungi, kui lepinguosalised nii kokku lepivad või kui lepinguosalise esildised ja väited sisaldavad konfidentsiaalset äriteavet.

36. Kui istung on kinnine, järgivad lepinguosalised vahekohtu istungite konfidentsiaalsuse nõuet.

X. Ühepoolsed kontaktid

37. Vahekohus ei kohtu ega võta ühendust lepinguosalisega, kui teine lepinguosaline ei viibi kohal.

38. Ükski vahekohtu liige ei aruta vaidluse eseme ühtki aspekti ühe või mõlema lepinguosalisega, kui teised vahekohtu liikmed ei viibi kohal.

XI. *Amicus curiae* esildised

39. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva kokku teisiti, võib vahekohus võtta vastu kirjalikke esildisi, mille lepinguosalise territooriumil asuvad füüsilised või juriidilised isikud, kes on lepinguosaliste valitsustest sõltumatud, on esitanud omal algatusel, tingimusel et

a) vahekohus saab need kätte 10 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva;

b) need on lühikesed ja mitte mingil juhul pikemad kui 15 kahekordse reavahega lehekülge, sealhulgas lisad;

c) need puudutavad otseselt vahekohtu käsitletavat faktilist või õiguslikku küsimust;

d) need sisaldavad esildise esitanud isiku kirjeldust, sealhulgas füüsilise isiku puhul tema kodakondsust ja juriidilise isiku puhul tema asukohta, tegevuse laadi, õiguslikku seisundit, üldeesmärke ja rahastamisallikaid;

e) nendes on märgitud, mis laadi huvi on asjaomasel isikul vahekohtumenetluse suhtes, ning

f) need on koostatud keeltes, mille lepinguosalised on valinud vastavalt töökorra punktidele 43 ja 44.

40. Esildised saadetakse lepinguosalistele märkuste tegemiseks. Lepinguosalised võivad esitada vahekohtule märkusi kümne päeva jooksul pärast esildise kättetoimetamist.

41. Vahekohus loetleb oma aruandes kõik esildised, mis ta on töökorra punkti 39 kohaselt saanud. Vahekohus ei ole kohustatud oma aruandes käsitlema kõnealustes esildistes esitatud väiteid. Kui aga vahekohus käsitleb neid väiteid oma aruandes, võtab ta arvesse ka kõiki märkusi, mille lepinguosalised on esitanud vastavalt töökorra punktile 40.

XII. Kiireloomulised juhtumid

42. Artiklis 218 osutatud kiireloomuliste juhtumite korral kohandab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist asjakohasel juhul töökorras nimetatud tähtaegu. Vahekohus teavitab lepinguosalisi sellistest kohandustest.

XIII. Kirjalik ja suuline tõlge

43. Artiklis 211 osutatud konsultatsioonide jooksul ja hiljemalt käesoleva töökorra punktis 9 osutatud kohtumise kuupäeval püüavad lepinguosalised leppida kokku vahekohtu menetluse ühises töökeeles.

44. Kui lepinguosalised ei suuda ühises töökeeles kokku leppida, esitab iga lepinguosaline kirjalikud esildised oma valitud keeles. Kumbki lepinguosaline esitab samal ajal tõlke teise lepinguosalise valitud keeles, välja arvatud siis, kui tema esildised on kirjutatud ühes WTO töökeeles. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, korraldab ütluste suulise tõlke lepinguosaliste valitud keeltesse.

45. Vahekohtu aruanded ja otsused esitatakse lepinguosaliste valitud keeles või keeltes. Kui lepinguosalised ei ole ühises töökeeles kokku leppinud, esitatakse vahearuanne ja lõpparuanne ühes WTO töökeeles.

46. Käesoleva töökorra kohaselt koostatud dokumentide tõlgete õigsuse kohta võivad kõik lepinguosalised märkusi esitada.

47. Kumbki lepinguosaline kannab oma kirjalike esildiste tõlkimise kulud. Vahekohtu otsuse tõlkimise kulud kannavad lepinguosalised võrdselt.

XIV. Muud menetlused

48. Käesolevas töökorras sätestatud tähtaegu kohandatakse lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel vastavalt konkreetsetele tähtaegadele, mis on ette nähtud artiklite 222–225 kohastes menetlustes vahekohtu aruande või otsuse vastuvõtmiseks.

1814-B LISA

VAHEKOHTU LIIKMETE JA VAHENDAJATE TEGEVUSJUHEND

I. Üldpõhimõtted

1. Et tagada vaidluste lahendamise mehhanismi usaldusväärsus ja erapooletus, peab iga kandidaat ja vahekohtu liige

a) tutvuma käesoleva tegevusjuhendiga;

b) olema sõltumatu ja erapooletu;

c) vältima otsest ja kaudset huvide konflikti;

d) hoiduma ebasobivast või ebasobivana või erapoolikuna näivast käitumisest;

e) järgima rangeid käitumisnorme ning

f) mitte laskma end mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikust arvamusest, lojaalsusest lepinguosalisele või kriitikakartusest.

2. Vahekohtu liige ei võta kaudselt ega otseselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või tunduda takistavat liikme ülesannete nõuetekohast täitmist.

3. Vahekohtu liige ei kasuta oma ametiseisundit vahekohtus isiklikes ega erahuvides. Vahekohtu liige hoidub tegevusest, mis võib jätta mulje, et teised on tema suhtes eriseisundis, mis võimaldab teda mõjutada.

4. Vahekohtu liige ei lase varasematel või praegustel rahalistel, ärilistel, erialastel, isiklikel ega sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.

5. Vahekohtu liige väldib selliste suhete tekkimist või rahaliste huvide omandamist, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mis võivad põhjendatult jätta ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje.

II. Avalikustamiskohustus

6. Enne seda, kui artikli 213 kohaselt vahekohtu liikmeks valitud kandidaat nõustub enda vahekohtu liikmeks nimetamisega, avalikustab ta kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mis võivad vahekohtu menetluse ajal põhjendatult jätta ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje. Sel eesmärgil teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et kõik sellised huvid, suhted ja küsimused, sealhulgas finantshuvid ning ameti- või tööalased või perekondlikud huvid välja selgitada.

7. Lõike 6 kohane avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab vahekohtu liikmelt kõikide selliste huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist, mis võivad tekkida menetluse mis tahes etapis.

8. Kandidaat või vahekohtu liige edastab koostöökomiteele käesoleva tegevusjuhendi tegelikku või võimalikku rikkumist puudutava teabe niipea, kui ta sellest teada saab, et lepinguosalised saaksid kõnealust teavet kaaluda.

III. Vahekohtu liikmete ülesanded

9. Vahekohtu liikmeks nimetamisega nõustudes on vahekohtu liige valmis oma ülesandeid täitma ja ta täidab neid põhjalikult, kiiresti, ausalt ja hoolikalt kogu menetluse jooksul.

10. Vahekohtu liige käsitleb üksnes neid küsimusi, mis vahekohtu menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi muule isikule.

11. Vahekohtu liige võtab kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et tema assistendid ja haldustöötajad on teadlikud käesoleva tegevusjuhendi II, III, IV ja VI osa kohastest vahekohtu liikmete kohustustest ning täidavad neid.

IV. Endiste vahekohtu liikmete kohustused

12. Kõik endised vahekohtu liikmed väldivad tegevust, mis võib tekitada mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtu otsusest kasu.

13. Endine vahekohtu liige täidab käesoleva tegevusjuhendi VI osas sätestatud kohustusi.

V. Konfidentsiaalsus

14. Vahekohtu liige ei avalikusta ega kasuta kunagi talle määratud menetlusega seotud või sellise menetluse käigus saadud mitteavalikku teavet. Vahekohtu liige ei avalikusta ega kasuta mitte mingil juhul seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve.

15. Vahekohtu liige ei avalikusta vahekohtu otsust ega selle osi enne otsuse avaldamist kooskõlas 14. peatükiga.

16. Vahekohtu liige ei avalda kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi vahekohtu liikme seisukohtade kohta ega tee avaldusi talle määratud menetluse või menetletavate vaidlusküsimuste kohta.

VI. Kulud

17. Vahekohtu liige peab arvestust menetlusele kulunud aja ja oma kulude kohta ning esitab nende kohta lõpparuande, samuti peab ta arvestust oma assistentide ja haldustöötajate tööaja ja kulude kohta.

VII. Vahendajad

18. Käesolevat tegevusjuhendit kohaldatakse vahendajate suhtes *mutatis mutandis*.

PROTOKOLL

VASTASTIKUSE HALDUSABI KOHTA TOLLIKÜSIMUSTES

ARTIKKEL 1

Mõisted

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „taotluse esitanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks otstarbeks määranud ja kes esitab käesoleva protokolli alusel abitaotluse;

b) „tollialased õigusaktid“ – kõik lepinguosaliste territooriumil kohaldatavad õigusnormid, millega reguleeritakse kaupade importi, eksporti ja transiiti ning nende suunamist muudele tolliprotseduuridele, sealhulgas keelustamis-, piiramis- ja kontrollimeetmed;

c) „teave“ – mis tahes kujul, sealhulgas elektroonilises vormis andmed, dokumendid, kujutised, aruanded, teatised või tõestatud ärakirjad, olenemata nende töötlemisest või analüüsimisest;

d) „tollialaseid õigusakte rikkuv toiming“ – igasugune tollialaste õigusaktide rikkumine või rikkumise katse;

e) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;

f) „isikuandmed“ – kõik andmed tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta;

g) „taotluse saanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks otstarbeks määranud ja kes võtab käesoleva protokolli alusel vastu abitaotluse.

ARTIKKEL 2

Kohaldamisala

1. Lepinguosalised abistavad teineteist oma pädevuse piires ning käesolevas protokollis sätestatud viisil ja tingimustel, et tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamine, eelkõige neid õigusakte rikkuvate toimingute ennetamise, uurimise ja tõkestamise kaudu.

2. Käesolevas protokollis sätestatud abistamine tolliküsimustes kehtib kummagi lepinguosalise haldusasutuste kohta, kes on pädevad kohaldama käesolevat protokolli. Selline abi ei piira nende sätete kohaldamist, millega reguleeritakse vastastikuse haldusabi andmist kriminaalasjades, ega hõlma teavet, mis on saadud õigusasutuse taotlusel kasutatud volituste abil, välja arvatud juhul, kui nimetatud asutused on andnud loa sellise teabe edastamiseks.

3. Käesolev protokoll ei hõlma tollimaksude ega muude maksude või rahatrahvide sissenõudmiseks antavat abi.

ARTIKKEL 3

Abistamine taotluse korral

1. Taotluse esitanud asutuse palvel esitab taotluse saanud asutus kogu asjakohase teabe, mis aitab taotluse esitanud asutusel tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamise, sealhulgas teabe, mis käsitleb täheldatud või kavandatavaid toiminguid, millega neid õigusakte rikutakse või võidakse rikkuda.

2. Taotluse esitanud asutuse palvel teatab taotluse saanud asutus talle järgmist:

a) kas ühe lepinguosalise territooriumilt eksporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumile imporditud nõuetekohaselt, nimetades asjakohasel juhul kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri;

b) kas ühe lepinguosalise territooriumile imporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumilt eksporditud nõuetekohaselt, täpsustades asjakohasel juhul kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri.

3. Taotluse esitanud asutuse taotluse korral võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kehtivate õigus- või haldusnormide raames vajalikke meetmeid, et tagada erijärelevalve

a) isikute üle, kelle puhul on põhjust arvata, et nad on seotud või on olnud seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingutega;

b) kaupade suhtes, mida transporditakse või võidakse transportida viisil, mille puhul on põhjust arvata, et neid kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes;

c) paikade suhtes, kuhu on kogutud või võidakse koguda kaupu viisil, mille puhul on põhjust arvata, et nimetatud kaupu kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes, ning

d) transpordivahendite suhtes, mida kasutatakse või võidakse kasutada viisil, mille puhul on põhjust arvata, et neid kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes.

ARTIKKEL 4

Abistamine omal algatusel

Kui lepinguosalised leiavad, et see on tollialaste õigusaktide õigeks kohaldamiseks vajalik, abistavad nad teineteist omal algatusel ja kooskõlas oma õigus- või haldusnormidega, esitades kogutud teabe lõpetatud, kavandatavate või käimasolevate toimingute kohta, mis rikuvad või näivad rikkuvat tollialaseid õigusakte ja mis võivad teisele lepinguosalisele huvi pakkuda. Kõnealune teave käsitleb eelkõige järgmist:

a) isikud, kaubad ja transpordivahendid ning

b) tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute uued viisid või meetodid.

ARTIKKEL 5

Abitaotluse vorm ja sisu

1. Käesoleva protokolli kohased taotlused koostatakse kirjalikult kas trükitud või elektroonilises vormis. Taotlusele lisatakse selle täitmiseks vajalikud dokumendid. Kiireloomulistel juhtudel võib taotluse saanud asutus vastu võtta ka suulisi taotlusi, kuid taotluse esitanud asutus peab need viivitamata kirjalikult kinnitama.

2. Lõikes 1 osutatud taotlused sisaldavad järgmist teavet:

a) taotlev asutus ja ametnik, kes taotluse esitab;

b) millist teavet ja/või mis liiki abi taotletakse;

c) taotluse eesmärk ja põhjus;

d) asjakohased õigus- või haldusnormid ja muud õiguslikud asjaolud;

e) võimalikult täpsed ja terviklikud andmed uurimisaluste isikute kohta;

f) asjaga seotud faktide ja juba teostatud uurimise kokkuvõte ning

g) täiendavad teadaolevad üksikasjad, mis võimaldavad taotluse saanud asutusel taotlust täita.

3. Taotlus esitatakse taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles, kusjuures inglise keel on alati vastuvõetav keel. Seda nõuet ei kohaldata lõike 1 alusel esitatud taotlusele lisatud dokumentide suhtes.

4. Kui taotlus ei vasta lõigetes 1–3 loetletud vorminõuetele, võib taotluse saanud asutus nõuda selle parandamist või täiendamist; seni võib võtta tarvitusele ettevaatusabinõusid.

ARTIKKEL 6

Taotluste täitmine

1. Abitaotluse täitmiseks toimib taotluse saanud asutus oma pädevuse ja võimaluste piires nii, nagu ta toimiks enda nimel või sama lepinguosalise muu asutuse taotlusel, esitades juba tema käsutuses olevat teavet, tehes vajalikke uurimisi või korraldades asjakohaste uurimiste tegemist.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka kõikide muude asutuste suhtes, kellele taotluse saanud asutus on taotluse edastanud juhul, kui ta ei saa ise tegutseda.

3. Abitaotlusi täidetakse taotluse saanud lepinguosalise õigus- või haldusnormide kohaselt.

ARTIKKEL 7

Teabe edastamise vorm

1. Taotluse saanud asutus teeb uurimiste tulemused taotluse esitanud asutusele teatavaks kirjalikult ning lisab asjaomased dokumendid, tõestatud koopiad ja muud materjalid. Sellist teavet võib esitada elektroonilisel kujul.

2. Dokumentide originaalid edastatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õiguslike piirangutega ja ainult taotluse esitanud asutuse nõudmisel, juhul kui tõestatud koopiatest ei piisa. Taotluse esitanud asutus tagastab sellised originaaldokumendid esimesel võimalusel.

3. Taotluse saanud asutus edastab kooskõlas lõikes 2 osutatud sätetega taotluse esitanud asutusele kogu teabe, mis puudutab tema territooriumil asuvate ametiasutuste poolt kaubadeklaratsiooni tõendamiseks väljastatud või kinnitatud dokumentide autentsust.

ARTIKKEL 8

Ühe lepinguosalise ametnike viibimine teise lepinguosalise territooriumil

1. Lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida taotluse saanud asutuse või käesoleva protokolli artikli 6 lõikes 1 osutatud muu asjaomase asutuse ruumides, et hankida teavet, mis on seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate või rikkuda võivate toimingutega ja mida taotluse esitanud asutus vajab käesoleva protokolli kohaldamiseks.

2. Lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad asjaomase teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida viimase territooriumil tehtavate uurimiste juures.

3. Lepinguosalise ametnikud viibivad teise lepinguosalise territooriumil üksnes nõuandvas rollis. Sellised ametnikud, viibides teise lepinguosalise territooriumil,

a) peavad suutma igal ajal tõendada, et nad täidavad oma ametiülesandeid;

b) ei tohi kanda vormi ega relvi ning

c) saavad sama kaitse, mis on tagatud teise lepinguosalise ametnikele kooskõlas teise lepinguosalise territooriumil kohaldatavate õigus- ja haldusnormidega.

ARTIKKEL 9

Edastamine ja teavitamine

1. Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kohaldatavate õigus- ja haldusnormide kohaselt kõik vajalikud meetmed, et edastada taotluse saanud asutuse territooriumil tegutsevale või seal asuvale adressaadile kõik dokumendid ja teatada talle kõikidest otsustest, mis pärinevad taotluse esitanud asutuselt ja kuuluvad käesoleva protokolli kohaldamisalasse.

2. Lõikes 1 osutatud dokumentide edastamise või otsustest teatamise taotlused esitatakse kirjalikult taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles.

ARTIKKEL 10

Automaatne teabevahetus

1. Käesoleva protokolli artikli 15 kohaselt võivad lepinguosalised vastastikusel kokkuleppel

a) vahetada käesoleva protokolliga hõlmatud teavet automaatselt;

b) vahetada konkreetset teavet enne saadetiste saabumist teise lepinguosalise territooriumile.

2. Lõikes 1 osutatud teabevahetuse sisseseadmiseks kehtestavad lepinguosalised korra, mis käsitleb teabe liiki, mida nad soovivad vahetada, ning teabevahetuse vormi ja sagedust.

ARTIKKEL 11

Erandid abistamiskohustusest

1. Abi andmisest võib keelduda või selle andmise võib siduda teatavate tingimuste ja nõuetega juhul, kui lepinguosaline leiab, et käesoleva protokolli kohane abi

a) võib kahjustada käesoleva protokolli kohase abitaotluse saanud Kirgiisi Vabariigi või Euroopa Liidu liikmesriigi suveräänsust;

b) võib ohustada avalikku korda, julgeolekut või muid olulisi huve, eelkõige käesoleva protokolli artikli 12 lõikes 5 nimetatud juhtudel, või

c) rikub tööstus-, äri- või ametisaladust.

2. Taotluse saanud asutus võib abi andmise edasi lükata põhjusel, et selline abi häiriks käimasolevaid uurimisi, süüdistuste esitamist või menetlusi. Sellisel juhul konsulteerib taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusega, et teha kindlaks, kas abi on võimalik anda selliste tingimuste ja nõuete alusel, mida taotluse saanud asutus vajalikuks peab.

3. Kui taotluse esitanud asutus palub abi, mida ta ise ei suudaks taotluse korral anda, viitab ta sellele asjaolule oma taotluses. Sel juhul otsustab taotluse saanud asutus, kuidas sellisele taotlusele vastata.

4. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel teeb taotluse saanud asutus oma otsuse ja selle põhjendused taotluse esitanud asutusele viivitamata teatavaks.

ARTIKKEL 12

Teabevahetus ja konfidentsiaalsus

1. Käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse üksnes käesolevas protokollis sätestatud eesmärkidel.

2. Kui käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute kohta algatatud haldus- või kohtumenetlustes, peetakse seda käesoleva protokolli kohaseks. Seetõttu võivad lepinguosalised kasutada käesoleva protokolli sätete kohaselt saadud teavet ja uuritud dokumente tõendina oma tõendusmaterjalides, aruannetes ja ütlustes ning kohtumenetlustes ja süüdistustes. Taotluse saanud asutus võib seada teabe esitamise või dokumentide kättesaadavaks tegemise tingimuseks enda teavitamise sellisest kasutamisest.

3. Kui üks lepinguosalistest soovib käesoleva protokolli alusel saadud teavet muul otstarbel kasutada, peab tal olema selleks kõnealuse teabe andnud asutuse eelnev kirjalik nõusolek. Teabe sellisel kasutamisel tuleb arvesse võtta kõnealuse asutuse kehtestatud piiranguid.

4. Igasugune käesoleva protokolli kohaselt mis tahes kujul edastatud teave on konfidentsiaalne või piiratud kasutusega vastavalt kummagi lepinguosalise territooriumil kohaldatavatele õigusnormidele. Kõnealuse teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja kaitse, mis antakse samalaadsetele andmetele teavet vastuvõtva lepinguosalise asjakohaste õigusnormide kohaselt. Lepinguosalised edastavad teineteisele teabe oma kohaldatavate õigusnormide kohta.

5. Isikuandmeid võib edastada ainult kooskõlas andmeid edastava lepinguosalise andmekaitse-eeskirjadega. Kumbki lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist asjakohastest andmekaitse-eeskirjadest ja teeb vajaduse korral kõik endast oleneva, et leppida kokku täiendavad kaitsemeetmed.

ARTIKKEL 13

Eksperdid ja tunnistajad

Taotluse saanud asutus võib anda oma ametnikele loa esineda talle antud volituste piires eksperdi või tunnistajana kohtu- või haldusmenetluses, mis käsitleb käesoleva protokolliga hõlmatud küsimusi, ja esitada menetluses vajalikke esemeid, dokumente või nende tõestatud koopiaid. Esinemise taotluses tuleb täpselt nimetada, millises kohtu- või haldusasutuses ametnik peab esinema ning millistes küsimustes ja millise ametikoha või kvalifikatsiooni tõttu seda ametnikku küsitletakse.

ARTIKKEL 14

Abistamiskulud

1. Pooled loobuvad vastastikku kõigist nõuetest seoses käesoleva protokolli täitmisel kantud kulutuste hüvitamisega, kui lõigetest 2 ja 3 ei tulene teisiti.

2. Kulutused ja hüvitised ekspertidele, tunnistajatele, tõlkidele ja tõlkijatele, kes ei ole avalikud teenistujad, maksab asjakohasel juhul taotlev lepinguosaline.

3. Kui taotluse täitmiseks on vaja teha erakorralisi kulutusi, määravad lepinguosalised kindlaks taotluse täitmise tingimused ning nende kulude kandmise viisi.

ARTIKKEL 15

Rakendamine

1. Käesoleva protokolli rakendamise eest vastutavad ühelt poolt Kirgiisi Vabariigi tolliasutused ning teiselt poolt Euroopa Komisjoni pädevad talitused ja Euroopa Liidu liikmesriikide tolliasutused. Nemad otsustavad kõigi käesoleva protokolli rakendamiseks vajalike praktiliste meetmete ja korra üle, võttes arvesse oma asjakohaseid kohaldatavaid õigusnorme, eelkõige isikuandmete kaitse valdkonnas kehtivaid õigusnorme.

2. Lepinguosalised teavitavad teineteist vajaduse korral üksikasjalikest rakendusmeetmetest, mille kumbki lepinguosaline on käesoleva protokolli kohaselt vastu võtnud, ja konsulteerivad teineteisega, eelkõige seoses nõuetekohaselt volitatud talituste ja ametnikega, kelle pädevusse on antud käesolevas protokollis sätestatud teatiste saatmine ja vastuvõtmine.

3. Euroopa Liidus ei mõjuta käesolev protokoll Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Euroopa Liidu liikmesriikide tolliasutuste vahelist teabevahetust teabe osas, mis on saadud käesoleva protokolli alusel.

ARTIKKEL 16

Muud lepingud

Käesolev protokoll on esimuslik tolliküsimustes antavat vastastikust haldusabi käsitlevate kahepoolsete lepingute suhtes, mis on sõlmitud mõne Euroopa Liidu liikmesriigi ja Kirgiisi Vabariigi vahel, juhul kui need lepingud ei ole käesoleva protokolliga kooskõlas.

ARTIKKEL 17

Konsulteerimine

Lepinguosalised konsulteerivad teineteisega käesoleva protokolli tõlgendamise ja rakendamise üle vajaduse korral käesoleva lepingu artikli 311 alusel loodud koostöökomitees.